

T.C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YAKINÇAĞ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

350 NUMARALI HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ
(H. 1073) (M.1663-1664)

HAZIRLAYAN

Nevim YAMAN

2013-NİĞDE

T.C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YAKINÇAĞ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

350 NUMARALI HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ
(H. 1073) (M.1663-1664)

HAZIRLAYAN

Nevim YAMAN

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. İbrahim ERDOĞDU

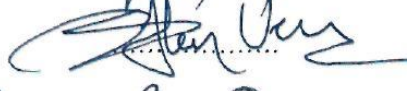

2013-NİĞDE

ONAY SAYFASI

Yrd.Doç.Dr. İBRAHİM ERDOĞDU danışmanlığında NEVİM YAMAN tarafından hazırlanan "350 Numaralı Harput Şer'iyye Sicili'nin Değerlendirilmesi (H.1073) (M.1663-1664)" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tarih: 28 . 06 . 2013

JÜRİ :

Danışman : Yrd. Doç. Dr. İbrahim ERDOĞDU
Üye : Yrd. Doç. Dr. Etkem UZUN
Üye : Yrd. Doç. Dr. Gayran Polut

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Doç. Dr. Mehmet ÖZEL
Enstitü Müdürü

ÖZET

Osmanlı şehir tarihi çalışmalarının en önemli kaynaklarından olan şer'iyye sicilleri, aynı zamanda Osmanlı tarihi ve kültürünün hukuki, içtimai ve siyasi kaynakları arasında yer almaktadırlar. Ait oldukları döneme ilişkin pek çok bilgi ihtiva eden bu kaynaklardan, bir bölgeye ait idari, mâli, demografik, tarımsal, askeri, sosyal, ailevi ve günlük yaşama dair çeşitli bilgiler elde edilebilmektedir. Bu çalışmada H.1073 (M.1663-1664) tarihli Harput Şer'iyye Sicili'nin tasnif, tahlil ve değerlendirmesi yapılarak Harput Şehri'nin söz konusu tarihteki ekonomik, sosyal, siyasi v.b kültürel hayatının aydınlatılmasına katkıda bulunulmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Harput, Mahkeme, Kadı, Şer'iyye Sicili, Van Kulu Ocakları.

ABSTRACT

Sharia Court records are the most important sources for the history of Ottoman city studies and also among the legal, social and political sources of the history and culture of the Ottoman. These sources contain a lot of information for the period they belong to and various data can be obtained concerning the administrative, financial, demographic, agricultural, military, social, familial, and daily life of the region. In this study, classification, analysis and evaluation of Harput Sharia Court records dated Hijri 1073(AD 1663-1664) are conducted and it is aimed to contribute to the enlightenment of economic, social, political and cultural life of Harput during the aforesaid dates.

Key Words: Harput, the Court, the Kadi, Sharia Court Records, Van Kulu Centers

ÖNSÖZ

Kadı ve naiplerin şer'î mahkemelerde günlük olarak tuttıkları şer'îyye sicilleri İslam hukukunun Osmanlı döneminde uygulanmasını yansıtan birinci elden kaynaklardır. Osmanlı'dan önceki İslam devletlerinden bu ve benzeri defterlerin elimize geçmemiş olması bu defterlere ayrı bir önem kazandırmıştır. İslam muhakeme usulünün pratikte uygulanması hakkında en sağlam bilgilere bu defterlerden ulaşabilmekteyiz. Şer'îyye sicilleri Osmanlı tarihi araştırmacıları için en önemli kaynaklardan biridir. Bu siciller, Osmanlı Devleti'de Taşra Teşkilatı'nın en önemli şahsiyeti olan kadıların, mahkemelerde tutmuş oldukları zabıtları, merkezden gelen emir ve fermanları ve mahalli kararların yanında, önemli vakaları kaydettikleri defterlerdir.

Kazalardaki kadıların tutmuş oldukları, köydeki en küçük olaydan, padişahın gelen fermanlara kadar kaydettikleri defter olduğu için Osmanlı Devleti'ni araştıran yerel, toplumsal, siyasi tarihçilerin ilk başvuracağı kaynaklardır. Bütün bunların yanısıra üniversitelerin iktisat, hukuk, ilahiyat, edebiyat gibi bölümlerinde incelenmeleride bu sicillere çokça başvurulduğu görülmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalara biz de katkıda bulunmak istedik ve H. 1073 (M. 1663/1664) tarihli 350 No'lu Harput Şer'îyye Sicili'ni çalışmamıza konu edindik. Bu çalışmada başta şer'î mahkemeler, şer'îyye sicilleri ve Harput'un tarihi hakkında kısaca bilgi verildikten sonra sicilde bulunan 225 belge basit transkripsiyon ile günümüz alfabesine çevirilip dikkatli bir plan dahilinde tasnife tabi tutularak değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Sicilde geçen yer, şahıs vb. kelimelerin tam okunması için elimizden geleni yaptık. Ancak yine de bazı kelimeleri tam olarak çıkaramadığımız için boş bırakmayı uygun bulduk. Bunun yanısıra yine de hatalarımızın olabileceğini ve bunların hoşgörü ile karşılanabileceğini ümit etmekteyiz.

Çalışmalarım boyunca desteğini ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen danışman hocam Yrd. Doç. Dr. İbrahim ERDOĞDU'ya minnet ve teşekkürü borç

bilirim. Ayrıca çalışmalarımın her evresinde maddi ve manevi desteğini sürdüren aileme teşekkür ederim.

Nevim YAMAN

Haziran 2013

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
GRAFİKLER LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR.....	xi
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI'DA ŞER'İ MAHKEMELER VE ŞER'İYYE SİCİL DEFTERLERİ

1.1. ŞER'İYYE MAHKEMELERİ	6
1.1.1. Mahkemelerin Tarihi Gelişimi.....	6
1.1.2. Mahkeme Görevlileri	9
1.1.3. Mahkemelerin Çalışma Usulü	14
1.2. ŞER'İYYE MAHKEME KAYITLARI: ŞER'İYYE SİCİL DEFTERLERİ.....	15
1.2.1. Şer'iyye Sicil Defterlerinin Tanımı ve Özellikleri	15

İKİNCİ BÖLÜM

HARPUT'UN TARİHİ ÖZGEÇMİŞİ

2.1. OSMANLI HAKİMİYETİNE KADAR HARPUT	18
2.2. HARPUT'UN OSMANLI HÂKİMİYETİNE GEÇİŞİ	19

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

350 NO'LU HARPUT ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİ

3.1. 350 NO'LU HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİNİN TAHLİLİ.....	21
3.1.1. Defterin Tanıtımı	21
3.1.2. Belgelerin Tasnifi	22
3.1.2.1. İdari Nitelikli Belgeler	24
3.1.2.1.1. Fermanlar.....	25
3.1.2.1.2. Buyrulduklar.....	26
3.1.2.1.3. Tezkireler.....	29
3.1.2.1.4. Fetvalar	30
3.1.2.1.5. Mektublar	31
3.1.2.1.6. Kâimmakam Tayini.....	32
3.1.2.2. Mâli Nitelikli Belgeler	32
3.1.2.2.1. Mülk Satışları	33
3.1.2.2.2. Ev Satışları	35
3.1.2.2.3. Dükkân Satışları	36
3.1.2.2.4. Bağ Satışları (bostan, bahçe, tarla v.b).....	37
3.1.2.2.5. Narh	40
3.1.2.2.6. Alacak- Borç Davaları.....	41
3.1.2.2.7. Vergi.....	43
3.1.2.2.8. Arazi- Mülk Anlaşmazlığı.....	44
3.1.2.3. Aile Hukuku İle İlgili Belgeler	44
3.1.3.3.1. Miras Taksimi.....	45
3.1.3.3.2. Mehr-i Müeccel	47

3.1.3.3.3. Vasi Tayini	48
3.1.3.4. Diğer.....	49
3.1.4. Darp ve Küfür	50
3.2. AZAD ETME.....	50
3.3. HIRSIZLIK	51
3.4. KAYIP	51
3.5. ORDUCU ESNAFI.....	52
3.6. İHTİDA	53
3.7. TAPU KAYDI	53
3.8. KAYIT	54

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

350 NO'LU HARPUT ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİ'NİN TRANSKRİPSYONU

4.1 BELGELERİN TRANSKRİSYONU	65
SONUÇ	248
BİBLİYOGRAFYA.....	251
EKLER.....	254

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: Defterdeki Kayıtlara Göre Harput'un Mahalleleri	2
Tablo 2: Defterdeki Kayıtlara Göre Harput'un Nahiyeleri	3
Tablo 3: Defterdeki Kayıtlara Göre Harput'un Karyeleri	3
Tablo 4: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan Belgeler ve İçerikleri.....	22
Tablo 5: Fermanlar Listesi	25
Tablo 6: Buyrulduklar Listesi	27
Tablo 7: Tezkireler Listesi	30
Tablo 8: Fetvalar Listesi.....	31
Tablo 9: Mektublar Listesi	31
Tablo 10: 350 No'lu H.Ş.S.'deki Ev Satışlarında Kadın- Erkek Dağılımı	36
Tablo 11: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Ev Satışlarında Müslüman ve Gayr-i Müslim Taraflar.....	36
Tablo 12: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Bağ (bostan, bahçe, tarla v.b) Satışlarda Müslüman ve Gayr-i Müslim Taraflar	39
Tablo 13: 350 No'lu H.Ş.S.'deki Alacak-Borç Davalarında Müslüman- Gayr-i Müslim Taraflar	42
Tablo 14: 350 No'lu H.Ş.S. 'deki Alacak- Borç Davalarında Kadın- Erkek Dağılımı	42
Tablo 15: 350 No'lu H.Ş.S'nde Yer Alan Vergi Kayıtları ve İçerikleri	43
Tablo 16. 350 Numaralı Harput Şer'iyye Sicili'nin Belge Özetleri.....	54

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan Belgelerin Oransal Dağılımı	23
Grafik 2: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan İdari Nitelikli Belgelerin Oransal Dağılımı	24
Grafik 3: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan Fermanların Oransal Dağılımı	26
Grafik 4: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan Buyruhduların Oransal Dağılımı	29
Grafik 5: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan Tezkirelerin Oransal Dağılımı	30
Grafik 6: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan Mâli Nitelikli Belgelerin Oransal Dağılımı	33
Grafik 7: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Mülk Satışlarının Oransal Dağılımı	34
Grafik 8: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Aile Hukuku İle İlgili Belgelerin Oransal Dağılımı	45
Grafik 9: 350 No'lu H.Ş.S.'nde “ Diğer” Vesikaların Oransal Dağılımı	50

KISALTMALAR

a.g.e .	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
a.g.t.	Adı geçen tez
A.Ü.D.T.C.F .D	Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
Ed.	Editör
EKEV	Erzurum Kültür ve Eğitim Vakfı Yayınevi
E.Ü.H.F.D.	Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
G.Ü.H.F.D.	Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
H.	Hicri
H.Ş.S.	Harput Şer'iyye Sicili
M.	Miladi
M.Ö	Milattan Önce
M.S	Milattan Sonra
OTAM	Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi
S.	Sayı
TDAV	Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
TTK	Türk Tarih Kurumu
t.y.	Basım Tarihi Yok

GİRİŞ

İncelememize konu olan Harput, Çaldıran Zaferi'nin ardından 1516 yılı baharında Osmanlı topraklarına katılmış ve coğrafi olarak başkentten itibaren uzayan Amasya-Tokat-Sivas ve Malatya güzergâhını (orta kol), Bingöl üzerinden Van'a; Diyarbakir üzerinden ise Basra'ya bağlayan önemli bir askerî ve ticarî yol kavşağı üzerinde ve etrafını çevreleyen Yurtluk-Ocaklık-Hükümetlik gibi özel statülü sancakların arasında klasik bir Osmanlı Sancağı olarak Diyarbakir Eyâleti'ne bağlanmıştır.

Konum itibariyle Doğu Anadolu'daki kuzey ve güney sıradağlarının birbirlerine yaklaştığı bir mevkide ve doğal bir geçiş alanı üzerinde bulunan Harput'un, Basra-Bağdat ve Diyarbakir hattını takip ederek, Anadolu içlerinden İstanbul'a uzanan İpek ve Baharat Yolu'nu Malatya'ya bağlayan bir güzergâh üzerinde bulunması; ayrıca Basra ve Bağdat'tan Diyârbekir'e uzanan ve Harput-Keban-Arapkir-Kemaliye ve Divriği'den geçip Sivas istikametinde (bu yol Sivas'tan sonra eski kervan yoluyla birleşmekteydi) devam eden ticaret yolu üzerinde oluşu¹; aynı zamanda Harput-Giresun arasında Keban-Arapgir-Divriği ve Şebinkarahisâr'dan geçen yolların varlığı², tahrirlerden anlaşıldığına göre on altıncı yüzyılda sancak için önemli bir gelir kaynağı avantajı sağlamıştır. On altıncı yüzyılda bu yollardan nakledilen ticarî mallardan Harput'ta alınan vergiler, tüm sancak gelirlerinin %10'u gibi önemli bir meblağın teşkil etmekteydi.³Yine tahrirlerdeki verilere göre klasik dönemde canlılığını hala koruduğu anlaşılan işlek yol şebekesi sayesinde Harput şehri ticaret kervanlarının uğrak ve konaklama yeri olduğu gibi aynı zamanda canlı bir ticaret merkeziydi.

¹ Bu yol aynı zamanda askerî bir yol idi. Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran Seferi ve Kanuni Dönemi'nde 1552'de III. İran Seferi için bu yolu takip eden Osmanlı kuvvetleri Harput'ta toplanmışlardır. Ayrıca 1635 ve 1638 yıllarında IV. Murad, Revan ve Bağdat seferleri için üç defa Harput'tan geçmiştir. Ayrıca bu yoldan Bingöl ve Muş üzerinden Van'a ulaşıyordu. Bu yollar ve üzerindeki konaklama yerleri için bkz. Orhan Cezmi Tuncer, "Diyarbakir-Harput Kervan Yolu", **Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi**, S.5, Erzurum, 1999,151-172.

² M. Sarıbeyoğlu, **Aşağı Murat Bölgesinin Beşeri Coğrafyası**, AÜDTCF Doğu Anadolu Araştırma İstasyonu Yayınları, Ankara: 1951: 73-74.

³ M. Ali Ünal, **XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)**, Ankara, TTK, 1989: 146

Harput Sancağı'nın gelirleri ise “Harput Mukataası” ismiyle 17. yüzyılın ortalarından itibaren “Ocaklık” olarak Van Kalesi askerlerine maaş şeklinde tahsis edilmiştir.⁴

İncelediğimiz 350 numaralı Harput şer'iyye sicilinde sancağın bu mali statüsünün aynen devam ettiği anlaşılmaktadır. Vergi içerikli ferman ve buyruldu suretlerinde eksik toplanılan vergilerin bir an önce Van Kalesi askerlerinin maaşlarının ödenebilmesi için eksiksiz tahsil edilmesinin emredilmesi ve sancağın yöneticisi olarak "mukataa emini" unvanlı kişilerin isimlerinin geçmesi bu tespitimizi doğrulamaktadır.

Yine incelediğimiz dönemde Harput Sancağı'nın tek bir kazadan müteşekkil olduğu anlaşılmaktadır. Kaza kadısı olarak Hüseyin Efendi⁵, mukataa eminleri olarak ise Hasan Ağa ile Mehmet Ağa'nın isimleri geçmektedir.⁶

Nüfusu hakkında elimizdeki belge grubuna göre bir tahminde bulunmak hayli zor olsa da Harput şehir merkezindeki mahalleleri, sancağa bağlı nahiye ve köy isimlerini sicilimizde geçtiği şekliyle aşağıda zikredebiliriz.

Tablo 1: Defterdeki Kayıtlara Göre Harput'un Mahalleleri

Sıra No	Mahalle Adı	Belge Numarası	Geçme Sıklığı
1.	Meydan Mahallesi	60,109,129,130,132,133,136,149,	8
2.	Müderri Mahallesi	100,102	2
3.	Zahiriye Mahallesi	105,192	2
4.	Karasofu Mahallesi	11	1
5.	Meydan-1 Cami Mahallesi	77	1
6.	Arsłaniye Mahallesi	89	1
7.	Huri Hatun Mahallesi	115	1
8.	Sare Hatun Mahallesi	121	1
9.	Zahiriye Medresesi Mahallesi	127	1
10.	Kaya Mahallesi	186	1
11.	Ahmed Bey Mahallesi	190	1
12.	Sinabud Mahallesi	117	1
13.	Ebu Tahir Mahallesi	120	1

⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz. İbrahim Erdoğan, “XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Toplumunda Değişim Eğilimleri (Harput Örneği)”, **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, Ankara, 2006.

⁵ **350 Numaralı H.Ş.S** ; 184.

⁶ **350 Numaralı H.Ş.S** ; 23, 212.

Tablo 2: Defterdeki Kayıtlara Göre Harput'un Nahiyeleeri

Sıra No	Nahiye Adı	Belge Numarası	Geçme Sıklığı
1.	Şüşnaz Nahiyesi	71,87,112	3
2.	Danişmend Nahiyesi	107,59	2
3.	Uluabat Nahiyesi	187,189,	2
4.	Ozan Nahiyesi	80	1
5.	Ortak Nahiyesi	121	1
6.	Behremaz Nahiyesi	183	1

Tablo 3: Defterdeki Kayıtlara Göre Harput'un Karyeleri

Sıra No	Karye Adı	Belge Numarası	Geçme Sıklığı
1.	İğiki	9,18,36,63,97,142,143	7
2.	Mornik	10,91,135,137,152,153,163	7
3.	Sarpulu	35,74,115,126,151,191,	6
4.	Pekinik	39,83,134,157,205,208,221	7
5.	Hoğu	47,48,49,50,124,125,169,170	8
6.	Gölcük	22,53,191,204	4
7.	Huh	93,95,98,99,140,182,188	7
8.	Kesrik	21,44,104	3
9.	Mollakendi	33,40,126	3
10.	Habusu	146,187,194	3
11.	Bizmişen	12,42	2
12.	Alışam	16,22	2
13.	Aşvan	20,92	2
14.	Şintil	56,128	2
15.	Hüseynik	65,114	2
16.	Mansur	106,200	2
17.	Malatyacık	24	1
18.	Göl	29	1
19.	Ağvıran	31	1
20.	Hamedî	43	1
21.	Kapulu	57	1
22.	Saruni	64,166	2
23.	Pirinçci	75	1
24.	Hal	103	1
25.	Tilenzid	128	1
26.	Birecik	131	1
27.	Holvenk	158	1
28.	Sürsürü	176	1
29.	Gölcük-i Ulya	183	1
30.	Acadepe	189	1
31.	Koçkala	191	1
32.	Karasaz	191	1
33.	Könk	193	1
34.	Üngüzek	225	1
36.	Sürkirin (?)	4	1
37.	Kürüye (?)	4	1

Yukarıdaki tabloda verilen mahalle, nahiye ve karye isimlerinin sadece bizim tespit edebildiklerimiz olduğunu ve gerçek sayılarını yansıtmadığını belirtmek durumundayız.

350 numaralı Harput Şer'iyye Siciline (H. 1073) (M.1663-1664) göre buraya kadar yapılanların dışında ileride yapılacak tespitler bir kez daha şer'iyye sicillerinin özellikle şehir tarihi açısından ne kadar önemli bilgiler ihtiva ettiğini gözler önüne sermiştir.

Gerçekten de İnalçık'ın da belirttiği gibi Osmanlı'da merkezle yapılan yazışmaların, halk arasındaki anlaşmazlıkların, merkezden gelen fermanlar, kanunnameler ve şer'i hüccetlerin kaydedildiği siciller incelenmeden Osmanlı tarihi hakkında doğru bilgi elde etmemiz mümkün değildir.⁷ Şer'iyye sicillerindeki kayıtlar, hakların güvence altına alınmasının teminatı olup yerel tarihçilik açısından çok önemlidir. Kaldı ki bu siciller 15. yüzyılın yarısından başlayarak 20. yüzyılın ilk çeyreğine kadarki uzun bir zaman dilimi içinde Türk tarihini, Türk iktisadını ve Türk siyasi, sosyal ve hukuki hayatını yakından ilgilendirmektedir.

Ayrıca şer'iyye sicillerinden yola çıkarak şehir tarihi ile ilgili merak edilen pek çok konu açığa kavuşturulabilmektedir. Bu kayıtlar söz konusu dönemin askeri, idari, ekonomik, sosyal, kültürel ve hukuki durumunu yansıtmaktadır. Çünkü bu kayıtlar ait oldukları yerlerde yaşayan halkın günlük hayatının, giyecek ve yiyecek fiyatlarının, evlerinin, çarşılarının, camilerinin, çeşitli müesseselerin, mahalle ve köylerin örf ve adetlerinin o zamanki hukuk ve tatbikatını, vakıflarını, hayat şartlarını, ödedikleri vergilerini, devlet görevlileri ile olan münasebetleri v.b konularda da durumlarını gösteren çok değerli bilgiler içermektedir.⁸

Bu çalışmada 17. Yüzyılın ikinci yarısında Harput Sancağı'nın sosyal ve ekonomik hayatına dair bilgilerin bulunduğu bu defterlerden 350 No'lu Harput

⁷ Halil İnalçık, "Osmanlı Tarihi Hakkında Kısa Bir Kaynak" **A.Ü.D.T.C.F.D. Dergisi**, C.12, Ankara,1943:89

⁸ İbrahim Yılmazçelik, "1840-1850 Yıllarında Harput" **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, S. 52, Şubat 1988: 124

Şer'iyye Sicil Defterini (H.1073) (M.1663/ 1664) inceleyerek bu dönemde Harput'un sosyal ve iktisadi hayatına ışık tutulmaya çalışılmıştır.

Adı geçen sicil defteri, orjinal aslından fotokopi edilerek belgeler birden başlayarak önce numaralandırıldı. Bu yapılırken defter bir bütün olarak kabul edildi. Ardından belgeler günümüz Türkçesine transkribe edilerek tasnif işlemine geçildi. Her belge önceden kategorize edilmiş başlıklara göre sınıflandırılarak ana başlıklar ve alt başlıklar oluşturuldu. Bilgisayar ortamına aktarılan veriler, sorgulama yöntemiyle taranarak tabloların elde edilmesi sağlandı ve yazım aşamasına geçildi.

Çalışmamız toplam dört kısımdan oluşmaktadır. I. bölümde, genel olarak şer'iyye mahkemeleri, mahkemelerin tarihi gelişimi, mahkeme görevlileri ve şer'iyye mahkeme kayıtları olan şeriyye sicil defterleri üzerine bilgiler verildi. II. bölümde, Harput'un Osmanlı hakimiyetine geçmeden önce geçirdiği tarihi süreç ve Osmanlı hakimiyetine geçiş süreci hakkında kısaca okuyucu bilgilendirilmek istendi. III. bölümde, 350 No'lu Harput Şer'iyye Sicil Defteri'nin kısaca tanıtımı yapıldıktan sonra, defterde yer alan belgeler konularına göre tasnif edilip, ana başlıklar ve alt başlıklar haline dönüştürüldü. Defterden elde edilen veriler ayrıntılı bir şekilde tahlil ve değerlendirmeye tabi tutularak ilgili bölümlerde işlendi. Tezimizin IV. ve son bölümünde ise çalışmamızın ana kaynağı ve konusunu teşkil eden 350 No'lu Harput Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu verildi.

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI'DA ŞER'İ MAHKEMELER VE ŞER'İYYE SİCİL DEFTERLERİ

1.1. ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

1.1.1. Mahkemelerin Tarihi Gelişimi

İnsanlar arası ilişkilerde adaleti sağlamak için üçüncü bir kuvvetin gerekliliği ilk çağlardan itibaren bilinmektedir. Adaleti sağlamak ve gereğini yerine getirmekle yükümlü olan bu üçüncü kuvvet; tarihin en eski zamanlarından beri gerek toplum üzerinde hak ve söz sahipleri ve gerek onların görevlendirdiği kişi veya kurumlar olmuştur. Hatta eski çağ toplumlarının liderlerinin bile aynı zamanda nüfuzlu birer hâkim olarak oturdukları çadır veya binaları gerektiğinde birer hüküm (mahkeme) yeri olarak kullandıkları bilinmektedir. Başlangıçta Hristiyanlık ve Museviliğin ilahi gücüne dayalı hukuk kuralları insanlar arası ilişkileri yönlendirirken miladi 622 senesine gelindiğinde islamiyetle birlikte ise gücünü yine ilahi bir dinden alan yeni bir hukuk doğmuştur ki buna “İslam Hukuku” denilmektedir.⁹

İslam tarihinde yargı görevini ifa eden ilk kadı, Hz. Muhammed olmuştur. Aynı görev dört halife döneminde de devam etmiş, İslam Devleti genişleyip yargıya dair işler çoğalınca halifeler çok sayıdaki davaları yürütmek üzere kendilerini temsilen kadılar tayin etmeye başlamışlardır.

Daha sonra kurulan İslam devletlerinin sayısı çoğalıp, sınırları genişleyince devlet teşkilatı da buna paralel olarak gelişme göstermiş neredeyse her şehirde kadrolu bir veya daha fazla sayıda kadı görevlendirilmiştir. Öyle ki, Abbasi halifelerinden Harun Reşid zamanında Bağdat şehrinin genişlemesi ve yargı

⁹ Halit Ongan, *Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iyye Sicili:21 Rebiülahir 991 Evahir-i Muharrem 992 (14 Mayıs 1583-12 Şubat 1584)* Ankara 1958:19.

merkezlerinin çoğalmasi sebebiyle büyük Hanefi hukukçusu Ebu Yusuf, “Kad’ il-Kudat”(Başkadılık) unvanıyla tüm ilmiye ve adliye sınıfının başına tayin edilmiştir.¹⁰

Osmanlı adliye teşkilatının da İslamın ilk dönemlerindeki adli yapının Emevi, Abbasi, Selçuklu ve Memlûklü Devlet’leri vasıtasıyla işlenip gelişerek son şeklini aldığı söylenebilir.¹¹ Nitekim Osmanlı Devleti kendisinden önceki Türk İslam Devletleri’nde olduğu gibi şer’i hukuku örfi hukuka göre en ön sıraya yerleştirmiş hatta Osman Gazi’den beri feth edilen yerlere gönderdiği iki memurdan birisi şeriaatı uygulamakla yükümlü kadı olmuştur.¹²

Şer’i mahkemeler (meclis-i şer) Osmanlı adliye teşkilatının omurgasını oluşturmaktaydı. Hukukî, cezaî ve idarî davaların çözüm mercii kadı mahkemeleri idi. Davaların görüşüldüğü özel bir mahkeme binası olmayıp kadının evi, cami veya medrese odaları yargılamanın yapılacağı yer olarak işlev görebilmekte idi. Dolayısıyla önemli olan yargılamanın yapılacağı mekân değil kadının nerede olduğunun bilinmesiydi.¹³

Şer’i mahkemelerde İslam Hukuku’nun kaynağı olan Kuran, Sünnet, İcma ve Kıyas ile Hanefi fikhî uygulanırdı. Bu mahkemelerde şer’i hukuk alanına giren bütün işler takip edilir, davalar çözüme kavuşturulur, yargılama sonucunda verilen hükmün uygulanıp uygulanmadığı denetlenirdi. Evlenme–boşanma, alacak-verecek, alım-satım, cürüm, cinayet nafaka, vakıf, hibe gibi konular mahkeme gündemini işgal eden başlıca konulardı. Şer’i mahkemeler bu konular içerisinde taraflar arasında meydana gelen nizaların çözüme kavuşturulduğu ayrıca davaların sicillere kaydedilerek resmileştirildiği bir fonksiyonu da icra etmekteydiler.

Mahkeme kadıları hem örfi hem de şer’i kanunların uygulanmasından sorumduydular yani kadılar verecekleri kararın her iki kanuna da uygun olmasına ve aykırı olmamasına dikkat ederlerdi. Kadının verdiği hüküm kolluk görevlileri tarafından (merkezde çavuşbaşı, taşrada subaşı) tarafından yerine getirilirdi. Verilen

¹⁰ Ahmet Akgündüz, **Şer’iyye Sicilleri**, C.I, İstanbul , TDAV Yayınları, 1988:76

¹¹ M.Akif Aydın,**Türk Hukuk Tarihi**,İstanbul, Beta Yayınları,1996:84.

¹² Akgündüz,” İslam Hukukunun Osmanlı Devleti’nde Tatbiki: Şer’iyye Mahkemeleri ve Şer’iyye Sicilleri” **Türkler**, C. X, Ankara 2002: 54.

¹³ Mehmet Akman, **Osmanlı Devleti’nde Ceza Yargılaması**, İstanbul, Eren Yayınları, 2004:35.

karara itirazı olanların Divan-ı Hümayûn'a başvurabilme hakkı vardı. Divan hükmü inceler, hukuka aykırılık görürse davayı görülmek üzere tekrar hükmü veren mahkemeye yahut başka mahkemeye gönderebilirdi. Ya da davaya bizzat kendisi bakarak neticelendirirdi.¹⁴

Gayrimüslimler de aslında kendi ruhani meclislerine şahsi davalarını götürme hakkına sahiplerken İslam Hukuku'nun kendilerine tanıdığı haktan istifade ederek şahıs, aile ve miras hukukuyla ilgili davalarını şer'i mahkemelere götürebilmekteydiler.

Klâsik dönem boyunca çok iyi işlediğini söyleyebileceğimiz Osmanlı adliye teşkilatı XVI. yüzyılın sonlarından itibaren askeri, siyasi, sosyal ve mali açılardan başlayan bozulmaların etkisiyle klasik dönemdeki fonksiyonlarını zamanla yitirmeye başlamıştır.¹⁵ Devlet kurumlarının yeniden ıslahı çerçevesinde başlatılan reformlar özellikle Tanzimat süreci ile birlikte Osmanlı adliye ve dolayısıyla yargı teşkilatını da içine almıştır. Özellikle II. Mahmud dönemindeki reformlar şer'i mahkemelerin ve dolayısıyla kadıların yetki alanlarını daraltmıştır. Devamında yapılan bazı düzenlemelerle yargı alanında da yeni bazı uygulamalar getirmiştir. Örneğin 1838'de kadıların yetkilerini kötüye kullanmalarını önlemek için "Tarik-i Amm-ı İlmiyeye Dair Ceza Kanunname-i Hümayunu" ismi ile bilinen bir kanun çıkarılmıştır.¹⁶

Tanzimat Dönemi boyunca çıkarılan 1840, 1851 ve 1858 tarihli ceza kanunlarıyla da "tazir sistemi" yerine yeni bir ceza sistemi teşkil edilmiştir.¹⁷ Bu tarihten sonra adli sistemin ve yargının işlemesine yönelik yapılan düzenlemeler ise kısaca şöyle özetlenebilir. Örneğin; 1859'da ilk "Ticaret Mahkemesi" kurulmuş, 1868 tarihinde "Nizamiye Mahkemelerinin" kurulmasına bir başlangıç ve aynı zamanda bu mahkemelere bir üst mercii olmak üzere "Divan-ı Ahkâm-ı Adliye" tahsis edilmiştir. Yine 1873 yılında "Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyeye" tesis edilerek mahkemelerin görevleri yeniden belirlenmiştir. Bu tarihten sonra cumhuriyet

¹⁴ Ekrem Buğra Ekinci, "Tanzimat Dönemi Osmanlı Mahkemeleri", **Yeni Türkiye**, S. 6, İstanbul, 2000: 2.

¹⁵ Ekinci, "Osmanlı Devlet'inde Mahkemeler ve Kadılık Müessesine Dair Literatür Tahlili ve Bibliyografya", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarih Kürsüsü**, t.y.: 2.

¹⁶ Gülnihal Bozkurt, **Batı Hukukunun Türkiye'de Benimsenmesi**, Ankara, TTK, 1996: 232.

¹⁷ İbrahim Durhan, "Osmanlı Hukukunun Yapısı Üzerine Bir Etüd", **E.Ü.H.F.D.**, 1999: 231.

dönemine kadar şer’i mahkemelerin teşkilat ve görevleri birkaç kez yeniden düzenlenmiştir.¹⁸

1.1.2. Mahkeme Görevlileri

Mahkemelerin başında bulunan kadı aynı zamanda en üst düzey mahkeme yöneticisi idi. Padişah beratı ile atanan kadılara, osmanlı belgelerinin diliyle “hâkim-üş-şer” de denilirdi.¹⁹

Osmanlı adliye teşkilatının temel taşı olan kadılar, gerek sıkı yetiştirilme tarzları, gerek sahip oldukları karakteristik özellikler ve gerekse hukuki davaları şer’i esaslara göre karara bağlayarak hükm etme yeteneğine sahip olmaları açısından özenle seçilmiş kişilerdi. Bu yüzdendir ki padişah beratı ile atanan kadılarda; Müslüman olmak, erkek olmak, reşid olmak, temyiz kudretine sahip olmak, adil olmak, hukuki ehliyete sahip olmak ve yeterli derecede hukuki bilgiye sahip olmanın yanında dürüst, güvenilir, yargılama usulüne vâkîf ve kendisine gelecek hukuki davaları şer’i esaslara göre karara bağlayacak yeterliliğe sahip olma şartları aranırdı.²⁰

Osmanlı Devleti’nde kadı tayin edilmek bir takım niteliklere sahip olmak kadar, belirli bir tahsil düzeni ve hiyerarşik geçiş işlemlerine dayanmaktaydı. Osmanlı kadıları bu hiyerarşi içinde mutlaka gerekli medrese tahsilini ve hukuk bilgisini kazanmış olmak zorundaydılar. Medrese mezunu olup, kazasker divanında staj yapan bir kişi kadı olmaya hak kazanırdı.²¹

Kadıların görev süreleri ise halk ile fazla yakınlaşmalarını engellemek ve hiyerarşide meydana gelmesi muhtemel tikanıkları önlemek için kısa tutulmuştur. Bununla beraber görev süresinde sahip olunan rütbe de esastı. Örneğin, mevleviyet

¹⁸ Halil Cin-Ahmed Akgündüz, **Türk İslam Hukuk Tarihi**, İstanbul, TimaşYayınları, 1990: 286.

¹⁹ Akgündüz, **a.g.e.** : 68.

²⁰ İlber Ortaylı, **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti’nde Kadı**, Ankara, Turhan Kitabevi, 1994: 9.

²¹ Yusuf Halaçoğlu, **XVI-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılar’da Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı**, Ankara, TTK, 2007:124.

payesine haiz büyük kadılar genellikle bir sene, kaza kadıları ise 20 ay süre ile tayin edilmiştir.²²

Kadıların atanmaları, görevden ayrılmaları veya yer değiştirmeleri Anadolu ve Rumeli kazaskerleri tarafından yapılırdı. Kadılar Anadolu ve Rumeli kazaskerliklerinde bulunan “ruznâme” defterlerine belli bir sıraya göre kaydedilir ve tayin işlemleri gerçekleştirilirdi. Diğer yöneticilerin (ehl-i örf) kadı tayin etme ya da görevden alma yetkileri yoktu. Bununla birlikte acil ve geçici durumlarda, sözgelimi eyalet kadısı öldüğünde yeni kadı gelene kadar beylerbeyi kadı tayin edebilirdi.²³

Osmanlı adli teşkilatının temel taşı olduğunu belirttiğimiz kadıların görevleri çok kapsamlı idi. Bu görevlerini yargı, yönetim ve belediye görevleri olarak üç başlık altında toplayabiliriz.

Kadının yargı görevleri arasında her sınıftan halk arasındaki çeşitli davaları dinleyip çözümlenmek, ölen kişinin terekesini varisleri arasında taksim etmek, cürüm ve cinayet davalarını görmek kısaca nizaya sebep olacak her türlü adli vb. olayları saymamız mümkündür. Vakıfların tescilini yapıp muhasebelerini kontrol etmek, yetki alanı olan kaza dâhilindeki askerleri denetleme, ilmiye mensuplarının tayin veya azilleri, kazanın güvenliği, merkezden gönderilen emirlerin icrası, çeşitli vergilerin toplanması ve bunların seferde bulunan orduya ulaştırılması gibi yargı kapsamı dışındaki sorumluluklar da kadının yönetim ile ilgili görevleri arasındaydı.²⁴

Beledi hizmetlerin yerine getirilmesinde de kadılar büyük sorumluluklar üstlenmişlerdir. Örneğin kadı, muhtesip ile birlikte çarşı-pazarların başka bir ifade ile ekonomik hayatın düzenleyicisi idi. Kadı, bunların yanısıra yol ve konaklama tesislerini önceden kontrol etmek, şehrin alt yapısını tesis etmek ve aynı zamanda büyük şehirlerde önemli bir sorun olan iâşe kıtlığının giderilmesi ve civar yerlerdeki gıda stoklarının verimini gözetmek, istifçilik ve karaborsacılık gibi benzeri

²² Ortaylı “Osmanlı Kadısı, Tarihi Temeli ve Yargı Görevi”, Ankara, **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt XXX, Sayı:1-4,1977: 120-122.

²³ Abdullah Demir, **Medeni Yargılama Hukuku Osmanlı Mahkemesi**, İstanbul, Yitik Hazine Yayınları, 2010:41

²⁴ Özer Ergenç, **XIV. Yüzyılda Ankara ve Konya**, Ankara, Ankara Enstitüsü Vakfı Yayınları,1995: 83-88

yolsuzlukları önlemekle de yükümlü idi.²⁵ Kadılar ayrıca “sefer-i hümayûn” sırasında geçilecek yol, köprü, çeşmelerin tamirinin yanında erzak temini, iltizam ve mukâtaa işlerinde de önemli roller üstlenmiştir.²⁶

Yukarıda, görev ve sorumluluklarından özetle bahsettiğimiz kadıların tüm bu görevleri yerine getirirken yardımına başvurduğu pek çok yardımcısı var ki bunlar arasında özellikle mahkeme görevlilerinin üzerinde durmak istiyoruz. Buldukları kaza çevresinde en önemli mülki amir ve yargıç olan ve çok fazla iş yükü bulunan kadılar bir kısım yardımcıları ihtiyaç duymuşlardır. Söz konusu kimseler kadıya yargılama, yönetim, belediyeçilik v.b işlerinde yardımcı olmaktadır.

Kadıların yargı görevini ifâ ederken yardımına başvurdukları görevlilerin başında **nâibler** gelmektedir. Bunlar kadılar tarafından belirli bir süre veya bir iş için tayin edilen kadıya yardımcı mahkeme görevlileri idi. Kadıların verdikleri yetki çerçevesinde görevlerini ifâ ederlerdi. Genellikle bir keşif veya mahkemenin yetki alanına dâhil bölgede belirli bir görev için vazifelendirilirdi. Bu görevlendirme, iki şekilde olmaktadır. Birincisinde kadının görevlendirdiği nâibler kendisi ile birlikte görev süresi dolana kadar mahkeme işlerinde kadıya yardımcı olurlardı. İkincisinde ise kadıya vekâlet etme şeklinde bir görevlendirme söz konusu idi. Bu vekâlet kısa bir süre için olabileceği gibi uzun bir süre için de olabilirdi. Uzun bir süre için vekâletin Osmanlılarda en çok karşılaşılan örneği çoğu kez uzak bir bölgeye kadı tayin edilen kimsenin kaza mahalline gitmeyerek İstanbul’da kalması ve yerine nâib göndermesidir. Keza emekliye ayrılan kadılara bir nevi emekli maaşı (arpalık) olarak verilen kaza bölgelerine çoğu büyük kadılıklar da bulunmuş olan asıl hâkimler gitmez, yerine nâib gönderirlerdi. Kaza görevini vekâleten yürüten bu tür nâibler topladıkları harçlardan anlaştıkları miktarı asıl kadıya verirlerdi. Kadılık kurumunun yozlaşmasına yol açan bu uygulama hem zaman zaman ehliyetli olmayan kişilerin kadılık yapmalarına yol açmış, hem de asıl kadıya pay vermelerinden dolayı nâiblerin çeşitli suistimallere yönelmelerine sebep olmuştur.

²⁵ Ortaylı, **a.g.e** :41-42

²⁶ Tayyib Gökbilgin, “XIV. Asırda Mukataa ve İltizam İşlerinde Kadılık Müessesinin Rolü”, Ankara, **IV. Türk Tarih Kongresi**, 1952: 436

Kadınların yaptıkları önemli görevlerden birisi de ölen kimselerin geride bıraktıkları mallarını İslam hukuku esasları çerçevesinde mirasçılara paylaştırmaktı. Bu görevi yaparken kadı, **kassam** denilen yardımcısına başvururdu. Osmanlı Devleti'nin şer'iyye teşkilatında miras taksimini yapan iki tür kassam vardı. Bunlar **kazasker kassamları**, diğeri de şer'i mahkemelerde bulunan kassamlardır. Kazasker kassamları, askeri sınıfın terekesini varisleri arasında taksim ederdi. Askeri sınıftan olmayan vatandaşların miraslarının taksim işlemine ise şer'i mahkemelerde bulunan kassamlar bakardı.²⁷ Kassamlar mirasla ilgili anlaşmazlıkları çözer ve bütün bu gibi miras meselelerini kassam defterlerine kaydederdiler.²⁸

Muhzir ise şer'i mahkemelerde davalıyı mahkemeye celb eden görevli idi. Davacı ve davalıları mahkemeye getiren, bir anlamda günümüzdeki savcı ve emniyet güçlerinin görevlerini yerine getiren bir memurdu.

Kadının verdiği hükmün yerine getirilmesini sağlayan diğeri bir mahkeme görevlisi ve kadının yardımcısı olan **çavuş** ise şer'i mahkemelerden çıkan ilamların icrası, borçlunun mallarının satılarak borcunun ödenmesi, borçlunun inat ve direnmesi durumunda icab ederse mahkeme kararıyla hapisle cezalandırılmasını, hukuken kesinleşen cezaların nakdi ve bedeni infazını, kısacası günümüzde icra memurlarının tamamen, emniyet görevlilerinin ve savcılarının ise kısmen görevlerini ifâ ederdi.²⁹

Rütbe ve yetki bakımından kadının yardımcıları arasında en üst görevli ise **subaşıları**. Bir anlamda âdli zabıta veya yüksek emniyet görevlisi, aynı zamanda infaz memuru olan subaşı emrindeki diğeri güvenlik görevlileri ile birlikte şer'i mahkemelerin kararlarını tatbik eden yegâne kişiydi. Ayrıca yetki alanı içerisindeki yerleşim yerlerinde kanunnamelerde belirtilen bâd-ı heva ve niyabet rüsumu gibi vergileri toplamakta subaşının eli ile gerçekleştirirdi.³⁰

²⁷ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı**, Ankara, TTK, 1984 :121

²⁸ Halaçoğlu, **a.g.e** : 128

²⁹ Akgündüz, **a.g.e**: 73.

³⁰ Mücteba İlgürel, "Subaşılık Müessesesi", **Orhan Şaik Gökyay Armağanı II**, Ankara, 1984 : 284.

Subaşların kolluk görevini ifâ etmesinde yardımcı olan **asesler** ise geceleri çarşı-pazar yerlerini beklerdi.

Yargılama sırasında kadının diğere önemli bir yardımcısı da **kâtiplerdi**. Kâtipler, kadının vermiş olduğı kararları sakk usulüne³¹ uygun olarak deftere geçiren ve hukuk metinleri yazma konusunda yetişmiş kişilerdi. Kâtipler, aynı tür davaları genellikle benzer bir formatta yazmak suretiyle yargılama sırasında bir eksikliğin olmamasında önemli roller üstlenmişlerdir.

Mübaşirler ise mahkemenin yapılacağı günü ve saati taraflara celb ve tebliğ etmekle görevli idiler. Mahkeme salonuna davalıların alınması ve oturma düzenin sağlanması mübaşirler tarafından düzenlenirdi

Kadılarının resmi olmasa da yargının meşruiyetini sağlamak için kadıya yardımcı bir anlamda mahkemeye müşahit sıfatıyla katılan şühüdül-hal ise mahkemeye intikal eden hukuki ihtilafın şahitleri değil, mahkemelerde yapılan yargılamanın gözlemcisiydiler.“Udul-ıl Müslimin“ de denilen ve yargılamanın yapıldığı yerleşim yerlerinin ileri gelenlerinden 5-6 kişi veya daha fazlasının yer aldığı yargılama sırasında bu kişiler kadıya herhangi bir müdahalede bulunmazlardı. Ancak mahkeme esnasında salondaki varlıklarıyla kadının daha doğru hüküm vermesini dolaylı yoldan etkilemekteydiler. Nitekim kadı sicilinde yer alan kararların altında da bu şahısların isimleri sıklıkla geçmektedir.³²

Görüldüğü gibi kadının görevini ifâ ederken birden fazla yardımcısı bulunmaktadır. Yukarıda belirtilenlerin dışında özellikle zımmilerin yoğun bulunduğu Kıbrıs, Kudüs, Amasya, Kayseri ve Trabzon gibi şehirlerde **mahkeme tercümanları** da kadının önemli yardımcılarındandı. Bunun yanısıra kadının ihtiyaç duyduğu takdirde görüşüne başvurduğu, kadılık yapabilecek yeterliliğe sahip olan

³¹ Sakk; Şer'i mahkemeler tarafından verilen hüccet, ilam, temessük gibi her türlü belgenin yazılış usulü anlamına gelmektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Süleyman Kaya, “Mahkeme Kayıtlarının kılavuzu : Sakk Mecmuaları”**Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi** , İstanbul, C. 3, S.5, 2005 : 379-416.

³² Aydın, **a.g.e.**:91-92 .Ayrıntılı bilgi için bkz. Hülya Taş “ Osmanlı Kadı Mahkemesindeki “Şühüdül- Hal” Nasıl Değerlendirilebilir?, **Bilig**, Sayı 44:24-25 Kış/2008 : 25-42.

âlim ve müftülerin oluşturduğu **müşavirler** de mahkeme görevlileri arasında yer alırdı.³³

1.1.3. Mahkemelerin Çalışma Usulü

Osmanlı Devleti'nde İslam Hukuku'nun her mezhebine bağlı vatandaşlar olmakla beraber Hanefi mezhebine bağlı vatandaşlar daha çok olduğu için yargı faaliyetleri bu mezhebe göre yürütülüyordu. Hanefi mezhebi dışında bir mezhebe bağlı vatandaşlar arasında meydana gelen ve kendi mezheplerine göre hükme bağlanması uygun görülen davalarda taraflar o mezhebin âlimlerinden birini hakem tayin ederdi. O, kendi mezhebine göre hüküm verir kadı ise bunu tasdik ederdi.³⁴

Tek hâkimli ve basit yargılama usulüne sahip Osmanlı mahkemelerinde kadının duruşması herkese açıktı. Mahkemelerde duruşmaların açık olduğu “sicil-i mahfuz” denilen zabıt defterlerinde her kaydın altında o dava ile ilgili bir takım kimselerin (şühûdü'l-hal) isimlerinin yazılı olmasından anlaşılmaktadır. Osmanlı mahkemelerinde kadılar duruşma gününü seçmekte özgür bırakılmıştır. Mahkeme esasta gündüz ve gece müracaata açık olmakla birlikte özellikle ehl-i örfün ani müracaatı geri çevrilmezdi.³⁵

Kadı mahkemede önce davacıyı dinler, ardından davalıya söz hakkı vererek savunma yapmasını isterdi. İddialarla ilgili sorular sorardı. Eğer davalı müddeinin iddiasını kabul ederse karar safhasına geçilir ve mevzu vuzuha (açığa) kavuşturulurdu. Ancak davalı suçlamaları red ederse bu takdirde kadı davacıdan iddiasını ispatlamasını talep ederdi.

Kadı duruşmada hazır olmayan taraf (gaib) aleyhinde hüküm veremezdi. Ancak bir kimse onun vekili olarak hazır olduğu takdirde hüküm verebilirdi. Zira

³³ Akman, **a.g.e** :51

³⁴ Abdülaziz Bayındır, “Örneklerle Osmanlı'da Ceza Yargılaması”, **Türkler**, C. X, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002; 70.

³⁵ Mahkemelerin gecede açık olduğunu gösteren pek çok örnekte gösterilebilir. Örneğin ; “ Harput Sancağı'nda şarap içip gece belinde kılıçla Ebutahir Mahallesi'nde bir kadının evi önünde nara atan Bekir bin Musa, mütesellim Hüseyin Ağa'nın adamı Halil Bey ve Yusuf Çavuş eliyle yakalanarak gece şer'i mahkemede ihzar edilmiştir.” Bkz. İbrahim Erdoğan “Harput Mahkemesinde Görülen Niza Davaları Üzerine Bazı Değerlendirmeler (1661-1693) ”**EKEV Akademi Dergisi**, Ankara, S.33, 2007:163.

tarafların vekil ile temsili mümkündür. Şayet vekil de bulunmazsa yine gaib adına hüküm verilmezdi.³⁶

Osmanlı mahkemelerinde kadılar hüküm verirken gerektiğinde bazı kişilerin yardımına da başvurabilirlerdi. Bunlar görüşünden istifade ettikleri müftüler ile mahkemeye müşahit sıfatı ile katılan “şühudul-hal” idi.³⁷

Kadının verdiği hükümlerinin tam ve kesin olması gerekirdi. Bu hüküm hiçbir münakaşa, niza ve yorum farklılığı göstermeyecek kadar açık olmalı idi. Kadının verdiği hükümler sicile kaydedilirdi. Nitekim yargılama olmadan ve kadı hükmü olmaksızın kimse tek başına adaleti yerine getiremez ve yine kadı hükmü olmaksızın hiçbir ceza infaz edilemezdi.³⁸

1.2. ŞER’İYYE MAHKEME KAYITLARI: ŞER’İYYE SİCİL DEFTERLERİ

1.2.1. Şer’iyye Sicil Defterlerinin Tanımı ve Özellikleri

Şer’iyye sicilleri, mahkemeye intikal eden olayların kayd edildiği defterler olup değişik kaynaklarda bu defterlerden kadı defteri ve kadı sicili olarak bahsedilmektedir.

Osmanlı sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel hayatı ile ilgili çok değerli bilgiler ihtiva eden bu defterlerde yer alan belgeler çok çeşitlilik arz etmektedir. Bu belgeler arasında evlenme-boşanma, alacak-verecek, alım-satım, nafaka, vakıf, hibe, cürm, cinayet gibi mahalli konulara ilişkin kadı ve naiblerin verdikleri kararlar sicillerin ilk yarısına; resmi otoriteler tarafından ferman, berat, buyruldu, tezkire ve mektup gibi resmi belge suretları ise defterin ikinci yarısına kayd edilirdi. Mahalli konulara ilişkin dava kayıtlarının yer aldığı bölüme “sicill-i mahfûz”, üst

³⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz. İlber Ortaylı, “Osmanlı Şehirlerinde Mahkeme (Binanın Yeri, Yargılama Usulü, Mahkeme Görevlileri ve Arşiv)”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları**, Ankara, 1977:245-256.

³⁷ Aydın, **a.g.e.** : 85-86.

³⁸ Ortaylı, **a.g.m.** :225.

makamlardan gelen belgerin kayd edildiği bölüme ise “sicill-i mahfûz defterlü” denir.³⁹

Böylesine önemli belgelerin yer aldığı şer’iyye sicillerinden farklı alanlarda istifade etmek mümkündür. Örneğin, bir kazanın mâli, askeri, idari, demografik vb. özelliklerini aydınlatmak için bu siciller büyük önem arz etmektedir.⁴⁰

Tüm bunların yanısıra şer’iyye sicillerinin önemini arttıran diğer özellikler ise şöyle özetlenebilir.

1. Defterlere "suret" olarak geçen ferman, berat ve mektuplardan yola çıkarak ele alınan dönemin bürokratik işleyişi hakkında bilgiler edinebiliriz.
2. Yine bu defterler sayesinde gerek üst kademedeki bulunan ve gerekse de şehirlerde görevli "ehl-i örf" ile "ehl-i şer' " yöneticileri hakkında genel bilgilere ulaşılabilmektedir.
3. Siciller aynı zamanda şehirlerin fiziki yapısı hakkında oldukça mühim bilgiler içerdiği için "Mimarlık Tarihi" açısından da sıkça baş vurulan kaynaklardır.
4. Sicillerde birçok kaza, nahiye, köy, kasaba, mahalle, semt, aşiret ve cemaat isimlerinin geçmesi özellikle "İskân Tarihi" açısından son derece önemlidir.
5. Bu defterlerde Tımar ve vakıf kayıtlarının oldukça fazla olması devletin iç mekanizmasının işleyişi hakkında sayısız bilgiler sunmaktadır.
6. Şehirlerdeki esnaf teşkilatının faaliyetleri, ticaret, vergi, para, narh ve her türlü satışların bu defterlere kaydedilmiş olması "İktisat Tarihi" açısından da sicillerin önemini arttırmaktadır.

³⁹ Fethi Gedikli, "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer’iyye Sicilleri", İstanbul, **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi III**, S.5,2005:187.

⁴⁰ Hatice Şahin, " Bursa Şer’iyye Sicilleri'nin Dili Üzerine Bir İnceleme Denemesi", Elazığ, **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C.12, S. 1, 2006 : 106.

7. Görülen davalar Osmanlı mahkemelerinin işleyişini, İslam Hukuku ve Kanunnâmelerin uygulanış biçimlerini gösterdiğinden dolayı "Hukuk Tarihi" açısından da siciller önemli kaynaklardır.
8. Şer'iyeye sicilleri aynı zamanda halkın günlük yaşantılarını, yiyecek, giyecek, örf ve adetleri hakkında bilgiler içerdiğinden "Folklor Tarihi Araştırmaları" için başvurulacak ana kaynaklardır.
9. Şer'iyeye sicillerinde cinayet, kavga, yaralama, hırsızlık, gasp, tecavüz, zina gibi kayıtların mevcudiyeti de incelenecek dönemin sosyolojik yapısının ortaya konulması açısından yine değerli ipuçları içermektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

HARPUT'UN TARİHİ ÖZGEÇMİŞİ

2.1. OSMANLI HAKİMİYETİNE KADAR HARPUT

Harput, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat bölümünde, bugünkü Elazığ ili sınırları içerisinde kalan yaklaşık 3200 km²lik bir alana sahip eski bir şehirdir.⁴¹

Harput'un en eski sakinleri M.Ö 2000'li yıllardan itibaren Doğu Anadolu'ya yerleşen Hurrilerdir. Hurrilerden sonra bölge Hitit hâkimiyeti altına girmiştir. Harput çok uzun sürmeyen Hitit hâkimiyetinden sonra M.Ö VII. ve IX. yüzyıllarda Doğu Anadolu'nun önemli bir kısmını ele geçiren Urartuların eğemenliğine geçmiştir. M.S I. yüzyıldan III. yüzyıla kadar zaman zaman Romalıların hâkimiyeti altına girmiş, ilerleyen dönemlerde Roma İmparatorluğu'nun bir parçası haline gelmiştir.⁴²

Harput ve çevresi VII. yüzyılda Hz. Ömer zamanında Irak ve Suriye'yi ele geçiren Arap orduları tarafından feth edilmiştir. Türkler tarafından ise ilk kez Malazgirt Zaferinin ardından Çubuk Bey tarafından 1085 yılında ele geçirilmiştir. Çubuk Bey ve Türkmenleri Harput ve çevresinin Türkleşmesinde önemli bir rol oynamışlardır. Çubukoğlu Mehmed Bey'in Harput ve çevresindeki hâkimiyetine 1113 yılında Artuklu Beyi Belek Gazi tarafından son verilmiştir. 1234 yılında ise Harput, Anadolu Selçuklu sultanı Alaeddin Keykubad tarafından ele geçirilmiş fakat bölge 1243 yılında vuku bulan Köseadağ Savaşı'nı müteakip İlhanlıların hakimiyetine girmiştir.

İlhanlı merkezi otoritesinin XVI. yüzyılın ilk yarısından itibaren zayıflamaya başlamasıyla birlikte Harput ve çevresi Dulkadiroğulları, Timur, Akkoyunlu, Karakoyunlu ve Kadı Burhaneddin Devletleri arasında mücadele sahası olmuş ve sık sık el değiştirmiştir⁴³.1465 yılında ise Uzun Hasan tarafından kesin olarak

⁴¹ Selçuk Hayli, "Tarihi Coğrafya Açısından Harput Şehri'nin Fonksiyonları ve Etki Sahası", **Dünü ve Bugünü İle Harput Sempozyumu**, C. II, Elazığ, 1988:287-305.

⁴² Harput'un ilk çağlardan Osmanlı dönemine kadar olan tarihi hakkında daha geniş bilgi için bkz. Nurettin Ardıçoğlu, **Harput Tarihi**, İstanbul, Harput Turizm Derneği Yayınları, 1964.

⁴³ Osman Turan, **Anadolu Beylikleri**, İstanbul, TTK Yayınları, 1984:169 v.d.

Akkoyunlu Devleti hâkimiyetine geçmiştir. Ardından 1507 yılında Osmanlı ve Memlûklü devletlerinin içinde bulunduğu durumdan faydalanarak Doğu Anadolu'da faaliyetlerini genişletmiş olan Safevi hükümdarı Şah İsmail tarafından zabt edilmiştir. Safevi hâkimiyeti Harput' da 1516 yılına kadar sürmüştür.

2.2. HARPUN OSMANLI HÂKİMİYETİNE GEÇİŞİ

Osmanlıların Doğu Anadolu ile ilgilenmeleri XVI. yüzyılın sonlarına kadar uzanmaktadır. Yıldırım Bayezid Anadolu'daki tüm beylikleri teker teker ortadan kaldırmaya başlayıp doğuya doğru ilerlerken, Ankara Savaşı yüzünden bu ilerleyiş yarım kaldı. Beyliklerin Timur tarafından yeniden ihya edilmesi, Osmanlıların Batı ve Doğu Anadolu üzerindeki hâkimiyetlerini de derinden sarstı. Ayrıca II. Beyazıt zamanında genellikle iç meselelerle meşgul olunması da devletin batıda ve doğuda ilerlemesini aksattı. Öte yandan İran'da güçlü bir devlet kurmuş olan Şah İsmail, II. Beyazıt zamanında devletin içine düştüğü durumdan faydalanarak Doğu Anadolu'yu topraklarına katmış ve Anadolu'nun dört bir tarafında şii propagandalarına başlamıştı. Şah İsmail'in Anadolu üzerindeki faaliyet ve niyetlerini daha şehzadeligi sırasında fark etmiş olan Yavuz Sultan Selim, kardeşleriyle girdiği taht mücadelesini kazandıktan sonra 1514 yılında İran üzerine çıktığı seferde Çaldıran'da Şah İsmail ve kuvvetlerini büyük bir yenilgiye uğrattı.

Fakat Safeviler, Çaldıran mağlubiyetine rağmen Doğu ve Güneydoğu Anadolu üzerindeki hakimiyet isteklerinden vaz geçmemişler ve Harput ile Diyarbakir'i kuşatmışlardır. Bölgeyi kuşatmadan kurtarmak için hareket eden Yavuz'un Karaman Beylerbeyi Hüsrev Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu üç günlük bir kuşatma sonrasında 26 Mart 1516 (21 Safer 922) da Harput ve çevresini feth etmişlerdir. Fethin ardından bölgede yapılan bazı idari düzenlemeler sonrasında Harput, klasik bir Osmanlı sancağı olarak Diyarbakir Eyaletine bağlanmıştır.⁴⁴

1516 yılında Osmanlı idaresine girdikten sonra Harput, bölgede yer alan "yurtluk-ocaklık-hükümetlik" gibi "mülkiyet üzere" tasarruf edilen sancakların aksine uzun süre klasik bir Osmanlı sancağı olma özelliğini sürdürmüştür. 1845-1846

⁴⁴ Ünal, a.g.e :12-26.

tarihinde Eyalet haline getirilmeden önce sancağın idari statüsünde bazı geçici değişikliklere gidilmiştir. Örneğin 18. yüzyılın sonlarına doğru bölgede oluşturulan "Maden-i Hümâyün Emaneti" içerisine dahil edilmiştir. Bu süreçte Palu, Çarsancak, Eğil, Çermik, Ergani ve Çüngüş kazalarıyla birlikte Harput da mali açıdan Maden-i Hümâyün'a, idari olarak ise Diyarbekir Eyaleti'ne bağlılığını sürdürmüştür⁴⁵. Ergani bakır madeni ile Keban kurşun madenlerinin orta kısmında kalan bir yerleşim merkezi olarak Harput'un önemi zamanla artmış ve 19. yüzyılın ilk çeyreğinde Diyarbekir valiliğine atanan idarecilerin idare merkezi olan Diyarbekir yerine Harput'ta oturmayı tercih etmişlerdir.

1845 yılına kadar bu idari yapısını sürdüren Harput, 20 Eylül 1845 tarihli bir fermanla kendisine bağlı tüm kazalar ile Diyarbekir Eyaleti'nden ayrılarak müstakil bir mutasarrıflık haline getirilmiş ve bu tarihten kısa bir sonra da 1 Nisan 1846 tarihinde müstakil bir eyalet olarak Osmanlı idari yapısı içinde yerini almıştır.⁴⁶

⁴⁵ Ahmet Aksın, **19. Yüzyılda Harput**, Elazığ, 1999:27

⁴⁶ Aksın, **a.g.e.** :30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

350 NO'LU HARPUT ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİ

3.1. 350 NO'LU HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİNİN TAHLİLİ

3.1.1. Defterin Tanıtımı

350 Numaralı Şer'iyye Sicili, Milli Kütüphane envanterine kayıtlı olan 17. Yüzyıl Harput sancağı'na ait on dört defterden biri olup H. 1073(M.1663-1664) tarihini taşımaktadır. Hâlbuki belgelerin bilgisayar ortamına aktarılması sonrasında defterin aslında M.1662-1663 tarihi şeklinde yer alması gerektiği anlaşılmıştır.

Toplam 73 varaktan ibaret olan defter 36 sahifedir. Yaptığımız numaralandırma sonucu 225 vesikayı ihtiva ettiği anlaşılmıştır.

Genelde şer'iyye sicillerinin giriş sayfasında yer alan “dibace” kısmı adı geçen sicil defterinde yer almamaktadır. Görevde olan kadının isminin yer aldığı bölümün olmaması o tarihteki Harput kadısının kimliği hakkında sağlıklı bilgi edinmemizi zorlaştırmaktadır. Zira defterin sonlarına doğru merkezden gönderilen emirlerde Harput kadısının kimliğine ilişkin bazı ipuçları yer alsa da bu yeterli değildir. Defterde kullanılan yazı çeşidi talik ve divan kırması şeklindedir. Baştan sona aynı kâtip tarafından yazıldığı tahmin olunmaktadır. Ancak kayıtların bozuk ve imla hataları ile dolu olması metinlerin anlaşılmasında bazı zorluklara sebep olmuştur. Buna rağmen genel itibari ile defter fazla tahrip olmadan, sayfaları temiz ve düzenli olarak günümüze kadar gelebilmiştir. Tesbit edilen 225 vesikanın 182 tanesi yerel- adli (sicill-i mahfûz) içerirken kalan 43 vesika ise başkent ve sancağın bağlı bulunduğu Diyarbekir Beylerbeyliği'nden gelen resmi emir suretlerini (sicill-i mahfûz defterlu) içermektedir.

3.1.2. Belgelerin Tasnifi

Bilindiği gibi şer'iyeye sicilleri içerdikleri belge çeşitliliği itibari ile zengin birer belge koleksiyonu ihtiva ederler. Bu belgelerden yola çıkarak bir sancakta yaşayan insanların ikili ilişkileri, gelenek ve görenekleri, sancaktaki mâli uygulamalar, vergi miktarları, cezai işlem gerektiren durumlar, miras ve tereke kayıtlarına göre sahip olununan mal varlığı, çeşitli idari uygulamalar, doğal afetler, salgın hastalıklar, ulema ve meşayihden eğitim-öğretim faaliyetleri ve vakıflara kadar pek çok konu hakkında yerel ölçekte bilgi sahibi olmamız mümkündür.

Tablo 4: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan Belgeler ve İçerikleri

Sıra No	Mahiyeti	Belge Numarası	Toplam
1.	İDARİ NİTELİKLİ BELGELER		43
a.	Ferman-ı Şerif	162, 174, 178, 196, 197, 198, 199, 202, 203, 212, 217,218	12
b.	Buyruldu	172, 175, 179, 180,181, 183, 185, 186, 187, 189, 190, 191, 201, 204, 205, 206, 215, 216, 219, 220	20
c.	Tezkire	176, 177, 200, 209, 221	5
d.	Fetva	210,211	2
e.	Mektub	193, 195, 215	3
f.	Kâimmakam Tayini	52	1
2.	MALİ NİTELİKLİ BELGELER		117
	Mülk Satışları		
a.	Ev Satışları	11, 12, 41, 60, 64, 72, 77, 84, 89, 98, 100, 102,105, 109,120,127, 129,136, 147, 165, 192	21
b.	Dükkân Satışları	8, 58, 142, 156, 157	5
c.	Bahçe, Bağ, Bostan v.b Satışları	9, 14, 16, 20, 21, 26, 28, 29, 35, 36,39,42,43,44, 56, 57, 65, 71, 74, 75, 78, 79, 80, 82, 83, 87, 92, 97, 103, 107, 114,117, 124, 125, 126, 134,137, 146, 150, 151,152, 158, 159,163	44
d.	Narh	1,6	2
e.	Alacak-Borç Davaları	7, 40,47,48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 62, 68, 69, 76,85, 86, 88, 91, 93, 108, 113, 118, 123, 138, 139,155, 164, 170, 184	29
f.	Vergi	19, 161,166, 208, 213, 214,	6
g.	Arazi ve Mülk Anlaşmazlığı	10, 18, 23, 63, 70, 94, 115, 119, 128,169	10
3.	AİLE HUKUKU İLE İLGİLİ BELGELER		38
a.	Miras Taksimi	17, 38,45, 59, 61,67, 81, 96, 112,116, 121, 130, 132, 133, 141, 143,149, 153, 160, 168, 171	21
b.	Mehr-i Müeccel	27, 145, 154	3

c.	Vasi Tayini	15, 30, 32, 33, 34, 66, 73, 90, 101, 110,111,122,135,148	14
4.	DİĞER		20
a.	Darp ve Küfür	24 ,31, 55, 99,108	5
b.	Azad Etme	95	1
e.	Hırsızlık	22, 25, 131, 167	4
f.	Kayıp	37,144	2
j.	Orducu Esnafı	46	1
k.	İhtida	104	1
ı.	Tapu	13,106, 140,182,188,194	6
5.	KAYIT	2,3, 4, 5,173, 207, 222, 223, 224, 225	10
TOPLAM			228⁴⁷

Grafik 1: 350 No’lu H.Ş.S.’nde Yer Alan Belgelerin Oransal Dağılımı

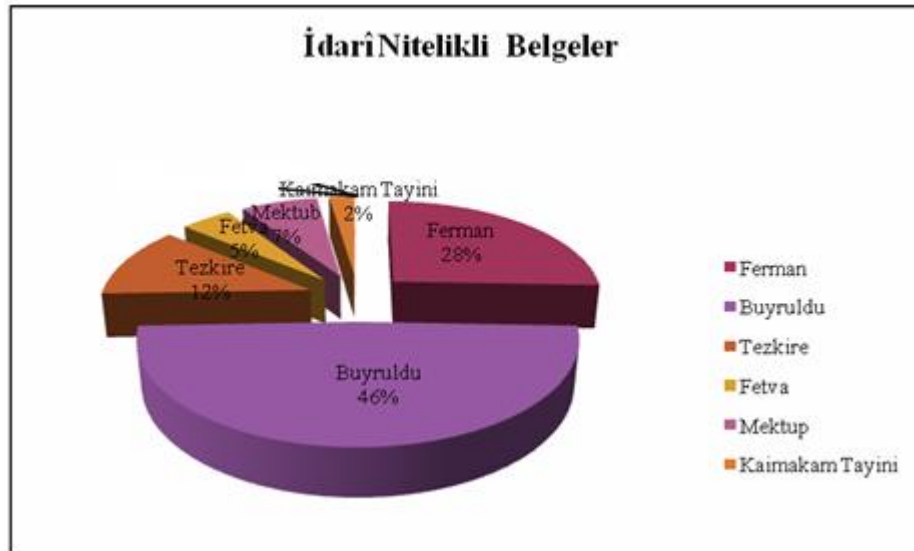
Tabloda da görüldüğü üzere incelediğimiz defterde yer alan belgeler ihtiva ettiği bilgilere göre “İdari”, “Mali”, “Aile hukuku ile ilgili”, ”Kayıt” ve “Diğer” olmak üzere beş başlık altında toplanmıştır. Bu başlıklar da kendi aralarında alt başlıklara ayrılmıştır. Grafik 1’de görüldüğü üzere yüzdeler halinde tasnif edildiğinde ise defter içinde en fazla oranı % 51 ile “Mali nitelikli belgeler” oluşturmaktadır. Bunu daha sonra sırasıyla %19 luk oran ile “İdari Nitelikli belgeler”, %

⁴⁷ Daha önce belge sayısı 225 olarak verilmiştir. Ancak bu belgelerden 55 ve 108 numaralı belgeler hem alacak-borç hem de darp ve küfür, yine 215 numaralı belge hem buyruldu hem de mektup özelliği taşıdığı için tabloda birden fazla yerde kullanılmış bundan dolayı belge sayısı 228 olarak belirtilmiştir.

17 lik oran ile “Aile Hukuku ile ilgili belgeler”, % 9’ luk oran ile “Diğer”, % 4’lük oran ile de “Kayıtlar” izlemektedir.

3.1.2.1. İdari Nitelikli Belgeler

Bilindiği gibi taşrada kadılar sadece yargı işleriyle değil, aynı zamanda merkezden veya bir üst makamdan kendilerine tevdi edilen idari işlerinde muhatap idiler. Çünkü kadı sultanın temsilcisi ve sancakbeyinden sonra en yetkili amir idi. Bu nedenle çeşitli idari konularda merkezden gelen emir ve fermanlar direkt olarak kadıya hitaben yazılır, kadı da bu emirlerin gereğini yerine getirirdi. Bunun yanısıra kadılar doğrudan merkeze arz yetkisine sahip oldukları için kendi kaza bölgesindeki çeşitli görevlilerin atanması ve azl edilmesi, gibi konularda da görüş bildirerek bu idari sürece dâhil olurdu. Merkezden gönderilen tevcih beratlarında kadıların teklifleri genelde kabul görürdü. Dolayısıyla üzerinde çalıştığımız sicilde merkezden kadıya gönderilen pek çok idari nitelikli belge bulunmaktadır. Bu belgeler kendi aralarında tasnif edildiğinde ise aşağıdaki grafiğin elde edildiği görülmektedir.

Grafik 2: 350 No’lu H.Ş.S.’nde Yer Alan İdari Nitelikli Belgelerin Oransal Dağılımı

Grafik’te de görüldüğü üzere, buyruldu idari nitelikli belgeler arasında en önsıradadır. Sırası ile ferman, tezkire, mektup, fetva ve 1 vesika ile de kâimmakam

tayini geri kalan idari nitelikli belgeleri tamamlamaktadır. Aşağıda bu belgelerin açılımı yapılarak dönemin siyasi ve idari özellikleri hakkında çeşitli sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır.

3.1.2.1.1. Fermanlar

Üzerinde padişahın tuğrası ile birlikte emirlerinin yer aldığı ferman suretleri içerik olarak pek çok konuyu ihtiva etmektedir. Sicilimizde yer alan on iki ferman sureti imam tayini, yeniçeri serdarlığı beratı, güvenlik, vergi ve iltizam gibi konularla ilgilidir.

Bilindiği gibi ulakların getirdiği bu fermanların suretleri şer'iyeye sicillerine kayd edilirdi. İncelediğimiz dönemde Harput Sancağı'na gönderilen fermanların vergi ağırlıklı olması o dönemin genel siyasi ve ekonomik durumundan kaynaklanıyor olsa gerektir. Zira bu tarihlerde devam eden Osmanlı-Avusturya Savaşları maliyeye büyük bir külfet getirmiştir.⁴⁸ IV. Mehmet ve Köprülüler Dönemi'nde alınan bazı mâli tedbirlerin ve görevlilerin yaptıkları bazı suistimallerde bu dönemin genel karakteristik diğer faktörlerdir.

Sicilimizde yer alan fermanların listesi ve ilgili oldukları konular (içerikleri) aşağıda Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5: Fermanlar Listesi

BELGE NO	MAHİYETİ	KONUSU	HİCRİ TARİHİ	MİLADİ TARİHİ
162	Vergi	Harput Kazası'nda saliyane olunan Bedel-i Beldar akçesinin tahsil edilmesine dair	1073 ⁴⁹	1662/1663
174	Vergi	Ehl-i örf taifesinin herhangi bir vergi talep etmemesine dair	10 Zilkade 1073	16 Haziran 1663
196	Vergi	Van kullarına ocaklık tayin edilen Harput mukâtaası vergilerinin eksiksiz tahsil edilmesine dair	20 Rebiülevvel 1073	2 Kasım 1662

⁴⁸ Ayrıntılı bilgi için bkz. Ortaylı, **Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi**, Cedit Neşriyat, Ankara,2010.

⁴⁹ 1073 tarihinde ay belirtilmediği için tarih 1662-1663 olarak verilmektedir.

199	Vergi	Van Kalesi neferleri için zimmilerden toplanan cizye ve ispence vergilerinin düşük ayarlı akçe ile ödenmesinden dolayı hazineyi zarara uğratmaları üzerine sorumlularından halis akçe tahsil edilmesine dair	1073	1662/1663
217	Vergi	Munzur Bey ve Harput mukâtaa eminlerinin yıllık olarak ödenmesi gerekenden daha fazla vergi talep edilmesi üzerine padişahın haksızlığın giderilmesi için gönderdiği ferman-ı şerif	14 Safer 1073	28 Eylül 1662
198	İmam Tayini	Peygamber Mescid-i Şerif-inde imam olan Hasan'ın vefat etmesi üzerine sulbioğlu Hüseyin'in imam tayin edilmesine dair	Evasıt-ı Safer 1073	Ekim 1662
202	İmam Tayini	Peygamber Mescidi imamı Hasan'ın vefat etmesi üzerine Ebubekir'in imam tayin edilmesine dair	Evahir-i Muharrem 1073	Eylül 1662
203	İmam Tayini	Meydan Camisi imamı Ali'nin vefat etmesi üzerine Esseyyid İbrahim'in imam tayin edilmesine dair	Evahir-i Muharrem 1073	Eylül 1662
197	Yol Güvenliğinin Sağlanması	Bağdat'tan İstanbul'a gönderilecek olan vergi yüklü hazinenin İstanbul'a ulaşımına kadar yol güvenliğinin sağlanmasına dair	20 Zilhicce 1073	26 Temmuz 1663
178	Yeniçeri Serdarı Tayini	Harput yeniçeri serdarının görevinden alınarak onun yerine yetmişinci cemaatten Mustafa Beşe'nin tayin edilmesine dair	Cemaziyyelula 1073	1 Aralık 1662
218	Yeniçeri Serdarı Tayini	Harput Yeniçeri Serdarı'nın görevinden alınarak yerine kırk beşinci bölük emeklisi Ali Beşe'nin tayin edilmesine dair	20 Zilhicce 1073	26 Temmuz 1663
212	İltizam Onayı	Harput Sancağı Mukâtaası Emmini Mehmed'in Munzur Bey Mezrası'nın tasarrufunu iki kişiye kiraya vermek istediğine ve padişahın buna onay verdiği dair	Evahir-i Cemaziyyevvel 1073	Ocak 1663

Grafik 3: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan Fermanların Oransal Dağılımı

Yukarıda bahsedildiği gibi ve grafikte de açıkça görüldüğü üzere ferman suretlerinin çoğunluğu vergi eksikliğinin giderilmesi ile ilgilidir.

3.1.2.1.2. Buyrulduklar

Kadırlara gönderilen ve suretleri sicillere geçirilen bir diğer idari belge türü de buyrulduklardır. Genellikle padişahın sonra gelen sadrazam, vezir, defterdar, kadiasker, kapdanpaşa, beylerbeyi gibi yüksek görevlilerin rütbece kendisinden aşağı

mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılan buyruldu tabiri Osmanlı diplomatiğinde sık rastlanan kelimelerdendir.⁵⁰

Sicilimizde yer alan buyruldu Harput Sancağı'nın bağlı bulunduğu Diyarbekir Beylerbeyi'nin emirlerini içermektedir. Bunların çoğunluğu da yine vergi tahsiline yönelik olup tımar tevcihleri, zahire tedariki, cinayet gibi bazı olayların soruşturulması ve ordunun ihtiyaçlarının karşılanması konuları hakkındadır.

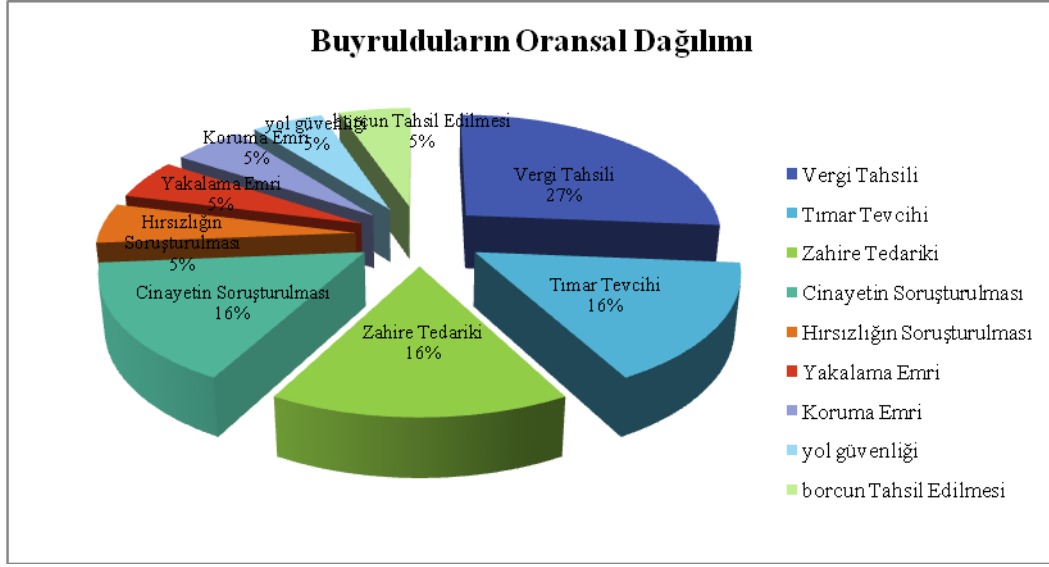
Toplam sayısı 20'yi bulan bu buyrulduarı yine kendi arasında tasnif edecek olursak şöyle bir tablo elde edilmektedir.

Tablo 6: Buyrulduar Listesi

BELGE NO	MAHİYETİ	KONUSU	HİCRİ TARİHİ	MİLADİ TARİHİ
175	Vergi Tahsili	Diyarbekir Eyaleti Valisi Mehmed Paşa'nın zahire salyanesinin eksiksiz bir biçimde reayadan karşılanmasına dair	17 Cemaziyel-ahir 1073	27 Ocak 1663
180	Vergi Tahsili	Diyarbekir Beylerbeyi Hüseyin Paşa için Harput Kazası'ndan 150 batman rугanın salyane olarak toplanıp tahsil edilmesine dair	1073	1662/1663
185	Vergi Tahsili	Harput Sancağı'ndan talep edilen Bedel-i Beldar vergisinin derhal tahsil edilerek İstanbul hazinesine aktarılmasına dair	15 Cemaziyel-ahir 1073	25 Ocak 1663
219	Vergi Tahsili	Diyarbekir Beylerbeyi'nin Harput Sancağı'ndan hasılatı olan kolluk akçesinin toplanmasına dair	1073	1662/1663
220	Vergi Tahsili	Eksik tahsil edilen Nüzul akçesinin tamamının tahsil edilmesine dair	2 Safer 1073	16 Eylül 1662
183	Tımar Tevcihi	Behremaz Nahiyesi'nde on dört bin akçelik tımara sahip olan Mehmed'in ölmesi üzerine arazinin Ömer isimli şahsa tımar olarak kayd edilmesine dair	1073	1662/1663
187	Tımar Tevcihi	Habusu Karyesi'nde on bin akçelik tımara sahip olan Süleyman'ın ölmesi üzerine arazinin Mehmed isimli şahsa tımar olarak kayd edilmesine dair	2 Rabiülevvel 1073	15 Ekim 1662
189	Tımar Tevcihi	Acedepe Karyesi'nde dokuz bin akçelik tımara sahip olan Ali'nin ihtiyar olması sebebiyle tımar arazisinin Halil'e tevcih edilmesine dair	Evast-1 Rabiülevvel 1073	Ekim 1662

⁵⁰ Mübahat S. Kütükoğlu, **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, İstanbul, Kültür ve Sanat Vakfı Yayınları,1998: 197

172	Zahire Tedariki	İhtiyaç duyulan zahirenin (hane-i nüzul) Malatiyye Suyu civarında belirlenen yere getirilmesine dair	Gurre-i Receb 1073	9 Şubat 1663
179	Zahire Tedariki	Sefere çıkacak Diyarbekir Beylerbeyi'nin ordusu için on beş bin kile buğdayın temin edilmesine dair	Cemaziyyevvel 1073	Aralık/Ocak 1662-1663
201	Zahire Tedariki	Sancakbeyine verilmesi gereken zahire ve sair harçların Harput reayası tarafından eksiksiz bir biçimde toplanmasına dair	Evail-i Rabiülevvel 1073	Ekim 1662
186	Cinayetin Soruşturulması Talebi	Kaya (Kale) Mahallesi sakinlerinden Mehmed'in katledilmesi üzerine mübaşir tayin edilmesine dair	1073	1662/1663
190	Cinayetin Soruşturulması Talebi	Ahmet Bey Mahallesi mescidi yakınlarındaki Kayabaşı mevzisinde bir kişinin katledilmesi üzerine mübaşir tayin edilmesine dair	Evasıt-ı Cemaziyyevvel 1073	Aralık 1662
191	Cinayetin Soruşturulması Talebi	Murad isimli şahsın oğlunun Sarpulu, Lükek, Koçkal'a, Karasaz Karyeleri sınırında katledilmesi üzerine cinayetin soruşturulması için mübaşir tayin edildiğine dair	1073	1662/1663
204	Hırsızlığın Soruşturulması Talebi	Gölcük Karyesi sakinlerinden Nikogos adlı zimminin evinden eşyalarının çalınması üzerine olayın teftişi için mübaşir tayin edilmesine dair	Evahir-i Safer 1073	Ekim 1662
216	Yakalama Talebi	Yeniçeri Mustafa'nın eşkıyalığa başladığı ve yakalanması için Diyarbekir'den mübaşir Mustafa'nın gönderildiğine dair	1073	1662/1663
205	Koruma Talebi	Pekinik Karyesi'nde oturan Cafer Ağa'nın topraklarına Karapınar Mezrasından Topal Hasan, Kara Mehmed ve Kadir'in sürekli saldırıda bulunulmasından dolayı tedbir alınmasına dair	3 Muharrem 1073	18 Ağustos 1662
215	Sefere Katılma Emri	Harput Sancağı'nda dirlik tasarruf eden askeri gruplardan sefere katılmalarının istenildiğine dair	9 Safer 1073	23 Eylül 1662
206	Yol Güvenliği	Diyabekir'den Asitane-i Devlete varıncaya kadar yol üzerinde asayişin sağlanması istenildiğine dair	1073	1662/1663
181	Borcun Tahsil Edilmesine Dair	El-hac İbrahim'in yirmi bin akçe alacağı tahsil edilmesi için mübaşir tayin edildiğine dair	1073	1662/1663

Grafik 4: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan Buyruhduların Oransal Dağılımı

Grafikte görüldüğü gibi buyruldu suretlerinin çoğunluğunu verginin tahsil edilmesi için gönderilen buyruhdular oluşturmaktadır. Yine bunda devletin dönem itibari ile çalkantılı bir dönemde olmasında büyük bir etkisinin olduğu kanaatindeyiz.

3.1.2.1.3. Tezkireler

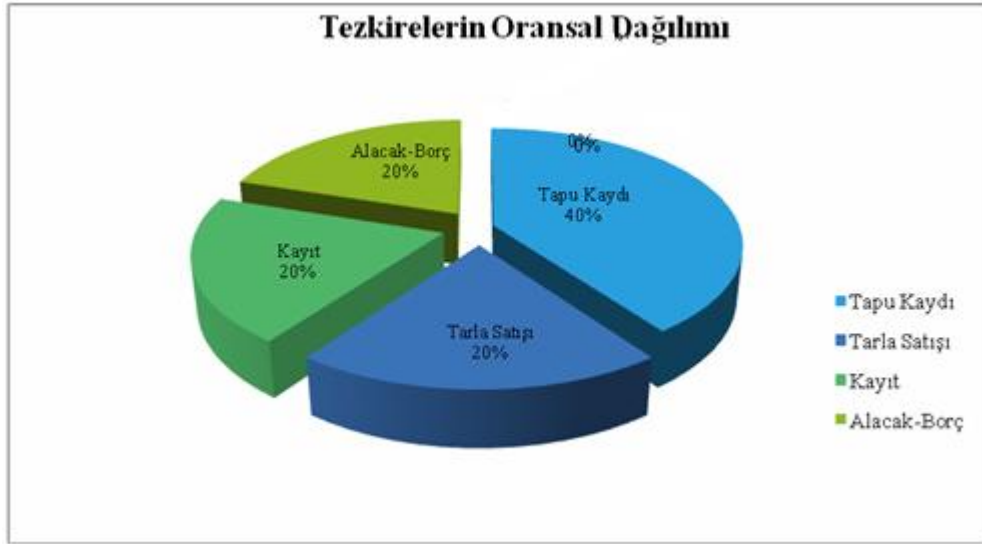
Osmanlı diplomatikasında, üst makamların alt makamlara yazdığı veya eşit seviyedeki makamların birine yazdığı veya eşit seviyedeki makamların yaptığı resmi yazışmalar olarak bilinen tezkireler⁵¹, sicillerde geçen örnekler dikkate alındığında aynı zamanda bir izin belgesi ya da kadı huzurunda yapılan satış, alacaklı- borçlu ilşkilerin sulh ile sonuçlanması veya tapu gibi iktisadi konuların kadı tarafından bir nevi onaylayarak resmiyet kazandırıldığı belgeler olarakta düşünülebilir.

Bu açıklamadan hareketle sicilimizde geçen tezkirelerin daha çok kadı huzurunda resmiyet kazandırılmak istenen bazı iktisadi faaliyetleri içerdiği görülmektedir. Toplam sayısı 5 olan tezkirelerin listesi ve ilgili oldukları konular (içerikleri) aşağıda Tablo 7'te sunulmuştur.

⁵¹ Kütükoğlu, a.g.e :246

Tablo 7: Tezkireler Listesi

BELGE NO	MAHİYETİ	KONUSU	HİCRİ TARİHİ	MİLADİ TARİHİ
176	Tarla Satışı	Sürsürü Karyesi'ndeki su hakkı olan bir tarlanın 150 Esedî guruşa Mustafa Ağa'ya satıldığına dair	1073	1662/1663
177	Alacak -borç	Tokat sakinlerinden Ahmed Beşe'nin abisinin Harput Beyi Yusuf Bey'den 800 guruş alacağı olduğuna dair	1073	1662/1663
209	Kayıt	Harput Sancağ'ına ait kulluk akçesi vergisinin tamamının toplandığı ve toplam 1600 akçenin altı bölük halkından Ahmet Beşe'ye teslim edildiğine dair	1073	1662/1663
200	Tapu	Zeamet olan Mansur Karyesi sakinlerinden Osman Paşaoğlu Ahmed'in vefat ettiği ve erkek evladı olmadığı için topraklarının tapusunun Ali Bey'e verildiğine dair	1073	1662/1663
221	Tapu	Ölen bir zımminin erkek evladı kalmadığı için topraklarının bir başkasına verildiğine dair	Gurre-i Şaban 1073	11 Mart 1663

Grafik 5: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Yer Alan Tezkirelerin Oransal Dağılımı

3.1.2.1.4. Fetvalar

Osmanlı mahkemelerinde kadılar mahkemeye yansıyan olaylarla ilgili görüş ve kararlarını verirken İslam Hukuku ile ilgili ellerinde mevcut pek çok kaynaktan istifade ederlerdi. Zaten Osmanlı toplumundaki mevcut gelenekler aşağı yukarı sabit olarak hayatın akışına yön vermekteydi ki biz bunu kadı sicillerinde de takip edebiliyoruz. Örneğin, sicillere yansıyan dava suretleri tahlil edildiğinde bir şablon halinde anlaşmazlıkların devam ettiği görülür. Bu durum kadıların karar verme hızını olumlu yönde etkilediği gibi, karşılaşılan bazı özel durumlarda da gerek kadı gerekse

elindeki mecmualar bu yeni durum karşısında tam ve net bir hüküm içermeyebilirdi. Böyle durumlarda Osmanlı kadısı yerel-dini otoriteden (müftü) yeni durum hakkında görüş isteyebilirdi. İşte buradan fetva olgusu karşımıza çıkmaktadır. Fetva kimi zaman padişahların icraatlarını meşrulaştırmak için bir belge iken Osmanlı taşrasında kadıların tam emin olamadıkları problemlerin çözümü için başvurdukları manevi bir dayanaktır. Nitekim bir kadı çok gerekmedikçe müftüye başvurmazdı. Dolayısıyla sicillerde fetva isteme sayıları azdır. Aynı şekilde elimizdeki sicilde de toplam iki fetva örneği sureti tesbit edilmiştir. Aşağıda kısaca bu fetvaların listesi ve içerikleri Tablo 8’te verilmiştir.⁵²

Tablo 8: Fetvalar Listesi

BELGE NO	MAHİYETİ	KONUSU	HİCRİ TARİHİ	MİLADİ TARİHİ
210	Fetva	Harput Kadısı'nın müftüye sorduğu, padişaha ait mülk üzerinden ziyaret eden kişinin elde ettiği mahsulden padişaha ait vergiyi ödedikten sonra yerel beylere de ödenmesi gerekir mi sorusuna müftünün verdiği (gerekmez) cevabına dair fetva	1073	1662/1663
211	Fetva	Yukarıdaki fetva ile bağlantılı olarak bir kişinin resmi vergisini ödedikten sonra şeriata aykırı olarak kendisinden eminler tarafından vergiyi geri alıp almayacağı sorusuna müftünün (alır) cevabını verdiği fetva örneği	1073	1662/1663

3.1.2.1.5. Mektublar

İdari nitelikli belgeler içerisinde yer alan mektublar diplomatik bakımından iki belde arasında samimiyet derecesine göre üstün astına yazdığı ve daha samimi bir üslupla kaleme alınan belge çeşitlerinden biri olup genellikle yarım kalan bir işin ya da olayın geçtiği mahallede çözüme kavuşturulmamış sorunların yeniden gözden geçirilmesini rica edildiği yarı-resmi belgelerdir. Defterimizde tesbit edilebilen üç mektub suretine rastlanılmaktadır. Bu mektubların ilgili içerikleri aşağıda Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: Mektublar Listesi

BELGE NO	MAHİYETİ	KONUSU	HİCRİ TARİHİ	MİLADİ TARİHİ
193	Cinayet	Sekbanlardan Musa'nın katl edilmesine dair	1073	1662/1663

⁵² Ayrıntılı bilgi için bkz. Seda Örsten, “ Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Fetva Mecmuaları ” **Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları**, S. 4, (Güz) 2007 : 29-40.

	Hakkındaki Şüphelere Dair Mektup	bir şahsın bazı şüphe ve düşünceleri olduğu için olayı teftiş eden Ali Ağa'ya hitaben yazılan mektub		
195	Asker Ulufelerine Dair	Harput Kalesi Dizdarı askerlerin maaşlarının kaydedildiği defterlerin Diyarbakir Voyvodası Osman Ağa'ya incelenmek üzere gönderilmesini ve asker ulufelerinin düzgün bir şekilde kaydedilmesini isteyen mektub	Evasıt-ı Rebiülevvel 1073	Kasım 1662
215	Vergi Tahsili	Diyarbakir Valisi'nin Harput Sancağı'nda yıllık almak zorunda olduğu vergilerin eksik olduğunu, kalan bakiyenin tahsil edilmesi yönünde Harput Kadısı ve Mütessellimi'nden ricada bulunduğu dair mektub	9 Safer 1073	23 Eylül 1662

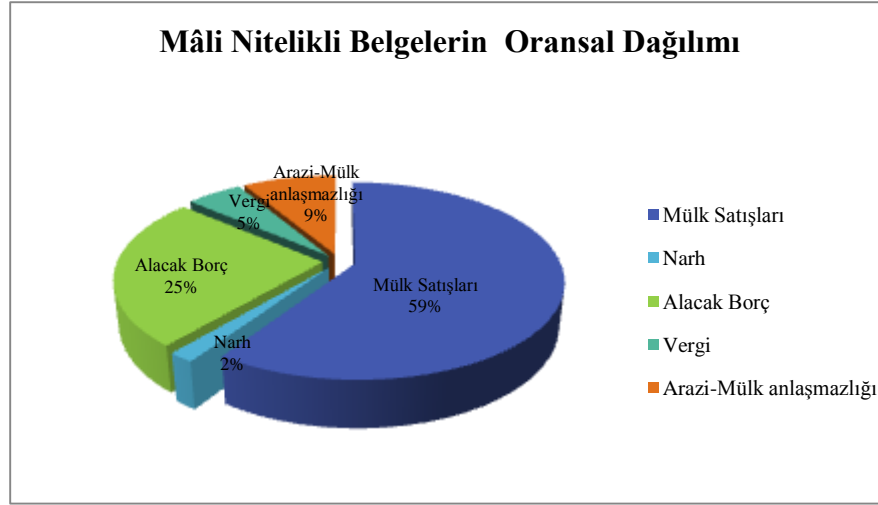
3.1.2.1.6. Kâimmakam Tayini

Ehl-i örf mensublarından beylerbeyi, sancakbeyi, kaledizdarı v.s kişiler merkezden gelen emir veya fermanlar doğrultusunda başta sefer olmak üzere geçici olarak çeşitli vazifelere tayin edildiklerinde yerlerine vekaleten bir kâimmakam bırakmak zorundaydılar. Nitekim Harput Serdarı Ağa Ali b. Mustafa Beşe'nin Diyarbakir Beylerbeyi ile sefer-i hümayuna katılacak olmasından dolayı yerine Mustafa Ağa b. Davud'un yerine kâimmakam olarak tayin edildiğini görmekteyiz.⁵³

3.1.2.2. Mâli Nitelikli Belgeler

Şer'iyye sicilleri üzerine yapılan çalışmaların çoğunluğunda yer alan tasnifler mâli nitelikli belgelerin bu defterlerde en fazla yer kaplayan belgeler olduğunu ortaya koymaktadır. Aynı şekilde incelediğimiz 350 No'lu H.Ş.S defterinde de mâli nitelikli belgeler 117 sicil kaydıyla diğer belgelere göre en fazla yekünü oluşturmaktadır. Bu belgeler tasnife tabi tutulduğunda aşağıdaki grafik elde edilmektedir.

⁵³ 350 Numaralı H.Ş.S ; 52

Grafik 6: 350 No’lu H.Ş.S.’nde Yer Alan Mâli Nitelikli Belgelerin Oransal Dağılımı

Grafikten de anlaşıldığı üzere mülk satışları % 59’luk bir oranla diğer mâli nitelikli belgelere göre daha ağırlıktadır. Yine alacaklı- borçlu ilişkilerine dair dava örnekleri bu kategori altında öne çıkan bir diğer belge grubudur. Geri kalanlar ise vergi, narh ve arazi anlaşmazlıkları gibi konuları içeren % 16’lık gibi bir orana tekabül etmektedir.

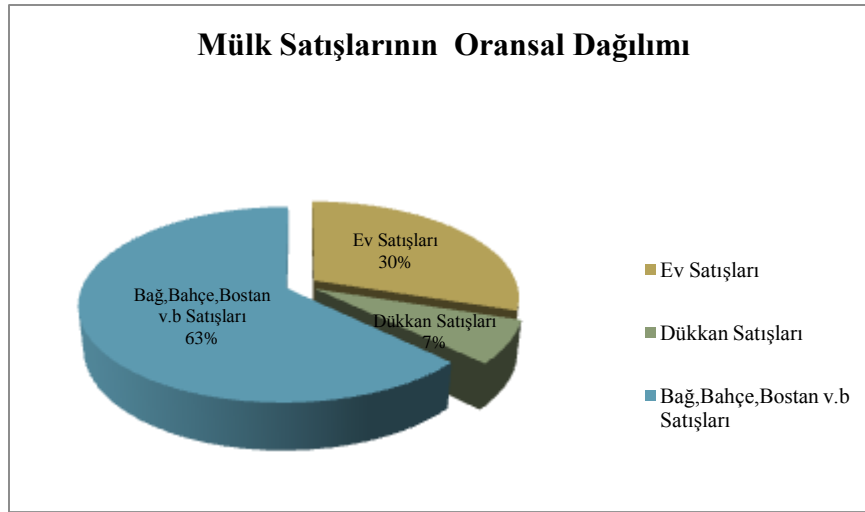
3.1.2.2.1. Mülk Satışları

Osmanlı Devleti’nde mülk edinme; şer’i olarak mülk edinilmesinde engel bulunmayan alanlarda, hukuki statü olarak miri arazi ve vakıf mülkleri durumundaki topraklar ve mallar hariç serbest bırakılmıştır.⁵⁴ Reaya ya da şehirde yaşayanlar gerekli gördüğü durumlarda kendilerine ait olan evlerini, dükkânlarını ve bir nevi çiftlikleri statüsünde olan bağ ve bahçelerini ya doğrudan satmışlar ya da borçlarına karşılık olarak takas etmişlerdir. Bu mülklerin tımar arazileri içerisinde kalanlarının satışı veya devri ise “sahib-i arz’ın” iznine tabi tutulmuştur. İncelediğimiz sicilde gerçekleştirilen mülk satışlarının tamamına yakını tımar arazisi üzerinde olmayıp şahısların kendi tasarruflarında olan ev, dükkân, bağ, bahçe v.b mülkler üzerinde

⁵⁴ Hatta bazı durumlarda bu miri topraklar ve vakıf mülkleri de mülk haline getirilebilmekteydi. Ayrıntılı bilgi için bkz. Ömer Lütfü Barkan, **Türkiye’de Toprak Meselesi**, Gözlem yayınları, İstanbul ,1980. Suraiya Farohi, **Orta Halli Osmanlılar**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2009.

cereyan etmektedir. Bazı belgeler mülk satışları üzerine ipuçları verse de bu şahısların geneli hakkında sebep-sonuç ilişkisi kurup yorumlamak bu aşama da güç görülmektedir. Bu satışların hangi sebeplerle gerçekleştirildiği özel olarak tesbit edilemese de o tarihlerde halkın içinde bulunduğu sosyo-ekonomik şartların etkili olduğu muhakkaktır.

Mülk satışlarına konu olan belgelerde genellikle şöyle bir format kullanılmıştır. Alan ve satan tarafın karşılıklı künyeleri belirtildikten sonra mülkün bulunduğu mahalle, mevki, mevzi, köy ve nahiye adı ile birlikte verildikten sonra mülklerin sınırları ayrı ayrı tarif edilmiş, müştemilatı ve özellikleri belirtilmiş, ardından satış bedeli ifade edilerek, anlaşılan meblağın ödenmesinden sonra alıcı tarafın “mülkü müşterası” olduğu kaydedilerek satış işlemi gerçekleştirilmiştir.⁵⁵ Mülk satışlarını kategorize ettiğimizde ise aşağıdaki grafiğin elde edildiği görülmektedir.

Grafik 7: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Mülk Satışlarının Oransal Dağılımı

Grafikte görüldüğü üzere satışa konu olan mülklerin % 63'ünü bağ (bahçe, bostan v.b) satışları oluşturmaktadır. Bunu daha sonra % 30'luk oran ile ev satışları, % 7'lik oran ile de dükkân satışları izlemektedir.

⁵⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. Emine Güldüoğlu, “Şer’iyye Sicillerine Göre Kayseri’de Mülk Satışları Üzerine Bir Değerlendirme (1678-1679)”, **History Studies**, Ankara, S. 2/2, 2010: 71-84. Zülfiye Koçak, “Şer’iyye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda Ayntab ve Çevresinde Gayrimenkul Satışları (600-1650)”, **History Studies**, Ankara, S. 2/2, 2010: 59-72.

3.1.2.2.2. Ev Satışları

İncelediğimiz 350 No'lu H.Ş.S Defteri'nde 21 adet ev satış kaydı bulunmaktadır. Bu satışlar klasik olarak satışın yapıldığı şehir (Medine-i Harput) ile başlayıp ardından satan ve alan kişilerin kimlikleri hakkında bilgiler verilmektedir. Satış işlemi vekiller aracılığıyla gerçekleştiriliyorsa bu durum açıkça ifade edilmektedir. Daha sonra satılacak evin yeri tarif edilmekte ve çevresindeki mülklerin kimlere ait olduğu hakkında özellikle durulmaktadır. Son olarak genellikle evin kısımlarından bahsedilip, maddi değeri yazıldıktan sonra bu meblağ üzerinde tarafların anlaşmaları ve birbirlerinden alacaklı- verecekli olmadıkları sicile kaydedilerek satış işlemi gerçekleştirilmiştir.

Ev satışları ile ilgili incelenen sicilde yer alan belgelerden bir Harput evinin kısımları,⁵⁶ satışın kimler arasında gerçekleştiği, tarafların⁵⁷ ekonomik durumu ve statüleri⁵⁸ ve şehrin semtlerine göre (zengin-fakir) ev fiyatları⁵⁹ hakkında çeşitli ipuçları elde edilebilmektedir.

Ev satışlarının bir kısmı borca karşılık takas şeklinde⁶⁰ bir kısmı küçük yaşta babalarını kaybeden çocukların nafakalarını temin eden vasileri tarafından,⁶¹ bir kısmı babadan intikal eden ve kullanılmadığı için satış şeklinde,⁶² geriye kalanlar ise normal yol ile gerçekleştirilen satışlardır.

Evlerin satışlarını gerçekleştirenleri incelediğimizde ise ev satışlarından 9'unun kadınlar tarafından gerçekleştirildiğini ve bunların bir kısmının kendilerine miras taksimi ile intikal ettiğini görmekteyiz. Kadınlar sahibi oldukları evleri vekilleri vasıtasıyla satmışlardır. Örneğin, Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Aralık 1662) tarihli kayıta; Harput sakinlerinden Habibe ve Rahime hatunlar Hacı ibn-i Veli'yi vekil tayin ederek, Zahiriyye Cami Mahallesi'nde bulunan evlerini hurda hesabı otuz

⁵⁶ **350 Numaralı H.Ş.S ;136**

⁵⁷ Ev satışlarında kadın- erkek dağılımı için bkz. Tablo- 7

⁵⁸ **350 Numaralı H.Ş.S; 41**

⁵⁹ Örneğin, 100 numaralı belgede Müderris Mahallesi'nde bulunan bir ev 170 guruşa satılırken Huriye Hatun Mahallesi'nde bulunan bir evin 80 guruşa satıldığını görmekteyiz. Yine 41 numaralı sicil kaydında Kale (Kaya) Mahallesi'nde bulunan bir evin 1000 akçeye satıldığını tesbit etmekteyiz.

⁶⁰ **350 Numaralı H.Ş.S; 136**

⁶¹ **350 Numaralı H.Ş.S; 84**

⁶² **350 Numaralı H.Ş.S; 12**

guruşa Receb b. Mustafa'ya satmışlardır.⁶³ Ev satışlarında kadın-erkek taraflar aşağıda Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10: 350 No'lu H.Ş.S.'deki Ev Satışlarında Kadın- Erkek Dağılımı

Sıra No	Satıcı	Alıcı	Belge Numarası	Toplam
1	Kadın	Erkek	72,77, 84, 98,100,102, 120,127, 192	9 ⁶⁴
2	Erkek	Erkek	12,41,60,64, ,89, 105,109, 129,136,147,165,	11
3	Erkek	Kadın	11	1
TOPLAM				21

Alım-satım işlemlerinde Müslümanlarla Gayr-i Müslimler arasında herhangi bir fark yoktu. Satış işlemleri karşılıklı olabildiği gibi, kendi aralarında da olabilirdi. Ev satışlarını dini gruplar açısından incelediğimizde satıcılardan 18'nin Müslüman 2'sinin de Gayri-Müslim olduğunu görmekteyiz.⁶⁵ Ev satışlarında taraflar aşağıda Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Ev Satışlarında Müslüman ve Gayr-i Müslim Taraflar

Sıra No	Satıcı	Alıcı	Belge Numarası	Toplam
1	Gayri-Müslim	Müslüman	12, 72	2
2	Müslüman	Müslüman	11,41,60,64,77,84,89,98,100,102, 105,109,120,127,129,136,147,165, 192	19
TOPLAM				21

3.1.2.2.3. Dükkân Satışları

İncelediğimiz belgeler arasında beş adet dükkân satışına rastlanılmaktadır. Ev satışlarında olduğu gibi dükkân satışlarında da satılacak dükkânın özellikleri, (kaç bab sehim ve kısımdan meydana geldiği) ayrıntılı olarak belirtilmektedir. Satışlar gerçekleştirilirken kimi zaman dükkânın tamamı kimi zaman da o dükkâna ait hisse

⁶³ 350 Numaralı H.Ş.S ; 192

⁶⁴ Bu satışı gerçekleştiren kadınların bazılarının yetimlerin vasisi olduğunu görmekteyiz. Örneğin, 84 numaralı vesikada Aişe Hatun'un yetimlerin vasisi olduğunu ve Hüseyin b. Murtaza'yı vekil tayin ederek Huriye Hatun Mahallesi'nde bulunan evleri sattığını görmekteyiz.

⁶⁵ 350 Numaralı H.Ş.S ; 12,72.

ve mülkiyet ortaklığının satışı söz konusudur. Örneğin, Evail-i Safer 1073 (Ekim 1662) tarihli kayıta; Harput sakinlerinden Eseyyid Mahmut ibn-i Eseyyid Yusuf, elli sekiz sehîm olan dükkânın kendisine ait olan yedi sehîmlik attarlar çarşısında bulunan dükkânını, Osman Ağa'ya yüz seksen guruşa satmıştır.⁶⁶

Dükkânın mahalle arasında veya daha işlek bir mevkide bulunması fiyatların belirlenmesinde önemli bir etkendi. Örneğin, Harput sakinlerinden Timur'un Harput'un önemli merkezlerinden olan Meydan yüzünde bulunan bakkal dükkanını iki bin akçeye Bekir Beşe'ye sattığını görmekteyiz.⁶⁷ Satışı gerçekleştiren taraflar dini gruplar ve cinsiyet açısından değerlendirildiğinde satışların Müslüman erkekler arasında gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Attar dükkânı, itmekçi dükkânı ve bakkal dükkânı satışı yapılan bu dükkânlardan bazılarıdır.

3.1.2.2.4 Bağ Satışları (bostan, bahçe, tarla v.b)

Satışlar katagorisinde yer alan bağ bahçe bostan, tarla satışları yekün olarak bu grupta yer alan satışlar içerisindeki en fazla sayıyı oluşturmaktadır. Toplam 44 adet olarak tesbit ettiğimiz bu satışlar genel mülk satışları içerisinde % 64 gibi bir rakama tekabül etmektedir. Daha önceki satışlarda görüldüğü gibi satışa konu olan mülkün ayrıntıları sicilde her bir satış için ayrı ayrı belirtilmektedir. Fiyatları etkileyen unsurlar arasında toprağın sulanabilir olması, konumu, verimliliği... v.b saymak mümkündür.

Osmanlı şehir hayatının geneline bakıldığında ticaretin dışında burada yerleşik olarak yaşayanların ikamet ettikleri alan, genellikle şehrin hemen yakınında ve düz bir tarla üzerinde oturulacak bir ev ve önündeki düzlükte yer alan bağlık bahçelik bir üniteden ibaretti. Evin geçimini sağlamak için yetiştirilecek ürünler ev binasının bulunduğu alanın çevresindeki küçük ve zirâî tarıma müsait alanlardaki tarımsal faaliyetlerden elde edilmekteydi. Satışa veya ticarete yönelik geniş çaplı üretim ise daha çok tarlalarda yapılmaktaydı. Dolayısıyla 44 adet olarak belirlediğimiz satışlarda aynı anda bir şahsın birden fazla bağ, tarla, bahçe ve bostanının satılması yukarıda belirtilen ünitenin karmaşıklığından ileri gelmektedir.

⁶⁶ 350 Numaralı H.Ş.S ; 8.

⁶⁷ 350 Numaralı H.Ş.S ; 58.

Bu satışların geneline bakıldığında bağ ve tarla satışı çoğunluktadır.⁶⁸ Ardından bostan ve bahçe satışları gelmektedir. Bazı belgelerde birden fazla mülk aynı anda satılırken, bazı belgelerde ise parça satışları söz konusudur. Örneğin, Safer 1073 (Eylül / Ekim 1662) tarihli kayıta; Harput muzafatından Avşan Karyesi sakinlerinden Ömer ibn-i Hamza Beşe babasından kalan evleri, sulu ve susuz tarlaları ve çiftliğini Hasan Ağa ibn-i Cafer Ağa'ya satmıştır.⁶⁹ Yine Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662) tarihi kayıta; Harput sakinlerinden sabık kaimmâkam olan Eseyid Osman Efendi bağ, bahçe, ağaçlarını ve tarlasını altmış üç bütün riyali guruşa Ömer Efendi ibn-i Monla Abdurrahman Efendi'ye satmıştır.⁷⁰

Bu gruba giren satışlar arasında bazı örnekler vardır ki normal alışveriş işlemlerinin dışında bir görünüm arz etmektedir. Örneğin, bazı şahıslar borçlarına karşılık mülklerini takas etmekte, bazıları para yerine değerli bir kılıncı veya ata karşılık sahip olduğu mülkü takas etmekte bazıları ise günlük ihtiyaçlarını karşılamak için mülkünün bir kısmının satmaktadır. Örneğin, Harput sakinlerinden Mustafa Efendi ibn-i İbrahim, borcunun bir kısmına karşılık olarak bağ, tarlalarını takas etmiştir.⁷¹ Yine Evahir-i Cemaziyelahir 1073 (Şubat 1663) tarihli kayıta; Harput muzafatından Holvenek Karyesi sakinlerinden olan Ali Beşe ibn-i Abdullah taht-ı tasarrufunda olan bağ yerini, harman yerini, sulu ve susuz topraklarını yirmi guruş kıymetli olan bir sim kılınca karşılık Piri Bey ibn-i Ali'ye satmıştır.⁷² Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662) tarihli kayıta ise Harput sakinlerinden olup vefat eden Eseyid Mehmed Han ibn-i Molla Ali'nin çocuklarının vasisi olan Ali Emir, çocukların ihtiyaçlarını gidermek için bazı çiftlik arazi ve emlakları dört bin akçeye satmıştır.⁷³

Bu gruptaki 44 belge arasında tüm satışlar sadece mülkiyetin el değiştirmesi ile ilgili olmayıp, bazen de satışa konu olan mülkün üzerinde yer alan değirmen yahud sulama suyunun kullanım hakkının devride söz konusu olabilmekteydi.

⁶⁸ 350 Numaralı H.Ş.S ; 9, 43, 71, 79, 97, 107, 114, / 16, 28, 36, 65, 74, 75, 92, 97, 103, 126, 150, 152,163.

⁶⁹ 350 Numaralı H.Ş.S ; 20.

⁷⁰ 350 Numaralı H.Ş.S ; 82.

⁷¹ 350 Numaralı H.Ş.S ; 29, 80, 83.

⁷² 350 Numaralı H.Ş.S ; 158.

⁷³ 350 Numaralı H.Ş.S ; 35.

Nitekim bu kategori içerisinde aldığımız belgeler arasında bir değirmen ve iki tane sulama hakkının başka şahıslara devredildiğini⁷⁴ gösteren belgeler mevcuttur.

Bağ, bostan tarla v.b satışlarını içeren 44 belgeyi dini gruplar ve cinsiyet açısından değerlendirdiğimizde Müslümanların kendi aralarında toplam 31 satış gerçekleştirdikleri ayrıca Müslümanlar ile Gayr-i Müslimlerin ya da Gayr-i Müslimlerin kendi aralarında bu satışları gerçekleştirdiklerine şahit oluyoruz. Birkaç belge de ise Müslüman kadınların eşlerinden veya babalarından intikal eden mülkleri vekilleri aracılığıyla mahkeme huzurunda sattıkları anlaşılmaktadır.

Karşılıklı bu alışveriş ilişkilerini taraflar açısından kategorize edecek olursak aşağıdaki tabloda verilen bilgilere ulaşabiliriz.

Tablo 12: 350 No’lu H.Ş.S.’nde Bağ (bostan, bahçe, tarla v.b) Satışlarda Müslüman ve Gayr-i Müslim Taraflar

Sıra No	Satıcı	Alıcı	Belge Numarası	Toplam
1	Müslüman	Müslüman	9,14,16,20,26,28,29,35,39,56,71,74,79,80,82,83,87,103,107,114,117,124,125,126,134,146,150,151,158,159,159	31
2	Gayr-i Müslim	Müslüman	21,36,75,78,92,97,163	7
3	Gayr-i Müslim	Gayr-i Müslim	42,65,137,152	4
4	Müslüman	Gayr-i Müslim	43,57	2
TOPLAM				44

Tabloda da görüldüğü üzere Müslümanlar ve Gayr-i Müslimler bir arada yaşamakta ve birlikte yaşamının bir gereği olarak karşılıklı parasal ilişkilere müracaat edebilmekteydiler. Ayrıca söz konusu tarihlerde Müslüman ve Gayr-i Müslimlerin şeriaat mahkemesinde bir araya gelmeleri o günkü Harput’ta her iki grup arasında da birlikte yaşama kültürünün geliştiği, Gayr-i Müslimlerin kendi cemaat mahkemelerine gitme hakları varken Osmanlı mahkemelerine müracaat etmeleri karşılıklı güvenin siyasetten uzak ve günün şartlarına göre olgunlaştığı şeklinde yorumlanabilir.

⁷⁴350 Numaralı H.Ş.S ; 124, 125.

Sonuç olarak mülk satışları kategorisinde yer alan ev satışları, dükkân satışları ve bağ, bahçe, bostan, tarla v.b satışlarının yer aldığı toplam 69 belge 1662-1663 yılları arasında Harput Sancağı'nda ticari ilişkilerin boyutları ile ilgili bir fikre ulaşmamızı sağlamaktadır. Ancak söz konusu tarihlerde özellikle batıda devam eden savaşların Osmanlı maliyesine getirdiği külfetin Harput dâhil taşrayı nasıl etkilediği hakkında sağlıklı bir değerlendirmede bulunmak ne yazık ki söz konusu belge grubuna göre mümkün görünmemektedir. Halkın ekonomik sıkıntı içerisinde olduğu muhakkaktır. Fakat bu sıkıntının istatistiksel göstergesi belki vergi kayıtlarının defterde mevcudiyeti ile bir nebze olsun ortaya konulabilirdi. Oysa 350 numaralı H.Ş.S. Defteri'nde herhangi bir vergi kaydı örneğine rastlanmamıştır.

3.1.2.2.5. Narh

Narh, bir mal veya hizmet için, ilgili resmi makamların tespit ettiği fiyattır.⁷⁵ Daha geniş bir ifade ile narh, İslam devlet başkanının veya yetki verdiği memurların yahut da toplumun işlerini üzerine alan başka kimselerin, esnaf ve tüccara, malları belirli bir fiyattan satmalarını emretmesi ve onları toplum yararı dışında belirlenen bir fiyattan aşağı veya yukarı bir fiyata satışı yapmayı yasaklamasıdır.⁷⁶

Yılda ilkbahar ve kış başlangıcında olmak üzere iki kez belirlenen narh fiyatları kadının başkanlığında muhtesib,⁷⁷ pazarbaşı, esnaf şeyhleri ve yörenin önde gelenlerinin oluşturduğu bir komisyonda karşılıklı istişarede bulunarak tespit edilirdi. Belirlenen fiyatlar sicile kaydedilerek ilgili esnafa da duyurulurdu. Narha uyulup uyulmadığı kadı, muhtesib ve esnaf kethüdarları tarafından denetlenirdi.

İncelediğimiz sicilde 2 adet narh kaydı bulunmaktadır.⁷⁸ İki vesikada da kassab esnafına ait verilen narhlarla ilgilidir.

⁷⁵ Mübahat Kütükoğlu, **Osmanlılarda Narh Müessesesi ve 1640 Tarihli Narh Defteri**, Enderun Kitapevi, İstanbul, 1983: 3.

⁷⁶ Temel Öztürk, "Osmanlılarda Narh Sistemi", **Türkler X**, Editör Hasan Celal Güzel, Ankara 2002: 861-863.

⁷⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz. İbrahim Erdoğan, "Osmanlı İktisadi Düzeninde İhtisâb Müessesesi ve Muhtesiblik Üzerine Bir Deneme", **O.T.A.M.**, Ankara, S. 11, 2000: 123-147.

⁷⁸ **350 Numaralı H.Ş.S ; 1, 6.**

3.1.2.2.6. Alacak- Borç Davaları

Mali nitelikli belgelerin önemli kısmının mal-mülk satışı ile ilgili olduğu dikkate alındığında kişiler arasındaki alacak-verecek gibi parasal problemlerin yaşanacağı da muhakkaktır. Nitekim fertler arasında anlaşmazlık konusu olan alacaklı borçlu ilişkileri, Harput mahkemesinin gündemini işgal eden önemli başlıklardan birisiydi. Burada hemen belirtilmelidir ki, elimizdeki bu tür alacak-verecek veya borçlu alacaklı nitelik taşıyan belgelerin tümü sadece birer anlaşmazlık konusu olarak mahkemeye yansımamıştır. Zira sicilde 29 adet olarak tespit edilen ve mâli nitelikli belgelerin %25'ine tekabül eden bu belgelerden bir kısmı taraflar arasında birer niza konusu olarak hâkimin huzuruna getirilirken, bir kısmı ise aynı zamanda bir noter görevlisi olarakta bildiğimiz kadının huzurunda alacak verecek veya borcun resmi bir belge ile tescil edilmesine yöneliktir.

Sicildeki alacak-borç davalarının 4 tanesi alınan borca karşılık bazı malların rehin bırakılması ile ilgilidir.⁷⁹ Örneğin, Evâsıt-ı Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662) tarihli kayıтта Saruni Karyesi'nden Zekeriya Efendi, Kirkos onaltı bin akçe karşılığında adı geçen zımmının ev, bağ, bahçe, dükkan ve bazı hayvanlarını “rehin-i vâz” eylemiştir.⁸⁰

Bazen zamanında ödenmeyen borçlar alacaklıları tarafından talep edildiğinde darp ve şetm (küfür) ile karşılaşabilmekteydiler.⁸¹ Örneğin, Harputlu Seyyid Ömer ibn-i Mehmed, alacağını Hüseyin Beşe'den talep etmesi üzerine bu şahıs tarafından kendisine saldırıldığı, küfür edildiğini ve yüzünün mecruh olduğunu mahkeme huzurunda ifade etmektedir.⁸²

İncelediğimiz dönemde Harput şehri'nde Müslüman ve Gayr-i Müslim grupların birlikte yaşamalarının bir gereği olarak karşılıklı alacak- borç ilişkilerine girdikleri anlaşılmaktadır. Elimizdeki veriler alacak- borç meselelerinde tarafları ayırt edebilmemize imkân tanımaktadır. Aşağıdaki tabloda bu ilişkileri daha somut

⁷⁹ 350 Numaralı H.Ş.S ; 47, 48, 49, 50.

⁸⁰ 350 Numaralı H.Ş.S ; 47.

⁸¹ 350 Numaralı H.Ş.S ; 55, 108.

⁸² 350 Numaralı H.Ş.S ; 55.

hale getirebiliriz. Alacak-borç meselelerinde dini gruplar aşağıda Tablo 13’de sunulmuştur.

Tablo 13: 350 No’lu H.Ş.S.’deki Alacak-Borç Davalarında Müslüman-Gayr-i Müslim Taraflar

Sıra No	Alacaklı	Borçlu	Belge Numarası	Toplam
1	Müslüman	Müslüman	7,40,51,53,54,55,68,69,76,88,113,118,138,139,184	15
2	Gayr-i Müslim	Müslüman	155,164,170	3
3	Gayr-i Müslim	Gayr-i Müslim	91	1
4	Müslüman	Gayr-i Müslim	47,48,49,50,62,85,86,93,108, 23	10
TOPLAM				29

Yukarıda görüldüğü üzere alacak- borç davalarını dini gruplar açısından sınıflandırdığımızda bunların 15 adedinin Müslümanların kendi aralarında gerçekleştiğini görmekteyiz. Gayr-i Müslimlerin kendi aralarında alacak-borç ilişkisi üzerine ise 1 adet vesika bulunmaktadır. Belgelerde 10 adet kayıt ile Müslümanlar alacaklı taraf olup sadece 3 belgede Gayr-i Müslimler alacaklı taraftır. Elimizdeki veriler alacak- borç meselelerinde tarafları ayırt edebilmemize imkân tanımaktadır.

Alacak-borç davalarını kadınlar açısından incelediğimizde 29 kayıttan yalnızca 5 adedinde kadınların yer aldığını görmekteyiz. Bu kayıtlardan 3’ünde kadınlar alacaklı durumunda⁸³ iken, 2’ sinde borçlu durumundadır.⁸⁴ Bu dağılıma ait tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo 14: 350 No’lu H.Ş.S. ‘deki Alacak- Borç Davalarında Kadın- Erkek Dağılımı

Sıra No	Alacaklı	Borçlu	Belge Numarası	Toplam
1	Kadın	Erkek	76,138,139	3
2	Erkek	Erkek	7,40,47,48,49,50,51,53,54,55,62,68,69,85,86,88,91,93,108,113,118,123,155,184	24

⁸³ 350 Numaralı H.Ş.S ; 76, 138, 139.

⁸⁴ 350 Numaralı H.Ş.S ; 164, 170.

3	Erkek	Kadın	164, 170	2
TOPLAM				29

3.1.2.2.7. Vergi

Bilindiği gibi Osmanlı hazinesinin en büyük gelir kaynağını reayadan toplanan vergiler oluşturmaktaydı. Kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde devamlılığını sağlamak için devlet vergi gelirlerinin zamanında ve eksiksiz tahsil edilmesine büyük önem vermektedir.

İncelediğimiz sicilde vergi içerikli 6 adet kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlardan 4 adedi Van Kalesi askerlerinin maaşları ile ilgilidir. Daha önce yapılmış çalışmalardan anlaşıldığı kadarıyla 17. Yüzyıl ortalarından itibaren Harput Sancağı'ndaki mukâtaa gelirlerinin bir kısmı "ocaklık" olarak Van Kalesi askerlerinin maaşlarına tahsis edilmişti.⁸⁵ Aynı şekilde elimizdeki belgelerde de bu durumun hala devam ettiği anlaşılmaktadır. Örneğin, Safer 1073 (Ekim 1662) tarihli kayıta; Havas-ı Hümayun zabiti Veli Beşe, "ebna-yı sipahiyandan" Munzur Bey'den, Van Kalesi askerlerine maaş olarak gönderilmek üzere iki bin akçelik alacağını mahkeme huzurunda Munzur Bey'den talep etmektedir.⁸⁶ Yine bu konu ile ilgili olarak bir başka belgede Van Kalesi askerlerinin mevacibleri için her avarız hanesinden beş yüz kırk akçe olmak üzere toplam 57,170 akçelik bir vergi yükünden bahsedilmektedir.⁸⁷

Defterde yer alan vergi kayıtları içerikleriyle beraber aşağıda Tablo 15'de sunulmuştur.

Tablo 15: 350 No'lu H.Ş.S'nde Yer Alan Vergi Kayıtları ve İçerikleri

Belge No	Mahiyeti	Konusu	Hicri Tarihi	Miladi Tarihi
19	Van Kalesi askerlerine ulufe	Havas-ı Hümayun zabiti Veli Beşe'nin ebna-yı sipahiyandan Munzur Bey arasında geçen vergi anlaşmazlığında Veli Beşe'nin sipahi Munzur Bey'den Van ocağı askerlerine göndermek için ikibin akçe alacağı olduğu ve bunu tahsil edemediğine dair	Safer 1073	Ekim 1662
161	Van Kalesi	Altı vilayet sahibi Mehmed Paşa için toplanan avarız	Evahir-i	Şubat

⁸⁵ Erdoğan, a.g.t.; 73

⁸⁶ 350 Numaralı H.Ş.S ; 19.

⁸⁷ 350 Numaralı H.Ş.S ; 214.

	askerlerine ulufe	ve cizyenin bundan sonra Van kulları ocağı için toplanmasına dair	Cemaziyelahir	1663
166	Avarız vergisi	Saruni Karyesi sakinlerinden Halil Beşe, Mahmudb Beşe, Abdullah, Osman ve Bekir'in Halil Bey'in mülk toprağında çalışıp, avarız akçesini topraklarında her ne ziraat edilirse vergiden düşürüleceğine dair	Evahir-i Cemaziyelahir	Şubat 1663
208	Bedel-i Nüzul	1073 yılında Pekinik Karyesi'nde bedel-i nüzul akçesinin tamamının toplanıp ilgililere teslim edildiğine dair	1073	1662/1663
213	Van Kalesi askerlerine ulufe	1073 senesinde Van kulları maaşlarının ödenmesi için Harput Kazası'nın iki yüz seksen dokuz buçuk hanesinesinin avarız kaydına dair	Evail-i Safer 1073	Eylül 1662
214	Avarız Kaydı	Harput Sancağı'ndan Van askerlerine ödenecek maaş tutarının Harput Sancağı'nda her haneden beş yüz kırk akçe olarak hesaplandığını ve toplam 57,170 akçelik vergi yükünü gösteren kayıt	1073	1662/1663

3.1.2.2.8. Arazi- Mülk Anlaşmazlığı

İncelenen sicilde arazi-mülk anlaşmazlığına dair 10 adet vesika bulunmaktadır. Bu anlaşmazlıklar genellikle tarla, bağ, bahçe, evlerin mülkiyeti, zorla zabt edilme ve sınırları yüzünden yaşanmakta, bir kısmı ise mülk üzerinde kaynak suyunun kullanımı hakkında ileri gelmektedir.⁸⁸ Anlaşmazlıkların çoğunluğu ise birkaç Gayri Müslim⁸⁹ dışında genellikle Müslümanların kendi aralarında cereyan etmiştir. Örneğin, Harput sakinlerinden Mehmed Beşe Huriye Hatun Mahallesi'ndeki evin Seyyid Mehmed tarafından zorla zabt edildiğini iddia etmektedir.⁹⁰ Bir başka örnekte ise oluk suyun kendi avlusundan geçtiği halde bir başkasının kanunsuz yollarla bu suyun kendi avlusuna aktarması dava konusu edilmektedir.⁹¹

3.1.2.3. Aile Hukuku İle İlgili Belgeler

Şer'iyye sicillerinde rastlanılan evlenme, boşanma, miras taksimi, nafaka, vasi tayini, mehr-i müeccel ve mehr-i muaccel gibi konular Osmanlı aile hukukunu ilgilendiren belge türlerindedir.⁹² Bu konu ile ilgili incelediğimiz sicilde toplam 38 belge bulunmaktadır. Bunlar içerisinde 21 belge ile miras taksimi % 55'lik oran ile en büyük paya sahiptir. Bunu sırasıyla 14 vesika ile vasi tayini, 3 vesika ile mehr-i

⁸⁸ 350 Numaralı H.Ş.S ; 10, 18, 23, 63, 70, 94,115, 119,128, 169.

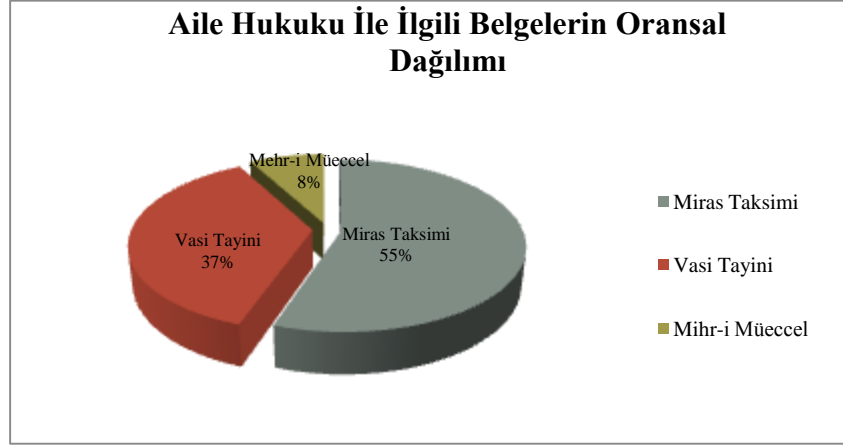
⁸⁹ 350 Numaralı H.Ş.S ; 10.

⁹⁰ 350 Numaralı H.Ş.S ; 115.

⁹¹ 350 Numaralı H.Ş.S ; 119.

⁹² Ayrıntılı bilgi için bkz. Mehmet Akif Aydın, **İslâm-Osmanlı Aile Hukuku**, Marmara Üniversitesi Yayınları, İstanbul

müeccel takip etmektedir. Bu konuların oransal dağılımı aşağıda Grafik 8 'de sunulmuştur.

Grafik 8: 350 No'lu H.Ş.S.'nde Aile Hukuku İle İlgili Belgelerin Oransal Dağılımı

3.1.3.3.1. Miras Taksimi

Miras taksiminin esasını tereke kayıtları oluşturmaktadır. Tereke kayıtları, ölen kişilerin mirasçılarına bıraktıkları menkul ve gayrimenkulleri içerdiği için bize bir yörenin sosyo-ekonomik yapısı hakkında önemli ipuçları verir. Bunun yanısıra vefat eden kişinin medeni hali, aile bireylerine ait özel bilgiler, kullanılan özel eşyalar, ev araç gereçleri, sahip olduğu ev, bağ, bahçe ve tarla gibi gayri menkuller v.s ... hakkında da zengin bilgiler içermektedir.⁹³

Yukarıda bahsi geçen ayrıntıları, incelediğimiz sicilden takip edebilmekteyiz. Toplam 21 adet olan miras taksimi içerikli bu belgeler, aynı zamanda bize Harput Sancağı'nda yaşayan ailelerin hayat standartları hakkında ortalama bir fikir edinmemizi sağlamaktadır.

Bu genel açıklamalardan sonra konu ile ilgili örneklere geçebiliriz. Mesela, Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662) tarihli bir dava kaydında vefat eden İbrahim Çelebi'nin sahip olduğu gayrimenkuller, evindeki mevcut eşyalar ve şahsi

⁹³ 350 Numaralı H.Ş.S ; 38, 45,67, 81, 96, 112, 121, 132, 133,141, 143, 149, 168.

malzemeler ayrıntılı bir şekilde ele alınmakta, eşine ve çocuklarına düşen hisselerden çocuklarının sayısı, cinsiyetleri ve eş sayısına kadar pek çok ayrıntı fark edilebilmektedir.⁹⁴Bu örnekleri çoğaltmamız mümkündür.

Miras taksimi yapılırken müteveffanın küçük yaştaki çocukları için birer vasi tayin edilmekte, çocuklar olgun yaşa gelinceye kadar miraslarından bir kısım hisseler bu vasilerin gözetimine verilerek vasiler eliyle bu çocukların ihtiyaçları karşılanırdı.⁹⁵ Örneğin, Evail-i Rabiulahir 1073 (Kasım 1662) bir kayıтта; Harput sakini olup vefat eden Abdullah Bey'in küçük kızı Rahime ve Raziye ile küçük oğulları Osman ve Ömer için Esseyyid Mehmed El-hac Ali, vasi tayin edilmiş ve mirastan bu çocuklar için hisse ayrılmıştır.⁹⁶ Yine bir başka örnekte vefat eden Mehmed'in küçük yaştaki yetimleri Fatma ve Mustafa için Veli Beşe tayin edilmiş, Harput'a bağlı Şüşnaz Nahiyesi'nde müteveffanın uhdesinde bulunan bağ ve bahçeler bu çocukların ihtiyaçları için vasilerinin denetimine verilmiştir.⁹⁷

Elimizdeki miras taksimi belgeleri çoğunlukla vefat eden kişinin ölümünden sonra düzenlenmiştir. Ancak bazen bir kişi ölmeden önce de kendi isteğiyle mirasını belli hizmetleri yerine getirmeleri şartı ile aile bireyleri arasında paylaştırıldığını gösteren belgelere de rastlanılmaktadır. Örneğin, Harput Sancağı'nda Havas-ı Hümayun karyelerinin meliki İgob veled-i Manuk isimli zimmi kendisi hayatta iken hizmet ve masraflarının görülmesi karşılığında tüm mal varlığını üç çocuğuna bırakmıştır.⁹⁸

Nitekim 21 tane miras taksimi ile ilgili belge içerisinden 3 adedi Gayri Müslimlere aittir.⁹⁹

⁹⁴ 350 Numaralı H.Ş.S ; 38.

⁹⁵ 350 Numaralı H.Ş.S ; 96, 112, 143, 149.

⁹⁶ 350 Numaralı H.Ş.S ; 96.

⁹⁷ 350 Numaralı H.Ş.S ; 112.

⁹⁸ 350 Numaralı H.Ş.S ; 61

⁹⁹ 350 Numaralı H.Ş.S ; 59, 61, 153.

3.1.3.3.2. Mehr-i Müeccel

Bilindiği gibi mehir, evlilik akdiyle koca tarafından kadına mutlak suretle verilmesi gereken, duruma göre nakid para, eşya, mal ya da menfaat türü bir bedeldir.¹⁰⁰

Mehir, kadının evlenmeden doğan bir alacağı olduğu için ödeme şekli üzerinde taraflar bazı anlaşmalar yapabiliyordu. Mehir, evlenme akdi anında verilebileceği gibi, daha sonraki tarihte de ödenebiliyordu. Şayet evlenme akdinde tahhaüt edilen matrah peşin ödenirse buna “mehr-i muaccel”, evlenme akdi esnasında bir kısmının veya tamamının muayyen bir vadeye bağlanan mehre ise “mehr-i müeccel”(ertelenmiş mehir) denilirdi. Şayet kadın kendi rızası ile mehir hakkını vadeye bağlamışsa ve buna resmiyet kazandırmışsa vade süresinin dolmasından önce eşinden mehrini talep edemezdi. Bunun dışında mehir talak veya eşlerden birinin ölümüne kadar “mehr-i müeccel” olarak kabul edilmektedir.¹⁰¹

Taraflar arasındaki mehir ile ilgili anlaşmazlıkların temel sebebi çoğunlukla miktarı önceden belirlenmiş mehrin tamamının veya bir kısmının halen ödenememesi meselesinden kaynaklanmaktadır. İncelediğimiz belgelerden tesbit edebildiğimiz kadarıyla kadınların çoğunun mehr-i müeccellerini vefat eden eşlerinin terekelerinden düşülmüştür. Bunun yanı sıra bazı kadınların mehirleri ise bazı sebepler yüzünden ne terekeden düşürülmüş ne de kendilerine ödeme yapılmıştır. Mahkemeye yansıyan mehir ile ilgili davalar çoğunlukla bu bahsi geçen ikinci durumla paralellik göstermektedir. Zira mehirlerini alamayan kadınlar mahkemeye başvurmuşlardır. Bu durumda olan kadınların ölen eşlerinden mehr-i müeccellerini alabilmelerinin tek yolu hukuka uygun olarak alacağını şahitler vasıtasıyla kanıtlamak zorunda olmaları idi. Örneğin, Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662) tarihli kayıta, Harput sakinlerinden iken vefat eden İbrahim Çelebi'nin eşi Mihriban Hatun, Monla Hüseyin Efendi ibn-i Monla İbrahim'i vekil tayin ederek mihr-i

¹⁰⁰ Halil Cin-Ahmet Akgündüz, **Türk- İslam Hukuk Tarihi**, II. Cilt, Timaş Yayınları, İstanbul, 1990; 95-96.

¹⁰¹ İsmail Kıvrım “XVII. Yüzyılda Gaziantep Şehrinde Ailenin Oluşumu (1650-1700), **Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, S:22 ,Konya :Güz 2007: 374-376. Ayrıntılı bilgi için bkz. Jülide Akyüz,”Evlenme Sözleşmesinin Bir Ögesi Olan “Mehir” Hakkında Bazı Düşünceler, **A.Ü.D.T.C.F Dergisi**, Ankara,C.24, S.37, 2005.

müeccel'ini El-Hac Osman ibn-i Kaya Beşe ve Eyüp ibn-i Murtaza Bey 'in şahitlik ve şahadetleri ile almıştır.¹⁰²Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak/Şubat) tarihli bir başka kayıttta, Harput sakinlerinden iken vefat eden Osman Bey'in eşi Rabia Hatun, yüz hurda guruş mehr-i müeccelini mahkeme huzurunda eşinin mal varlığından talep etmektedir. Fakat oğlu Bekir Bey bu paranın babası hayatta iken ödediğini söylemesi ancak bunu ispat edememesi üzerine mahkeme müteveffa Osman Bey'in malından Rabia Hatun'un mehrinin ödenmesine hüküm etmiştir.¹⁰³

Mehir alacağı ile ilgili sicilimizde yer alan sınırlı sayıdaki belgeler arasında sadece 1 tanesi boşanma sonucu gündeme gelmektedir. Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak/ Şubat) taihli kayda göre Harput sakinlerinden Kerime Hatun ile Seyyid Mustafa "talak-ı selase" ile boşanmış olup Kerime Hatun eşinden mehr-i müeccelini talep etmektedir. Fakat daha sonra eski karı-koca aralarında anlaşmış ve Kerime Hatun'a tek seferde mehr-i müeccel ödemesi yerine nafaka şeklinde ödemedebulunması şahitler huzurunda hükme bağlanmıştır.¹⁰⁴

3.1.3.3.3. Vasi Tayini

Vasi, ölen bir kişinin arkasında bıraktığı mal varlığı hanımı ya da çocukları tarafından tasarruf edilemeyecek durumda ise (örneğin, çocukların küçük yaşta olmaları, müteveffanın gayri menkullerinin çok veya parçalı oluşu v.s) mahkeme tarafından bu kişinin ailesi adına tasarrufta bulunmak üzere tayin edilen kişi veya kişileri ifade etmektedir. Bu vesayet ölen kişinin mallarını gözetip kollamak üzere karşı taraftan "vekil" olarak gösterilebildiği gibi çocuklarının geleceği üzerine yatırım yapması için "vasi" olarak tayin etme şeklinde de görülebilmekteydi. Dolayısıyla vekil ya da vasesyati genel olarak, haklarını kullanma ehliyetine sahip olmayan kişinin mallarını koruma, işletme ve tasarruf etme hakkının bir başkasına verilmesi şeklinde tarif edebiliriz. Bir kişinin vasi olabilmesi için akıl, baliğ ve hür olmasının yanısıra, kadı tarafından tayin edilmiş ve kendisinin de bu vasiliği kabul etmiş olması gerekir.

¹⁰² 350 Numaralı H.Ş.S ; 27

¹⁰³ 350 Numaralı H.Ş.S ; 154

¹⁰⁴ 350 Numaralı H.Ş.S ; 145

Eğer ölen kişinin çocukların mallarını idare edecek bir vasi önceden belirlememişse kadı mahkemesi öncelikle çocukların yakın akrabalarından birilerini vasi tayin ederdi. Bu kişiler inceledğimiz sicilde çoğunlukla kebir kardeşler, ceddeleri ve amcaları olarak geçmektedir.¹⁰⁵ Örneğin, Gurre-i Safer 1073 (15 Eylül 1662) tarihli kayıta, Harput sakinlerinden Esseyid Mustafa'nın ölümü üzerine sağır oğulları Bekir ve Eyüb'ün vesayetlerinin ve hizmetlerinin karşılanması için kebir kardeşleri Ali vasi tayin edilmiştir.¹⁰⁶ Yine Harput sakinlerinden iken vefat eden Esseyid Hüseyin Canbolad Bekir sağır yetimleri Hatice ve Aişe'ye amcaları Esseyid Hasan Çelebi vasi tayin edilmiştir.¹⁰⁷

Aynı şekilde Gayr-i Müslimlerin çocuklarına da Harput mahkemesinin yine bir Gayr-i Müslimi vasi tayin ettiğini gösteren belgeler de mevcuttur.¹⁰⁸

3.1.3.4. Diğer

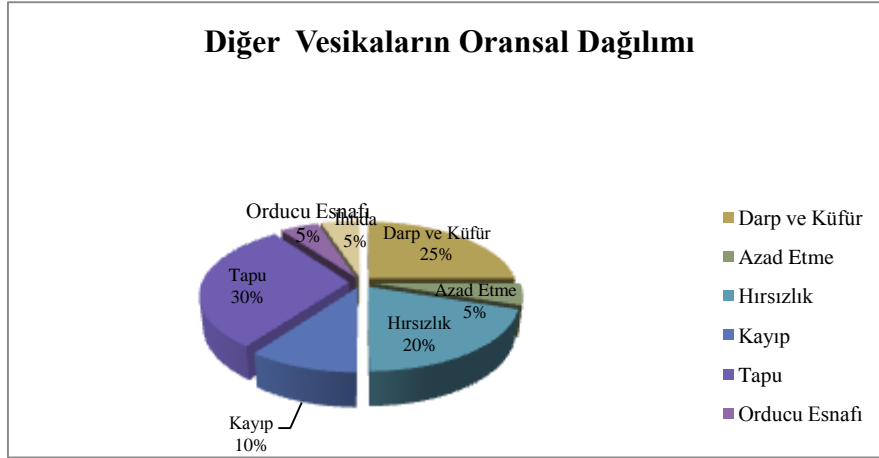
Buraya kadar ana başlık ve alt başlıklar halinde kategorize ettiğimiz belgelerin dışında 20 adaet vesika ise “Diğer” başlığı altında verilmiştir. Bunlar içerisinde tapu kaydı, darp ve küfür sonucu ortaya çıkan anlaşmazlıklar, hırsızlık ve kayıp olayları, kölelikten azad etme, ihtida ve orducu esnafı ile ilgili çeşitli belgeler yer almaktadır. Bu belgelerin 20 vesika içerisindeki oransal dağılımı aşağıda Grafik 9'da sunulmuştur.

¹⁰⁵ 350 Numaralı H.Ş.S ; 15, 34, 66, 73, 111, 122, 148

¹⁰⁶ 350 Numaralı H.Ş.S ; 34

¹⁰⁷ 350 Numaralı H.Ş.S ; 148

¹⁰⁸ 350 Numaralı H.Ş.S ; 135

Grafik 9: 350 No'lu H.Ş.S.'nde “Diğer” Vesikaların Oransal Dağılımı

3.1.4. Darp ve Küfür

Üzerinde çalıştığımız sicil defterinde darp ve küfür (şetm) ile ilgili 5 adet vesika bulunmaktadır.¹⁰⁹ Bunlardan Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662) tarihli kayda göre, Harput bağlı Mollakendi Karyesi sakinlerinden Hasan ibn-i Veli bağından gelirken İsmail oğlu Bekir tarafından saldırıya uğramış ve kılınçla sol kolundan yaralanmıştır. Saldırının sebebi belgede yer almazken mahkeme olayın yerinde keşfine karar vermiştir.¹¹⁰ Bir diğer belgede Harput sakinlerinden Ömer ile Hüseyin Beşe arasında borç yüzünden çıkan tartışma Hüseyin Beşe'nin Seyyid Ömer'e küfür etmesi ve yüzünü yaralaması sebebi ile harput mahkemesine taşınmıştır.¹¹¹ Yine Şaban ibn-i Kasım Harput zımmilerinden Tilki Keşiş'de alacağını talep ettiğinde Keşiş'in kendisine küfür ettiğini söyleyerek şikâyette bulunmaktadır.¹¹²

3.2. AZAD ETME

Osmanlı Devleti'nde kölelik, İslam hukukunun kurallarına tabi olmuş, kölelerin hukuki statüsü şer'i hukuk tarafından düzenlenmiştir. Esas itibari ile İslam hukukunda köleliğin iki kaynağı mevcuttur. Bunlardan ilki savaş esirliği köleliği, bir diğeri ise doğum dan gelen köleliktir.

¹⁰⁹ 350 Numaralı H.Ş.S ; 24, 31, 55, 99, 108

¹¹⁰ 350 Numaralı H.Ş.S ; 24

¹¹¹ 350 Numaralı H.Ş.S ; 55

¹¹² 350 Numaralı H.Ş.S ; 108

Osmanlı'da kölelik olmakla birlikte İslamiyet köle azadını teşvik etmiş ve azad yollarını çoğaltmıştır. Köleler çeşitli yollarla hürriyetlerine kavuşabilmişlerdir. Köleler Allah rızası için (gönüllü azad), bir sözleşme ile (mükatebe), efendinin ölümü halinde veya efendisinden bir çocuk doğurması (ümm-i veled) gibi sebeplerle ya da şartlarla azad edilebilirdi. Şer'iyeye sicil kayıtlarına yansıyan köle azadları çoğunlukla en yaygın olan kişinin kölesini kendi rızasıyla karşılık beklemeden (gönüllü azad) azad etmesi şeklinde olmuştur.¹¹³ Biz de incelediğimiz sicil defterinde bir kölenin azad edildiğini görmekteyiz. Evail-i Rabiulahir 1073 (Kasım 1662) tarihli kayda göre Kasaba-i Harput Kalesi sakinlerinden fahrül-eşhab Hasan Ağa ibn-i Mehmed Çelebi, kendine ait olan tahminen onaltı yaşlarındaki Yusuf bin Abdullah isimli kölesini azad etmiştir.¹¹⁴

3.3. HIRSIZLIK

İncelediğimiz tarihlerde Harput Sancağı'nın merkez kazasındaki sosyal hayat içerisinde hırsızlık olaylarının yok denecek kadar az olması ahlâki açıdan karşılıklı ilişkilerin düzeyini göstermesi bakımından önemlidir. Zira incelenen sicilde toplam 4 adet hırsızlık eşyalarının çalındığı şeklinde kayıtlara geçmiştir. Bunlardan 2 tanesi için ispat edilmesine rağmen mübaşir tayin edilmiş,¹¹⁵ 1 tanesi ise sulh yoluyla çözülmüştür.¹¹⁶

Bir diğer belgede ise Harput sakinlerinden fahrü'l-eşbah Hasan Ağa'nın Kürd Ali'ye emanet verdiği atının kaybolması ile ilgili mahkeme durumun açığa kavuşturulmasını istemiştir.¹¹⁷

3.4. KAYIP

Hırsızlık olaylarının dışında Harput mahkemesine kayıplar konusunda da 2 müracatta bulunulmuştur. Evail-i Rabiulahir 1073 (Ekim 1662) tarihli belgeye göre

¹¹³ Gül Akyılmaz, "Osmanlı Hukukunda Köleliğin Sona Ermesi İle İlgili Düzenlemeler ve Tanzimat Fermanı'nın İlanından Sonra Kölelik Müessesesi", **G.Ü.H.F.D.**, C. 9, S 1-2 Haziran- Aralık, Ankara, 2005: s.y. Ayrıntılı bilgi için bkz. Efkan Uzun, XV. Yüzyılda Osmanlı Toplumunda Kölelik, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara, 1998

¹¹⁴ **350 Numaralı H.Ş.S** ; 95

¹¹⁵ **350 Numaralı H.Ş.S** ; 22

¹¹⁶ **350 Numaralı H.Ş.S** ; 25

¹¹⁷ **350 Numaralı H.Ş.S** ; 131

Türkman Tâifesi İzzettin Cemaati'ne mensup Piri isimli şahıs üç gün önce 17 koyun ve üç keçisinin bağlar arasında geçerken kaybolduğu iddiası ile mahkemeye müracaat etmiştir. Kaybolan hayvanların bir başka cemaat mensubu tarafından alı konulduğu ve başkasına satıldığına anlaşılması üzerine, bulunan kayıp hayvanların ilk sahibine iade edilmesine karar verildiği görülmektedir.

Bir diğer kayıp mal ile ilgili belge örneğimiz Evasıt-ı Cemaziyelahir tarihlidir. Belgede bahis edildiğine göre Harput Kalesi Azab Ağası Mehmet Ağa'nın on yıl önce kaybolan ve zevcesine ait bir sim sıvama kemerin, Veli Çelebi ibn-i İbrahim Beşe'de ortaya çıkmıştır. Şahitlerin dinlenmesi sonucunda kemerin Azab Ağası Mehmed Ağa'ya iadesine karar verilmiştir.¹¹⁸

3.5. ORDUCU ESNAFI

Sefer zamanlarında bazı askeri görevler de üstlenen bir kısım esnaf (kasap, ekmekçi, nalbant, bakkal, berber, saraç, demirci, aşçı v.b) ordunun ihtiyaçlarını karşılamak üzere seferlere iştirak ederlerdi. “Orducu Esnafi” denilen bu grup ordugâhta dükkan açıp askerlerin çeşitli ihtiyaçlarını karşılardı.¹¹⁹ İstenecek esnafın sayısı sarayca tespit edilirdi. Esnaf birlikleri askeri karakterleriyle ordunun muvaffakiyetine ve devletin bekasına bu şekilde katkı sağladıkları gibi, ordunun sınırlarda fetih ile meşgul olduğu dönemlerde yerel kuvvetler hüviyetinde içeride asayişini temin ederek sosyal huzura katkıda bulunmuşlardır. Harput esnafının da orducu esnafi olarak seferlere katkıda bulunduğu ip uçlarını veren bir belge bulunmaktadır. Evasıt-ı Rabiulahir 1073 (Kasım 1662) tarihli bu kayıta Harput kasab esnafından Kaya Esseyid Osman ve oğlu Mevlüd kendilerinden hizmet etmelerini isteyen Harput Zabiti Veli Bey'in adamlarından şikayetçi olmakta buna gerekçe olarak “Padişah-ı Alem Penah” Hazretlerinin bir seferi esnasında donanmaya hizmet ettiğini öne sürmektedir.¹²⁰

¹¹⁸ **350 Numaralı H.Ş.S ; 144**

¹¹⁹ Raşit Gündoğdu, “ Osmanlı'da Esnaf Teşkilatı Üzerine Bazı Düşünceler, **Ahilik**,Ed: Baki Çakır, İskender Gümüş, Kırıkkaleli Üniversitesi, Kırıkkaleli, 2011: 77 Ayrıntılı Bilgi için bkz. Bülent Küçük, Osmanlı Seferlerinin Lojistik Sorunlarına Kentli Esnafın Getirdiği Çözümler; Orducu Esnafi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, **Yayınlanmamış Doktora Tezi**,Ankara,2002.

¹²⁰ **350 Numaralı H.Ş.S ; 46.**

3.6. İHTİDA

İhtida, terim olarak inançsız veya başka bir dine mensup iken İslam'ı tercih edip Müslüman olmayı ifade eder. İhtida eden kimseye “mühtedi” denir. Hidayete eren anlamına gelen ihtida, herhangi bir din için değil, sadece Müslüman olmayan bir kimsenin kendi dinini terk ederek İslam dinini kabul etmesi için kullanılan İslami bir tabirdir.¹²¹ Sicilimizde 1 adet ihtida örneği bulunmaktadır. Evail-i Rabiulahir 1073 (Kasım 1662) tarihli kayda göre, Harput muzafatından Kesrik Karyesi sakinlerinden Varta isimli zımminin kızı (isim yok) Muhammed dinine döneceğini ve Müslüman olmak istediğini belirtmiş, adet olduğu üzere kelime şahadet getirtilerek Müslüman kayd edilmiştir.¹²²

3.7. TAPU KAYDI

Üzerinde çalıştığımız 350 numaralı Harput Şer'iyye Sicil Defteri'nde 6 adet tapu kaydı bulunmaktadır. Osmanlı tımar uygulamasının bir gereği olarak vefat eden kişinin geride bıraktığı tarım arazisinin boş kalması durumunda doğabilecek zararı önlemek için bir başkasına tapuya verilir.¹²³

Uygulamalardan da tespit edilebileceği gibi tapu hakkı öncelikle ölen kişinin akıl baliğ olan erkek çocuklarına, ölen kişinin erkek çocuğu olmaması durumunda erkek kardeşlerine yada bir başkasına tevdi edilirdi.¹²⁴ Nitekim elimizdeki belgeler bu uygulamayı doğrulamaktadır. Örneğin, Evasıt-ı Cemaziyelevvel 1073 (Aralık 1662) tarihli kayda göre Habusu Karyesi'nde vefat eden Ali'nin tasarrufundaki sulu ve susuz topraklarının tapusu oğlu Hüseyin'e verilmiştir.¹²⁵ Bir başka belgede ise yine Huh Karyesi'nde vefat eden Yusuf'un taht-ı tasarrufunda bulunan sulu ve susuz topraklarının tapusu erkek evladı olmadığı için kardeşi

¹²¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. Mehmet Şeker, **Osmanlı Belgelerinde İhtida Kavramı ve Mühtediler**, İstanbul :2007.

¹²² **350 Numaralı H.Ş.S ; 104.**

¹²³ Ayrıntılı bilgi için bkz Osman Kaşıkçı, “Osmanlı Hukuku'nda Taşınmazlara Tasarruf Şekli ve Tasarruf Belgelerinin Günümüz Hukukunda Geçerliliği”, **E- akademi dergisi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi**, S.4, Nisan, 2003

¹²⁴ **350 Numaralı H.Ş.S ; 13, 106, 140, 182, 188, 194**

¹²⁵ **350 Numaralı H.Ş.S ; 194**

Muharrem'e verilmiştir.¹²⁶ Yine başka bir belgede Huh Karyesi sakinlerinden Mustafa'nın vefatı üzerine erkek evladı olmadığı için sulu ve susuz topraklarının tapusu sahib-i arz maarifetiyle Mahmud Ağa'ya verilmiştir.¹²⁷

3.8. KAYIT

Bu başlık altında yer alan belgelerin sayısı 10 adet olup, içerik olarak genelde Harput kaza merkezine uğrayan görevlilere yapılan masraflar, sefer zamanı Harput Sancağı'ndan geçecek ordunun ihtiyaçları için yiyecek ve çeşitli gıda malzemelerinin listesi, salyane olunan vergilerin mübaşirlere teslim edildiğine dair düşülen hatırlatma notları gibi bilgilerden ibarettir.¹²⁸

Tablo 16. 350 Numaralı Harput Şer'iyye Sicili'nin Belge Özetleri

SIRA NO	SAYFA NO	BELGE NO	BELGE TÜRÜ	BELGE KONUSU	BELGE ÖZETLERİ
1.	1	1	Hüccet	Narh Kaydı	Kasablara verilen narha dair
2.	1	2	Hüccet	Kayıt	Kasablara dair
3.	1	3	Hüccet	Kayıt	Esnefa verecek olduğuna dair
4.	1	4	Hüccet	Kayıt	Yüklerin kayd olduğuna dair
5.	1	5	Hüccet	Kayıt	Bedel-i beldar akçesine dair
6.	1	6	Hüccet	Narh Kaydı	Narh kaydına dair
7.	1	7	Hüccet	Alacak- Borç	Harput sakinlerinden Bekir Halil ibn-i Osman Efendi'nin Hüseyin Efendi'den alacağı olduğuna dair
8.	2	8	Hüccet	Dükkân Satışı	Harput sakinlerinden Esseyid Mahmut ibn-i Esseyid Yusuf'un dükkân hissesini Veli b. Osman Ağa'ya sattığına dair
9.	3	9	Hüccet	Bağ v.b Satışı	İğiki Karyesi sakinlerinden Bayran'nın, bağçesini Esseyid Mahmut'a sattığına dair
10.	3	10	Hüccet	Arazi-Mülk Anlaşmazlığı	Mornik Karyesi sakinlerinden Silor adlı zımminin, kendisine babasından kalan bağ, bahçe ve evin amcaoğlu Hakos tarafından haksız yere işgal ettiğine dair
11.	3	11	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Hasan Beşe ibn-i Mustafa Beşe'nin, Karasofu Mahallesi'nde bulunan evini hemşiresi Sultan Hatun'a sattığına dair
12.	4	12	Hüccet	Ev Satışı	Bizmişen Karyesi sakinlerinden bir zımminin, evlerini keşiş Deponus'a sattığına dair
13.	4	13	Hüccet	Tapu Kaydı	Bizmişen Karyesi sakinlerinden Anzavar adlı zımminin evlad-zükuru kalmadığı için sulu ve susuz topraklarını

¹²⁶ 350 Numaralı H.Ş.S ; 188

¹²⁷ 350 Numaralı H.Ş.S ; 140

¹²⁸ 350 Numaralı H.Ş.S ; 2, 3, 4, 5, 173, 207, 222, 223, 224, 225

					tapuya verdiğiine dair
14.	4	14	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Seyyid Ali Çelebi Mustafa'nın, sulu ve susuz topraklarını Ebubekir Çelebi'ye sattığına dair
15.	5	15	Hüccet	Vasi Tayini	Harput sakinlerinden iken vefat eden Mustafa'nın küçük yaşta çocukları Eyyüb ve Ebubekir'e kebir kardeşleri olan Seyyid Ali Çelebi'nin vasi tayin edilmesine dair
16.	5	16	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Veli Çelebi ibn-i El-hac Ali'nin, Alişam ve Bizmişen Karyeler'inde bulunan sulu ve susuz topraklarını Ömer ibn-i Mahmud'a sattığına dair
17.	5	17	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden Aişe Hatun'un terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
18.	6	18	Hüccet	Arazi Anlaşmazlığı	Harput sakinlerinden Ali Bey ibn-i Abdullah'ın tapu ile aldığı çiftliğin, Mustafa tarafından fuzuli zabt edildiğine dair
19.	6	19	Hüccet	Vergi Anlaşmazlığı	Harput sakinlerinden Munzur Bey ile Havas-ı Hümayun zabiti Veli Beşe arasında geçen vergi anlaşmazlığına dair
20.	7	20	Hüccet	Arazi Anlaşmazlığı	Avşan Karyesi sakinlerinden Ömer ibn-i Hamza Beşe ile Hasan Ağa ibn-i Cafer Ağa arasındaki arazi-mülk anlaşmazlığına dair
21.	7	21	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Kesrik Karyesi sakinlerinden Erkanik isimli zımminin bostanını Mustafa Ağaya sattığına dair
22.	7	22	Hüccet	Hırsızlık	Gölcük Karyesi sakinlerinden Nikagus veled Manik, veled Makos, veled Hezras ve veled Bagod'un eşyalarının çalındığını iddia ettiklerine dair
23.	8	23	Hüccet	Arazi- Mülk Anlaşmazlığı	Karid, Topal Hasan, Kara Mehmed ile Cafer Ağa ibn-i Selman Ağa arasındaki arazi-mülk anlaşmazlığına dair
24.	8	24	Hüccet	Darp ve Küfür	Malatyacık Karyesi sakinlerinden Hasan ibn-i Veli'nin, İsmail oğlu Bekir tarafından sol kolunun kılınc ile yaralandığına dair
25.	8	25	Hüccet	Hırsızlık	Gölcük Karyesi zimmilerinden Nikogus'un bazı eşyalarının çalındığına dair
26.	9	26	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Rahime ve Kerime Hatun'un Şintil Nahiyesi'nde bulunan bağlarını sattıklarına dair
27.	9	27	Hüccet	Mehr-i Müeccel Talebi	Harput sakinlerinden olup, kocası vefat eden Mihraban adlı kadının, kocasından kalan terekesinden mehr-i müccelini talep ettiğine dair
28.	9	28	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Ömer Çelebi ibn-i Kaplan'nın Göl Karyesi'nde bulunan sulu ve susuz topraklarını Hasan Ağa'ya sattığına dair
29.	9	29	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Abdurrahman'ın vekili olan Circiş Ağa ibn-i Mehmed Ağa'nın Göl Karyesi'nde bulunan sulu ve susuz topraklarının El-hac Hasan ibn-i Abdüllatif'e satıldığına dair
30.	10	30	Hüccet	Vasi Tayini	Harput sakinlerinden iken vefat eden Mehmed'in küçük yaşta oğlu Abdülvahab'a ceddeleri olan Ömer ibn-i Selman'ın vasi tayin edilmesine dair
31.	10	31	Hüccet	Darp ve Küfür	Harput muzafatından Ağvıran Karyesi sakinlerinden olan Hüseyin Veli'nin, kardeşi Hasan'nın İsmail ibn-i Rifat tarafından yaralandığını iddia etmesine dair
32.	11	32	Hüccet	Vasi Tayini	Harput sakinlerinden iken vefat eden Esseyyid Mehmed Han'ın küçük yaşta çocukları Yusuf ve Safiye'ye Esseyyid Hasan'ın vasi tayin edilmesine dair
33.	11	33	Hüccet	Vasi Tayini	Mollakendi Karyesi sakinlerinden iken vefat eden Hasan ibn-i Receb'in küçük yaşta olan çocukları Hasan, Mahmud ve Receb'e, Halil'in vasi tayin edilmesine dair
34.	11	34	Hüccet	Vasi Tayini	Harput sakinlerinden iken vefat eden Esseyyid Mustafa'nın küçük yaşta çocukları Bekir ve Eyyüb'e, büyük kardeşleri olan Ali'nin vasi tayin edilmesine dair

35.	11	35	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden iken vefat eden Esseyyid Mehmed Han ibn-i Molla Ali'nin çocuklarının vasisi olan Ali Emir'in, çiftlik, arazi v.b sattığına dair
36.	12	36	Hüccet	Bağ v.b Satışı	İğiki Karyesi zimmilerinden Serkis veled-i İrik isimli zimminin tarlasını Sefer b. Hasan Beşe'ye sattığına dair
37.	12	37	Hüccet	Kayıp	Türkman taifesi İzzettin cemaatinden Piri b. Mürşit Sefer b. Polat, bağlar arasında koyun sürülerini geçirirken on yedi re's koyun ve üç re's keçinin sürüden ayrılıp kaybolduğuna dair
38.	12	38	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden İbrahim Çelebi ibn-i El-hac Hatır'ın terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
39.	13	39	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Esseyyid Mustafa ibn-i Ebubekir'in Pekinik Karyesi'nde bulunan bahçesini Esseyyid Osman Beşe Abdüllatif'e sattığına dair
40.	13	40	Hüccet	Alacak-Borç	Harput sakinlerinden Monla Ali'nin, kardeşi Monla Ahmed'den alacağı olduğuna dair
41.	13	41	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Bekir b. Veli'nin evini, Mustafa'ya olan sattığına (borcuna karşılık takas ettiğine) dair
42.	14	42	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Bizmişen Karyesi sakinlerinden Üstaki isimli zimminin bağ, bahçe, bostan ve av yerini Serab'a sattığına dair
43.	14	43	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Ahmed b. El-hac Hasan'nın, Hamidi Karyesindeki bağını Dırdır'a sattığına dair
44.	14	44	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Kesrik Karyesi sakinlerinden Boğyalı, Kesir, Helhos ve Arselan isimli zimmilerin harabelerini keşiş Mari'ye sattığına dair
45.	14	45	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden Monla Murad ibn-i Gahur'un terekesinin varisleri arasında taksimine dair
46.	15	46	Hüccet	Orducu Esnafı	Harput Zabiti Veli Bey'in , kasab esnafından olan Kaya Esseyyid Osman ve oğlunun orducu esnafı olarak hizmet etmesini istemesine dair
47.	15	47	Hüccet	Alacak-Borç	Hoğu Karyesi zimmelerinin meliki veled Bekir isimli zimminin Zekeriya Efendi ibn-i Mehmed Efendi'ye borcu olduğuna dair
48.	15	48	Hüccet	Alacak-Borç	Hoğu Karyesi sakinlerinden Kirkos, veled-i Mornik, Serkis ve Bekir'in Zekeriya Efendi'ye borçlarının olduğuna dair
49.	16	49	Hüccet	Alacak-Borç	Hoğu Karyesi zimmelerinden Haçik'in Zekeriya Efendi'ye borcu olduğuna dair
50.	16	50	Hüccet	Alacak-Borç	Hoğu Karyesi zimmelerinden Hokos veled-i Evlik ve karındaşı oğlunun Zekeriya Efendi'ye borcu olduğuna dair
51.	16	51	Hüccet	Alacak-Borç	Harput sakinlerinden Kürd Ali'nin, Hisarlı Şaban'dan alacağı olduğuna dair
52.	16	52	Hüccet	Kaimmâkam Tayini	Harput sakinlerinden Mustafa Ağa b. Davud'un kaimmâkam olarak tayin edildiğine dair
53.	17	53	Hüccet	Alacak-Borç	Gölcük Karyesi zimmelerinden Korkis veled-i Ezin'in, İğiki Karyesi'nden olan Zeyd'den alacağı olduğuna dair
54.	17	54	Hüccet	Alacak-Borç	Munzur Bey Mezrası sakinlerinden olan Hasan ibn-i Cafer ve oğulları olan Hüseyin, Veli, Cafer Osman'ın, Munzur Bey'e borçlarının olduğuna dair
55.	17	55	Hüccet	Darp ve Küfür	Harput sakinlerinden Seyyid Ömer ibn-i Mahmud'un, Hüseyin Beşe tarafından darp edildiğine dair
56.	18	56	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Harput sakinlerinden Ömer Bey'in Şintil'de bulunan mülklerini Selman Bey'e sattığına dair
57.	18	57	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Harput sakinlerinden Selman Bey'in Şintil Karyesi'nde bulunan mülklerini veled Evanis'e sattığına dair
58.	19	58	Hüccet	Dükkân Satışı	Harput sakinlerinden Timur ibn-i Timur'un bakkal dükkânını Bekir Beşe'ye sattığına dair

59.	19	59	Hüccet	Miras Taksimi	Harput zimmilerinden Davud'un terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
60.	19	60	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Ebubekir ibn-i Mahmud'un, evini borcunun bir kısmına karşılık olarak Murad Beşe'ye sattığına dair
61.	20	61	Hüccet	Miras Taksimi	Havass-ı Hümayun karyelerinin meliki İğob veled-i Manuk isimli zimminin hayatta iken hizmetinin görülmesi karşılığında mirasını çocuklarına bırakacağına dair
62.	20	62	Hüccet	Alacak-Borç	Munzur Bey Mezrası sakinlerinden Malyik ve yakınlarının, Munzur Bey'e borçları olduğuna dair
63.	21	63	Hüccet	Arazi-Mülk Anlaşmazlığı	Harput sakinlerinden Mustafa b. Mahmud ile İğiki Karyesi'nden Mustafa ibn-i Abdullah ve bir zimmi ile Murad b. Hasan arasındaki arazi anlaşmazlığına dair
64.	21	64	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Muallim b. Abdullah'ın Saruni Karyesi'nde bulunan evini İsmail b. Mehmed'e sattığına dair
65.	21	65	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput Kasabası sakinlerinden veled Korkis'in tarla v.b mülklerini veled Marub'a sattığına dair
66.	22	66	Hüccet	Vasi Tayini	Harput sakinlerinden iken vefat eden Musa b. İbrahim'in sağır yetimesi Adile'ye ceddesi Aişe Hatun'un vasi tayin edilmesine dair
67.	22	67	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden Osman'nın terekesinin varisleri arasında taksimine dair
68.	22	68	Hüccet	Alacak-Borç	İtmekçiler Taifesinden Osman , Mustafa Beşe ile oğulları Osman ve Mehmed'in, Esseyid İbrahim Çelebi'den alacakları olduğuna dair
69.	22	69	Hüccet	Alacak-Borç	Çemişgezek Kazası sakinlerinden Yusuf b. İbrahim'in, Mustafa Çelebi b. El-Hatib Osman Efendi'den alacağı olduğuna dair
70.	23	70	Hüccet	Arazi-Mülk Anlaşmazlığı	Harput sakinlerinden Osman ibn-i Ali El- Şehip ile kardeşi Usta Hasan arasındaki mülk anlaşmazlığına dair
71.	23	71	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Harput sakinlerinden Hasan b. Mustafa'nın Şüşnaz Nahiyesi'nde bulunan bağını Veli İbn-i Ali'ye sattığına dair
72.	23	72	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden İbrahim, Halil ve Safiye isimli yetimlerin evlerinin vasileri Hadice vasitisiyle satıldığına dair
73.	24	73	Hüccet	Vasi Tayini	Harput sakinlerinden iken vefat eden Ali ibn-i Hasan'ın yetimleri olan İbrahim, Halil ve Safiye'ye valideleri Hadice'nin vasi tayin edilmesine dair
74.	24	74	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Sarpulu Karyesi sakinlerinden Hacı Bayram Sarif Han'ın sulu ve susuz topraklarını Ebubekir Çelebi'ye sattığına dair
75.	24	75	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Pirinçi Karyesi sakinlerinden Nikagos ve sulu ve susuz topraklarını Sebat Beşe ve Halil'e sattıklarına dair
76.	24	76	Hüccet	Alacak-Borç	Harput sakinlerinden El-Hac Latif ibn-i Ahmed'in, Mehir binti Abdullah'tan alacağı olduğuna dair
77.	25	77	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Aişe Hatun'un, Meydan-ı Cami Mahallesi'nde bulunan evini Mahmud Beşe'ye sattığına dair
78.	25	78	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Harput sakinlerinden veled Evlik'in mülkünü Mahmut Beşe'ye sattığına dair
79.	25	79	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Harput sakinlerinden Hasan b. Yusuf'un bağını Ebubekir Beşe'ye sattığına dair
80.	26	80	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Harput sakinlerinden Molla Mustafa Efendi ibn-i İbrahim'in, Ozan Nahiyesi'nde bulunan bağını Osman Efendi'ye sattığına dair
81.	26	81	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden İbrahim Çelebi ibn-i El-Hac Hatır'ın terekesinin varisleri arasında

					taksim edilmesine dair
82.	27	82	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Harput sakinlerinden sabık kaimmâkam olan Esseyid Osman Efendi'nin Ozan Nahiyesi'nde bulunan bağ, bahçe, tarla v.b mülklerini Ömer Efendi'ye sattığına dair
83.	27	83	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Pekinek Karyesi sakinlerinden Osman ibn-i Abdullah'ın bağıını Murad Beşe'ye sattığına dair
84.	27	84	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden iken vefat eden İbrahim oğlu Musa'nın yetimlerine ait olan Huriye Hatun Mahallesi'ndeki evlerinin vasileri Aişe Hatun vasıtasıyla Bekir'e satıldığına dair
85.	28	85	Hüccet	Alacak-Borç	Munzur Bey Mezrası sakinlerinden bazı zımmilerin Munzur Ağa'ya borcu olduğuna dair
86.	28	86	Hüccet	Alacak-Borç	Munzur Bey Mezrası sakinlerinden Ağık veled ve oğulları Malkon, Kesir ve Malika'nın, Munzur Ağa'ya borçlu olduklarına dair
87.	28	87	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Seyyid b. Hamza ve oğullarının Şüşnaz Nahiyesi'nde bulunan bağ ve bahçelerini Osman'a sattıklarına dair
88.	28	88	Hüccet	Alacak-Borç	Harput sakinlerinden Esseyid Abdurrahman Çelebi ibn-i Esseyid Mehmed Han'ın ,Esseyid Ali'den alacağı olduğuna dair
89.	29	89	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Ahmed Beşe ibn-i Ali Çelebi'nin Arslaniye Mahallesi'nde bulunan evini, Mehmed Efendi'ye sattığına dair
90.	29	90	Hüccet	Vasi Tayini	Harput Kalesi sakinlerinden iken vefat eden Abdullah Bey'in çocukları Osman, Ömer ve Raziye'ye,El- Hac Rıdvan ile Ali'nin vasi tayin edilmesine dair
91.	29	91	Hüccet	Alacak-Borç	Mornik Karyesi sakinlerinden Maladvi veled-i Vartan'ın , Serkis'ten alacağı olduğuna dair
92.	30	92	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Avşan Karyesi sakinlerinden Yakub veled-i Serkis'in tarlalarını Mustafa ibn-i Abdullah'a sattığına dair
93.	30	93	Hüccet	Alacak-Borç	Huh Karyesi sakinlerinden Ahmed b. Ali'nin, Mahmud Ağa'dan alacağı olduğuna dair
94.	30	94	Hüccet	Arazi-Mülk Anlaşmazlığı	Huh Karyesi sakinlerinden Mahmud Ağa ibn-i Bali Çelebi ile ahaliden bazı kimseler arasındaki arazi anlaşmazlığına dair
95.	30	95	Hüccet	Azad Etme	Harput Kalesi sakinlerinden Hasan Ağa ibn-i Mehmed Çelebi'nin kendisine ait olan tahminen on altı yaşlarındaki Yusuf bin Abdullah'ı kölelikten azad ettiğine dair
96.	31	96	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden Abdullah Bey'in terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
97.	31	97	Hüccet	Bağ v.b Satışları	İğiki Karyesi sakinlerinden veled Korik'in tarlasını El-Hac Mustafa'ya sattığına dair
98.	31	98	Hüccet	Ev Satışı	Huh Karyesi sakinlerinden iken vefat eden Selman b. Ali'nin yetim çocuklarına ait evin, vasileri vasıtasıyla satıldığına dair
99.	32	99	Hüccet	Darp ve Küfür	Huh Karyesi sakinlerinden Mülaim binti Abdullah'ın kızının, Ahmed ibn-i Ali tarafından darp edilmesine dair
100.	32	100	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden..... Hüseyin Can Hatun'un Müderris Mahallesi'nde bulunan evlerini Mustafa Ağa'ya sattığına dair
101.	32	101	Hüccet	Vasi Tayini	Harput sakinlerinden iken vefat eden Mehmed ibn-i El-Hac Hatır'ın yetimleri Mustafa ve Fatma'ya Veli Beşe'nin vasi tayin edilmesine dair
102.	32	102	Hüccet	Ev Satışı	Harput Müderris Mahallesi'nde bulunan evin Halil Çelebi'ye sattığına dair
103.	32	103	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Hal Karyesi sakinlerinden Şeyh İmam ve kardeşi Musa'nın aynı karyede bulunan sulu ve susuz topraklarını Mahmud'a sattıklarına dair

104.	33	104	Hüccet	İhtida	Kesrik Karyesi sakinlerinden Varta'nın kızının İslam dinini kabul ettiğine dair
105.	33	105	Hüccet	Ev Satışı	Monla Ebubekir'in Zahiriyye Cami mahallesi'nde bulunan evini sattığına dair
106.	33	106	Hüccet	Tapu Kaydı	Harput sakinlerinden Ali Bey ibn-i Abdullah'ın sulu ve susuz topraklarını Ahmed Ağa'ya tapuya verdiği dair
107.	34	107	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Ebubekir ibn-i Osman'ın Danişmend Nahiyesi'nde bulunan bağ, bahçe v.b mülklerini El-Hasan'a sattığına dair
108.	34	108	Hüccet	Darp ve Küfür	Harput Kazası sakinlerinden Şaban ibn-i Kasım'ın Kapulu sakinlerinden olan Tilki Keşiş'in kendisine darp ve şetm eylediğini iddia etmesine dair
109.	34	109	Hüccet	Ev Satışı	Meydan Mahallesi sakinlerinden Davud Beşe ibn-i Timur Han'ın evlerini Süleyman ibn-i Yusuf'a sattığına dair
110.	34	110	Hüccet	Vasi Tayini	Harput Kalesi sakinlerinden iken vefat eden Abdülkerim 'in yetim çocuklarına, El-Hac ibn-i Ali ve Hasan Ağa ibn-i Mehmed Çelebi'nin vasi tayin olunmasına dair
111.	34	111	Hüccet	Vasi Tayini	Harput sakinlerinden iken vefat eden Esseyid Murtaza Çelebi ibn-i Esseyid Hasan Çelebi'nin yetimleri Hüseyin, Kader ve Hadice'ye ,Mehmed Efendi ibn-i El-Hac Hasan'ın vasi tayin edilmesine dair
112.	35	112	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden Mehmet ibn-i El-Hac Hatır'ın terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
113.	35	113	Hüccet	Alacak-Borç	Harput sakinlerinden Abdurrahman ibn-i Dellal Fahrid'in Halil Efendi ibn-i Abdurrahman'dan alacağı olduğuna dair
114.	35	114	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Ergani Kazasına tabi Küri Karyesi sakinlerinden Mustafa b. Tartafın Mehmed'in bağ,bahçe v.b mülklerini Veli b. Pir Nebi'ye sattığına dair
115.	35	115	Hüccet	Arazi-Mülk Anlaşmazlığı	Harput sakinlerinden Mehmed Beşe ibn-i İsmail ile Seyyid Mehmed b. Selman arasındaki mülk anlaşmazlığına dair
116.	36	116	Hüccet	Miras Taksimi	Sarpulu Karyesi sakinlerinden iken vefat eden Hüseyin Bey'in terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
117.	36	117	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput Kalesi dizdarı Hüseyin Ağa ibn-i Süleyman'ın Sinabut Mahallesi'nde bulunan sil değirmenini Ömer Ağa'ya sattığına dair
118.	36	118	Hüccet	Alacak-Borç	Harput sakinlerinden El-hac Ebubekir'in Süleyman'dan alacağı olduğuna dair
119.	37	119	Hüccet	Arazi-Mülk Anlaşmazlığı	Halil Efendi ibn-i Abdurrahman ile Esseyid Ahmed Çelebi ibn-i Esseyid Yusuf arasındaki arazi anlaşmazlığına dair
120.	37	120	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Hafise Hatun 'un zevei ile müşterek olduğu Ebu Tahir Mahallesi'ndeki evini sattığına dair
121.	37	121	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden Bornizer Osman'ın terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
122.	38	122	Hüccet	Vasi Tayini	Ališam Karyesi sakinlerinden iken vefat eden Cebrail ibn-i Mıkdar'ın yetim çocukları İbrahim, Mehmed ve Hanbike'ye, Kaya'nın vasi tayin edilmesine dair
123.	38	123	Hüccet	Alacak-Borç	Munzur Bey Mezrası sakinlerinden Serkis veled-i Arunlik, Avit, Manik ve Markos isimli zimmilerin Munzur Bey'e borçlu olduklarına dair
124.	38	124	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Ömer ibn-i Küçük El-Hac Bey'in Hoğu Karyesi'nde bulunan suyun kullanım hakkını belirli bir süreliğine Zekeriya Efendi'ye sattığına dair

125.	39	125	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Harput sakinlerinden fahrü'l-eşbah Ebubekir Ağa İbn-i Büyük El-Hac Bey'in Hoğu Karyesi'nde bulunan suyun kullanım hakkını belirli bir süreliğine Zekeriya Efendi'ye sattığına dair
126.	39	126	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Mollakendi Karyesi sakinlerinden Osman b. Mehmed'in sulu ve susuz topraklarını Kapukıran Ahmed Ağa'ya sattığına dair
127.	39	127	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Süleyman ibn-i Maksud'un Zahiriye Medresesi Mahallesi'nde bulunan evlerini Mehmed Çelebi'ye sattığına dair
128.	40	128	Hüccet	Arazi-Mülk Anlaşmazlığı	Tilenzid Karyesi sakinlerinden Ahmed Bey'in Monla Mehmed, Ebubekir ve İbrahim ibn-i Yahya arasındaki arazi anlaşmazlığına dair
129.	40	129	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed Çelebi'nin Meydan Mahallesi'nde bulunan evini Ali Çavuş'a sattığına dair
130.	41	130	Hüccet	Miras Taksimi	
131.	41	131	Hüccet	Hırsızlık	Harput sakinlerinden fahrü'l-eşbah Hasan ibn-i Hüseyin Can Ağa'nın bir tortu atını çaldığına dair
132.	42	132	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden Atike, Şaheme ve Kerime Hatunlar arasındaki miras taksimine dair
133.	42	133	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden Adile, Şaheme ve Kerime Hatunlar arasındaki miras taksimine dair
134.	43	134	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Harput sakinlerinden Halil Çelebi ibn-i Mehmed Bey'in Pekinik Karyesi'nde bulunan bağını Esseyyid Osman'a sattığına dair
135.	43	135	Hüccet	Vasi Tayini	Mornik Karyesi zimmilerinden iken mürd olan Kirkos veled-i Aleksan'ın çocukları Papık, Ceyk ve Ber'e, Korkik veled-i Davud'un vasi tayin edilmesine dair
136.	43	136	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Küçük Sipahi Mustafa Bey b. İbrahim Çelebi'nin Meydan Mahallesi'nde bulunan evlerini Ali Çavuş'a sattığına dair
137.	44	137	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Mornik Karyesi sakinlerinden iken mürd olan Kirakos'un çocuklarının vasisi Kirakos veled-i Davud'un bağ v.b mülklerini Maridos'a sattığına dair
138.	45	138	Hüccet	Alacak-Borç	Harput sakinlerinden Asiye Hatun'un Eyüb'den alacağı olduğuna dair
139.	45	139	Hüccet	Alacak-Borç	Harput sakinlerinden Mahmud Beşe ibn-i El-Hac Hüseyin'in Fatma Hatun'dan alacağı olduğuna dair
140.	46	140	Hüccet	Tapu Kaydı	Huh Karyesi sakinlerinden Mahmud Ağa'nın evlad-ı zukuru olmadığı için sulu ve susuz topraklarını tapuya verdiğiine dair
141.	46	141	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden Ali Çelebi ibn-i Ömer'in terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
142.	47	142	Hüccet	Dükkân Satışı	Harput sakinlerinden El-hac Hasan'ın İğiki Karyesi'nde bulunan değirmen dükkânını Mehmed Bey'e sattığına dair
143.	47	143	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden Derviş Bey'in terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
144.	47	144	Hüccet	Hırsızlık	Harput Kalesi Azabı Ağası olan Mehmed Ağa'nın sim kemerinin çalınmasına dair
145.	48	145	Hüccet	Mehr-i Müeccel	Harput sakinlerinden Kerime Hatun'un Seyyid Mustafa'dan mehr-i müeccelini talep etmesine dair
146.	48	146	Hüccet	Bağ v.b Satışları	Harput sakinlerinden Fahrü'l-Miralay Mustafa Bey'in tarla, bahçe ev v.b mülklerini Ahmed Ağa'ya sattığına dair
147.	49	147	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Halil Çelebi ibn-i Mehmed'in Müderris Mahallesi'nde bulunan evini El-Hac Bali'ye sattığına dair
148.	49	148	Hüccet	Vasi Tayini	Harput sakinlerinden iken vefat eden Esseyyid Hüseyin Canbolad Bekir'in yetim çocukları Hadice ve Aişe'ye

					Esseyid Hasan Çelebi'nin vasi tayin edilmesine dair
149.	49	149	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden Eseyid Hüseyin 'in terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
150.	50	150	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Tarlaların Mustafa Ağa'ya satıldığına dair
151.	50	151	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Kerime Hatun'un bahçesini, evlerini , sulu ve susuz topraklarını v.b mülklerini El-hac Haşim'e sattığına dair
152.	50	152	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Mornik Karyesi zimmilerinden Melzon veled-i Vartan'ın bağ, bostan v.b mülklerini kardeşi Mardoros'a sattığına dair
153.	51	153	Hüccet	Miras Taksimi	Mornik Karyesi zimmilerinden Melzon veled-i Vartan'ın ile kardeşi Mardoros arasındaki miras taksimine dair
154.	51	154	Hüccet	Mehr-i Müeccel	Harput sakinlerinden Raiba Hatun'un vefat eden eşi Osman Bey'in terekesinden mehr-i müeccelini talep ettiğine dair
155.	51	155	Hüccet	Alacak-Borç	Harput sakinlerinden Halil b. Mehmed'in, Maksud Bey veled'i Yaka Bey'den alacağı olduğuna dair
156.	52	156	Hüccet	Dükkân Satışı	Harput sakinlerinden Hasan Çelebi'nin Meydan Çeşmesi yakınındaki itmekçi dükkânındaki kendisine ait olan hisselerini Ahmed Çelebi'ye sattığına dair
157.	52	157	Hüccet	Dükkân Satışı	Pekinik Karyesi sakinlerinden Ömer Çelebi ibn-i Selman Ağa'nın Meydan Çeşmesi yakınlarındaki bulunan dükkânının hisselerini Ahmed Çelebi'ye sattığına dair
158.	52	158	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Holvenek Karyesi sakinlerinden Ali Beşe ibn-i Abdullah'ın bağ, harman yerini, sulu ve susuz topraklarını Piri Bey'e sattığına dair
159.	53	159	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Harput sakinlerinden Osman Beşe ibn-i El-hac Ali'nin Danişmendler Nahiyesi'nde bulunan bağ ve bahçesini Esseyid Ali Çelebi'ye sattığına dair
160.	53	160	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden iken vefat eden El-hac Ali'nin terekesinin varisleri arasında taksim edilmesine dair
161.	54	161	Hüccet	Vergi Kaydı	Altı vilayet sahibi Mehmed Paşa için toplanan avarız ve cizyenin bundan sonra Van kulları ocağı için toplanmasına dair
162.	54	162	Ferman	Vergi	Harput kazasında saliyane olunan bedel-i beldar akçesinin tahsil edilmesine dair
163.	55	163	Hüccet	Bağ v.b Satışı	Mornik Karyesi zimmilerinden Yonik Arselean Meslahas ve veledi Arselean'ın Danişmend Nahiyesi'nde bulunan sulu ve susuz toprakları ve su hakkını Mustafa Ağa ve El-hac Murad Ağa'ya sattığına dair
164.	55	164	Hüccet	Alacak-Borç	Pekinik Karyesi sakinlerinden Fatma Hatun'un Kesir isimli zimmiden alacağı olduğuna dair
165.	56	165	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Bekir Ağa ibn-i Ahmed Ağa'nın evlerini Bekir ve Mahmud'a sattığına dair
166.	56	166	Hüccet	Vergi	Saruni Karyesi sakinlerinden Halil Beşe, Mahmud, Abdullah, Osman ve Bekir'in Halil Bey'den avarız vergisini tahsil edemediğine dair
167.	56	167	Hüccet	Hırsızlık	Harput zimmilerinden Murad ve bazı zimmilerin evlerinden hırsızlık yapıldığına dair
168.	57	168	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden vefat eden Ahmed Bey'in terekesinin varisleri arasında taksimine dair
169.	57	169	Hüccet	Arazi-Mülk Anlaşmazlığı	Harput sakinlerinden Lale hatun ile Hoğu Karyesi zimmileri arasındaki arazi anlaşmazlığına dair
170.	58	170	Hüccet	Alacak-Borç	Harput sakinlerinden Lale Hatun'un Hoğu Karyesi zimmilerinden alacağı olduğuna dair
171.	58	171	Hüccet	Miras Taksimi	Harput sakinlerinden vefat eden Ahmed Bey'in terekesinin varisleri arasında taksimine dair
172.	59	172	Buyruldu	Zahire Tedariki	İhtiyaç duyulan zahirenin (hane-i nüzul) Malatıyye suyu civarında belirlenen yere getirilmesine dair

173.	59	173	Kayıt	Zahire Tedariki	Tedarik edilen zahireye dair
174.	59	174	Ferman	Vergi	Ehl-i örf taifesinin herhangi bir vergi talep etmemesine dair
175.	60	175	Buyruldu	Vergi Tahsili	Diyarbakır Eyaleti valisi Mehmed Paşa'nın zahire salyanesinin eksiksiz bir biçimde reayadan karşılanmasına dair
176.	60	176	Tezkire	Tarla Satışı	Sürsürü Karyesindeki su hakkı olan bir tarlanın Mustafa Ağa'ya satıldığına dair
177.	60	177	Tezkire	Alacak-Borç	Tokat sakinlerinden Ahmed Beşe'nin abisinin Harput Beyi Yusuf Bey'den alacağı olduğuna dair
178.	61	178	Ferman	Yeniçeri Serdarı Tayini	Harput yeniçeri serdarının görevinden alınarak onun yerine yetmişinci cemaatten Mustafa Beşe'nin tayin edilmesine dair
179.	61	179	Buyruldu	Zahire Tedariki	Sefere çıkacak Diyarbakır Beylerbeyi'nin ordusu için on beş bin kile buğdayın temin edilmesine dair
180.	61	180	Buyruldu	Vergi Tahsili	Diyarbakır Beylerbeyi Hüseyin Paşa için Harput kazasından 150 batman ravganın salyane olarak toplanıp tahsil edilmesine dair
181.	62	181	Buyruldu	Borcun Tahsil Edilmesine Dair	El-hac İbrahim 'in yirmi bin akçe alacağının tahsil edilmesi için mübaşir tayin edildiğine dair
182.	62	182	Hüccet	Tapu Kaydı	Huh Karyesi sakinlerinden vefat eden Yusuf'un erkek evladı kalmadığı için tasarrufunda bulunan topraklarının Mahmud Ağa'ya tapuya verildiğine dair
183.	62	183	Buyruldu	Tımar Tevcihi	Behremaz Nahiyesi'nde on dört bin akçelik tımara sahip olan Mehmed'in ölmesi üzerine arazinin Ömer isimli şahsa tımar olarak kaydedilmesine dair
184.	62	184	Hüccet	Alacak-Borç	Harput Kadısı Hüseyin'in, Ahmed Ağa vasıtasıyla Bekir Çelebi'den altı bin akçe alacağı olduğuna dair
185.	63	185	Buyruldu	Vergi Tahsili	Harput Sancağı'ndan talep edilen bedel-i beldar vergisinin derhal tahsil edilerek İstanbul hazinesine aktarılmasına dair
186.	63	186	Buyruldu	Cinayetin Soruşturulması Talebi	Kaya (Kale) Mahallesi sakinlerinden Mehmed'in katledilmesi üzerine mübaşir tayin edilmesine dair
187.	63	187	Buyruldu	Tımar Tevcihi	Habusu Karyesi'nde on bin akçelik tımara sahip olan Süleyman'ın ölmesi üzerine arazinin Mehmed isimli şahsa tımar olarak kaydedilmesine dair
188.	63	188	Hüccet	Tapu Kaydı	Huh Karyesi sakinlerinden vefat eden Yusuf'un taht-ı tasarrufunda bulunan sulu ve susuz topraklarının tapusu erkek evladı olmadığı için kardeşi Muharrem'e verilmesine dair
189.	64	189	Buyruldu	Tımar Tevcihi	Acedepe Karyesi'nde dokuz bin akçelik tımara sahip olan Ali'nin ihtiyar olması sebebiyle tımar arazisinin Halil'e tevcih edilmesine dair
190.	64	190	Buyruldu	Cinayetin Soruşturulması Talebi	Ahmet Bey Mahallesi mescidi yakınlarındaki Kayabaşı mevzisinde bir kişinin katledilmesi üzerine mübaşir tayin edilmesine dair
191.	64	191	Buyruldu	Cinayetin Soruşturulması Talebi	Murad isimli şahsın oğlunun Sarpulu, Lükek, Koçkal'a, Karasaz karyeleri sınırında katledilmesi üzerine cinayetin soruşturulması için mübaşir tayin edildiğine dair
192.	65	192	Hüccet	Ev Satışı	Harput sakinlerinden Habibe ve Rahime Hatun'un Zahiriyne Mahallesi'nde bulunan evlerini Receb'e sattığına dair
193.	65	193	Mektub	Cinayet Hakkındaki Şüphelere Dair Mektup	Sekbanlardan Musa'nın katil edilmesine dair bir şahsın bazı şüphe ve düşünceleri olduğu için olayı teftiş eden Ali Ağa'ya hitaben yazılan mektup
194.	65	194	Hüccet	Tapu Kaydı	Habusu Karyesi'nde vefat eden Ali'nin tasarrufundaki sulu ve susuz topraklarının tapusu oğlu Hüseyin'e verilmesine dair

195.	66	195	Mektub	Asker Ulufelerine Dair	Harput Kalesi dizdarlarından askerlerin maaşlarının kaydedildiği defterlerin Diyarbekir Voyvodası Osman Ağa'ya incelenmek üzere gönderilmesini ve asker ulufelerinin düzgün bir şekilde kaydedilmesini isteyen mektub
196.	66	196	Ferman	Vergi	Van kullarına ocaklık tayin edilen Harput mukâtaası vergilerinin eksiksiz tahsil edilmesine dair
197.	66	197	Ferman	Yol Güvenliğinin Sağlanması	Bağdat'tan İstanbul'a gönderilecek olan vergi yüklü hazinenin İstanbul'a ulaşmaya kadar yol güvenliğinin sağlanmasına dair
198.	67	198	Ferman	İmam Tayini	Peygamber Mescid-i Şerif-inde imam olan Hasan'ın vefat etmesi üzerine sulbioğlu Hüseyin'in imam tayin edilmesine dair
199.	67	199	Ferman	Vergi	Van Kalesi neferleri için zimmilerden toplanan cizye ve ispence vergilerinin düşük ayarlı akçe ile ödenmesinden dolayı hazineyi zarara uğratmaları üzerine sorumlularından halis akçe tahsil edilmesine dair
200.	67	200	Tezkire	Tapu	Zeamet olan Mansur Karyesi sakinlerinden Osman Paşaoğlu Ahmed'in vefat ettiği ve erkek evladı olmadığı için topraklarının tapusunun Ali Bey'e verildiğine dair
201.	68	201	Buyruldu	Zahire Tedariki	Sancakbeyine verilmesi gereken zahire ve sair harçların Harput reayası tarafından eksiksiz bir biçimde toplanmasına dair
202.	68	202	Ferman	İmam Tayini	Peygamber Mescidi imamı Hasan'ın vefat etmesi üzerine Ebubekir'in imam tayin edilmesine dair
203.	68	203	Ferman	İmam Tayini	Meydan Camisi imamı Ali'nin vefat etmesi üzerine Esseyid İbrahim'in imam tayin edilmesine dair
204.	69	204	Buyruldu	Hırsızlığın Soruşturulması Talebi	Gölcük Karyesi sakinlerinden Nikogos adlı zımminin evinden eşyalarının çalınması üzerine olayın teftişi için mübaşir tayin edilmesine dair
205.	69	205	Buyruldu	Koruma Talebi	Pekinik Karyesi'nde oturan Cafer Ağa'nın topraklarına Karapınar mezrasından Topal Hasan , Kara Mehmed ve Kadir'in sürekli saldırıda bulunulmasından dolayı tedbir alınmasına dair
206.	69	206	Buyruldu	Yol Güvenliği	Diyabekir'den Asitane-i Devlete varıncaya kadar yol üzerinde asayişin sağlanması istenildiğine dair
207.	69	207	Kayıt	Kayıt	Padişahın otağını getiren ağaya giden zahire ve mühimmata dair
208.	69	208	Kayıt	Kayıt	1073 yılında Pekinik Karyesi'ndeki bedel-i nüzul akçesi vergisinin tamamen toplanıp ilgililere teslim edildiğine dair
209.	69	209	Tezkire	Kayıt	Harput Sancağına ait kulluk akçesi vergisinin tamamının toplandığı ve toplam 1600 akçenin altı bölük halkından Ahmet Beşe'ye teslim edildiğine dair
210.	70	210	Fetva	Fetva	Harput Kadısı'nın müftüye sorduğu, padişaha ait mülk üzerinden ziyaret eden kişinin elde ettiği mahsulden padişaha ait vergiyi ödedikten sonra yerel beylere de ödenmesi gerekir mi sorusuna müftünün verdiği (gerekmez) cevabına dair
211.	70	211	Fetva	Fetva	Yukarıdaki fetva ile bağlantılı olarak bir kişinin resmi vergisini ödedikten sonra şeriata aykırı olarak kendisinden eminler tarafından vergiyi geri alıp almayacağı sorusuna müftünün (alır) cevabını verdiği dair
212.	70	212	Ferman	İltizam Onayı	Harput Sancağı mukâtaası emini Mehmed'in Munzur Bey Mezrası'nın tasarrufunu iki kişiye kiraya vermek istediğine ve padişahın buna onay verdiği dair
213.	70	213	Vergi Kaydı	Van Kalesi askerlerine ulufe	1073 senesinde Van kulları maaşlarının ödenmesi için Harput Kazası'nın iki yüz seksen dokuz buçuk hanesinesinin avarız kaydına dair

214.	70	214	Vergi Kaydı	Avarız Kaydı	Harput Sancağı'ndan Van askerlerine ödenecek maaş tutarının Harput Sancağı'nda her haneden beş yüz kırk akçe olarak hesaplandığını ve toplam 57,170 akçelik vergi yükünü gösteren kayıt
215.	71	215	Buyruldu	Sefere Katılma Talebi	Harput Sancağı'nda dirlik tasarruf eden askeri gruplardan sefere katılmalarının istenildiğine dair
216.	71	216	Buyruldu	Yakalama Talebi	Yeniçeri Mustafa'nın eşkıyalığa başladığı ve yakalanması için Diyarbakir'den mübaşir Mustafa'nın gönderildiğine dair
217.	71	217	Ferman	Vergi	Munzur Bey ve Harput mukâtaa eminlerinin yıllık olarak ödenmesi gerekenden daha fazla vergi talep edilmesi üzerine padişahın haksızlığın giderilmesi için gönderdiği ferman-ı şerif
218.	72	218	Ferman	Yeniçeri Serdarı Tayini	Harput yeniçeri serdarının görevinden alınarak yerine kırk beşinci bölük emeklisi Ali Beşe'nin tayin edilmesine dair
219.	72	219	Buyruldu	Vergi Tahsili	Diyarbakir Beylerbeyi'nin Harput Sancağı'ndan hasılatı olan kolluk akçesinin toplanmasına dair
220.	72	220	Buyruldu	Vergi Tahsili	Eksik tahsil edilen nüzul akçesinin tamamının tahsil edilmesine dair
221.	73	221	Tezkire	Tapu	Ölen bir zımminin erkek evladı kalmadığı için topraklarının bir başkasına verildiğine dair
222.	73	222	Kayıt	Kayıt	Salyaneye dair
223.	73	223	Kayıt	Kayıt	Vergiye dair
224.	73	224	Kayıt	Vergi	Nüzul vergisine dair
225.	73	225	Kayıt	Vergi	Kalan akçenin tahsil edildiğine dair

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

350 NO'LU HARPUT ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİ'NİN TRANSKRİPSYONU

4.1 BELGELERİN TRANSKRİPSYONU

Belge No: 1/Sayfa 1

Konusu: Narh Kaydı

Tarih: Tarihsiz

Oldur ki mâh-ı Rabiulâhir'in evâilinde kassablara narh virildi

Kuru üzüm yeni akçe 3

Kara bağı yeni akçe 10

Sâde yağ yeni akçe 11

Asel yeni 10

Beyaz pestil yeni 6

Siyah pestil yeni 4

Sucuk yeni 6

Badem yeni 10

Siyah bekmez 3

Beyaz bekmez 4

Zerdâli kurusu 3.5
.....yeni 4
Peynir yeni 6
Sarımsak yeni 3
Soğan yeni 1
Sumak yeni 5
Ceviz ici yeni 5
Çorak yağı 7
Mum akçe 18
Pir yağ akçe 9
Küş t batman akçe 36
Kırık akçe 10
Etmek batman akçe 18
100 batman 1

Belge No: 2/Sayfa 1

Konusu: Kayıt

Tarih: Tarihsiz

Azab Ağası Mehmed Ağa sâir kazâların kasabbazları

Belge No: 3/Sayfa 1

Konusu: Kayıt

Tarih: Tarihsiz

Mâh-ı rabiülâhirin evâhirine gelince sâliyâne olunan üç yüz akçe dahi esnafına verecek olup

Belge No: 4/Sayfa 1

Konusu: Kayıt

Tarih: Tarihsiz

Bendar Paşa sekiz ademi Ahmed Beşe iki re's bargirle emr getürüb kayd
olundu

Karye-i Sürkirin saman 5 yük

Karye-i Kürüye saman 6 yük

Karye-i Ahmedle Efendi Hüseyin

Karye

Karye

Karye

Belge No: 5/Sayfa 1

Konusu: Kayıt

Tarih: Tarihsiz

Bedel-i beldâr akçesine isti'câle gelen Kanber Ağa'ya hizmet ...

2000 akçe iki bin akçedir

Akçe getürdüğü bargir akçe 300

.....

Belge No: 6/Sayfa 1

Konusu: Kayıt

Tarih: Tarihsiz

Celeb Ahmed Ağa bin beyân ider

Şa'ır 30 kil

Küşet 5 kıyye

Birinc 4 kıyye

Yağ 6.5 vukiyye

Etmek 23 akçe

Üzüm 2 vukiyye

Levâzım akçe 20

..... yük 2

Belge No: 7/Sayfa 1

Konusu: Alacak- Borç

Tarih: Tarihsiz

İzzetlü Bey

Medîne-i Harput sâkinlerinden Bekir Halil ibni Osman Efendi nam kimesne mahfil-i kazâda fazîletlü Hüseyin Efendi hazretlerinin mahzarında takrîr-i kelâm idüb ve Efendi hazretlerinde olan yüz yetmiş beş kuruş alacak var idi müşârün ileyh Efendiden alub didikde kayd-şod

Şuhûdü'l-hâl:

- Ömer Efendi,
- Ali Çelebi bin Yusuf,
- Bazaryan bin Osman
- Mustafa bin
- Hüseyin bin Halil
- Molla İsmail bin Ahmed
- Ve Gayrihum.

Belge No: 8/Sayfa 3

Konusu: Dükkan Satışı

Tarih: Evail-i Safer 1073 (EKİM 1662)

YA ALLAH

YA FETTAH

YA REZZAK

Medine-i Harput sakinlerinden Esseyyid Mahmud ibn-i Esseyyid Yusuf nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ül-küttab Veli bin Osman Ağa Efendi ikrar-ı tam ve takrir-i kelam iderse de yine mezburede vaki Atarlar çarşusunda Mustafa Beşe dükkanı vermeleri Bayran oğlu dükkanı ve bir tarafı demirci dükkanı ve bir tarafı tarik-i am ile sudur mahdud olan elli sekiz sehmi olunub yedi sehmi kendinunkim olub tasarrufumda olan yedi sehmi hurda hesabı yüz seksen aded guruş subat-ı sahih ile teba idüb ... semeni ve teslim-i mebi eyledüm ba'del yevm salifü'z-zikr sehmi dükkanı merkurum Veli nam kimesne müşterasıdır ki keyfe- ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun didikte mukırr-ı mezburun meşruh üzre cari olan

ikrarın el- mukırrun lehü'l-mezbur Veli vicahen tasdik ve kabul idilub gıbbet't-
taleb ketb olundu tahriren fi evail-i safer sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal

- Seyyid Ömer b. Seyyid Mahmud
- Seyyid Hasan b. Hacı Ahmed
- Molla Murad
- Hacı Ömer b. Hacı Abdurrahman
- Ebubekir
- Osman b. İbrahim Mustafa
- Mahmud Halim
- Gayrihum

Belge No: 9/Sayfa 3

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışı

Tarih: Safer 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput muzafatından Bayran İğiki nam karye zımmilerinden
verilur Şahi nam zımmi kendü tarafından asaleten işbu tarafından bima hüve
el-subut vekaleten ve Bekir karındaşı olub bundan akdem vefat iden mürd olan
safalarında tasvib ve hin-i şeriyye olundukda behedar verilub nam-ı kimseneler
mahfil-i kazada Eseyyid Mahmud ibn-i Esseyyid Yusuf mazharında her biri ikrar ve
takrir-i kelam idüb karye-i mezburede vaki bir tarafı gürcili ve bir tarafı El-Hac
Hasan ve bir tarafı ve bir tarafı Tatar hanı bağcesı bu hudud ile mahdud nısf
..... bağcesıyle ... velev -hak Harput ve babalarınınkinden zaruret lacil için
hurda hesabı ikiyüz seksen aded bey-i bat-ı sahih ile bey idüb karz-ı hüsn ve teslim-i
mebi eyledüm didiklerinde hakk-ı mezbur minvali meşruh olan vaki olan
ikrarları el-mukırr-ı mezbur Seyyid Mahmud tasdik ve kabul idüb gıbbe't-taleb
ketb olunudu tarih-i Safer sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l-Hal

- Veli Çelebi Beşe Cavserzade
- İbrahim Beşe
- Hasan Çelebi b. Esseyyid ibn-i Hasan
- Ali Beşe b. Mehmed
- El-hac Mehmed Beşe El-hac
- Abdurrahman
- Hasan Beşe
- Ve Gayrihum

Belge No: 10/Sayfa 3

Konusu: Arazi- Mülk Anlaşmazlığı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından Mornik nam karye sakinlerinden Silor nam zımmi mahfil-i kazada amcası oğlu mülkiyesi veled Hokos nam zımmi mahzarında dava-i takrir-i kelam idüb mürd olan babam Serkesiyle zımmi babası mezkur Hokos'tan el-arsası Hokos ile Ali El-Eşar'ın meşkul karye mezburde vaki malum el-hudud evleri ve dörd bağceye ve ber muta bağın nısfı babam mezkur ki hasra-i şaiyası olmayub mürd olmağla dahi arsası aleyhine iştigal iden hususat-ı merkum meliki teba iden sual olunub matluadan didik de gıbbe-i sual mezkur meliki mürd mezkuresinin zımmi ile salifü'l-zikr olan evlerde ve dörd muta bağce yerinde kıta'i –bağ yerinde müşterek oldukları maarufundan olub mürd mezbur ki nısf-ı mezburede Silor'a aid olmağın zikr olunan emlakın nısf-ı hissesini mezbur eda etmeye tayin olunub bu şai ma -hüve'l-hakika gıbbe-i ketb olundu.

Şühudü'l- Hal

- Seyyid Osman Efendi Kaimmakam Sabık

- Seyyid İbrahim Baba ...
- Hüseyin Çelebi ibn-i Hasan ve
- Gayrihum

Belge No: 11/Sayfa 3

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Safer 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Hasan Beşe ibn-i Mustafa Beşe nam kimesne mahfil-i kazada hemşiresi olan Sultan nam Hatun mazharında ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb Karasofu mahallesinde vaki bir tarafı Hüseyin Efendi ve bir tarafı eskici Osman ve bir tarafı kendi babamızın evleri ve bir tarafı takrir-i am bu hudud ile ve mahdud olan hurda hesabı üzere masuk sultandan yirmi yedi aded guruşa bey-i bat-ı sahih ile bey idüb karz-ı hüsn madud ve teslih bey-i mahdud iyledim ba'de-l yevm zikr olunan evlerimiz mezburun mülk-ü müşterasıdır keyf-e ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun didikte mukırr-ı mezburun sual-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını el-mukırrun lehü'l-mezbur sultan dahi bil-mevacih tasdik idüb hükm- birle işbu huruf gıbbe't-taleb ketb olundu safer sene selase ve sebin ve elf

Şühüdü'l-Hal

- Ali ibn-i Abdülhalim
- Keşan oğlu Ahmed
- Yusuf ibn-i Ömer Bey
- Mustafa Çelebi ibn-i ...
- Hasan ibn-i
- Gayrihum

Belge No: 12/Sayfa 4

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput muzafatından Bizmişin nam karye zımmilerinden mahfi-i kazada yine karye-i mezbur sakinlerinden Deponus keşiş mazharında ikrar-ı tam ile ve takrir-i kelim idüb karye-i mezburede vaki babamızdan arsa al-i etfal iden malum el-hudud üç bab evleri avlusu hakkıyla kendime aid olan hissemi mezbur keşiş hurda hesabı otuz iki gurus üç riba tarafından icab-ı kabul bey-i bat-ı sahih-i şer'i üzere bey idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi eyledim zikr olunan nısf hisse-i evler merkumun mülk-ü müşterasıdır keyfe- ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun didikte mukırr-ı mezburun ki minval-i muharrer üzere vaki olan kelim-ı meşruk hakke'l- mukim Deponus keşiş zımmi dahi vicahen tasdik ve şemahen tahkik idüb bu hüve'l hakika gıbbe't-taleb ketb olundu bahş-ı karar ile şehri safer evahir sene selase ve sebin ve elf

Şühudü'l-Hal

- Evlik veled-i

-

-

-

-

- Ve Gayrihum

Belge No: 13/Sayfa 4

Konusu: Tapu Kaydı

Tarih: Safer 1073 (Eylül/ Ekim 1662)

Medine-i Harput muzafatından Bizmişen nam karye sakinlerinden Aznavar nam zımmi meclis-i şer'i kalub takrir-i kelam idüb karye-i mezbur zımmilerinden Ertaki nam zımmi mürd olub evlad-ı zükur-u kalmayub tarafından olan sulu ve susuz topraklar tapu müsteni olmağla sahib-i arz bana tapu verüb verilmişdir nazar olunub mucebince taraf-ı şer'iyeden dahi hüccet-i şer'iyelerinde matlubdur dedik de merkumun nazar olunub mezbur ki matmun cihet-i ve muvaffik şahid olunub sicile olunub mucebince taraf-ı şer'iyeden dahi hüccet-i şer'iyeye verildi gurre-i evail-i şehir-i safer sene

Şühudü'l-Hal

- Hasım oğlu Ali Çelebi
- Hasan Çelebi ibn-i Hasan Efendi
- İsmail Çelebi Hedam
- Molla İsmail ibn-i Ahmed ve
- Gayrihum

Belge No: 14/Sayfa 4

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Seyyid Ali Çelebi Mustafa nam kimesne ve tarafından asaleten sağır karındaşları Ebubekir nam sağırler tarafından El-Hac şer'i üzere mensup vasileri olub vasili işbu rafi'ül-küttab fahrü'l-akran Ahmed Ağa ibn-i Mustafa tarafından hususatıyla tasdik bima hüve el-subut vekili olan Ebubekir Çelebi ibn-i Davud Ağa mahzarında ikrar ve takrir-i kelam idüb tarik-i karye atarında vaki indallahi malum el-hudud bağçe çiftliği sulu topraklarımız ki hakk-ı tefrik sahib-i arz maarifetiyle tefviz ve yine karye-i mezburede ki evlerimizi ve bağlarımızı bil-cümle müteveffa mezbur Mustafa nam kimesne dahi müsteni ve sağır on mezburenin zaruriyet tasdikleri ecl-i için hurda hesabı üzere üç yüz altmış guruşa bey ve tefviz idüb mukabele-i tasdik olan meblağ-ı mezkurede merkum

Ahmed Ağa yedinden olub kabul ve kabz iyledüm bade'l yevm salifü'l-zikr olunan sulu ve susuz topraklar ve evler ve bağçe bil-cümle merkum Ahmed Ağanın mülk-ü müşterasıdır keyfe –ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırrı mezbur asalaten ve vesayeten vaki olan kelim meşruh dahi el-mezbur Ebubekir Çelebi dahi vekaleten tasdiki ve kabul idüb gibbe-t taleb ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Receb Beşe Davud Zade
- Murad Beşe İbn-i Abdullah
- Mehmed Beşe ibn-i Ahmed
- Seyyid Osman Efendi Kaimmakam Sabık
- Ahmed Beşe ibn-i Yazıcı

Belge No: 15/Sayfa 5

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Evasıt-ı Safer 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Mustafa nam müteveffanın sağır yetimleri Eyyüb ve Ebubekir nam yetimlerin ahvallerini hıfz ve emvallerini zabta bir vasi lazım olmasının taraf-ı şer'iayla kebir karındaşı Seyyid Ali Çelebi vasi ve tayin olunub olduğu vesayeti kabul ve hizmet –i lazimesine edaya tard ve iltizam etmeğin bu vesayeti ma- hüve'l-hakika kesb ve tahrirdir talebi vaz ve def olunduğu lede'l –Hac ihtimah ideriz tahriren fi evasıt-ı şehr-i safer elf sene selase ve sebin ve elf

Şühudü'l-Hal

- Receb Beşe ibn-i Osman
- Mehmed Beşe ibn-i Ahmed
- Osman Efendi

- Ahmed Beşe ibn-i Yazıcı ve

- Ve Gayrihum

Belge No: 16/Sayfa 5

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Veli Çelebi ibn-i El-hac Ali nam kimesne mahfil-i kazada işbu bais haze'l-küttab Ömer ibn-i Mahmud mazharında ikrar ve takrir-i kelim idüb Ali Şam nam karye akarında vaki üç riba çiftliği sulu ve susuz toprağımız ki hakk-ı tefrik sahib-i arz maarifetiyle ve bağcesiyle cem-i teva-i olmağla merkur Ömer hurda hesabı otuzbeş aded guruş bey ve tevfiz eyledüm mukabil tevfizde zikr olunan meblağ nezninde otuzbeş guruş merkur yedinden olub kabul ve kabz iyledüm ba'de-l yevm salifü'z- zikr topraklar bağcesiyle ve tevai velev hakkıyla mezburenin mülk-ü müşterasıdır ve hakk-ı tevfizdir keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun el-zikr işbu topraklarımızın vaki olub iderse mukabil Bizmişen nam karyede vaki malum el-hudud toprakları bey ettiğim toprak mukabelesinde bey ve tevfiz iyledüm didikte mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını el-mukırrun lehü'l mezbur Ömer dahi vicahen tasdik ve kabul idüb gıbbe't- taleb ketb olundu

Şuhüdu'l- Hal

- Abdurrahman

- Hasan Çelebi ibn-i Hasan Efendi

- Ali Çelebi Abdülhalim

- Ömer ibn-i Ahmed

- Ömer ibn-i Ali

- Ahmed ibn-i Ali

- Ve Gayrihum

Belge No: 17/Sayfa 5

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Safer 1073 (Eylül/ Ekim 1662)

Hala mahmiye-i derkenar sakini olan Aişe nam Hatun tarafından hususatıyla bima- el-subut vekili olan Bekir Bey ibn-i Osman nam kimesne mahfil-i kazada Medine-i Harput sakinlerinden Süleyman rafi'ül-küttab Ömer ve Bekir Beşe çırak mazharlarında dava ve takrir-i kelim idüb müvekkilim mezbure Aişe'nin zevci olan Ahmed mezburunda ibn-i Ömer vekili olan karındaşları olub hala müteveffa merkume malından mezbur Aişe mucebince gıbbe-i hususat taleb iderim sual olunub ele verilmek matlubumuzdur didikte gıbbe-i sual rafi cevaplarında bir idaremiz Mehmed mülk-ü emlakda babamız ki yanında bir babamız hayatta iken merkum on sene-i mukaddem Bağdat'a varub inde merhum oldu on seneden sonra babamız vefat eyledi cümle-i mülkü ve emlakı hane-i mezbureden bize intikal etmişti didiklerinde mezbur iken sadık mukalelerine muvaffik yine taleb olundukta udul-i müsliminden El-Hac Ali ibn-i El-Hac ve Rıdvan ve Polat ibn-i Receb nam kimesne ve meclis-i kazada hazirun olub fil- vaki müteveffa Mehmed babasının yanında iken Bağdat'a varub inde vefat iden on seneden sonra babası çırak merhum oldu cümle-i mülkü ve emlakı hane-i müteveffanın alakası yoktur husus mezburesinde ceddese ve zevcesi dahi her biri eda-yı şahadet-ı şer'iyeye ile kılındı da şahadetleri hin-i kabulde vaki olunduktan sonra müteveffamızın kendü hasıl bir ve başka mülkü ve emlakta bir olduğunda mezburat Ömer ve Bekir gıbbe-i tam idüb her birisi hakk-ı billahi alel-azim eylediklerinde merkum Bekir Bey maruzadan men-birle işbu huruf gıbbe't-taleb ketb olundu şehir-i safer sene selase ve sebin ve elf

Şühüdü'l Hal

- ibn-i
- El-Hac Ali ibn-i El-Hac Rıdvan
- Abdurrahman ibn-i Yunus
- Polat ibn-i Receb
- Ve Gayrihum

Belge No: 18/Sayfa 6

Konusu: Arazi- Mülk Anlaşmazlığı

Tarih: Safer 1073 (Eylül/ Ekim 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Ali Bey ibn-i Abdullah nam kimesne mahfil-i kazada karye-i İğiki sakinlerinden Mustafa nam kimesne mahzarında dava ve takrir-i kelim idüb mensur toprağımız gıbbe-i vaki Osman Paşa oğlu Ahmed Bey fevtinden tapu ile aldığım malum el-hudud çiftliğim merkum Mustafa fuzuli zabt ider sual olunub icra olunmak matlubadır didikde gıbbe-i sual mezbur cevaplarından Keşan Ağa oğulları Mustafa ve Mehmed tarafından zabt iderim alakam yoktur ve bade-l yevm dahil ve tariz dahi dediğimiz mukırr-ı mezburenin meşruhu üzere vaki olan ikrarlarını el-mukırrun mezbur Ali dahi vicahen tasdik ve kabül idüb gıbbe't-taleb ketb olundu safer sene selase ve sebin ve elf

Şühüdü'l-Hal

- Seyyid Hasan Çelebi İbn-i Hasan Efendi
- Ebubekir Çelebi ibn-i Ali Bey
- Hasan ibn-i Şaban Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 19/Sayfa 6

Konusu: Vergi

Tarih: Evâsıt-ı Safer 1073 (Eylül 1662)

Medîne-i Harput sâkinlerinden ebnâ-yı sipâhiyândan Munzur Bey mahfil-i kazâda hâlâ havâs-ı hümayûnum zâbita Veli Bey mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb Uluabat Nahiyesi'nde Munzur Bey mezra'assı dimekle ma'rûf mezra'alarından bin yetmiş yedi temâzî ... Veli'nin uhdesinde mukayyed ve arpa ve şeb ve sâir mahsûlâtla iki bin akçeye maktû' ve ve bana der-uhde itmeğin bu âna gelince kimesne dahl itmeyüb hâlâ mezbûr Veli Be mahsûl tâlibi rencîde-i vakf olunan iki bin akçe sâl eylenüb ve yedimizde berât-ı şerîfimiz mûcibince Şaban Ağa hazretlerinden mektûb-ı şerîfimiz vardır yedimizde olan berât-ı şerîfe ve mektûb-ı şerîfe nazar olunub ihkâk-ı hak olunmak matlûbumdur deyu yedinde olan berât-ı âlişân ve mektûb-ı şerîfi ibrâz eyledikde ba'de'n-nazar ve'l-akrân mazmûn-ı münîfe mezra'a-i mezbûrzulm ve ta'addîlerinden hâli mükedder olmağın hâsıl eyledükleri mikdarı ve arpa ve penbe ve sâir mahsûlâtında berüde maktû' deruhde ve kabûl ve emîn olanlara ...beher sene iki bin akçe edâ ve teslîm eyleye deyu berât-ı âlişânım takdîm ve teşyî' buyrulmağın mûcibince mektûb-ı şerîfinden husûs-ı mezbûrmürsele-i şer'îyleolunan kayd buyrulmağın mûmâ ileyh Veli Bey'de istintâk olundukda benim dahi emr-i şerîfime vardır deyu emr-i şerîf ibrâz idüb olundukda evvelden maktû'um olmayub Van ocağından maktû'unun üzerlere temessük ibrâzından idenler makbûlü olmuşdur deyu fermân olmağla müşârün ileyh Munzur Bey'in yedinde olan berât-ı şerîfe mezbûr mahsûlâtına mûmâ ileyh Veli Bey'in itmeyüb iki bin akçe maktû' olunan akçe berât-ı şerîf mûcibince ahz ve kabz itmeğin hükm-i birle gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundı gurre fî evâsıt-ı Safer sene 1073

Şuhûdü'l-hâl:

- Es-Seyyid Osman Efendi
- Bekir Efendi Kacarzâde,
- Mehmed Beşe
- Osman

- Mehmed Beşe ibni Hüseyin,
- Ali Ağa mübâşir
- Ve Gayrihum

Belge No: 20/Sayfa 7

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışı

Tarih: Safer 1073 (Eylül/ Ekim 1662)

Medine-i Harput muzafatından Aşvan nam karye sakinlerinden olan Ömer ibn-i Hamza Beşe nam kimesne mahfil-i kazada şer-i hatr-ı vacib'ül tevatünden işbu rafi'ül-kitab Hasan Ağa ibn-i Cafer Ağa mahzarında Bil tevaim vel'kan ikrar ve itraf idüb karye-i mezbure akarında vaki indellahi-vel'hin malum'el-hudud iken baba evlerinden ve dedi matbua sulu ve on matbua susuz tarlamız ve iken kıt'a-i sulu bostanlarımın hüsn-ü tarik sahib-i arz marifetiyle iken bütün guruşa bey ve tevfiz eyledim olan meblağ-ı mezkur sultani iki adet riyali guruşu merkum Hasan Ağa yedinde bil-itmam idüb kabül ve kabz eyledim ba'de-l yevm salif'ül-zikr olunan evler sulu ve susuz tarlalar ve bostan birisi cem-i tevaibi ve liva çiftliği merkum Hasan Ağa'nın mülk-i müşterası ve hak müfevviz keyfe -ma-yeşa ve yehtar olsun dedikte mukırr-ı mezbur minval-i muharrer üzere vaki olan kelam-ı mine'l kadim'ül mezbur Hasan Ağa dahi tasdik-i kabül idüb gibbe-i taleb ketb olundu. Safer

Şühudu'l Hal:

- Ali Ağa ibn-i ve Ziya Ağa
- Mustafa b. Ağa
- Kör Ömer b. Ebubekir
- Hasan b. Mahmud
- Abdülhalim oğlu Ali
- Ve Gayrihum

Belge No: 21/Sayfa 7

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışı

Tarih: Safer 1073 (Eylül/ Ekim 1662)

Medine-i Harput muzafatından Kesrik nam karye zımmilerinden Erkanik nam zımmi batı'ıl-emrde mahfil-i kazada işbu rafı'ül-kitab fahrü'l-eşbah Şaban Mustafa Ağa ibn-i Davud Beşe tarafından tasdik-i vekil olan Mahmud Beşe nam racil mahzarında ikrar ve takrir-i kelam idüb karye-i mezbur işarında vaki bir taraf-ı karkir mezbur ve bir tarafı külli-i bostan bu hudud ile mahdud babamızdan irsal intikal iden bir kıta-i bostan verilmeğe hakk-ı tarikin sahib-i arz marifetiyle müşar ileyh Mustafa Ağa hurda hesabı altı guruş tevfiz ider olan meblağ-ı mezkur elli guruş merkum mumi ileyh yedinden olub kabul idüb müşar ileyh Mustafa Ağanın mülk-i müşterasıdır keyfe ma-yeşa mutasarrıf olsun dedikde mukkir-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan kelam-ı meşru hanı merkum Mahmud Beşe dahi vekaleten tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren safer sene selase ve sebin ve elf

Şühüdül Hal:

- Ahmed Efendi ibn-i Abdülbaki
- Gazi Zade Bekir Efendi
- Ahmed Efendi Monla Hacı
- Veled Mehmed
- El-racil
- Ve gayrihum

Belge No: 22/Sayfa 7

Konusu: Hırsızlık

Tarih: 1073 (1662/ 1663)

Medine-i Harput muzafatından Gölcük nam karye ahalilerinden veled Manik ve veled Hezras ve veled Begad sair ve sairleri mahfil-i kazada Nikogus ve hususat-ı ez-zikr mübaşir tayin olunan Ahmed Ağa mahzarıda her biri ikrar-ı kelam ve takrir-i kelam idüb bundan akdem Nikogus zımmi evim açılıb eşyalarım serik olunmuştur deyü müşar ileyh Ahmed Ağa husus-u mezbur mübaşir getirub teftiş ve eyleyüb bir senede etmeğın mübaşir mezburun hizmet namına bin akçe verib dahi ziyade bir akçe virecek vereceğim kendi rızasıyla zikr olunan meblağ-ı mezkur mübaşir merkum verdik dava ve nizamımız yokdur ve mezburenin oğlu dahi bade'l yevm bizde dava taleb yoktur ve mezburun kıt'a-i niza ve fasl-ı husumet olunduğundan bizim dava ve nizamımız kalmadı dediklerinde mukırr-ı mezbur Bekir dahi meşruh üzere vaki olan ikrarını mezbur Nikogus Mübaşir Bey Ahmed Ağa dahi tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l Hal:

- Mehmed Çelebi ibn-i Yazıcı
- Ahmed Ağa ibn-i Cafer Ağa
- Hamza ibn-i İbrahim
- Ahmed ibn-i İbrahim
- Yusuf Bey
- Ve Gayrihum

Belge No: 23/Sayfa 8

Konusu: Arazi- Mülk Anlaşmazlığı

Tarih: Gurre-i Muharrem 1073 (16 Ağustos 1662)

Bilfiil vali-i vilayet sahibi saadet vezir Asaf nazar –ı saadetli paşa sebil-i bil paşa hazretlerinin divan-ı hümayundan akd-i meclis olunub mülk-ü aşire cemaati atarından Karid ve Topal Hasan ve Kara vesairleri mahfil-i kazada işbu rafi'ül –kitab Cafer ağa ibn-i Selman ağa mahzarında her biri dava idüb karye-i mezbur ricallerimiz bana maruf mezaimden vaki indallahi vel-icran malum'el-hudud üç çiftlik sulu ve susuz tarlalar kendi mülklerinden olub buralarımızdan iskanlarımız var iken mezbur Cafer Ağa fuzuli zabt ider sual olunub buralarımızda iskanlar kasıd olunması taleb iden zikr olundu gibbe-i sual müşar ileyh Cafer ağa cevabında bin yirmi bostanı olan zikr olunan topraklar hali ve matur kıldıkta Harput mukataası emini olan Hasan Ağa zikr olunan tarlalar arz –ı miri olub kanun tapuya müsteni olmağın resmi tapusunun babamız müteveffa Selman Ağa'dan olub verilmeğın babamız zabt idüb mezbureden kırk seneden mütecaviz zabt ve masraf idüb behr-i sene öşrü sahib-i arza eda iderim husus-u mezbur için muraaba öşrü alınub bade'l-yevm efendi ve hüccet-i şer'iyeye vermişdir mezbureden yine kanaat eyleyüb şer'i idüb şeraiden hali değildir de mezbureden olan hüccet-i şer'iyeleri ve timsalleri nazar olunub artık hak olsun dedik de tarafıninkileri sahib-i devlet hususundan terk olunub mezbureden Kara Mehmed ve Topal Hasan ve Kara ve nam kimesnelerin yedlerinden olan iskanlar bil-cümle ziraat olduğu ve mahkik olmağın ve mumi ileyh Cafer Ağanın iskanlarının merkume mezbureye muvaffik ve mutabık olmaları mezburenin iskanlarının sahib-i devlet hazreti idüb zikr tarlalar mezbur Cafer Ağanın yedinde olan hüccet-i şer'i müvecih kendine hükm olunub mezbureden maruzadan mebni bir gibbe-i taleb ketb olundu tahriren fi gurre-i muharrem sene selase ve sebin ve elf

Şühudul Hal:

- Esseyyid Osman Efendi
- Mustafa Efendi
- Esseyyid Selman Efendi
- Mehmed Çelebi Yazıcı
- Mehmed Efendi ibn-i Monla Hami
- Ve Gayrihum

Belge No: 24/Sayfa 8

Konusu: Darp ve Küfür

Tarih: Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput muzafatıdan Malatyacık nam karye sakinlerinden Hasan ibn-i Veli nam kimesne meclis-i şer'iyeye gelüb takrir-i kelim idüb bağından gelirken bir diğer toprağında İsmail oğlu Bekir nam kimesneler terkim gelüb sol kolu kılıç ile urub vurub mecrub idüb bir kılıç ile olub kendilerine nazar olunub keşfa ve tahrir olunması matlubudur dedik de nazar olundukda sol kolunda azami kılıç yarası kılıç yarası müsabid olunub gibbe-t taleb ketb ve olundu tahriren fi evahir-i safer 1073

Şühudu'l- Hal:

- Osman Efendi
- Esseyyid İbrahim Çelebi
- Ahmed Ağa ibn-i Cafer Ağa
- Cafer Beşe El-muhzır
- Abdülkerim b. Ömer Beşe
- Ve Gayrihum

Belge No: 25/Sayfa 8

Konusu: Hırsızlık

Tarih: Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput muzafatından Gölcük nam karye zimmilerinden Nikogus nam zimmi mahfil-i kazada karye-i mezbur ahalilerinden Timas veled Manik ve meliki veled Heras veled ve meliki veled Hokos ve sairleri mahzarında bil-teva'i rıza ikrar-ı taam ve takrir-i kelam idüb bundan akdem karye-i mezbur evim açılıb bazı eşyalarımı satmış olub ahval-i vali-i vilayetde ilam idüb husus-u mezbur Ahmed Ağa mübaşir tayin olunub karye-i mezbureye gelüb teftiş ve tefciz olunub bir sene zahir satıb ve şer'iyile mezburlar nimet-i vaki olunmağla mezburların mübaşir merkum hizmetinin vermeğe Müslüman ve vasili idüb ıslah eylediler nebedah-ı salih merkumu kabul idüb kıt'a-i nizam ve fasl-ı husumet karye-i mezbur ahalilerinden ol-cevabda davam ve nizam kalmadı kıt'a-i nizam ve fasl-ı husumet eyledik bade'el-yevm husus-u mezbur müteallik tarafından dava ve niza -ı sadır olursa onbin akçe hazret olan hükm'ül vakt olanlar tahsil idüb mahline eda ile ve davamız dahi semum ve kabül olursa dedik de mukırr-ı mezburun meşruhu üzere vaki olan ikrarlarımı ahali dahi tasdik ve kabül idüb gibbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i şehri safer sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l Hal:

- Mehmed Çelebi ibn-i Yazıcı
- Ahmed Ağa ibn-i Cafer Ağa
- Hamid ibn-i İbrahim
- Mehmed ibn-i İbrahim
- Abdülkerim El-muhzır

- Ve Gayrihum

Belge No: 26/Sayfa 9

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Rahime ve Kerime ibn-i Mehmed nam hatun meclis-i şer'iyeye gelib taktir-i kalam idüb Şintil Nahiyesi'nde veciz bağı nam mustevîd vaki hudud indellâhen vel bağı ve ve yerlerine hazretli ve kadimi merkum hurda hesabı yirmi iki guruşa bey-i bat-ı sahihile bey idüb tevîz-i semen ve teslim-i mebi eyledim dediği ketb olundu

Şühudu'l- Hal:

- Mehmed ibn-i Mehmed Çelebi
- İshak Bey Vanlı
- Murtaza Çelebi ibn-i İsmail
- Ahmed b.
- Ve Gayrihum

Belge No: 27/Sayfa 9

Konusu: Mehr-i Müeccel

Tarih: Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olup bundan akdem vefat iden İbrahim Çelebi ibn-i El-Hatır nam müteveffanın zevce-i metrukesi Mihriban binti Hüseyin nam hatunun zevcesinden kendine aid olan hisse-i şaiası ve mehr-i müeccelin dava ve talebinde ahz-i kabz ve irsali tarafından Monla Hüseyin Efendi ibn-i Monla İbrahim nam kimesneyi vekil eyledik de El-hac Osman ibn-i Kaya Beşe ve Eyüb ibn-i

Murtaza Bey nam kimesneler şehadet idüb şehadetleri hayr-ı kabüldü vaki olduktan sonra ve vekil merkume-i evladı meclise geldiği kabul ve hizmet lazimesin edaya tahattüt ve iltizam etmeğin gıbbe-t taleb ketb olundu fi evahir-i şehri-i safer sene selase ve sebin ve elf

Şühüdü'l Hal:

- Esseyyid İbrahim Çelebi
- Hüseyin Çelebi İbn-i Hasan Efendi
- Abdülkerim El-muhzır
- Ve Gayrihum

Belge No: 28/Sayfa 9

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evail-i Safer 1073 (Eylül 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Ömer Çelebi ibn-i Kaplan nam kimesne mahfil-i kazada iş bu rafi'ül küttab Halis Ağa ibn-i Mehmed Ağa tarafından tasdiki vekil olan El-hac Hasan ibn-i Abdüllatif mahzarında bi'l-tevaim ve'l rıza ikrar-ı tam ve takrir-i kelam medine-i mezbur muzafatından Göl nam karye akarında vaki Cale kolu ve mahdud oğulları ve kaz oğlu değişmeye maruf indellah'el malum'el-hudud sulu ve susuz topraklar hakk-ı tarafeynden olan Mahmud Bey mucebince tarih-i kitabda üç sene mukaddem sahib-i arz marifetiyle hurda hesabı üzere elli beş guruşa müşar ileyh Hasan Ağaya tefriz idüb mukabelen tefriz olan meblağ-ı mezkur elli beş guruşa merkum yedinde olub kabül ve kabz eyledim salifü'z-zikr olan topraklar merkumun mülk-ü müşterası ve hakk-ı maruzasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l mezbur El-hac Hüseyin ahi vekaleten kabul idüb gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu fi evail-i safer sene selase ve sebin ve elf

Şühüdü'l Hal:

- Ömer zade Bekir Efendi
- Ali Bey ibn-i İbrahim Çelebi
- Kasım zade Mustafa Çelebi
- Mehmed Çelebi ibn-i İbrahim Beşe
- Mehmed ibn-i Abdurrahman
- Yunus ibn-i Osman

Belge No: 29/Sayfa 9

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olup bundan akdem vefat iden Mehmed nam müteveffanın sağır oğlu Abdurrahman nam kimesne mahfil-i kazada işbu sahib-i haze'l-kitab Circiş Ağa ibn-i Mehmed Ağa tarafından tasdik-i vekil-i olan El-hac Hasan ibn-i Abdüllatif mahzarında bi'l vesaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb medine-i mezbur muzafatından Göl nam karye akarıda vaki indellah-i el-malum'el-hudud sulu ve susuz topraklarını müteveffa mezburun deyni ve merkumenin zaruret-i nafiası açılacak hakk-ı marifet hurda hesabı on yedi guruş sahib-i arz marifetiyle tefviz idüb mukabil tefviz olan meblağ-ı mezkur on yedi guruş müşar ileyh Circiş Ağa yedinden olup kabul ve kabz eyledim bade'l-yevm salifü'z-zikr olan topraklar merkumun mülk-i müfevvizidir keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı mezburun meşruhu üzre vaki olan vesayeti ikrar ını el-mukırrun lehü'l mezbur El-hac Hasan dahi bi'l-vekaleten tasdik ve kabül idüb gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i şehri safer selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal:

- Paşam zade Mustafa Bey
- Ebubekir Çelebi ibn-i Kara Davud
- Mehmed ibn-i Güzel

- Ömer Çelebi Monla oğlu
- Ebubekir Efendi ibn-i Fasıl
- Ve Gayrihum

Belge No: 30/Sayfa 10

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Mehmed nam müteveffanın sağır oğlu Abdülvahab nam sağirin ahvalin hıfz ve emvallereni zabte bir vasi luzüm olunmağın taraf-ı şer'iyeden ceddesi olan Ömer ibn-i Selman nam kimesne vasi tayin olunub ve sabık kabül ve hizmet-i lazimedede tahattüt ve iltizam etmek gibbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i şehri safer sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l Hal:

- Ebubekir Efendi İbn-i Fasıl
- Ebubekir İbn-i Kürd Davud
- Ali Çelebi
- İsmail ibn-i Ahmed
- Ve Gayrihum

Belge No: 31/Sayfa 10

Konusu: Darp ve Küfür

Tarih: Rabiulevvel 1073 (Ekim/Kasım 1662)

Medine-i Harput muzafatından Ağvıran nam karye sakinlerinden Hüseyin Veli nam kimesne mahfil-i kazada Gölcük nam karye sükanından İsmail ibn-i Rıfat

mahzarında dava ve takrir-i kelim idüb karındaşım Hasan nam kimesne nam mevzide vaki bağdan gelirken bir diğere toprağında ağ taş nam mevzide vaki tarih-i kitabda dokuz gün mukaddem merhum İsmail oğlu Bekir iki karındaşım ile tarifi üzerine gelüb sol kolunu kılıç ile urub mecruh eylemişdir sual olunub icra-ı hak akd-i inkarını talep olundukta udul-u müslimden Ali ibn-i ve Mehmed ibn-i nam kimesneler ecl-i şahid ve meclis-i kazada hazırın olub dediler ki fi'l vaki tarih-i kitabda dokuz gün mukaddem bağda ağ taş mevzide merhum Hasan mezburan İsmail oğlu Bekir neferdam ağ taş merhum ile tarik-i ... gelüb bizler tarafından on eşhar merhum karyeye varub iki neferdam mezar idüb biladeki kim olduğu lakin mezburun ile oğlu Bekir mezbur sonra üzerinde hatır olub merhum ... sol kolunu mezburatıyla kılıç ile urub mecruh eyledi husus-u mezbur şahidimiz ve şahadet dahi ederiz herbiri o şahadet-i şer'iyeye eylediklerini şahadetleri cebren kabülde vaki olunduktan sonra gibbe-t talep ketb olundu tahriren fi rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudü'l-Hal:

- Esseyyid Osman Efendi Kaimmakam Sabık
- Esseyyid Ahmed ibn-i
- Ali Çelebi ibn-i Abdülhalim
- Abdülkerim oğlu Hüseyin
- Ve Gayrihum

Belge No: 32/Sayfa 11

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Rabiulevvel 1073 (Ekim/Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Esseyyid Mehmed Han nam müteveffanın sağır yetimi Yusuf ve yetime Safiye nam sağır ve sağirenin ahvallerini hıfz emvallerini zabt ve cem'i umurlarını şer'iyeye görmeğe bir vasi lazım olmağla taraf-ı şer'iyeden Esseyyid Hasan nam kimesne vasi nasb olunub

..... müteveffa-ı mezbur kebir kızları bint-i han nam hatun vasi han hatun nam kimesne kendilerine aid olan hakika-ı şaibelerinin talebine ve şer'iyeye ahvallerini görmeğe taraflarından merhum Esseyyid Hasanı vekil idüb ol'dahi vasisi mezbur ve vekaleten merkume kabul vaziyetlerinin edaya tahaddüd ve iltizam etmeğin gıbbe-i ketb ve terkim olundu tahriren rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal:

- Esseyyid Osman Efendi
- Esseyyid Hüseyin Çelebi b. Hasan Efendi
- Hasan b. Abdülkerim
- Şaban Çelebi Kethüda
- Ve Gayrihum

Belge No: 33/Sayfa 11

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Rabiulevvel 1073 (Ekim/Kasım 1662)

Medine-i Harput muzafatından Mollakendi nam karye sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Hasan ibn-i Receb nam müteveffanın sağır yetimin Hasan ve Mahmud ve Receb nam sağırlerin ahvallerini hıfz ve emvallerini zabt ve cem'i umurlarını görmeğe bir vasi lazım olmağın taraf-ı şer'iyeden mehmuları Halil vasi nasb olunub evlatlarının vasiyetini kabul ve hizmetin edaya tahaddüd ve iltizam etmeğin gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu.şehr-i rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal:

- Faysal ibn-i Murad Efendi
- Cafer Beşe ibn-i Ahmed

- Hasan ibn-i Abdülkerim
- Hasan Çelebi ibn-i Hasan Efendi
- Ve Gayrihum

Belge No: 34/Sayfa 11

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Gurre-i Safer 1073 (15 Eylül 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Esseyid Mustafa nam müteveffanın sağır oğulları Bekir ve Eyyüb nam sağırlerin ahvallerini hıfz ve emvallerini zabt ve vicahen umurlarını şer'iyyle görmeğe bir vasi lazım olmağın taraf-ı şer'iyeden kebir karındaşları Ali vasi nasb olunub evladının vesayetini kabül ve hizmet lazımesin edaya tahaddüd ve iltizam etmeğın gıbbe-t taleb ketb olundu fi gurre-i safer

Şühudu'l Hal:

- Esseyid Osman Efendi
- Ahmed Beşe İbn-i Monla Mahmud
- Esseyid İbrahim Çelebi
- Mustafa Beşe İbn-i Sefer
- Ve Gayrihum

Belge No: 35/Sayfa 11

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Esseyid Mehmed Han ibn-i molla Ali nam müteveffanın kebir oğlu Abdürrahman kendü

tarafından asalaten ve yine müteveffa mezbur merkume sağır oğlu Yusuf ve sağıremizi Safiye nam yetimleri tarafından şer'i üzere mezbur vasileri olub vesayeten müteveffa merkum kebir kızları binti han ve nam hatun tarafından vekilleri olub vekaleten mahfil-i kazada amilleri olub vefat iden Esseyyid Mustafa ibn-i monla Ali nam müteveffanın sağır oğulları Ebubekir ve Eyyüb nam sağırlerin şer'i üzere mensub vasi-i şer'iyeleri olan kebir karındaşları Ali nam Emir mahzarında herbiri asaleten ve vesayeten ve vekaleten ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb Sarpulu nam karyede vaki şah müşterek olub müşterek üzere eyledi oğlu çiftliği demeyle maruf çiftliğin mezbur olan hüccet-i şer'iyye mucbinece nısf ile cem-i vaki olacağıın sahib-i arz marifetiyle dört bin akçe mezbur yedinde tevfiz idüb mukabil olan meblağ-ı mezbur dört bin akçe olub kabül ve kabz eyledim bade'l- yevm salifü'z-zikr olan arazi ve emlak mezburların mülkü-ü müşterası ve hakk-ı maruzasıdır keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarıf olsun dedik de mukırr-ı mezburun meşruhu üzere vaki olan asalaten ve vesayeten ve vekaleten ikrarlarını el-mukırrun lehü'l mezbur Ali dahi asaleten ve vesayeten tasdik ve kabül idüb gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i safer sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal:

- Esseyyid Osman Efendi kaimmakamlık
- Ahmed Beşe b. Mahmud
- Esseyyid İbrahim Çelebi
- Mustafa Beşe Safer
- Esseyyid İbrahim ibn-i Ahmed
- Ve Gayrihum

Belge No: 36/Sayfa 12

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput muzafatından İğiki nam karye zımmilerinden Serkis veled-i İrik nam zımmi mahfil-i kazada işbu bais haze'l-kitab Sefer b. Hasan Beşe mahzarında bi'l-tevai ve'l-rıza ikrar-ı taam ve takrir-i kelim idüb karye-i mezbur akarında vaki bir tarafı Serkis toprağı ve bir tarafı Emir Han tarlası ve bir tarafı El-hac Mustafa tarlası ve bir tarafı tarik-i am yedinde ve mahdud bir kıta tarla hakk-ı tefrik sahib-i arz marifetiyle hurda hesabı sekiz adet guruşa bey mezbur Sefer'e ve tevfiz idüb mukabellen tevfiz-i kayd olan meblağ-ı mezkur sekiz guruşu merkum Sefer yedinde olub kabül eyledim bade'l-yevm salifü'z-zikr olan tarla ve merkume mülkü maruzasıdır keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l- mezbur Sefer dahi vicahen tasdik ve kabül idüb gibbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evail-i rabiulevvel

Şühudu'l-Hal:

- Ebubekir oğlu Mustafa
- Cafer ibn-i Ahmed
- İsmail Efendi El-Müderris
- oğlu
- Ve Gayrihum

Belge No: 37/Sayfa 12

Konusu: Kayıp

Tarih: Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662)

Türkman taifesinden İzzettin cemaatinden Piri bin Mürşid Sefer bin Polat mahfil-i kazada medine-i Harput sakinlerinden olan Hacı b.şeyh bin. Receb nam kimesneler mahzarlarında takrir-i kelim idüb tarih-i kitabda üç gün mukaddem bağlar arasında keçi sürümüzden olan on yedi re's koyun sürüden ayrılıb kalınmış hala mezburun yedlerinde bulundu yedi koyun ve iki keçi dağı bulur Müslümanlardan sual olunub olan koyun ve keçilerimiz ele verilmeğe matlubtur

dediklerinde gıbbe-i sual mezburan cevablarında zıkr olunan koyunları Zülfikar namına bir Türkmandan iştirâ eyledik mezburların olduğu malumumuz değildir dediklerinde mezbur olan birisi ve sefer-i sadık mütalalarına muvaffik yine talep olunduk da udul-u müsliminden Satılmış ve Emir Han nam kimesneler mezburların takrirlerine muvaffik ve mutabık şahade-i şer'i eylediklerinden şahadetleri makbül olub ve nişanları dahi gelirine muvafık olundukta mezburat teslim olunmağa hükm –birle gıbbe-t talep ketb olundu tahriren fi evail-i şehr-i rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal:

- Esseyid İbrahim Çelebi
- Ali Çelebi
- Hüseyin Çelebi B. Hasan Efendi
- Cafer Beşe El-muhzır
- Ve Gayrihum

Belge No: 38/Sayfa 12

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden İbrahim Çelebi ibn-i El- hac hatır nam kimesnenin zevce-i metrukesi olan Mihriban nam hatun tarafından bi'ma hüve'l sübut vekili olan Monla Hasan ibn-i Monla İbrahim nam kimesne meclis-i şer'ide hatr-ı vacib el-mütevekkinde müteveffa merkumun sabi kızları olan Fatma ve Aişe nam hatunlar tarafından vekilleri olan Osman Çelebi ibn-i Kaya Beşe mahzarında bi'l- vekaleten ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb müteveffa mezburun bais olan ve hanesinden ve halı ve kilim ve gayr-i cem-i esas bostanda nakid akçesinden ism-i mal ve emlakı itlak olunan erzak ve emlakından bi'l- cümle müvekkilim mezburun mehri bize aid olan gıbbe-i hisse-i şaiyası ve mehr-i müecceli mukabelesinden ali sebil el'salih ve akçe-i nakid ve bir

kat örtü döşek ve bir kazak ve bir sahan ve bir halı ve bir tas ve bir ve bir ...
olub kabul ve kabz eyledim kıta'nıza ve fasl-ı husus olub arsa-ı hususe müteallik
dava ve niza kalmayub salifü'zıkr olan nukud ve eşyaları bi'l-cümle akd ve kabz
idüb müteveffa mezburun erzak ve emlak-ı kendi hanesinden cem'i ve esas
.... kalmadı kendilerinin mülkü olanlar keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun
dedik de mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ... vekaleten
ikrarlarını el-mukırrun lehü'l- mezbur Osman Çelebi bi'l-vekaleten tasdik ve kabul
idüb gibbe-i taleb ketb ve terkım olundu tahriren fi evail-i rabiuevvel sene selase ve
sebin ve elf

Şühudu'l-Hal:

- Abdülatif Efendi
- Monla Ahmed Efendi El-imam
- Monla Mehmed ibn-i Monla Selman
- Hüseyin Çelebi ibn-i Hasan Efendi
- Bekir ibn-i
- Ve Gayrihum

Belge No: 39/Sayfa 13

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Esseyid Mustafa ibn-i Ebubekir mahfil-i
kazada Esseyid Osman Beşe Abdülatif mahzarında ikrar ve takrir-i kelam idüb
Pekinik karyede vaki malum'el-hudud bana aid olan ... eşcarlarından dava idüb
mezbur Esseyid Osman bundan akdem bey-i bat-ı bey eyledi ve gönderdiği
hüccet-i şer'i üzere deyu hücceti ibraz idüb mebretine yine taleb olunduk da isbat
etmesinden müsellemun ve musellehun idüb bizde hurda hesabı dokuz guruşa
ıslah idüb meblağ-ı mezkur dokuz guruşa bedel-i sulh olub kabul ve kabz eyledüm

bade'l-yevm dava ve niza kalmadı kıta'î niza ve fasl-ı hususe eyledük dedik de gıbbe-i tasdik –i şer'î vicahen tasdik ve kabûl idüb ketb olundu tahriren fî evail-i şehri-rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l Hal:

- Esseyid Osman
- Monla Selman Beşe İshak
- El-hac İsmail
- Ömer Beşe Türkmen
- Bekir Beşe ibn-i Hasan Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 40/Sayfa 13

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662)

Talebe'l- alim medresesinden Monla Ali nam kimesne mahfil-i kazada işbu bais haze'l-küttab Esseyid Monla Mehmed dava ve takrir-i kelim idüb medine-i Harput muzafatından Mollakendi nam karyede vaki Monla Ahmed Pirinççi Medresesi merkum Monla Mehmed'in karındaşı İsmail Efendi getirub mezbur Monla Mehmed Efendi'den getirüb.... takib idüb beratımı teslim eyledim hala beratımı talebi ederim dedi ider sual olunub vermekle matlubdur dedik de gıbbe-i sual merkum Monla Mehmed cevabında Monla Ali'nin karındaşı Monla Ahmed bir aded sehim İsmail Efendi teslim idüb beş yüzlü riyal ile ikiyüz sultani akçe olub.... ve bir ve iki yüz seksen akçe mezbur Monla Ali ye teslim idüb ve bir atı kabz ile meblağ-ı mezkur eda idüb bir atı bana verub ve yine ... eylediği mahsulatıdır hala hasıl olan vazifesi kabul olmağla olunub mezbur kılınmıştır dedik de merkum Monla Ali karındaşı Monla Ahmedin deyni beş riyal gurus ile iki yüz seksan

akçe eda eylemeğe mukırr-ı müşterek olduğundan ikrar eylemeğin gibbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evail-i şehri-rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudü'l-Hal

- Halil Ağa ibn-i El-hac Mehmed Ağa
- Bekir Beşe Halil Ağa
- Mehmed Bey İbn-i Halil Ağa
- Hasan Çelebi ibn-i Hasan Efendi
- Ve Gayrihum

Belge No: 41/Sayfa 13

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Bekir b. Veli nam kimesne mahfil-i kazada işbu bais haze'l-küttab Çelebi ibn-i Mustafa mahzarında takrir-i kelam idüb medine-i mezbur malumesinden vaki bir tarafı El-hac İbrahim Ağa mülküne ve bir tarafı müezzın oğlu El-hac Mustafa mülkiyeti ve bir tarafı müezzın Hasan mülküne ve bir tarafı Kel Ahmed mülküne bu hudud ile mahdud ve mülkü-ü mevrusum bab-ı sakaa ve bab-ı teba hanı evleri önünde envail ahval ile ve kadim-i tevai olacağıyla tarafından icab-ı kabül havi ile merkum dört bin akçeye bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile bey idüb meblağ-ı bedel merkumeye ve bir ve dört bin akçe yerine takas eyledim bade'l- yevm salifü'z-zıkr olan livalar merkume mülkü-ü müşterasıdır keyfe- ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrın lehü'l-mezbur dahi tasdik ve kabul idüb gibbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evail-i şehri-rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal

- Esseyid Osman Efendi
- Esseyid İbrahim Çelebi
- Kalkancızade Murtaza Çelebi
- İsmail Beşe İbrahim
- İsmail Efendi
- Ve Gayrihum

Belge No: 42/Sayfa 14

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Rabiulevvel 1073 (Ekim/Kasım 1662)

Medine-i Harput muzafatından Bizmişen nam karye sakinlerinden Üstaki nam zımmi tarafından şer'i üzere subut vekili olan nam zımmi mahfil-i kazada zımmilerden mahzarında bil-tevaim ikrar ve itiraf idüb müvekkilim mezburenin karye-i mezburede vaki malum-el-hudud iki kıt'a bağını ve iki muta kurak bağçesini ve ber mutaa bostanlarını ve harabe av yerini mezbur Serab'a ve teslim idüb olduğu meclis-i kabul idüb ve kabz eyledi bade'l- yevm salifü'z-zikr iki mutaa bağı ve iki mutaa kurak bağçesi ve ber muta bostan ve harabe av yerini ninbir merkume mülk-ü keyfe- ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan vekaleten ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Serab dahi tasdik ve kabül idüb hüccet-i hükm birle vaki ketb ve terkim olundu tahriren fi şehri rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf 1073

Şuhüdü'l-Hal

- Esseyid İbrahim Çelebi
- Mustafa Ağa El-Cüнди
- Halil ibn-i Şaban
-

- Eyüb veled Murad

-

- Ve Gayrihum

Belge No: 43/Sayfa 14

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Rabiulevvel 1073 (Ekim/Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Ahmed b. El-hac Hasan nam kimesne mahfil-i kazada işbu sahib haze'l-küttab Hamidi nam karyede Dırdır veled kocası mahzarında bi'l-tevai el-rıza ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb nam vaki bir tarafı El-Hac Kaya Beşe ve bir tarafı ve bir tarafı Beşe ve bir tarafı Piri Beşe toprağı bu hudud ile mahdud karındaşlarım bana müsmeil olmak için mülkiyet üzerine değildir mesken bağımı kadim-i tevai merkum Dırdır hurda hesabı olan üç guruş tarafından icab-ı kabul havi bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile bey idüb kabz-ı semen ve teslim eyledim bade'l-yevm zikr olunan bağ merkumenin mülk-ü müşterasıdır keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı mezburun minval muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Dırdır dahi tasdik ve kabul idüb hükm birle gıbbe-t taleb ketb olundu rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühüdü'l-Hal

- Esseyyid Osman ibn-i Derviş Çelebi

- Esseyyid İbrahim Çelebi

- Kel Ali ibn-i Abdullah

- Hatır ibn-i Muharrem

- El-hac Abdüllatif oğlu Ahmed Veli

- Ve Gayrihum

Belge No: 44/Sayfa 14

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662)

Medine-i Harput muzafatından Kesrik nam karye ahalisinden Boğyalı ve Kesir ve Helhos veled Arselan nam zımmiler meclis-i şer'i şerife işbu sahib haze'l-küttab keşiş veled Mari mazharında ikrar ve takrir idüb karye-i mezburede vaki üç tarafı mezbur keşiş mülkü ve bir tarafı kendü mülkü ile mahdud ve bir bab harabe hurda hesabı beş guruş bey-i bat-ı sahih ile bey idüb kabz-ı semen ve teslim- i meblağ eylediği bade'l -yevm salifü'z-zikr olan harabe merkume mülkü müşterasıdır keyfe- ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı mezburenin meşruhu üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur keşiş dahi vekaleten tasdik ve kabül idüb gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu tahriren fi evail-i şehir-i rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l- Hal

- Mehmed Çelebi ibn-i Ali Çelebi

- Mustafa Beşe ibn-i Ömer Beşe

- veled Serkes

- veled

-

- Ve Gayrihum

Belge No: 45/Sayfa 14

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Monla Murad ibn-i Gahur nam müteveffa zevce-i metrukesi Şahime binti Monla Ebubekir tarafından vekili olan karındaşı Hasan Çelebi nam kimesne mahfil-i kazada müteveffa-i mezbur olan oğlu Esseyid Mehmed mahzarında takrir-i kalam idüb müteveffa-i mezbur Murad'ın sağır yetimesi nam sağirenin için olmağı taleb iders kabul-ü şer'iyeden mezbur yetime akçe takrir olunub ve yetime-i mezburenin yirmi guruşa aid olub aid olan yirmi guruşu merkum Esseyid Mehmed on üç hurda hesabı üzere şer'i üzere verub hasil olan dedik de takdir vaki olan vekaleten ikrarlarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Seyyid Mehmed tasdik idüb gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l-Hal

- İsmail ibn-i Ahmed
- Esseyid İbrahim Çelebi
- Hasan Çelebi ibn-i Hasan Efendi
- Ve Gayrihum

Belge No: 46/Sayfa 15

Konusu: Orducu Esnafı

Tarih: Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden kasab Kaya Esseyid Osman oğlu Mevlüd nam kimesneler meclis-i şer'iyeye gelüb takrir-i kalam idüb eylediler ki paşa-ı ali-i şan hazretlerinin otağını getiren mübaşir donanmasına geçe ve cem idüb verdiğimizde Harput zabıtı Veli Beyin adamlarından İsmail ve Ahmed nam kimesneler dahi gelüb bize de hizmet vermeğe dedikde kasabada bulunanlardan

hizmet-i kitab şuyurub verenleri yaşı üzerine dediğimizde eazamız vaadlerinden deyu eylemiştim eylediler Bekir hazretleri şer'i-i dava olunub mezburları ihsar eylesun şer'iyile lazım gelen ibra olsun dediklerinde merkurum Veli Bey ihsar-ı şer'i olunub merkume İsmail ve Ahmed nam kimesneleri mürafa ile deyu taleb olundukda meclis-i şer'iyeden kalkub der -akib mahzur şer'i-i şerife gelmeyub cevab verub hazirun bil-meclis olan Müslümanlardan vaki hal-i sual olunduk da udul-u müsliminden Hüseyin Çelebi ibn-i Munzurzade ve Ahmed Beşe ve Bekir Ahmed Çelebi ibn-i nam kimesneler hazirun olub dediği fi'l-hakika İsmail ve Ahmed kendü mezburların eylemiştim idüb sevk-i sultandan Müslümanlar eşmahı mezbur şahidler ve herbiri ali-i tarik el-şahade haber vermek vaki hal ketb olundu tahriren fi evasıt-ı rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal

- Halil ibn-i Abbas
- Ahmed Beşe El-racil
- Murtaza Çelebi b. Mustafa
- Ali ibn-i
- Bekir Beşe El-ricil
- Ve Gayrihum

Belge No: 47/Sayfa 15

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput muzafatından karye-i Hoğu zimmilerinden meliki veled Bekir nam zimmi mahfil-i kazada işbu bais haze'l-küttab Zekeriya Efendi ibn-i Mehmed Efendi mahzarında bi'l-tevai vel-ilkan ikrar ve itiraf idüb mezbur Zekeriya Efendiden olan akçe olub Serab'a veledim hala zimmetli cihet-i karziyeden on

altı bin akçe verecek deynim olub mukabilinde karye-i mezburde vaki malum-el-hudud evleri gayri ve bağı ve bağçesi ve dükkkanı ve inek ve camış bil-bümle ism-i mal ve emlakı itlak olunan emlak ve erzak eşyalarımızı meblağ-ı mezbur mukabelesinden rehin-i vaz eyledim zikr olunan meblağ-ı mezburu eda eda eyledikde rehin eylerüz dedik de mukırr-ı mezburun minval-i meşruh üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Zekeriya Efendi dahi vicahen tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evasıt-ı şehr-i rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudü'l-Hal

- Bekir Efendi b. Abdullah
- Mehmed Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi
- Vanlı İshak Bey
- Esseyyid Çelebi
- Hasan Çelebi Veli
- Ve Gayrihum

Belge No: 48/Sayfa 15

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput muzafatından Hoğu nam karye zımmılarından Kirkos veledi-i Mornik ve Serkis veledimiz Bekir nam zımmiler mahfil-i kazada işbu sahib-i hazel-küttab Zekeriya Efendiden onaltı bin akçe kabz olub meblağ-ı mezbur mukabelesinden karye-i mezburde vaki evlerimizi veya ve öküz ve inek ve camış ve koyun mal olunan erzak ve emlakı ve eşyaları gayr-ı bil-cümle rehini vaz idüb mezbur muraba evrak cihet-i karziyeden mezbure vacibül-eda lazım-el iktiza on altı bin akçe verecek deynim vardır dediklerinde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını el-mukırrun lehü'l

mezbur Zekeriya Efendi dahi vicahen tasdik ve kabül idüb gıbbe-i taleb ketb olundu evasıt-ı şehri-rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühüdü'l-Hal

- Halil Çelebi b.
- Zade Mustafa Çelebi oğlu
- Hüseyin Çelebi b. Kanlı İbrahim Beşe
- Vanlı İshak Bey
- Bekir Efendi Abdullah
- Ömer Çelebi b. Ahmed Çelebi
- Esseyyid Yunus Çelebi
- Hüseyin Çelebi b. Veli ve Gayrihum

Belge No: 49/Sayfa 16

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Kaza-i Harput muzafatından Hoğu nam karye zımmilerinden Haçık nam Han ve oğlu nam zımmilerinden meclis-i şeriyye hatr-ı vacib-el tevkidde işbu sahib hazel-küttab Zekeriya Efendi ibn-i Mehmed Ağa muvacehesinde her birisi ikrar ve itiraf idüb bundan akdem mezbur Zekeriya Bey Efendinin on altıbin akçe al-i tarik arzıdır idüb mukabelesinde karye-i mezburde vaki evlerimizin ve bahçelerimizin ve cem-i ism-i mal ve ism-i emlak itlak olunan erzak ve emlakın ve eşyalarımızın meblağ-ı mezkur mukabelesinden rehin ve vaz eylediği merkum Zekeriya Efendiye vacib-ül-eda lazım-el iktiza verecek deynimizdir ve mezburesi nakdini salifü'z-zikr meblağı mezkur onaltı bin akçe hakkını eda ve teslim etinde rehin ederiz dediklerinde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını el-mukırrun lehü'l- mezbur Zekeriya Efendi dahi tasdik ve kabul idüb gıbbe-i taleb ketb olundu fi evasıt-ı rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal

- Bekir Efendi b. Abdullah
- Mehmed Çelebi b. Ahmed Çelebi
- Vanlı İshak Bey
- Esseyid Yunus Çelebi
- Kefalizade Cafer Çelebi
- Veli
- Ve Gayrihum

Belge No: 50/Sayfa 16

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Tarihsiz

Kasaba-i Harput muzafattından Hoğu nam karye sükanından Hokos veled Evlik ve karındaşı oğlu nam zımmiler mahfil-i kazada rafiül küttab Zekeriya Efendi ibn-i Mehmed Ağa her biri ikrar ve takrir-i kelim idüb bundan akdem Zekeriya Efendi murabaa olub a-li vicahel-karz onaltı bin akçe olub merkum merkume vacibül-eda verecek deynimiz meblağ-ı mezkur mukabelesinden karye-i mezbur vaki evleri bağ bahçelerimizi rehin-i vaz eyledik salifü'z-zikr olan meblağ-ı mezkur onaltı bin eda ve teslim eyledik de rehin ederiz dediklerinde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Zekeriya Efendi dahi tasdik ve kabul idüb gibbi taleb ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Bekir Efendi ibn-i Abdullah
- Mehmed Çelebi b. Ahmed Çelebi
- Vanlı İshak Ağa
- Esseyid Yunus Çelebi

- Hasan Çelebi ibn-i Veli

- Ve Gayrihum-i

Belge No: 51/Sayfa 16

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden kürd Ali nam kimesne mahfil-i kazada Hisarlı Şaban muvahacesinde dava- takrir-i kelim idüb Bezirhanda kendine seksendört akçe ücretini eda idüb deyü bir ... bade idüb vermedüm benim ve hükm olub iki deşimi çıkardı sual olunub lazım gelen icra olunmak matlubdur dedikde gıbbe-i sual el-inkarına taleb olunduğu ayan beyandan olunub gıbbe-i teklif olunduktan isbat-ı beyanda ... idüb merkum ali maruzada men olunub gıbbe-i taleb ketb ve terkim olundu tarihen fi evasıt-ı şehri rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal

- Mehmed Efendi İbn-i Monla Hacı

- Osman Efendi Esseyyid

- Kara El-hac Mehmed

- Oğlu Ali Beşe

- Ve gayrihum

Belge No: 52/Sayfa 16

Konusu: Kaimmakam Tayini

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Serdar Ali Ağa ibn-i Mustafa Beşe nam kimesne mahfil-i kazada yine Medine-i mezbur sükanından fahrü'l aran Mustafa Ağa b. Davud Beşe mahzarında bitava-i ikrar ve takrir-i kelim idüb şevketlu ve izzetlu hazretlerinin Divan-ı hümayanu olub mucebince sahib-i saadet vezir Mehmed Paşa hazretleri dahi buyruldu-u şerif vardı olub umume lakin yine kendi görmekte resmi kaymakam lazım ve merasim olunduğu açıldı geleceğimizde işbu sahib-i hazel-küttab mezbur Mustafa Ağa nasb ve tayin eyledi kendi kendine sonra yirmi taifesinden bir kimesne ... üzere kalur ise olunub alel bağçesinde gönderun dedikde mukırr-ı mlezburun minval-i muharer üzere vaki olan ikrarını el-mukkırrun lehü'l-mezbur Mustafa Ağa dahi vicahen tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu

Şühudü'l-Hal

- Monla Ahmed El-imam
- Mahmud Beşe
- Bekir
- Hasan Beşe ibn-i Abdullah
- Ve Gayrihum

Belge No: 53/Sayfa 17

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput muzafatından Gölcük nam karye zimmilerinden Korkis veled Ezin nam zimmi mahfil-i kazada İğiki nam Zeyd mahzarında dava-i takrir-i kelim idüb mezburede nam kimesne yanında teki emaneti hurda hesabı kırk guruşa ve sekiz bütün esadını ve beş emaneti vaz eyledim hala emanet verdiğim meblağ-ı mezkuru eyledikde vermeğe taalül ider sual olunub hükm mülkü matlubdur dedikde gıbbe-i sual merkum cevabında salifü'z-zikr olan meblağ-ı mezkuru eda idüb bil-itmam vaz eylediğim emanet akçe olub kabz eyledim deyub ikrarını

şahidlerim vardır dedikte taleb olundukda udul-u müsliminden Mustafa Abdhullah ve İbrahim b. Hasan Beşe El-ricel şahidden meclis-i kazada hazirun olub fil-hakiki mezburam bizim huzurumuzda iki guruş teslim idüb bende dahi alacak hakkı kıldı deyü sual eyledim zimmetinde bir akçe borcum kalmadı bil-itamam olub ödeştim dedi bize aynı ikrarını şahid ve mezburenin ederüz deyu her biri şahadet –i şeriyye ile geldi şahadetleri hayr-ı kabul vaki olunduktan sonra merkurum Korkis maruzadan menbirle gibbe-t taleb ketb olundu tarih fi evasıt-ı şehri rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühüdü'l-Hal

- Uncu Osman Beşe
- Esseyyid Mahmud Çelebi
-
- Safer ibn-i Hasan Beşe
- Korkis veled-i Evlik
- Ve Gayrihum

Belge No: 54/Sayfa 17

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Kesrik muzafatından olub hala Munzur Bey Mezrası'nda sakin olan Hasan ibn-i Cafer ve oğulları Hüseyin ve Veli ve Cafer ve Osman nam kimesneler mahfil-i kazada işbu rafiül-küttab Munzur Bey mahzarında takrir-i kelim idüb mezbur vacibül-eda lazım,'el-kaza hurda hesabı üzere kırk guruş vereceğimiz olub yirmi bininde kefil-bil-mal olduk ve bundan dört öküz malı inek ve iki don ve bir yağımızda olub ve mezburda olduk ve tarla ve müşar ileyh Munzur Beyden ve ikimizden vakt-i hizmetten her ne hasıl olursa arsa ve bağdan iki hisse merkurum müşar ileyh Munzur Bey ve bir hisse benim vesair hububat her ne ziraat

olunursa öşrü çıkardıktan sonra münsafa üzere taksim olunan her ne vakit murabalıktan çıkarttık şakk-ı meblağ-ı mezkur kırk guruşa ve dört öküz ve iki inek ve iki ve bir eda ve teslim ideriz dediklerinde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukkun lehü'l- mezbur Munzur Bey dahi vicahen tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu fi evasıt-ı şehri-rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal

- Esseyyid Osman Efendi
- Ahmed Çelebi ibn-i Piyale Ağa
- Koşhi Zade Bekir Çelebi
- Kürd Veli Oğlu Bekir Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 55/Sayfa 17

Konusu: Darp ve Küfür

Tarih: Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Seyid Ömer ibn-i Mahmud mahfil-i kazada Hüseyin Beşe ibn-i İbrahim mahzarında takrir-i dava idüb mezbur Hüseyin Beşe de alacak hakkım olunub taleb ettiğim de bana şetim idüb ve yüzüm tarafı ile mecruh idüb ve yine hurf eyledi sual olunub ihkak-ı hakkı olunmak matlubdur dedikde gıbbe-i sual akib- el inkar yine taleb olundukda udul-u müsliminden Osman Çelebi ibn-i El-Hac Selman ve Esseyyid Hasan ibn-i Mehmed nam kimesneler mahfil-i kazada hazirun olunub fil-vaki merkum Esseyyid Ömer hakkını taleb eyledik de vermeyüb mukabil eylediği niza olunub birbirine şetim eylediği mezbur harb eyledi deyu her biri eda-ı şahidimizdi şahadetlerimiz kabul olub ketb olundu

Şühudü'l-Hal

- Munzur Ağa
- Hasan Ağa
- Monla İsmail Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 56/Sayfa 18

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olan Ömer Bey ibn-i Büyük El-hac bey nam el-rical mahfil-i kazada Selman bey ibn-i Bekir Bey mahzarında takrir-i kelam idüb Şintil nam karyede olan topraklarımdan kara göl ile kuru çay mabeninde üç kıta ve keçi yolu altında kıta ve ve bir yerinden Tilenzid'de kaydın mülkü alındı ve bir şehir yolu alındı ve iki kıta bahçelerinden bir kıta ve bir kıta yerinden baş açık tarlası ötesinde fev ve bir kıta yazıldı mürekkebe kabulü tarafına varınca üç kıta kaldırım başında iki kıta selvi ağacı bir kıta ve bağ yerinde bir kıta ve şehir yolu bir kıta bostan yeri ile mir-i bab-ı semen dağı ve iki harabe av yerini ve iki havlu yer ile sedlerden benim ve bir tarafı uçurumdur deyu salifüz zikr sulu ve susuz bağçe çiftlik topraklarımı hakk-ı tefrik-i sahib-i arz marifetiyle merkum Süleyman Bey huzurunda hurda hesabı kırk guruşa bey ve tevfiz eyledim vekaleten tevfiz olan meblağ-ı mezkur kırk guruş merkum yedinden olub kabul ve kabz eyledim bade-l yevm salifü'z-zikr hakk-ı çiftlik toprakları eda harabesi dam yerleri bostan yeri merkume mülkü müşterası ve hakk-ı müfevvizdir dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l mezbur Selman Bey dahi kabül idüb gıbbe-i taleb ketb olundu tahriren fi evasıt-ı rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'-l-hal

- Veli bey ibn-i Ali Beşe
- Ali Beşe ibn-i Kara Mehmed
- Hasan Beşe ibn-i Halil Beşe

- Hüseyin ibn-i Murad
- Selman Beşe b. Mustafa
- Ve gayrihum

Belge No: 57/Sayfa 18

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Selman Bey ibn-i Bekir Bey mahfil-i kazada Kapulu nam karyede veled Evanis nam zımmi mahzarında tavain ikrarını itiraf idüb Şintil nam karyeden iştira eylediğim hakk-ı çiftlilik toprağı Kara göl ile Kuruçay mabeyninde üç kıta ve keçi yolu altında bir kıta Tilenzid'de giden ve bağçalarda kıta ve bunda başaçık (başak) tarlası otesinde bir kıta ve mürekkeb tarafına varınca üç kıta ve kaldırım başında bir kıta bu hudud ile mahdud bağçe çiftliği mülk tevfiz toprakları bir kıta bostan yerini bundan maid dağı ve iki harabe av yerini ve iki avlu yerlerini dağı gelince bir kıta uçurumdur deyu çiftliği üzere salifü'z-zikr hakk-ı çiftliği sulu ve susuz topraklarını hakk-ı tefrik sahib-i arz marifetiyle hurda hesabı üzere kırk guruşa bey ve tevfiz eyledim mukabelen tevfiz olan meblağ-ı mezkur kırk guruş merkum yedinden bil-itmam ve ikmalolub kabul ve kabz eyledum bade-l yevm zikr olan sulu ve susuz hakk-ı çiftlik toprakları bir kıta bostan yeriyle ve bir avlu yeri ile iki harabe av yeri ile ve iki havlu yerleri merkume mülkü müşterası ve hakk-ı müfevvizdir keyfe mayeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukkir-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrın lehü'l-mezbur zımmi dahi tasdik ve kabul idüb ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Veli Bey ibn-i kara El-hac Mehmed
- Ali Beşe
- Hasan Beşe İbn-i Halil Beşe

- ibn-i Çelebi ibn-i Ahmed Bey
- Süleyman Beşe ibn-i Mustafa
- İmamoğlu Mustafa Beşe
- Ahmed ibn-i
- Özer oğlu Ömer
- Ve Gayrihum

Belge No: 58/Sayfa 19

Konusu: Dükkan Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Timur ibn-i Timur nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafî Ebubekir ibn-i El-hac İbrahim mahzarında takrir-i kelim idüb meydan yüzünde vaki bir tarafı meydan kolu ve üç tarafı tarik-i am bu hudud ile mahdud olan bir bab zemini ve fevkalade bakkalı dükkanımı mezbur Bekir Beşe başında vaki bir tarafı Kalkancı oğlu Osman bir tarafı çinici Halil ve iki tarafı tarik-i am ile mahdud olan bir baba bakkal dükkanı ile ikibin akçeye bey-i bat-ı sahih ile bey idüb kabz-ı seman ve teslim-i mebi eyledüm mezbur Bekir Beşe salifü'z-zikr olan dükkanı Meydan Camii'nde bir batman çırak ve bir batman dahi Zahiriye Camii'ne vermek üzere kabül idüb zikr olunan dükkan mezburesi mülk-ü müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun ve başında vaki dükkan benim mülkümdür dedikde mukırr-ı mezbur Bekir Beşe dahi tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l-Hal

- Ali Çelebi ibn-i Yusuf
- Zekeriya b.
- Osman b.

- Esseyid Mehmed b.
- Kel Sefer b.
- Ve Gayrihum

Belge No: 59/Sayfa 19

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Rabiulevvel 1073 (Ekim/Kasım 1662)

Medine-i Harput zımmilerinden Turumcah Murad nam zımmi mahfil-i kazada Kilika veled-i Ovakim mahzarında takrir-i dava idüb ceddin Davud olub evleri ve bağı ve sair erzak ve emlak dayım mülküne ve validem olub dayım ve veledim dahi mürd olub mürd mezkurun malı ve imarı mezkur Kilika olmağla valideme aid olan hisse-i şaiyanın hakkını taleb ederim dedikde gıbbe-i sual mezbur Kilika zikr olunan evleri ve bağları mürd mezkur Davud zımmiden sonra kırk seneden mütecaviz merkur hayatda iken muvahaheşinden huruf idüb merkur mülkünden dahi mürd olub intikal eyledi dedikde hakikat-el-hal mezbur Turumcah'dan sual olundukda bil-muhahe mürd mezkur Melkon ... hayatta iken kırk sene mutasarrıf olduğuna mukırr-ı matuf olub kırk seneden beru dava eylemeyüb mürd eyleyüb kırk seneden beru davanın esma-i şer'i gıbbe-i merkur Turumcah maruzadan men-birle ketb olundu şehr-i rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l Hal

- Monla İsmail ibn-i Ahmed
- Murad b. Abdullah
- Kara
- Muradhan veled Sefer
- Ve Gayrihum

Belge No: 60/Sayfa 19

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput mahallatından Meydan Mahallesi sakinlerinden Ebubekir ibn-i Mahmud nam kimesne tarafından asaleten karındaşı ve Ömer tarafından vekaleten mahfil-i şer'im hatr-ı vacib işbu rafi'ül-kitab Murad Beşe ibn-i Abdullah mahzarında takrir-i kelim idüb mezbur Murad Beşeden hurda hesabı üzere yüz kırk guruş tevfiz idüb vacibül-eda lazim-el kazada olub mahl-i mezburda vaki olub bir tarafı Uncu bir tarafı Monla Yusuf ve bir tarafı metris ve bir tarafı tarik-i am ile mahdud olan bir bab ... ve bir bab ve bir bab oda ve iki ve iki avlusu ile ve kenefi ve hurda hesabı üzere ikiyüz altmış guruşa bey-i bat-ı sahih şer'iyle bey idüb meblağ-ı mezkurdan yüz onbeş guruşa salifü'z-zikr deyine takas idüb baki kalan yüz kırkbeş guruş merkum yedinden bil-itmam ve ikmal olub kabz-ı hüsn mahdud ve teslim-i mebi mahdud eyledim ve mezbur ikibin akçe vermeğe deynim kaldı bade-l yevm zikr olunan evler kadim-i mukabelesiyle merkumun mülk-ü müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki oln ikrarını dahi vicahen tasdik ve kabul idüb sahtekarlar birle gibbe-t taleb ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Kazoğlu Ahmed Çelebi
- Şeyh Zade Ahmed Beşe
- Monla Mustafa ibn-i
- Ali Bey ibn-i Hasan

- Murad

- Ve Gayrihum

Belge No: 61/Sayfa 20

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Tarihsiz

Havas-ı hümayun karyelerinin meliki İgob veled-i Manuk nam zımmi mahfil-i kazada sabi oğlu Markar kızı ve oğulları Korkik mahzarında ikrar ve takrir-i kelim idüb oğlum merkum Markar ile mezbur Korkik bir veledim ve üç karındaş olub ben mürd olduktan sonra taht-ı tasarrufumda olan erzak ve emlak ve eşyalarımı ve ben hayatta oldukça üçü dahi lazım olacak masrafım görüb hizmetim görüb görülüp mürd olduktan sonra ... meşruh üzere her neyim varsa üç hisse edüb her kim hissesiz olursa dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Markar ve Korkik ve Markik dahi her biri kabül idüb ketb olundu

Belge No: 62/Sayfa 20

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından Munzur Bey mezburası sakinlerinden Malyik veled ve karındaşı ... karındaşı oğulları ... Boğus nam zımmiler mahfil-i kazada işbu rafi'ül-küttab fahrül-eşbah Munzur Bey mahzarında takrir-i ikrar ve itiraf idüb mezbur müşar ileyh Munzur Bey vacibül-eda ve lazım hurda hesabı üzere elli guruş ve yirmisekiz guruş dahi bütün riyal vereceği deyni olub ve bundan maid dört sarız öküz ve iki inek üç demür ve iki sarız camış ve iki da olub ve bir de rehin kefil bil-mal oldukda deynimiz mukabelesinden merkum müşer ileyhim

murabaa oldukda benim tarla ve mukırr-ı merkumeden bizden olunan arpa ve buğdayın mahsülü ve fütuhatında ihraç olunduktan sonra iki hisse ağa-ı mumi ileyh ve bir hisse bizim vesair cevabatından her ne ziraat olunursa öşrü çıktuktan sonra münasafa üzere taksim olundu ne vakit muraba eyledik meblağ-ı mezkur hurda hesabı üzere elli guruş ve yirmi dahi bütün riyal guruş deynimizi ve dört öküz ve iki inek ve iki camuş ve üç demur ve iki eda ve teslim edeceğiz dediklerinde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrar ve el-mukırrun lehü'l-mezbur Munzur Bey dahi vicahen tasdik ve tahkik edüb ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Bekir Çelebi b.Halil Ağa
- Monla oğlu Bekir Beşe
- Kale kethüdası Ali Çelebi
- Hasan Çelebi Kürd Veli
- İmamzade Veli Çelebi
- Şeyh Ali
- Sultanoğlu Ömer Beşe
- Ve Gayrihum

Belge No: 63/Sayfa 21

Konusu: Arazi-Mülk Anlaşmazlığı

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Mustafa b. Mahmud ve İğiki nam karye sakinlerinden Mustafa ibn-i Abdullah nam kimesneler mahfil-i kazada karye-i merkum zimmilerinden ve Murad b. Hasan ve sairleri mahzarında herbiri dava idüb karye-i mezburede vaki ehmus demeyle maruf tarlası birer argada vermişlerdir husus-u mezbur yedimizde hüccet-i şer'iyye dahi vardır dediklerinde

verub mukale iderler sual olunub ele vermeğe matluğuzdur dediklerinde gıbbe-i sual akibül-inkar yedlerinde evvela hüccet-i şer'iyyelerini ibraz idüb olundukdan mezmun hüccet merkumeleri takrirlerine muvaffik şahid olunub iltizam kadim kasabasınca öyle geldiği üzere tarla mahleleri birle gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i şehri-rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal

- Ali Çelebi b. Abdülhalim
- Monla İsmail ibn-i Ahmed
- Esseyyid Hasan ibn-i Esseyyid Hasan Efendi
- Ve Gayrihum

Belge No: 64/Sayfa 21

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Tarihsiz

Kaza-i Harput sakinlerinden Muallim b. Abdullah nam kimesne mahfil-i kazada İsmail b. Mehmed mahzarında ikrar-ı taam ve takrir-i kelam idüb karye-i Saruni vaki bir tarafı ve bir tarafı Osman ve iki tarafı tarik-i am mahdudur bir bab büyük evde ve bir bab oda iki eyvanıyla ve bir bab avlusu ve cem'i ... merkum İsmail hurda hesabı üzere oniki guruş bey-i bat-ı sahih şer'i ile bey idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi eyledim bade-l yevm salifü'z-zikr evler kadim-i merkumun mülk-ü müşterasıdır keyfe- ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mezbur İsmail dahi kabül idüb gıbbe-t taleb ketb olundu

Şühudü'l-Hal

- Esseyyid İbrahim Çelebi
- Beşe
- Ali Çelebi ibn-i Abdülhalim

- Mustafa ibn-i Hasan
- Ahmed ibn-i Halil
- Ve Gayrihum

Belge No: 65/Sayfa 21

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Kasaba-i Harput sakinlerinden Arselan veled Korkis veled nam karye mahfil-i kazada karye-i Hüseyin sakinlerinden serab veled Marub mahzarında ikrar-ı taam ve takrir-i kelim idüb karye -i mezbur akarında vaki Van Gölü ortasında iki tarafı mabeyninde bir tarafı Halil Çavuş ve bir tarafı Kaya mülkü ve bir tarafı ve bir tarafı karye-i Kesrik'e giden yol bu hudud ile mahdud olan tarla bundan akdem babam hakk-ı tefrik yirmi riyal guruş sahib-i arz marifetiyle tevfiz idüb elli seneden beri maruf olub ve yedinde hüccet-i şer'iyeleri dahi olmağın yedinde olan hüccet-i mucebince mezburun mülk-ü müfevvidir dava ve niza yokdur keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezburin serab dahi vicahen tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Monla Hüseyin Efendi El-Müezzin
- Ali Çelebi b. Abdulhalim
- Bekir Çelebi ibn-i Halil Ağa
- İgop veled-i
-
- Ve Gayrihum

Belge No: 66/Sayfa 22

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olup bundan akdem vefat eden Musa b. İbrahim nam müteveffanın sağır yetimesi Adile nam sağirenin ahvallerini zabt ve emvallerini hıfz etmeğe bir vasi lüzum olmağın tarafı şer'iyeden ceddesi olan Aişe nam hatun vasi ve Fazıl Beşe ibn-i Mustafa nazar-ı nasb ve tayin olunub mersum Aişe vasiyeti ve merkum Fazıl Beşe nezareti kabul ve hizmet-i lazımelerin edaya ve iltizam eylemeleri ma-hüvel-hakika gıbbe-t taleb ketb olundu

Şühudu'l –Hal

- Esseyid İbrahim Çelebi

- Ebubekir b.

- Hüseyin b. Murtaza

- Biraderi Eyüb

- Ve Gayrihum

Belge No: 67/Sayfa 22

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olup bundan akdem vefat iden Bornizer Osman nam kimesne müteveffa zevci metrukesi mucebi bint-i El-hac Selman vasileri

karısı Aişe nam hatunların mütevefa mezburun ev ve bağ vesair metrukesinde kendilerine aid olan mehir-i müecceli merkume oğlu Gazi Hüseyin davası ve Tahir Efendi ve kabz ve isal taraflarından Monla Hüseyin Efendi ibn-i Monla İbrahim kimesne vekil ettiklerine şer'ilerinden aid olanlardan Mustafa Beşe ibn-i Mehmed ve ibn-i Bayram nam kimesneler şahadet idüb şahadetleri hin-i kabul vaki olduktan sonra merkum Monla Hüseyin dahi hizmet vekaletini meclis-i şer'iyeye gelib kabul ve hurda hesabı edaya takrir idüb gibbe-t taleb ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Ebubekir Efendi Zade
- Ömer Çelebi ibn-i İbrahim Çelebi
- Cafer Beşe
- Hasan Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 68/Sayfa 22

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Tarihsiz

İtmekçiler taifesinden Keçe oğlu Osman ve Mustafa Beşe ve oğlu Osman ve Mehmed mahzarlarında cem-i kebir karındaşı Esseyyid İbrahim Çelebi takrir-i dava idüb kanun-i kadimden yük başına bir akçe vermiş iken ... taalül vermede tereddüt eder iken eyledikleri üzere yük başına birer akçe vermeğe müfevviz olub gibbe-t taleb ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Esseyyid İbrahim Çelebi
- Halim oğlu
- Hasan Çelebi Beşe Hasan Efendi

- Ömer Efendi Mehmed Çelebi

- Cafer Beşe Ömer Beşe

Belge No: 69/Sayfa 22

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Tarihsiz

Kaza-i Çemişgezek sakinlerinden Yusuf b. İbrahim Bey mahfil-i kazada kasaba-i mezbur sükanından Mustafa Çelebi b. El-hatib Osman Efendi mahzarında takrir-i dava idüb merkum Mustafa Çelebi babam müteveffa yüz guruş alacak hakkı olduğu ve bundan maid ayanında bir ve bir sepet sadak ve bazı eşya emanet vaz idüb yüz guruş eda eyledi yanında emanet vaz olunan ve sandık ve gayri eşyaları vermeğe taallül ider sual olunub alıvermeğe matlubdur dedikde gıbbe-i sual mezbur cevabında salifü'z-zikr olunan meblağ-ı mezkur yüz guruş alacak hakkında gayri bağda emanet eşyaları yokdur ve yüz guruş dahi eda eyledüm dedikde yüz guruş hakkını alub mezbur zimmetinde kalmadı ve gayri merkum müşterak olub bundan gayri bir selit sandık ve bir ve bir ... ve sair eşyaları mezbur Mustafa yanında emanet vaz olmağa ... ve bir ve bir vesair eşyalar eylediği gıbbe-i teklif olundukdan ale'l- azim idüb merkum Yusuf men-birle ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Eseyyid İbrahim Çelebi

- Ali Çelebi ibn-i Abdülhalim

- Esseyyid Hasan Çelebi ibn-i Hasan Efendi

- Cafer Beşe ibn-i Mehmed

- Ve Gayrihum

Belge No: 70/Sayfa 23

Konusu: Arazi- Mülk Anlaşmazlığı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Osman ibn-i Ali El-Şehip nam kimesne mahfil-i şer'i şerif vacib'ül- şerifinde karındaşı Usta Hasan Mahzarında takrir-i dava idub müteveffa babamız Ali Bey ve müteveffa karındaşımız metrukanın mukabili taksim ve tevzi idub ibra ve iskat olunub bade merkur karındaşım Hasan Çelebi bir körük verib körük behasından iki guruş ve dükkanında altı guruş ile altun nam karyede vaki muvaffik bağçesi taksim dahil el-mezbur sual olunubu salifü'z-zikr olan meblağ-ı mezkur hükm verilüb zikr olunan bağçe benim olunub husus-u şer'im tayin olunmak matlubdur dedikde gibbe-i sual akibü'l-inkar merkur Osman'nın sadık kaldığı taleb olunduğu isbatında sonra aciz olmağın gibbe-i tevcı idub mezburun zimmetinde bir vechle hakkı malumdu indi ale'l-azim idub merkur Osman maruzunda men olunub gibbe-t taleb ketb olundu.

Şuhudü'l Hal:

- Ali Çelebi ibn-i Berber Yusuf
- Murad
- Zade Esseyid Ali
- Hasan ibn-i Hasan Efendi
- Cafer Beşe El-muhzır

Belge No: 71/Sayfa 23

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Hasan b. Mustafa nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ül küttab Veli ibn-i Ali mazharında tava'in ikrar ve takrir-i kelim idub Şuşnaz nahiyesinde vaki bir tarafı Şuyud oğlu bağına ve bir tarafı dört göz Bekir bağına ve bir tarafı Sultan oğlu Ömer bağına ve bir tarafı tarik-i am ile olan bağ ve bahçe eşharında ve gayri müsmenesiyle ve hinde ifa ile ve iki başka su ve havuzu ile ve bir husus Sultan oğlu Ömer ile müşterek iki göz benim ve bir göz merkum Ömer'in su ile ve cem'i tevabi olmağla hurda hesabı üzerine doksan beş guruş tarafından icab-ı kabul havi ile bey-i bat-ı sahih-i şer'iyle bey idub kabz gibbe ve teslim bey eyledim bade'l yevm salifü'z-zikr olan bağ-ı kadim mukabilinde merkum mülk-ü müştara eyledi keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbur Veli dahi vicahen tasdik ve şimahen tahkik idub gibbe-t taleb ketb ve terkim olundu tahriren fi evahir-i şehri rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şuhudü'l Hal:

- Ömer Bey El-Hac Büyük
-oğlu Ebu Bekir
- Ömer ibn-i Sultan
- Ali çelebi ibn-i Berber Yusuf
- Mustafa
- Ve Gayrihum

Belge No: 72/Sayfa 23

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olup bundan akdem vefat iden Ali ibn-i Hasan nam kimesne müteveffanın İbrahim ve Halil ve Safiye nam kimesnelerin cem-i şer'i üzere mensub olan valideleri Hadice ve nam Hatun mahfil-i kazada işbu bais haze'l küttab evladı ve veledi Serkis nam zımmi mahzarında dava ikrar ve takrir-i kelam idub Timur mezburenin babalarından intikal iden Karasofu Mahallesi'nde vaki bir tarafı müşteri mezbur Üstaki ve bir tarafı yalı-i tarafı tarik-i am ile mahdud mezkur mülkü evlerini mezbur yetimlerin sabit olup zaruret noktalarının eclü için mezbur evinin hudud-u hesabı üzere sekiz guruş bey-i bat sahîh idub kabz gıbbe ve teslim beğ mahdud eyledim bade'l yevm zikr olunan evler keyfe ma-yeşa yehtar ve mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan vesayet meşruhasını mezbur dahi kabul idub gıbbe-t taleb ketb olundu fi evahir-i şehir-i rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühüdül Hal:

-

- Hasan Çelebi ibn-i Hasan Efendi

- Kalkancızade Mehmet Çelebi

- Cafer Beşe E-l Muhzır

- Ve Gayrihum

Belge No: 73/Sayfa 24

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olup bundan akdem vefat iden Ali ibn-i Hasan nam müteveffa ebna-ı İbrahim ve Halil ve Safiye nam yetimelerin ahvalleri hıfz ve emvallerini zabte bir vasi lazım olmağın taraf-ı şer'iyeden valideleri Hadice binti Veli nam hatun vasi nasb ve tayin olunub olduğu hizmet-i hayatı kabul ve mumi Hüseyin eda ve iltizam edilmesi ketb olundu.

Şühüdül Hal:

- Esseyid Yusuf b. Murad
- Hasan Çelibi b. Hasan Efendi
- Cafer Beşe El-muhzır
- Kalkancızade Mehmet Çelebi
- Ve Gayrihum minel-hazirun

Belge No: 74/Sayfa 24

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından Sarpulu nam karye sakinlerinden Hacı Bayram b. Sarif Han nam kimesne mahfil-i kazada işbu sahib haze'l küttab Ahmed Ağa tarafından şer'i üzere vekil olan Ebu Bekir Çelebi ibn-i Davud mahzarında bil-itmam ve elsak ikrar ve takrir-i kelim idub karye-i mezbur atarında vaki hududiye indellah-i el malum hudud olub olan sulu ve susuz bir çiftlik toprakların hakk-ı tasdikin sahib-i arz marifetiyle hurda hesabı üzere iki yüz guruş tevfiz idub mukabil tevfiz idüb tasdik olan meblağ-ı mezkur ikiyüz guruş merkum yedinde bil-itmam ve kemal olub kabul ve tasdik eyledim bade'l yevm zikr olunan bir çiftliğin sulu ve susuz topraklar merkum mülk-ü müşteradır ki ve hakkı keyfe ma-yeşa yehtar ve mutasarrıf olsun dedik de mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Ebubekir Çelebi dahi vekaleten kabul idub gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühüdül Hal:

- Ali b.
- Hacı Mehmet ibn-i Molla Halil Veli
- Receb b. Himmet

- Hacı Ömer oğlu Halil
- Mehmet ibn-i İsmail Bey ibn-i Mustafa
- Keşan ibn-i Mustafa
- Ahmed ibn-i Melik
- Ve Gayrihum

Belge No: 75/Sayfa 24

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput muzafattından Pirinçci sakinlerinden Nikogus nam zımmiler meclis-i şer'i hatır-ı vacib işbu rafî'ül küttab Sebat Beşe ve Halid Ağa Monla Mehmed mahzarından ikrar ve takrir-i kelim idub karye-i mezbur atarında vaki babamıza intikal iden indallahi malum el-mahdud üç rubu çiftliği sulu ve susuz topraklarımız hakkı-ı tarikin sahib-i arzın mukabilinde üç rubu susuz ile seksen akçe bir gurus olmak üzere hurda hesabı üzere ikiyüz gurus hakkı-ı tarikin tevfiz idub mukabil tevfin olan meblağ-ı mezkur ikiyüz altmış gurus bil-itmam ve kemal merkum yedlerinde olub kabul ve kabz eyledu bade'l yevm salifü'z zikr olan üç rubu çiftlik arazisi üç rubu su ile mezburların mülk-ü müşterasıdır hakkı-ı müfevviz keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dediklerinden mukırr-ı mezburenin minval-i muharrer üzere vaki olan kelim el-mukırrun lehü'l-mezbur Sebat Beşe ve Halid dahi vicahen tasdik ve kabul idub bu hüve'l-hakika ketb ve terkim vaz ve teslim olunduğu El-Hac tahriren fi evahir-i şehri-rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudü'Hal:

- Abdullatif Efendi El-muhzır
- Monla Ahmed Efendi El-imam
- Diğer Monla Ahmed Efendi Çelebizade
- Monla Mustafa Efendi El-racil

- Resul Beşe El-racil
- Uncu Kara Mehmed
- Ve Gayrihum

Belge No: 76/Sayfa 24

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden El-Hac Latif ibn-i Ahmed nam kimesne mahfil-i kazada mezburası olub bundan akdem vefat iden Mustafa nam kimesne müteveffanın zevce-i metrukesi Mihriban binti Abdullah mahzarında dava-i takrir-i kelam idub elli guruş alacak hakkım olub vefat etmeğin zimmetinde kalub hal muhalefatından eda olunmak matlubudu dediklerinde zevcesi merhum Mihriban sual olunub inkar ile mukabele etmeğin yine talep olundukda udul-u müsliminden El-Hac Osman ibn-i Kaya Beşe ve Abdurrahman ibn-i Himmet nam kimesneler ikrarlarını meclis-i kazada hazırın olub fil-vaki merhum mülk-ü mezbur vermekle elli guruş eyleyub husus-u mezbur şahid ve zevcesi dahi her biri şahadet-i şer'i ile zımmileri cebren kabül ve vaki olub edasız men-birle gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühüdül Hal:

- Ali Veli İbrahim
- Eseyyid Osman
- Hasan Çelebi ibn-i Hsan Efendi
- Hasan ibn-i Abdullah
- Ve Gayrihum

Belge No: 77/Sayfa 25

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Aişe binti Mehmed nam Hatun tarafından husus ile beyan şer'iatından olan Mehmet ibn-i Efendi ve İbrahim Beşe ibn-i Emir nam kimesnelerin şahadetleri ile sabit el-vekil olan mezbur Ebubekir Çelebi ibn-i Ali mahfil-i kazada işbu rafi'ül küttab Mahmud Beşe ibn-i Piri nam ricaller mahzarında bil vekil ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idub müvekkilim mezburun Meydan-ı Cami Mahallesinde vaki bir tarafı müezzin Mehmed mülkü ve bir tarafı tarik-i am tabak Osman mülkü ve bir tarafı Seyyid Hasan El-şehir'al kazada mülkü ile mahdud mülkü marur ve bir bab taş evi ve bir bab sofa ve bir bab oda ve ahvaleri velisi ile kıldığı olduğu mülkü menzilini Bekir Bey akçesinde hurda hesabı üzere iki guruş bir sim kılıncı cem'en yüz yirmi hurda guruş tarafından icab-ı kabul havi bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile bey idub kabz gıbbe ve teslim-i bey eyledim ve yine tescil-i vekil eyledi bade'l-yevm salifü'z-zikr olan evler merkumun mülkü şer'iyesidir keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı mezbur minval-i muharrer üzere vaki olan vekaleten ikrarlarını el-mukırrun lehü'l mezbur Mahmud Beşe dahi kabul idub bey hükm birle gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudü'l Hal:

- Munzur Bey El-Cüdi
- İsmail Bey ibn-i Halil Bey
- Mahmud Beşe ibn-i Mehmed Çelebi
- Ali Çelebi ibn-i Monla
- Birader Osman
- Şevki Zade Hasan Çelebi
- Esseyyid Hasan ibn-i Esseyyid Mustafa
- Hasan Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 78/Sayfa 25

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Oldur ki Medine-i Harput muzafatından nam karye sakinlerinden veled ve diğer nam dahi meclis-i şer'iye işbu rafi'ul küttab Mahmut Beşe ibn-i Piri mahzarında bi'l-tevai ikrar idub karye-i mezbur tarafına vaki Abdülhalim malum-el-hudud olub mülkü hazırın nısf hurda hesabı üzere on guruş bey idüb kabz gibbe ve teslim eyledüm bade'l-yevm mezkur müşterasıdır keyfe-ma-yeşa yehtar mutasarıf

Şühudu'l Hal:

- Monla İsmail ibni-i Ahmed
- Abdülhalim oğlu Ali Çelebi
- İbrahim Beşe ibn-i
- veled
- Safer Piri
- Hasan ibn-i Cafer

Belge No: 79/Sayfa 25

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Hasan b. Yusuf nam kimesne mahfil-i kazada kendi tarafından asaleten velayyün karındaşı Hasan tarafından bima –hüve nechü'l el-subut Fahrettin ibn-i Monla nam ve Osman ibn-i Müntese nam kimesnelerin şahadetlei ile vekil olub vekaleten iş bu rafi'ül küttab Bekir Beşe ibn-i Hüseyin Çelebi mahzarında takrir-i kelim idub silk-i mülk sahiminde ... marifetinde tanzim ve adedi nam vaki bir tarafı Ali Bekir bağında ve bir tarafı Şehraz oğlu bağında ve iki tarafı tarik-i am mahdudu ile mahdud mezburesi bağımızı eşcarı müsmeresiyle ve hin-i ... ile ve cem-i tevaib ile altı bütün beher gurusu tarafınadn icab-ı kabul havi bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile bey idub kabz-ı semen teslim-ivaki eyledim bade'l yevm salifü'z- zikr olan bağı merkum mülk-ü müşterasıdır keyfe - ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olun dedik de mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan asaleten ve vekaleten ikrarına el-mukırrun lehü'l-mezbur Ebubekir Beşe dahi kabul idub hükm-birle gıbbe-t taleb ketb olundu tahiren fi evahir-i şehri-rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudü'l Hal:

- Ali Beğ ibn-i Piri Beşe
- Mehmed Bey ibn-i Halil Ağa
- Ali Çelebi
- Mehmed Bey ibn-i Munzur Bey
- İsmail b. Mustafa
-
- Ömer b. Halil
- Mahmud Bey b. İbrahim Bey
- Mustafa Bey El-muhzır
- Ve Gayrihum

Belge No: 80/Sayfa 26

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Sabık kazası olan Molla Mustafa Efendi ibn-i İbrahim nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ul küttab Seyyid Osman Efendi mahzarında ikrar ve takrir-i kelim idub Ozan Nahiyesi'nde vaki Ömer Efendi yedinde iştıra eyledim malum el-hudud bağı su ile ve bir aded tarlası ile cem'i tevai ve olacakla altmış üç bütün riyali gurus bey-i bat-ı sahih ile bey idub meblağ-ı mezkur yüz altmış üç ğurus on üç gurusun Ömer Efendi vereceğim deynime takas idub bahçe olan elli riyal gurus merkum yedinde olub kabz idub teslim-i bey eyledim bade'l yevm salifü'z zıkr olunan bağ eşcarında ve gayri müsmeni su ve kadimi merkume mülkü müşterasıdır keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan kelimamı el-mukırrun lehü'l mezbur Osman Efendi dahi kabul idub gibbe-t taleb ketb olundu.

Şühudü'l Hal:

- Bekir Efendi
- Seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i Hasan Efendi
- Seyyid Mehmed b. Esseyyid Mahmud
- Esseyyid İbrahim Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 81/Sayfa 26

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden İbrahim Çelebi ibn-i El-Hac Hatır nam müteveffanın olan Yusuf b. Abdullah nam kimesne Halil oğlu Süleyman nam zayi tarafından nechü'l şer'i üzere vasi mensub olub vesaleten

mahfil-i kazada münafi mezbur sabi kızı Fatma tarafından bima'hüve nechü'l sübut vekil olan El-Hac Osman ibn-i El-Hac Kaya ve diğeri kızı Aişe nam hatun tarafından mahli vekil olan oğlu Hüseyin muvahaceleri ricallerinde bil vasaye ikrar ve takrir-i kelim idub müteveffayı merhum hali hayatlarında oğlu merhum Süleyman ve kızları mezburatan Fatma ve Aişe nam hatun ile hissedar idub vefatından sonra baki kalan emlak ve erzak ve emlakı ... ala olub taksim hüccet-i şer'i verub hüccet-i şer'i mübacesi müteveffa merhum iki akçe bilumum kendin kelim ve han ve ism-i mal itlak olan erzak ve emlak ve eşya hüccet-i şer'i mucebince aid olan hisse olub kabz eyledim ve müteveffa bağlarında aid olan hissesi mukabilesinde ve nakid aliye olan hususunda dahi hurda hesabı üzere ellibeş guruş olub ve dava eyledikleri yirmi guruş iki altun davasında ferah olmağ üzere kabul idub kıt'ai niza ve fasl-ı husumet eyledik mezburesinde husus-u mezbur müteallik dava ve talebesi kalmayub ibra ve am ile ve iskat nam ile iskat olundu mezburenin dahi bir vechle davası kalmadı mezbur dahi hususu davası kalmadı eğer mezbur Selman tarafından eğer Fatıma ve Aişe taraflarından bizzat ve bil-vasıta dava ve niza sadır olan indelhazim el-kerim makul ve mesuh olmağın dedik de mukırr-ı mezburun minud-i muharrer üzere vaki olan vesaye-i ikrarlarını el-mukırrun lehü'l-mezburat taraflarından El-Hac Osman dahi kabul idub gibbe-t taleb ketb olundu tahiren fi evahir-i şehri rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf.

Şühudü'l Hal:

- Abdülbaki Efendi
- Kocazade Bekir Efendi
- Monla Hasan El-Müezzin
- Esseyid Osman Efendi
- Monla
- Davud Beşe Kerim Han Çelebi
- Bekir Çelebi
- Hüseyin Çelebi ibn-i Hasan Efendi

- Mustafa Beşe ibn-i Ömer Beşe
- Ömer Efendi ibn-i Abdullah
- Ve Gayrihum mahzarında

Belge No: 82/Sayfa 27

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim1662)

Medine-i Harput sakinlerinden sabık kaimmakam olan Esseyid Osman Efendi nam kimesne meclis-i şer'iyeye-i şerif vacib şer'inde işbu rafi'ül-küttab Ömer Efendi ibn-i Monla Abdurrahman Efendi mahzarında bi'l-tavai ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idub Ozan Nahiyesi'nde vaki hudud indellahi velhin malum olub Mustafa işlediğim bağ ve bahçemi eşcar-ı müsmeni ve gayr-ı müsmenesiyle ve nısf su ile ve bir aded tarlasıyla ve vuku olacakla merkum Ömer Efendi ... altmış üç bütün riyali gurus tarafından icab-ı kabul havi bey-i bat-ı sahih Mustafa ile bey idub kabz-semen madvel ve teslim-i bey mahdud eyledim bade'l-yevm salifü'z-zikr olan bağ ve bahçe nısf su ile ve bir aded tarlasıyla ve kadimi merkum mülk-ü müşterasıdır. Keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbur Esseyid Osman Efendi'nin minval-i muharrer üzere vaki olan kelim dahi el-mukırrun lehü'l-mezbur Ömer Efendi dahi vicahen tasdik ve kabul idub gibbe-t taleb ketb oludu tahriren fi evail-i şehri-rabiulevvel sene selase sebin ve elf.

Şühudü'l Hal:

- Kocazade Bekir Efendi
- Esseyid Mehmed b. Seyyid ...
- Molla Ahmed Efendi El-imam
- Esseyid İbrahim Çelebi
- Esseyid İbrahim Çelebi

- Esseyid Hasan çelebi ibn-i Hasan Efendi
- Ebubekir Efendi El-Müezzin
- Şaban Çelebi b. El-Hac Kasım Kayseriye
- Ve Gayrihum

Belge No: 83/Sayfa 27

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput muzafatından Pekinik nam karyesi sakinlerinden Osman ibn-i Abdullah nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ul küttab Murad Beşe ibn-i Abdullah mahzarında bi'l-tavai ve rıza ikrar ve itiraf idub silk-i mülkü olub karye-i nam vaki ve tarafı bağına ve bir tarafı Veli Mehmed bağında ve bir tarafı ... oğlu bağına ve bir tarafı oğulları bağında bu hudud ile mahdud olan ... bağın merkum hurda hesabı üzere elli guruş bey-i bat ile bey idub meblağ-ı mezkur otuz guruş ve beş bütün akdem mezkur Murad Beşe'den ettiğim otuz beş guruş deynine takas idub baki kalan on beş guruş merkum yedinde olub kabe idub teslim-i bey eyledim bade'l-yevm salifü'z-zikr olan bağı merkume mülkü müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı merkumun minval-i muharrer üzere cari olan ikrarlarını el-mukırrın lehü'l-mezkur Murad Beşe dahi vicahen tasdik ve kabul idub hükm-birle gibbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i şehri rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf.

Şühudü'l Hal:

- Esseyid İbrahim Çelebi
- Esseyid Osman ibn-i Kaya Beşe
- Receb Beşe ibn-i Osman Çelebi
- Arslan Beşe ibn-i Abdullah
- Kasım Beşe ibn-i Ali Veli

- Ve Gayrihum

Belge No: 84/Sayfa 27

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Oldur ki Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat eden İbrahim oğlu Musa nam müteveffanın sağır yetimesi Halide nam yetimler sağirenin sabi kızının nechü'l şer'i üzere mensub vasisi olan ceddese Aişe binti İbrahim nam Hasan Efendi bima hüve nechü'l subut vekili olan Hüseyin b. Murtaza mahfil-i kazada işbu bais hazel küttab ... binti mahzarında ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idub sağire-i mezburenin Huri Hatun Mahallesi'nde vaki bir tarafı oğlu mülküne ve bir tarafı Ömer mülkü ve bir tarafı Esseyid Hasan mülküne ve bir tarafı kürd Davud mülküne ve bazen tarik-i am ile mahdud ve mülkü bir bab hane ile ve bir bab ile havlusı ve cem'i tevabi ve hakika zaruret için seksen akçe guruş olmak üzere hurda hesabı üzere seksen guruşa bey-i bat-ı sahih ile bey idub kabz-ı semen madud ve teslim-i mebi eyledim bade'l-yevm salifu'z-zikr evlerim merkume-i mülk Bekir müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı merkumenin minval-i muharrer üzere cari ... ve ikrarını lehü'l merkume tasdik ve kabul idub mah-ı tahriren fi evahir-i şehri rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf.

Şühüdü'l Hal:

- Beşe b.Mustafa
- Uncu Osman Beşe
- Beşe oğlu Mehmed

- Kürd Davud b. Yusuf
- Esseyid Osman
- Ve Gayrihum

Belge No: 85/Sayfa 28

Konusu: Alacak- Borç

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından Munzur Bey Mezrası sakinlerinden Mornik veled Malika ... Arslan nam zımmiler mahfil-i kazada işbu rafi'ül küttab Munzur Ağa mahzarında ve takrir-i kelim idub merkum Munzur Ağa vacib'el eda ve lazımlar'el- kaza altmış aded bütün riyal gurus verecek deynim olub ve birbirimize kefil bi'l-mal olduk ve bundan aid dört öküz ve ve iki inek ve iki domuz ve iki .. bize teslim eyledi ve beni dahi merkum murabaa olub ... merkumeden vakit öşrü çıktıkdan sonra iki hisse merkum Munzur Ağa'nın ve bir hisse benim vesair cevabat her ne ziraat lüzum ve tanzim olunduktan sonra münasaf üzere taksim olunduğu vakit murabaaliktan çıksak zikr olunan altmış bütün riyal gurus ve dört öküz ve iki camış ve iki inek ve iki demur ve ikisinin merkum Munzur Ağa'ya teslim ederiz dediklerinde mukırr-ı mezburnin iki ve oğulları Arslan ve minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbur Munzur Bey dahi kabul etmeğin talep ketb olundu.

Şühudü'l Hal:

- Mehmet Efendi El-imam
- Ebubekir Çelebi ibn-i Davud Ağa
- Hasan Çelebi ibn-i Kürd Veli
- Mahmud Çelebi İbn-i İmamzade
- Ahmed Çelebi ibn-i Piyale Ağa

- Esseyid Bekir

- Ve Gayrihum

Belge No: 86/Sayfa 28

Konusu: Alacak- Borç

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından Munzur Bey Mezrası sakinlerinden Ağık veled ve oğulları Malkon ve Kesir ve Malika nam kimesneler mahfil-i kazada işbu rafi'ül küttab Munzur Ağa mahzarında her biri ikrar ve takrir-i kelam idub merkum Munzur Ağa'ya cihet-i karziyeden vacib'ül eda ve lazım elli dokuz guruş ve seksen akçe bir guruş olmak üzere on bir guruş vereceğimiz olub ve birbirimize kefil bi'l-mal olduk ve bundan aid dört öküz ve iki camış ve iki inek ve iki domuz ve ikisinin bize teslim eyledi ve biz dahi merkum murabaa olub ve tarla hizmet öşrü çıktıktan sonra iki hisse merkum Munzur Ağa'nın ve bir hisse bizim vesair cevabat her ne ziraat olunur ise takrir olunduktan sonra münasaf üzere taksim olundu ve murabaalıktan çıkarsak zikr olunan elli dokuz aded bütün guruş ve onbir hurda guruş ve dört öküz ve iki camış ve iki inek ve iki demur ve ikisinin mezbur teslim ederiz dedikde mukırr-ı mezburenin minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını el-mukırrun lehül-mezbur Munzur Ağa dahi kabul idub gıbbet-taleb ketb olundu.

Şühüd'ül Hal:

- Mehmet Efendi El-İmam

- Bekir Çelebi ibn-i Davud

- Hasan Çelebi ibn-i Kürd Veli

- Mahmud Çelebi ibn-i Mustafa Çelebi

- Esseyid Mehmed

- Ve Gayrihum

Belge No: 87/Sayfa 28

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Seyyid b. Hamza ve oğulları Halil nam mahfil-i kazada işbu bais haze'l küttab Osman ibn-i mahzarında takrir-i kelim Şuşanaz Nahiyesi'nde vaki bir tarafı Tabak Abdullah oğlu bağında ve bir tarafı Seyyid Mehmed bağında ve bir tarafı Koca oğlu Mehmed bağında ve bir tarafı Kaya oğlu Mehmed bağında hudud ile mahdud olub meşai ve olduğumuzu eşcar-ı müsmeni ve gayr-i müsmenesiyile ve Hacı Bayram ile nam kimesne ile münasafa olmak üzere bir hususda dahi fevt eşharlarını idub ve hakk-ı şeriyesi ile ve ile cem-i teva'ib velev hak ile hurda hesabı üzere otuz sekiz guruş bey-i bat-ı sahih ile bey idub kabz-ı semen ve teslim eyledikde bade'l yevm zikr olunan bağları merkumenin mülkü müşterasıdır keyfe-ma-yeşa yehtar ve mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrar-ı şahadetlerini el-mukırrun lehü'l mezbur Osman dahi vicahen tasdik ve kabul idub gibbet-taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i şehri-rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühüdü'l Hal:

Belge No: 88/Sayfa 28

Konusu: Alacak- Borç

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Esseyyid Abdurrahman Çelebi İbn-i Esseyyid Mehmed Han mahfil-i kaza Mustafa hayatta iken babam merhum Esseyyid Ahmed Han yirmisekiz gurusu zimmetinde kalub Eseyyid Ali ibn-i Esseyyid Mustafa mahzarında takrir-i kalam idüb müteveffa merhum Esseyyid hayatta iken babam merhum Esseyyid Mehmed Han yirmisekiz gurusu karz verib yedi gurusu eda iden yirmibir adedi zimmetin kalub vefat itmeğın hala merkume muhanesinden eda olunması oğlu merhum Esseyyid Ali de dava ve taleb idüb merhum Esseyyid Ali dahi mükerrer olub meblağ-ı mezkur yirmibirini bana eda ve teslim idüb ve merhum Esseyyid Ali dahi yedde olub kabul ve kabz eyledim hurda hesabı üzere ve bir alacak hakkım kayd-ı niza olduk dedikde mukırr-ı mezkur ve meşruh üzere vaki olan kalamını el-mukırrun lehü'l-mezkur Esseyyid Ali dahi vicahen tasdik ve kabul idüb ketb olundu.

Şühudu'l-Hal

- Esseyyid Osman Efendi
- Mustafa Ağa Serdar Sabık
- Murad Beşe ibn-i Abdurrahman
- Esseyyid Osman
- Hasan Çelebi b. Selim
- Ve Gayrihum

Belge No: 89/Sayfa 29

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Ahmed Beşe ibn-i Ali Çelebi nam kimesne mahfil-i şer'i hatr-ı vacib'ül tevkin işbu rafıü'l küttab fahrü'l-eşbah Veli Ağa tarafından bima -hüve nechü'l el-subut vekili Mehmed Efendi ibn-i El-hac Hasan mahzarında biltava-i ve rıza ikrar-ı taam ve takrir-i kalam idüb Arslaniye

Mahallesi'nde vaki bir tarafı El-hac mülküne ve bir tarafı Hüseyin Beşe ve iki tarafı tarik-i am ile mahdud olub fahrü'l-akran Ali Çavuş' tan iştirâ eylediğim cem'i tevaib olacakla ikiyüz seksen aded bütün riyalî gurusu tarafından icab-ı kabûl havi bey-i bat-ı sahih -i şer'iyeye ile bey idüb kabz-ı semen ve teslim-i bey madud eyledim bade'l-yevm müşar ileyh ağanın mülkü müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbur un minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur merkum ağa tarafından Mollana Mehmed Efendi dahi vekaleten tasdik ve kabûl idüb hükm-birle gibbe-taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i şehri-rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal

- Munzur Bey El-Cüdi
- Ali Çelebi Kethuda-i kale
- İbrahim Çavuş Kale
- Receb Çelebi Yazıcı
- Ebubekir Çelebi İbn-i Davud Ağa
- Hüseyin Çelebi b. Kürd Veli
- Ve Gayrihum

Belge No: 90/Sayfa 29

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput Kalesi sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Abdullah Bey nam mütevaffanın sağır oğulları Osman ve Ömer ve sağır kızı Raziye nam sağır ve sağirenin ahvallerini zabt ve emvallerini hıfza bir vasi lazım olmağın taraf-ı şer'iyeden El-hac Ali Rıdvân oğulları Ali El-hac nam kimesne vasi tayin olunub ve yine müteveffa-i merkum zevce-i metrukesi Nazife bint-i Abdullah nam hatunun semen-i hisse-i şaiyası ve mehr-i müeccel dava ve taleb eylemiş ahz

ve kabz yine merkur El-hac Ali'yi vekil idüb aldığı hizmet ve hayat-ı hizmetinde vekaleten kabul ve muciben edaya tard iltizam etmeğin ğıbbe-taleb ketb ve terkim olundu. Tahriren fi evahir-i Şehr-i rabiulevvel sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal

- Hüseyin Çelebi ibn-i Mustafa
- Ebubekir Çelebi ibn-i
- Hacı b. Şeyh İsa
- Ali Çelebi ibn-i Abdülhalim
- Ebubekir Çelebi ibn-i Kara
- Ve Gayrihum

Belge No: 91/Sayfa 29

Konusu: Alacak- Borç

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından Mornik nam karye sakinlerinden Maladvi veledi Vartan nam zimmi meclis-i Şer'i Şerif vacibel işbu rafi hazel-küttab karındaşı Serkis mahzarında ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb bundan akdem mürd olan hisse-i Őaiam mukabelesinden a-li tarik el-salih ve ikiyüz guruş salih olub bundan ibra-ı hüccet-i Şer'iyye verüb lakin meblağ-ı mezkur ikiyüz guruşdan otuzbeş guruş alub yüzaltmış guruş zimmetimde kalmayub meblağ-ı mezkur dava-ı taleb eylediğim de hüccet-i Şer'iyye mucibince zikr olunan ikiyüz guruşu bil-temam ve ikmal sana eda eylemişum deyu isbat etmek ikisinin de mislimun ve Müslüman idüb yüz guruşu sebil el-salih ıslah idüb meblağ-ı mezkur yüz guruş bedel-i salih meclis-i kazada merkur yedinde olub kabul ve kabz eyledim merkur ile meşai ve müşterek olduğum tarla ve bahçede maid..... halinde salif'üz-zikr evler ve sair esas mahallat hanesinden ve ism-i mal ve emlak-ı halim dava ve talebim kalmadı ibra ve am ile ibra ve tam iskat eyleyüb kıta-i niza fasl-ı

husumet eyledik Şu iki tarafeynden arsa hususuna dava ve niza sadır oldu indelhakim ve kerim mesmua makbul olunduğumuz dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Serkis dahi vicahen tasdik ve kabul idüb gıbbe-taleb ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Esseyyid Osman Efendi
- Mehmed Efendi b. Monla Hacı
- Mustafa Beşe ibn-i Ömer
- Serdar Mustafa Ağa
- Hasan b. Selim
- Mehmed b. Halil Ağa
- Hasan Beşe b. Halil Beşe
- Mehmed Beşe Merhum Mustafa Beşe
- Murad Han veled Sefer
- Ve Gayrihum

Belge No: 92/Sayfa 30

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından AŞvan nam karye sakinlerinden Yakub veled Serkis nam zımmi mahfil-i kazada işbu rafi'ül-küttab Mustafa ibn-i Abdullah mahzarında ikrar-ı taam ve takrir-i kelam idüb karye-i mezbure atarında vaki hududu malum olan oniki kıta sulu ve sair mutassarıf olduğum sulu tarlanın hakk-ı tefrik sahib-i arz maarifetiyle hurda hesabı üzere seksen guruş tevfiz idüb mukabil-i tevfizzenin olan seksen guruş merkum yedinden olub kabul ve kabz eylediğim bade'l-yevm salıf'üz-zıkr olan tarlalarım merkum mülk-ü müşterasıdır

keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun ve merkum Mustafa dahi murabaa olduğum tarla mezburede iki ve yukarısında her ne ziraat olunursa vakt hizmetinde öşrü çıkdıktan sonra münasafa üzere taksim idüb vakit murabaalıktan çıkarsam sonra meblağ-ı mezkur seksen guruş eda eylediğimde salifü'z-zikr toprakların hakk-ı tasarrufu yine bana tefriz eyleyecek oldu dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan kelamını Mustafa dahi kabul idüb gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu.

Şühudu'l-Hal

- Bekir Çelebi Kara Bekir
- Veli Bey ibn-i Ali Bey
- Sufi Esseyid Mehmed b. Selman
- İğob veled-i
-
- Ve Gayrihum

Belge No: 93/Sayfa 30

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evahir-i Rabiulahir 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput muzafatından karye-i Huh sakinlerinden Ahmed b. Ali nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ül-küttab Mahmud Ağa b.Veli Çelebi mahzarında takrir-i kelim idüb cihet-i kazada merkum Mahmud Ağaya kırk riyal guruş vereceğim olub on bütün riyal guruş karye-i mezburede vaki ve biraz altında bir tarafı ve bir tarafı merkume ve bir tarafı çay ve bir tarafı müşteri mezbur bu hudud ile mahdud sulu ve susuz tarla hakk-ı tarafeyn tevfiz idüb sahib-i arz maarifetiyle teslim-i bey eyledim zikr olunan on bütün guruş akçe takas idüb merkum otuz bütün guruş zimmetde kalub vacibü'l-eda lazım kazada benim olub

mukabelesinde mezbur murabaa olam her ne ziraat edersem vakit hizmetinde sahib sonra öşrü çıkdıktan sonra münasafa üzere taksim ideriz vakit murbaalıktan çıkarsam meblağ-ı mezkur otuz bütün riyal guruşun eda ve teslim eyledim dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını Mahmud Ağa dahi kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahiren fi evahir-i şehri rabiulahir sene selase ve sebin ve elf 1073

Şühudu'l-Hal

- El-hac Osman ibn-i Ömer
- Ahmed Çelebi b. Selim Bey
- Esseyyid Ebulkasım b. Hasan
- Hasan b. Hacı
- Mustafa Ağa b. Davud Beşe
- Ve Gayrihum

Belge No: 94/Sayfa 30

Konusu: Arazi- Mülk Anlaşmazlığı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından Huh nam karye sakinlerinden Mahmud Ağa ibn-i Bali Çelebi mahfil-i kazada karye-i mezbur ahalileri mahzarında takrir-i kelam idüb aşığı harabe toprakları bil-cümle benim taht-ı olub üzere cari olan suya mani olurlar sual olunub hakk-ı cevab hükm olunmak matlubdur dedikde gıbbe- i sual akibe'l-inkar yine taleb olundukda udul-u müsliminden İbrahim ibn-i Abdullah ve Davud ibn-i Cihan Bey nam kimesneler alel-acel el-şahide meclis-i kazada hazirun olub bedellerini zikr olunan suyu gece aşığı ve biraz Huh çayı olub sekiz gün sekiz gece yukarı karye çayı olur hususu mezbur şahidiz ve şahadet dahi iderüz deyu herbiri eda-ı şahadet-i şer'iyye

eylediklerinden şahadetleri hayr-i kabulde vaki olduktan sonra olageldiği üzere cari olmaya tenbih-birle gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l-Hal

- El-hac Osman ibn-i Ömer
- Ahmed b. Çelebi
- Mahmud b. Ömer
- El-hac Osman
- Veli Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 95/Sayfa 30

Konusu: Azad Etme

Tarih: Evail-i Rabiulahir 1073 (Kasım 1662)

Kasaba-i Harput Kal'ası sâkinlerinden fahrü'l-eşbâh Hasan Ağa ibni Mehmed Çelebi meclis-i şerîf ve uzun boylu açık kumral kaşlu esferü'l-levn Boğdaniyyü'l-asl tahmînen on altı yaşında Yusuf bin Abdullah nâm kimesnelerin müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb işbu merkûm kulumu hasebeten lillahi'l-azîm cemî' malımdan azâd eyledim sâir ihrâr-ı müslimîn gibi hür olsun deyu tav'an ikrâr ve itirâf idüb abd-ı mezburu sonra mevlâsı müşârün ileyh Hasan Ağa'nın minvâl-i muharrer üzere cârî olan ikrâr-ı sahîhini kabûl idüb ânifehû alâ mâ hüve'l-hakîkati ani't-taleb ketb ve imlâ ve bir tâlibe vaz' ve i'tâ olundu ki lede'l-hâce ihtiyâc ider tahrîren fî evâil-i Rabiülâhir sene selâse ve seb'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

- Ebubekir Efendi Mümezzâde
- Diğer Ebubekir Efendi
- Ömer Efendi El-Habîb,

- Şâhir Ağa bin Osman Efendi,
- ve İbrahim Çelebi Çavuş
- Telutluzâde Hüseyin Çelebi
- Ve Gayruhum.

Belge No: 96/Sayfa 31

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evail-i Rabiulahir 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Abdullah Bey nam müteveffanın sabi kızı Rahime nam hatun tarafından bima-hüva el-subut vekili olan Esseyid Mehmed ibn-i Monla Süleyman nam kimesne mahfil-i kazada ve yine müteveffa mezburenin sağır oğulları Osman ve Ömer ve sağır kızı Raziye nam sağır ve sağirenin nechü'l şer'iyyeden mensub niza-i şer'i üzere vasisi olan El-hac Ali ibn-i El-hac Rıdvan mahzarında bil-vekaleten ikrar ve takrir-i kelim idüb müvekkilim mezbur Rahime'ye babası müteveffa mezbur şer'iyye intikal iden hakken şaiyası ve irsal yanında taksim olundukda merkum Rahime ... namda vaki sekiz kıta tarlalarında mersuya aid olan hissesine karye-i mezbur o kendi vaki iki tarafı oğlu tarlasına bir tarafı bağçesinde ve bir tarafı tarik-i hizmet ile mahdud olub içinde olan eşcarları eşcarları olub kabul eyledim ve merhum merkume sair metrukasından ... mezkurede olan evlerinden ve esas sübut han ve bağı ve bahçe ve sair ism-i mal ve ism-i emlak itlak olunan eşya ve erzak ve emlak kendinden müvekkilim mezbure aid ve olan hisse-i şaiyası mukabelesinde karye-i mezburede salif'üz-zikr olunan tarlalarda Ali Beşe tarlası demeyle muvaffık bir tarafı cari bir tarafı oğlu ve bir tarafı yolu ve bir tarafı Fatma bağçesi ve içinde vaki iki tarafı tarik-i am ve bir tarafı çay ve bir tarafı İbrahim

ve iki tarafı Abdullatif tarlası demeyle maruf bir tarafı Monla Receb ve bir tarafı K r Bekir ve bir tarafı çay ve bir tarafı tarik ile mahdud olan dört kıta tarla içinde olan eŐarları ile vaki bir tarafı bağ hisse-i Őeni ile al-i tarik hisse-i mukabelesinden olub ibra ve iskat olunub kıta-ı niza ve fasl-ı husumet olundu dedik de mukırr-ı mezburun meşruhu üzere vaki olan vekalet ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur El-hac Ali dahi vesaye tasdik ve kabul idüb gibbe-t taleb ketb olundu.Tahriren fi evai'l-i Şehr-i rabiulahir sene selase ve sebin ve elf 1073

Őuhudu'l-Hal

- Monla İbrahim ibn-i Monla Murad
- Mahmud Bey ibn-i İbrahim
- Monla  mer ibn-i Esseyyid Mahmud
- Halil Efendi ibn-i Hacı Mehmed
- Ebubekir elebi ibn-i Osman
- Ve Gayrihum

Belge No: 97/Sayfa 31

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından İğiki nam karye sakinlerinden Bogos veled Korik nam zimmi mahfil-i kazada işbu rafi' l-küttab El-hac Mustafa ibn-i Piyale mahzarında bil-tevai ve rıza ikrar ve takrir-i kelam idüb karye-i mezbur atarında vaki bir tarafı mezbur ve bir tarafı ve bir tarafı tarik-i am ile mahdud olan kıta-i tarlanın hakk-ı tefrik-i sahib-i arz marifetiyle hurda hesabı üzere yirmi aded guruş tevfiz eyleyüb mukabil tevfiz olan meblağ-ı mezkur guruş yedinden bil-gam ve ikmal olub kabul ve kabz eyledum bade'l-yevm salifü'z-zikr olan tarla merkume mülkü müfevviz keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı

mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur El-hac Mustafa dahi kabul idüb ketb olundu.

Şühudu'l-Hal

- Veli Beşe ibn-i El-hac Cafer Çelebi
- Osman Efendi İbn-i Bayram
- Mahmud Beşe Kasım
- Ebubekir ibn-i Kasım
- Ömer İbn-i Kürd Osman
- Ve Gayrihum

Belge No: 98/Sayfa 31

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i- Harput muzafatından Huh nam karyeden olub bundan akdem vefat iden Selman b. Ali nam kimesne sağır yetimi İbrahim ve yetimesi Sultan nam sağır ve sağirenin şer'iyeden mensub vasi olan ceddesi binti Abdullah nam hatun mahfil-i kazada işbu rafi'ül-küttab Süleyman b. Munzur nam kimesne mahzarında ikrar-ı taam ve takrir-i kelim idüb karye-i mezburde vaki malum el-hudud ve bundan iken babalarından ... mülkü ... bir bab evini eclü için hurda hesabı üzere sekiz guruş merkum Süleyman bey-i bat-ı sahih ile bey idüb meblağ-ı mezkur sekiz guruşu merkum yedinden olub kabz idüb teslim-i bey eyledum zikr olunan bir bab olduğu tevaci ile merkume mülk-ü müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını vesaleten el-mukkırun lehü'l-mezbur Selman dahi kabul idüb ketb olundu.

Şühudu'l-Hal

- Esseyid Efendi

- Mahmud Ağa
- Veli Beşe El-ricâl
- Mahmud Beşe ibn-i Seyyid
- Monla Hüseyin
- Ve Gayrihum

Belge No: 99/Sayfa 32

Konusu: Darp ve Küfür

Tarih: Tarihsiz

Kasaba-i Harput muzafatından Huh nam karye sakinlerinden binti Abdullah nam hatun meclis-i kazada sabilerimize celbi tarafından bil-vekaleten karye-i mezbur sakinlerinden Ahmed ibn-i Ali mahzarında takrir-i dava idüb müvekkilim kızım mezbur Halime'nin olup bu deşini çıkarmışlar olunmak talebi ederim dedikde gıbbe-i sual akibü'l-inkar yine taleb olunduktan isbat aciz olup gıbbe taleb idüb teklif olunduktan billahi alel azim idüb merkum malum maruzattan men-birle gıbbe-t taleb ketb olundu

Şühudu'l-Hal

- Esseyyid Osman Efendi
- Mahmud Ağa
- Veli Beşe Çavuş
- Mahmud Beşe ibn-i Esseyyid
- Monla İsmail ibn-i Ahmed

- Ve Gayrihum

Belge No: 100/Sayfa 32

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Hüseyin Can Ağa nam hatun tarafından hususu vekili olub vekaleti nechü'l şer'i üzere sabit olan sabi oğlu Esseyyid Halil meclis-i şer'iyye hatr-ı vacib-el karyede işbu rafi'ül-küttab fahrü'l-akran Mustafa Ağa mahzarında takrir-i kelim idüb müvekkilim mezburenin Müderris Mahallesi'nde vaki iki tarafı merkur mülküne ve iki tarafı tarik-i am ile mahdud olan bir bab tabhane ve bir arsa ve bir bab ahırı ve avlusu ile ve cem'i tevai velev hak ile mülk-ü menzil evlerimizi müşar ileyh Mustafa Ağa'ya seksen akçe bir gurus olmak üzere hurda hesabı üzere yüz yetmiş gurus tarafeynden icab-ı kabule havi bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile bey idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi mahdud eyledim bade'l-yevm salifü'z-zikr olunan evler kadim-i tevai ile müşar ileyh mülk-ü müşterasıdır keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan vekaleti el-mukkırrun lehü'l-mezbur Mustafa Ağa dahi kabul idüb gibbe-taleb ketb olundu Osman Efendi

Şühudu'l-Hal

Belge No: 101/Sayfa 32

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Mehmed ibn-i El-hac hatr-ı nam müteveffanın sağır oğlu Mustafa ve sağır kızı Fatma nam yetimleri ahvallerini zabt ve emvallerini hıfz etmeğe bir vasi lazım olmağın

şer'iyeden Veli Beşe nam kimesne vasi nasb olunub olduğunu kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l-Hal

- Ali Çelebi ibn-i Yusuf
- El-hac Cafer oğlu Hasan
- Cafer Beşe El-Muhzır
- Ve Gayrihum

Belge No: 102/Sayfa 32

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput mahallesinden Müderris Mahallesi sakinlerinden fahrü'l-muhzırat binti Hasan Han Ağa nam hatun mahle-i mezbur vaki malum el-hudud mülkü evlerini kendi tarafından Halid oğlu Esseyid Halil Çelebi vekil ettiği İsmail Efendi ibn-i Abdullah ve Hasan Efendi ibn-i Monla İbrahim ve Monla Ali ibn-i Mahmud nam kimesneler şahadet idüb merkum Halil Çelebi dahi meclis-i vekaleten merkume kabul idüb ketb olundu.

Şühudu'l-Hal

- Çelebi ibn-i Abdulhalim
- Monla Hasan ibn-i Monla İbrahim
- Cafer Beşe El-Muhzır
- Hasan Çelebi ibn-i Hasan Efendi
- Ve Gayrihum

Belge No: 103/Sayfa 32

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzaffatından Hal karye sakinlerinden Şeyh İmam karındaşı Musa nam kimesneler mahfil-i kazada işbu rafi'ül-küttab sakinlerinden Mahmud ibn-i Piri mahzarında takrir-i kelim idüb karye-i mezbur atarında vaki bir tarafı ve bir tarafı Şeyh Ahmed bağı ve bir tarafı Bekiroğlu ve bir tarafı Hasan bu hudud ile mahdud sulu ve susuz topraklarımızı hakk-ı tefrik idüb sahib-i arz marifetiyle hurda hesabı üzere yedi gurus tevfiz idüb mukabil olan meblağ-ı mezkur yüz gurus merkum yedinden olub kabz eyledik bade'l yevm zikr olunan toprağımız merkumun mülk-ü müşterasıdır keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedik de Mahmud dahi kabul idüb gibbe- taleb ketb olundu.

Şühudu'l-Hal

- Monla Hasan El-Müezzin
- Hasan Çelebi b. Ali Beşe
- Veli Beşe Çavuş
- Mahmud b. Murad Bey
- Ve Gayrihum

Belge No: 104/Sayfa 33

Konusu: İhtida

Tarih: Evail-i Rabiulahir 1073 (Kasım 1662)

Medine-i Harput muzafatından Kesrik nam karye sakinlerinden Varta zımminin kızı nam zımmi meclis-i şer'iyye gelub takrir-i kelim ve idub bil-taleb dininden rücu idub Muhammed dinine döndüm bana İslam tayin olsun dedikte şer'i

... telkin olundukda kelime-i şehadet getir ve rücu idüb şark-ı İslam eylemişiz olundukdan sonra merkumeye olunmağa tenbih-birle bu ve şeka-i etna ali-mahri el-hakika ketb ve terkim bu taleb vaz ve teslim olunduğu El-Hac mezkur hacı olundu tahriren fi evail-i şehri-rabiulahir sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Mehmed Efendi b. El-Hac Hasan
- Receb Çelebi b.
- Osman Çelebi b. Esseyid
- Mısırlı Ahmed Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 105/Sayfa 33

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Monla Ebubekir zayi Abdulrahman nam müteveffa amcazadesi olan Halil Efendi mahfil-i kazada müteveffa-i mezbure zevce-i metrukesi Serab binti Mehmed nam hatunun tarafından nechü'l şer'i üzere vekili olan Mehmed Çelebi mahzarında ikrar ve takrir-i kelim idub müteveffa-i merkume zevcesi mezbur Rabia'ya cihet-i karziyeden hurda hesabı üzere otuz guruş vereceğim ve yirmibeş guruş mersum hatun'un müteveffa riba merkum malından beş guruş dahi olub altmış guruş hakk-ı mukabilesinde merhum merkume Zahiriyye Camii Mahallesi'nde vaki bir tarafı El-Hac Murad evlerine ve bir tarafı Ferhat oğlu evlerine ve bir tarafı ... Hüseyin evlerine ve bir tarafı El-Hac tarik-i am ile mahdud olan bir bab sofa ve bir bab tabhane iki arsa ve avlusu ile ve cem-i tavaim velev mülkü menzil evlerini hurda hesabı üzere yetmiş guruş bey-i bat-ı sahih ile bey idub meblağ-ı mezkur yirmibeş guruşu mezburenin mühr-ü muvacesiyle meşruh hisse-i şayiasına otuz guruş cihet-i karziyeden merkumeye verecek deyni cem'an altmış guruş verecek deynini idub baki kalan on guruş merkum yedinden bil-gam olub kabz idub teslim-i bey eyledim

bade'l-yevm zikr olunan evler merkumenin mülkü müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur dahi vekaleten kabul idub gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Monla Hasan ibn-i Monla İbrahim
- Kasım Beşe
- Monla Abdullatif ibn-i Hasan
- Hasan Beşe ibn-i Kürd Hasan
- Musa Çelebi ibn-i El-Hac Mustafa
- Ve Gayrihum

Belge No: 106/Sayfa 33

Konusu: Tapu Kaydı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Ali Bey ibn-i Abdullah nam kimesne meclis-i şer'i yeye gelub takrir-i kelam eylediği Mensur nam karyede vaki müteveffa Ahmed Bey'in taht-ı tasarrufunda olan sulu ve susuz topraklarda hali kalmayıp tapuya müstahak olmağın karye-i mezbur sahibi Ahmed Ağa bana tapuyu verib kanun-i padişahiye üzre resmi tapusu olub verdirir olunub mucebince taraf-ı şer'iyeden hüccet-i şeri'yye talebi derim dedikde yedinden olan sonra merkume takrir-i muvaffık-ı şahid olundukdan olunub taraf-ı şer'iyeden dahi bu ali ma-hüvel-hakika gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu

Şühudu'l Hal:

- Ahmed Efende El-imam
- Ali Çelebi ibn-i Abdulhalim
- Hasan ibn-i El-Kerim El-Muhzır

- Hasan Çelebi ib-i Hasan Efendi

- Ve Gayrihum

Belge No: 107/Sayfa 34

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Ebubekir ibn-i Osman nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ül küttab El-Hac Hasan ibn-i Veli mahzarında takrir-i kelim idub silk-i mülk-ü taht-ı tasrurumda olan Danişmend Nahiyesi'nde vaki bir kıt'a İmamzade Hasan Çelebi bağında ve bir tarafı Ali Baba bağçesine ve bir tarafı Ali Bey bağına ve bir tarafı Essyyid Mehmed bağına bu hudud ile mülk-ü bağçesine ve cem'i eşcar-ı müsmenesi ve gayri müsmenesiyle suları ile velev hak seksenbir akçe bir gurus olunmak üzere hurda hesabı yüz altmış beş gurus bey-i bat-ı sahih ile bey idub kabz gibbe-i madud ve teslim-i bey mahdud eyledum bade'l yevm salifü'z-zikr olunan bağ ve bahçe ve suları ile ve kadim-i tevabi ile merkumun mülkü müşterasıdır keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını el-mukırrun lehü'l-mezkur El-Hac Hasan dahi kabul idub ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Hasan Çelebi ibn-i İmamzade

- Berber Hasan ibn-i Seyyid

- İmamzade Mehmed Çelebi

- Mustafa ibn-i Monla Mehmed

- Seyyid Osman Efendi

- Ve Gayrihum

Belge No: 108/Sayfa 34

Konusu: Darp ve Küfür

Tarih: Tarihsiz

Kaza-i Harput sakinlerinden Şaban ibn-i Kasım nam kimesne mahfil-i kazada Kapulu sakinlerinden Tilki keşiş mahzarında takrir-i dava idub merkum zımmi ile alacak hakim olub taleb eyledikde vermeyub ağzıma ve odama şetim eyledi sual olunub ... olunmak matlubudur dedikde gıbbe-i sual akibü'l-inkar yine taleb olundukda itam olub gıbbe-i mükellef olundukda billahi alel-azim idub gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Mehmed Efendi ibn-i Monla Hacı
- Ali Çelebi ibn-i Abdülhalim
- Cafer Beşe El-Muhzır
- Ve Gayrihum

Belge No: 109/Sayfa 34

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput mahallatından Meydan mahallesi sakini olan Davud Beşe ibn-i Timur Han nam kimesne mahfil-i meclis-i şer'i şerife vacib tevkir işbu bais haze'l küttab Süleyman ibn-i Yusuf nam kimesne sağiresi tarafından mensub vasi-i şer'iyesi olub babası merkumde vaki bir tarafı El-Hac mahzarında bil-tevaim vel-rıza ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idub mahli mekumde vaki bir tarafı El-Hac Ahmed mülküne ve bir tarafı tabhane mezbur mülküne ve iki tarafı tarik-i am ile mahdud bir bab oda ... ve bir bab ahırı ile ve havlusı ile cem'i tevai olmak ile mülk-ü mezil evleri seksen akçe bir gurus olunmak üzere hurda hesabı üzere otuzbeş ile bir hakika tarafından icab-ı kabul havi bey-i bat-ı sahih kıt'a ile bey idub kabz-ı

semen ve teslim-i bey eyledim salifü'z zikr olan evleri merkume mülkü müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde merkum mezbur minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l mezbur Yusuf dahi vesayeten tasdik ve kabul idub gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- El-Hac Bali ibn-i Uzun Hasan
- Monla Ahmed ibn-i Selman
- Mustafa Çelebi ibn-i Halil Beşe
- Esseyyid Hasan ibn-i El-Hac Mehmed
- Ve Gayrihum

Belge No: 110/Sayfa 34

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput Kalesi sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Abdülkerim nam müteveffanın sağır oğulları Ömer Osman ve sağır yetimesi nam sabilerin ahvellerini zabt ve emvallerini hıfza bir vasi lazım olmağın tarik-i şer'iyeden El-Hac ibn-i Ali ibn-i El-Hac Rıdvan vasi ve Hasan Ağa ibn-i Mehmed Çelebi nazar-ı mensub ve tayin olunub ve hizmet lazımlerin herbiri edaya mahdu ve iltizam etmeğın bu ma- hüve'l-hakika gıbbe-t taleb ketb ve emlak yed talebi vaz ve ita olunduğu lede'l hac

Şühudu'l Hal:

- Hasan Çelebi ibn-i Mustafa Çelebi
- Ebubekir ibn-i
- Hacı ibn-i Şeyh Emir
- Ayaz b. Ali

- Ali Çelebi ibn-i Abdülhalim

- Ve Gayrihum

Belge No: 111/Sayfa 34

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem Esseyyid Murtaza Çelebi ibn-i Esseyyid Hasan Çelebi nam kimesne mahfil-i nam müteveffanın sağir yetimi Hüseyin ve sağire yetimesi Kader ve Hadice nam yetimelerin ahvallerini zabt ve emvallerini hıfza bir vasi lazım olmağın taraf-ı şer'iyeden Mehmed Efendi ibn-i El-Hac Hasan vasi mensub olub ve yine müteveffa-i mezburası valide Sultan ve zevcesi Safiye binti El-Hac Hasan Nahide hatun müteveffa merkume muhallefatından kendilerine aid olan hisse ahz-ü kabz ve kabul idub mezbur vekaleten deruhde ve mucibin edaya iltizam etmeğın gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Ebubekir Çelebi ibn-i Kaya

- Esseyyid Osman Efendi

- Bekir Beşe ibn-i Hasan Çelebi

- Monla Hasan ibn-i İbrahim

- Ve Gayrihum

Belge No: 112/Sayfa 35

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olup bundan akdem vefat iden Mehmet ibn-i El-hac Hatır nam müteveffanın eytamı Mustafa ve Fatma yetimler tarafından mensub

vas-i şeriyeleri olup amcaları olan Veli Beşe ibn-i El-hac Hatır nam kimesne mahfil-i kazada mütevefayı merkumun zevce-i metrukesi Safiye binti Mustafa mahzarında dava ve takrir-i kelam idub Şuşnaz Nahiyesi'nde vaki demeyle maruf bağ ve bahçe eşcar-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve cemi tevabi ile merkum Safiye zabt idub sual olunub kasr-ı yed eylemesin talebi derim dedikde gıbbe-i sual mersume cevabında selef'ül zikr malumat-el hudud bağ ve bahçeyi mütevefayı merkum babam malından deyn aldığı akçe esbab-ı eşkalim mukabelesinde bana bağ idub hal-i hayatımda teslim-i bey eylemiştir dedikde merkumenin sıdk-ı muvafık beyine talep olundukda udul-i müsliminden Bekir ibn-i İbrahim ve Mehmed ibn-i Piyale nam kimesneler el-rical-i şahide mahfil-i kazaya hazırın olub merkumenin takririne muvaffık ve mutabık şهادet-i şer'ıye eylediklerinden şهادetleri hin-i kabulde vaki olundukdan sonra merkum Veli Beşe mu'arazadan men-birle gıbbe-t talep ketb olundu.

Şühudü'l Hal:

- Mehmet Efendi b. El-hac Hasan
- Bekir Beşe ibn-i Hüseyin Çelebi
- Seyyid Veli b. Seyyid Hüseyin
- Veli Çelebi b. Uzun Hasan
- Ve Gayrihum

Belge No: 113/Sayfa 35

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Abdurrahman ibn-i Dellal fahrid nam kimesne mahfil-i kazada yine mezbureden olub bundan akdem vefat iden Monla Bekir ibn-i Mustafa nam mütevefanın ala cihet'ül davaya varisi olan Halil Efendi ibn-i Abdurrahman nam kimesne mahzarında dava ve takrir-i kelam idub mütevefayı merkumde seksen akçe bir gurus olmak üzere hurda hesabı üzere otuz gurus cihet-i

karziyeden almak hakkım olub merhum meblağ-ı mezkur zimmetinde kalub hala varisi merkum Monla Halil Efendi muhallefatin zabt zabt eyledi merhum mezburun malından alacak hakkım eda eylemesin talebi derim dedikde gıbbe-i sual Halil Efendi cevabında merkumun mütevefayı mezburde hakkı olduğu ve hem vefat ettiği zimmetinde kaldığı malumum değildir deyu inkar ile mukabele etmeğin merkum Abdurrahman'ın sıdk-ı makalına muvaffik beyyine taleb olundukda eytam-ı beyyineden Aişe ve Fatma olub isbata kadir olmamağın mu'arazadan men-birle gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu.

Şühudu'l Hal

- Monla Abdülbaki bin Hasan Halife
- Yari'-zade Ömer Çelebi
- Ali Çelebi b. Abdülhalim
- Cafer Beşe el-muhzır
- Hasan ibn-i Abdülkerim
- Ve Gayrihum

Belge No: 114/Sayfa 35

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Ergani kazası'na tabi Küri nam karye sakinlerinden Mustafa b. Tartafın Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ül-küttab Medine-i Harput muzafatından Hüseyinik nam karye sakinlerinden Veli b. Pir Nebi nam kimesne mahzarında bit't-tav-ü'sak ve takrir-i kelim idub karye-i mezbur gevheri ile mahdud olub silk-i mülkünden olan mülk-ü bağı eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresine ve cümle-i tevabi ile hurda hesabı üzere yirmi guruş bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile bey idub kabz-ı semen ve teslim-i beğ eyledim bade'l-yevm merkum minval-i muharer üzere cari olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur kabul idub gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Mansur ibn-i Ahmed
- Cebrail b. Han Abdal
- Monla Osman b. Bayram
- Halil Efendi b. Abdurrahman
- Ve Gayrihum ve Mine'l-hazirun

Belge No: 115/Sayfa 35

Konusu: Arazi-Mülk Anlaşmazlığı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olub sabi iken cela-yı vatan idub hala yine Medine-i mezburede sakin Mehmed Beşe ibn-i İsmail nam cebeci mahfil-i kaza şer-i hatir-i vacibü't-tevkirde Seyyid Mehmed b. Selman mahzarında takrir-i dava ve takrir-i kelim idub ben sabi iken ahr-i diyara gidub mütevefa babam İsmail'in taht-ı tasarrufunda olan Huri Hatun mahallesinde vaki bir tarafı Kürd Selman ve bir tarafı Ağvanlı Monla Osman ve iki tarafı takrir-i am ile mülk-ü menzil evlerini merkum Seyyid Mehmed fuzulen bey eylemiş hala babam mülkü olduğun bilir müsellemanlar vardır merkum muvacehesinde isbat olunub kasr-ı yed idub zikr olunan mülk-ü menzil evleri merkum Seyyid Mehmed bana teslim olunmak matlubumdur dedikde gıbbe-i sual Seyyid Mehmed cevabında zikr olunan evleri işтира eylemişim merkum babası mülkü olduğu malum değildir dedikde iştişhad olunub udul-u müsliminden Abdülkerim ibn-i Hüseyin ve Seyyid Ahmed ibn-i Hamza nam kimesneler li-eclü şehade meclis-i kazaya hazıran olub fi'l-vaki mahdud-u erba ile selef'ül zikr olunan evleri merkum Mehmed Beşe'nin babası evleri olub malikane-i mutasarrıf ola ve

gayri bilirüz husus-u mezbur şahidüz ve şehadet dahi ederiz deyu her biri eda-yı şehadet-i şeriyye eylediklerinde şehadetleri hin-i kabulde vaki olduktan sonra zikr olunan evleri merhum Mehmed Beşe'ye teslim eyledik tenbih birle gibbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Seyyid Hasan b. Seyyid İsrail
- Mahmud Beşe ibn-i Mehmed Çelebi
- İshak Bey ibn-i Süleyman
- Seyyid Hüseyin ibn-i Seyyid Abdurrahman
- Cafer Beşe b. Ahmed
- Ve Gayrihum

Belge No: 116/Sayfa 36

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından karye-i Sarpulu sükanından Receb b. Himmet El-Hac Mehmed b. Veli Melikzade Ahmed b. Mehmed ve Mehmed b. İsmail ve Ali b. Şaban ve Ömer Beşe ibn-i Yakub müseccel vekili olan Ebubekir Çelebi ibn-i El-Hac Abdurrahman mahzarında takrir-i kelim karye-i mezbur bir tarafı Melik oğlu çiftlik demeyle maruf toprakları hatunun zevci Hüseyin Bey fevt olunduktan sonra tapuya müstahak kıyas idub tapu etmiş idik mütevefayı merhum Hüseyin Bey hal-i hayatında ve kemal-i sıhhatinde merhum hatun hibe ve temlik idub yedine hüccet-i şer'iyeye vermiş yedinde olan hüccet-i şer'iyeye ve tezkeresi mucibince merkumenin mülk-ü mevhubudur bizler feragat eyledük ve haberen mine'l-vücuha sebeben mine'l-esbab dava ve talebimiz yoktur dediklerinde mukırrın mezburun minval-i muherrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Ebubekir Çelebi dahi vekaleten kabul idub gibbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Mansur b. Ahmet
- Çebralil b. Han Abdal
- Ömer Bey b. Çavuş Karındaşı
- Monla Mustafa ibn-i Budak
- Zekeriya Efendi
- Ve Gayrihum

Belge No: 117/Sayfa 36

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olup sabık Harput Kalesi Dizdari olan Hüseyin Ağa ibn-i Süleyman nam kimesne meclis-i şer'iyye hatır ve lazımü't-tevkirde işbu rafi'ül küttab Ömer ibn-i Kasım nam kimesne mahzarında ikrar-ı takrir-i kelim Medine-i Harput mahallatından Sinabut mahallesinde vaki senede altı ay yürür bir bab sil değirmeni inde'l-ehali malum'l hudud mülk değirmenimi cemi tevabi ile işbu merkum Ömer hurda hesabı üzere yirmi buçuk guruş ile bir kırkılıca bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile beğ idüb kabz-ı semen ve teslim-i beğ mahdud ile beğ eyledum bade'l- yevm mezkur değirmen merkum Ömer'in mülk-ü müşterasıdır. Keyfe – ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbur Hüseyin Ağa'nın minval-i muharer üzere cari olan ikrarını el-mukırrun lehü'l mezburun ikrarını merkum Ömer kabul idub gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Monla Abdullatif b. Monla Hasan

- Muslu Beşe ibn-i Mezacı
- Ömer b. Osman
- Şaban b. Ali
- Veli B. Ali
- Ve Gayrihum

Belge No: 118/Sayfa 36

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olup bundan akdem vefat iden El-Hac Osman ibn-i Derviş Bey nam kimesne mütevefanın eytam-ı sigarının mensub vasi-i şer'i olan El-Hac Ebubekir mahfil-i kazada işbu rafi'ül küttab Süleyman nam kimesne mahzarında takrir-i dava-ı kelam mütevefa-ı merkumun mezbur Süleyman'da kırk sekiz guruş alacak hakkı olup merkum El-Hac Osman fevt olmağın meblağ-ı mezkur Süleyman'ın zimmetinde kalmışdır. sual olunub alıvermek matlubumdur dedikde gıbbe-i sual merkum cevabında merhum mezbur kırk sekiz guruş verecek deynim olup kendi hayatta iken on sekiz guruş verub otuz guruşu dahi sonra eda ve teslim eyledüm zimmetimde bir akçe hakkı kalmadı dedikde mezburun sıdk-ı makalına muvafık beyyine talep olunub udul-u müsliminden Mehmed Beşe ibn-i Ahmed ve Hacı Hasan ibn-i Hacı Baba nam kimesneler li-eclü'ş-şehade meclis-i kazada hazirun olup fi'l vaki merhum hayatta iken bizim huzurumuzda merkum Süleyman'dan otuz guruş hakkım kalmıştı aldım ödeştim deyu bize ve ikrar-ı yed-i had eyledi husus-u mezbure şahidüz ve şehadet dahi ederüz deyu her biri şehadet-i şer'iyye eylediklerinde şehadetleri kabul olup gıbbe-t talep ketb olundu.

Şühudu'l Hal

- Ali Çelebi İbn-i Abdülhalim
- Hasan Çelebi
- Seyyid Hasan Çelebi
- Hasan ibn-i Abdülkerim
- Cafer Beşe El-muhzır
- Ve Gayrihum

Belge No: 119/Sayfa 37

Konusu: Arazi-Mülk Anlaşmazlığı

Tarih: Tarihsiz

Münakkat-ı ra'i medine-i Harput olub hak Mahmiye-i Amid'de tavattün iden Halil Efendi ibn-i Abdurrahman nam kimesne mahfil-i şer'i hatr-ı vacibü't-tevkirde Esseyid Ahmed Çelebi ibn-i Esseyid Yusuf mahzarında takrir-i dava idub merkum Esseyid Ahmed cediden bina tamir olunan evlerin olub suyu kadimden kendi havlusuna cari iken zikr olunan havlu tamir idub suyu kendi havluma tam-ı üzere neden cari eylemiştir bana zararı geliyor sual olunub mezkurun evlerinin evlerinin oluk suyu kadimden olageldiği üzere kendi havlusu tarafına car'i olmak matlubumdur dedikde gibbe-i sual merkum Esseyid Ahmed cevabında selef'ül zikr olunan evlerin oluk suyu kadimden benim havlum tarafına cari olurdu hala cediden tamir olundukda merkum Halil Efendi'nin havlusu üzere yine cari olduğu tarafa cari olundu idim deyu mukırr-u muteref olundukda zikr olunan suyu kendi tarafına döndürmeye tenbih-birle ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Ali Çelebi ibn-i Abdülhalim

- Hüseyin Çelebi ibn-i Hasan Efendi
- Monla Abdülbaki ibn-i Hasan Halife
- Monla Osman Efendi
- Ve Gayrihum

Belge No: 120/Sayfa 37

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden Hafise binti Köse Ahmed nam hatun mülk-ü mevrus zevci Hacı Hüseyin ile müşterek olduğu Ebu Tahir mahallesinde vaki Malum'ul-hudud evlerinin beyyine tarafından zevci merkum Hacı Hüseyin'i vekil eylediğini Selim b. Mustafa ve İbrahim b. Ömer nam kimesne şahadet idub ol-dahi vekaleti kabul ve hizmetin edaya tahadüd ve iltizam etmeğın ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Munzur Bey el-cümdi
- Vanlı Hamo
- Ali Çelebi ibn-i Abdülhalim
- Demirci Ömer
- Monla İsmail b. Ahmed
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 121/Sayfa 37

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olup bundan akdem vefat iden Bornizer Osman nam müteveffanın Sulbiye kızı Aişe ve zevce-i metrukesi Habibe taraflarından bi-mahü mechü's-sübut vekilleri olan Monla Hüseyin Efendi ibn-i Monla İbrahim nam kimesne işbu rafi'ül-küttab müteveffanın Sulbi sahih oğlu Gazi Hüseyin mahzarında taktir-i kelim müvekkitan-ı mezburatının müteveffa-ı merkurumun erzak ve emlak vesair muhalefatından kendülerine aid olan hisse-i şaiyaları için merkume Habibe'nin semen-i hissesi ve mihr-i müecceli mahalle-i Sare Hatun'da vaki iki tarafı Veli-Çelebi-oğlu İbrahim ağa mülküne ve bir tarafı merkurum Gazi Hüseyin mülküne ve bir tarafı Şah Ali oğlu mülküne bu hudud ile mahdud olan bir bab evini kadim-i tevabi ile Ortak Nahiyesi'nde vaki bir tarafı Keçecizade Osman bağına ve bir tarafı Halil Ağa bağına ve bir tarafı Hergeleci-oğlu bağına ve bir tarafı tarik-i am ile Mahdud bağını eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve hezanile ve suyu ve kadim-i tevabi ve levhakkı ile ala sebil-i ittihazda semen-i hisse-i şaiyası ile mihr-i müecceli mukabelesinde alıb kabul ve kabz eyledi ve yine merhumun Sulbiye kızı merkume Aişe'ye müteveffa-ı merkurumun malından aiden olan hisse-i şaiyası mukabelesinde be-tarik-i ittihazda hurda hesabı üzere onbeş guruşa bir sim kemer ve on guruşa bir kırmızı kadife kaftan ve beş guruşa birer inek alıb kabz eyledi bade'l yevm müteveffa-ı merkurum Bornemuz Osman'ın malından ve bundan akdem vefat eden oğlu Ahmed hissesinden mezburatına aid olan hisse-i şaiyalarında vechen mine'l-vücu ve sebeben mine'l-esbab alaka ve mutalebeleri kalmadı ibra ve amme ile ibra ve iskat-ı tam ile iskat olunub kat-ı niza ve vaz-ı husumet eylediler şöyle ki tarafeynden irs hususuna müteallik dava ve niza sadır olup mesmu'a ve makbule olunmaya dedikde mukrır-ı mezburun minval-i muharer üzere vaki olan vekaleten ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Gazi Hüseyin dahi kabul idub gibbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Keçecizade Tabak Osman
- Ömer Çelebi ibn-i Türkman
- Bekir Çelebi ibn-i Satılmış
- Uzun Mehmed ibn-i Mustafa
- Keçecizade Haba Osman
- Ve Gayrihum ve mine'l-hazırın

Belge No: 122/Sayfa 38

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput muzafatından Alişam nam karye sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Cebrail ibn-i Mıkdar nam mütevafatın sağır oğlu İbrahim ve Mehmed ve sağır kızı Hanbike nam sigarların ahvallerini hıfz ve emuallerini zabta bir vasi lazım olmağın taraf-ı şeriyeden kebir oğlu Kaya nam kimesne vasi nasb ve tayin olunub ol-dahi vesayeti kabul ve hizmet-i lazımesin edaya ta'ahhüd ve iltizam itmeğın gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu. Tahriren fi'eva'il-i şehir-i Cemaziye'l-ahir sene selasa ve sebin ve elf

Şühudu'l Hal:

- Mehmed Efendi Molla Hacı
- Uncu Osman Beşe
- Monla İsmail b. Ahmed
- Murtaza Bey ibn-i Bekir Bey

Belge No: 123/Sayfa 38

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput muzafatından Munzur Bey mezrası sakinlerinden Serkis veledi Arunlik karındaşları Avit ve Manik ve Markos nam zimmiler mahfil-i kazada işbu bais-i haze'l küttab Munzur Bey mahzarında ikrar-ı tam ve takrir-i kelim merkum Munzur Bey cihet-i karzdan doksan üç bütün riyal gurus merkume vacibü'l-eda ve lazimü'l-kaza verecek deynimiz olub biri birimize kefil bi'l-mal olduk bundan maad iki camuş ve yedi öküz ve iki inek ve iki demür ve iki gem olub kendüye murabaa eylediğimiz arpa ve buğdayın vakt-i harmanda almış şer'isi çıkdıktan sonra iki hisse müşar-ileyh Munzur Bey'in ve bir hisse bizim buğdaş ve arpadan gayrı her ne ziraat ve hirasat ederse ta'şir olunduktan sonra beyyinemizde münasafa üzerinde taksim oluna her ne zaman murabaa elinden çıkarsın meblağ-ı mezkur doksan bütün riyal gurus ile otuz sekiz hurda gurusun ve iki camuş ve yedi öküz ve iki demür ve iki gemin bila-noksan eda ve teslim eyleyelim dediklerinde mukırrun-ı mezburunun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur muma-ileyh Munzur Bey dahi vicahen tahkik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, evail-i şehir-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l Hal:

- Kuşcuzade Hasan Çelebi,
- Esseyid Emir Ahmed
- Mustafa Çelebi ibn-i Ramazan
- Semir Beşe ibn-i kürd Veli
- İbrahim Çelebi ibn-i İshak
- Küçük İbrahim ibn-i Şeyh Ali
- Monla İsmail ibn-i Ahmed
- Cafer Beşe El-muhzır

- Hüseyin Çelebi
- Ve Gayrihum ve mine'l-hazirun

Belge No: 124/Sayfa 38

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evail-i Cemaziyelevvel 1073 (Aralık 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Ömer Bey ibn-i Küçük El-hac Bey mahfil-i kazada işbu rafi'ül -küttab Zekeriya Efendi ibn-i Mehmed Ağa mahzarında tavain ikrar ve takrir-i kelim idub Hoğu nam karye akarında vaki Yoğun Hark dimiyle ma'ruf hark cari oan sudan tasarrufumda mülküm olub nöbetle beş gice suyumki bi-hakk gun bi-hakk suyum merkurum Zekeriya Efendi'ye tarafeynden icab-ı kabul-i havi ile altı bin akçeye bey-bat-ı sahih-i şeri ile bey idub kabz-ı semen-i madud ve teslim-i mebi-i mahdud eyledum bade'l-yevm selefü'l zikr olan beş gün beş gice suyumdan yarım gün yarım gice su merkurum Zekeriya Efendi'nin mülk-i müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minual-i muharrer üzere vaki olan ikrarı el-mukırrun lehü'l-mezbur Zekeriya dahi tasdik-i kabul idub gibbe-t taleb ketb ve terkım olundu. Tahriren fi, eva'il-i şehr-i Cemaziye'l-evvel, sene selase ve sebin elf

Şühudu'l Hal:

- Mustafa Ağa ibn-i Davud Beşe
- Hergelecizade Osman Ağa
- Ahmed Çelebi ibn-i Piyale Ağa
- Ahmed Efendi el-İmam
- El-hac İbrahim b.Büyük El-hac Ağa

Belge No: 125/Sayfa 39

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden fahrü'l-eşbah Ebubekir Ağa ibn-i Büyük El-hac Bey meclis-i şer'i şerif-i vacibü't-teşrifde işbu sahib-i haze'l-kitab Zekeriya Efendi ibn-i Mehmed Ağa mahzarında bi-tav ve rıza ikrar-ı tam ve tekrar-ı kelim idub karye Hoğu akarında Yoğu Hark dimeyle ma'ruf harkdan cari olan sekiz gün ve sekiz gece suyumdan yarım gün yarım gece suyumu merkum Zekeriya Efendi altı bin akçe tarifeden icab-ı kabul-ı havi bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile bey idub kabz-ı semen ve teslim-i mebi eyledüm bade'l yevm salifü-z-zikr olan sekiz gün sekiz gece sudan yarım gün yarım gece su merkumun mülk-ü müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarıf olsun dedikte mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Zekeriya Efendi dahi tasdik-i kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, eva'il-i şehri-i Cemaziye'l-ahir, sene 1073.

Şühudu'l Hal:

- Mustafa Ağa ibn-i Davud Beşe
- El-haca İbrahim Ağa b. Büyük El-hac Bey
- Osman Ağa Hergelecizade
- Ömer Bey ibn-i Büyük El-hac
- Ahmet Efendi el-imam
- Yusuf Bey el-cümdi
- Es-seyid Hüseyin Çelebi
- Gayrihum ve mine'l-hazırın

Belge No: 126/Sayfa 39

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput muzafatından Mollakendi nam karye sakinlerinden Osman b. Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada Kapukıran Ahmed Ağa mahzarında ikrar ve takrir-i kelim idub karye-i Sarpulu akarında vaki Cüdi Çiftliği dimeyle maruf bir çiftlik sulu ve susuz topraklarımın hakk-ı tasarrufumuz sahib-i arz marifetiyle tefuiz idub mukabele-i tefvizde olan meblağ-ı mezkuru bi't-temam alub kabul ve kabz idub teslim-i tefevvüz eyledim dediği kayd olundu.

Şühudu'l Hal:

- Süleyman Bey b. Bekir Bey
- Karındaşı Murtaza Bey
- İsmail Bey b. Mustafa
- Mustafa Çelebi b. Ramazan
- Kasım b. Pehlivan
- İsmail Bey b. Muhzur Bey
- Kasab Kara Mustafa
- Monla İsmail b. Ahmed
- Hüseyin Çelebi

Belge No: 127/Sayfa 39

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Evail-i Cemaziyelevvel 1073 (Aralık 1662)

Medine-i Harput sakinlerinden Süleyman ibn-i Maksud nam kimesne mahfil-i şer'i-i enverde kendü tarafından asaleten ve validesi Rahime binti Kasım ve hemşiresi Fadıma taraflarından bi-ma-hüve nehcü's-sübut vekili olub vekaleten ve hemşiresi Kerime tarafından mensub vasisi olub vesayeten ibşu rafi'ül-kittab Barizade Mehmed Çelebi ibn-i Mevlüd Bey Mahzarında bi'l asale ve bi'l-vekalet ve bi'l-vesaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idub Zahiriyye Medresesi mahallesinde vaki

bir tarafı Rahime Hatun mülküne ve bir tarafı Es-Seyyid Mustafa mülküne ve bir tarafı Mahmud Çelebi mülküne ve bir tarafı tarik-i am ile mahdud bir bab Soffa bir bab kış evi ve bir bab ahir ve örtmesiyle ve helasıyla ve havlusuyla ile ve cem'-i tevabi ile mülk-ü menzil evlerimi yedi bin ikiyüz akçe ile bir kabz adedi na-malum merkum Mehmed bey-i bat-ı sahih ile bey idub kabz-ı semen ve teslim-i mebi eyledüm salifü'z-zikr olunan evler merkumun mülk-ü müşterasıdır Keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan asaleten ve vekaleten ve vesayeten ikrarını merkum Mehmed Çelebi dahi tasdik-i kabul idub gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu. Tahriren fi'eva'il-i şehri cemaziye'l-evvel, sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l Hal:

- Kasab Kara Mustafa
- Hacı Bey merdum b.Halil Bey
- Es-seyyid Abdullah Çelebi
- Gümüşlü-Zade Ahmed
- Gayrihum ve mine'l hazirun

Belge No: 128/Sayfa 40

Konusu: Arazi-Mülk Anlaşmazlığı

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput muzafatından Tilenzid nam karye sakinlerinden Ahmed Bey ibn-i Ahmed nam kimesne mahfil-i kazada karındaşları Monla Mehmed ve Ebubekir karındaşı oğlu İbrahim ibn-i Yahya nam kimesneler mahzarlarında ikrar-ı takrir-i kelam idub karye-i mezbur akarında vaki Ömer ibn-i Mikail ve Kalo b. Süleyman nam kimesnelerden iştirai eyledim Sulu ve susuz nısf çiftlik toprak ve bundan gayri Şintil nam karye akarında vaki Karataş'da iki kıt'a tarlalarımın ma'ada karye-i

Tilenzid ve Şintil'de eğer babamızdan kalma ve eğer kendümüz iştiraya eylediğimiz sulu ve susuz topraklara cümle müşa' ve müşterek olub beyyinemizde taksim olunacaktır taksim olundukda herkes hissemize mutasarrıf olalım dedikde mezburun Monla Mehmed ve Ebubekir ve İbrahim nam kimesneler dahi her biri cevaba mütesaddi olub salifü'z-zikr olan Tilenzid nam karyede vaki Ömer ve Kalo nam kimesneler iştiraya eylediği nısf çiftlikler ve Şintil nam karyede vaki Karataş nam mevzi vaki iki iki kıt'a tarla ve topraklarda bizim alakamız yokdur mezbur Ahmed Bey'in kendi mülküdür bunlardan taht-ı tasarrufumuzda olan sulu ve susuz topraklar bi'l-cümle beyyinemizde taksim oluna taksim olundukta herkes hissemiz mutasarrıf olalım vecih-i meşruh üzere kat-ı niza ve fasl-ı husumet eyledik bade'l yevm husus-u mezbur müteallik tarafeynden dava ve nizamız sadır olursa inde'l-hükkamü'l-kiram müsa'a ve makbul olunmaya dediklerinde tarafeynin cevablarında herbiri tasdik-i kabul idub gibbe't-taleb ketb olundu. Tahriren fi'evail-i şehri Cemaziye'l ahir li-sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l-Hal:

- Ömer Bey b. Büyük El-hac Bey
- Zekeriya Efendi
- Mahmud Beşe
- Ömer Bey ibn-i Osman Bey
- Ali Çavuş ibn-i Mehmed Ağa
- Mustafa Hüdaverdi
- Ve Gayrihum

Belge No: 129/Sayfa 40

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Mustafa Çelebi ibn-i Mahmud Çelebi nam kimesne mahfil-i şer'i hatr-ı vacibü't tevkirde işbu rafi'ül kitab Çavuş karındaşızade Ali Çavuş ibn-i Mehmed mahzarında bi't tav ve rıza ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idub silk-i mülk-i sahibimde dahil-i taht-ı tasarrufumda muntazam ve münselik Meydan mahallesinde vaki bir tarafı Ali Beşe ibn-i Mehmed Beşe ve bir tarafı Mustafa Çelebi ve bir tarafı Aişe Hatun ve bir tarafı tarik-i am ile mahdud mülk-ü mevrus iki bab evde etrafında eyvanile ahır ve avlusu ile ve kadimi tevabi-i ile seksen akçe bir gurus olunmak üzere hurda hesabı üzere yüz elli gurusu tarafeynden icab-ı kabul havi bey-i bat-ı sahih-i kat-ı ile bey idub kabz-ı semen-i madud ve teslim-i mebi-i mahdud eyledim bade'l yevm salifu'z-zikr olan menzil evlerim merkumun mülk-ü müşterasıdır. Keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbur Ali Çavuş dahi vicahen tasdik-i kabul idub gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu. Tahriren fi eva'il-i şehir-i Cemaziye'l-ahir sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l-Hal:

- İsmail Efendi ibn-i el-hattab
- Ömer Bey ibn-i Büyük El-hac Bey
- Mahmud Beşe b.
- Ömer Bey b. Osman Bey
- Ahmed Bey ibn-i Melik Mehmed
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun
- Ve Gayrihum mine'l – hazirun ve gayrihum

Belge No: 130/Sayfa 41

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Yusuf Bey ibn-i Abdullah nam kimesne el-cüdi mahfil-i şer'-i hatir-i vacibü't-tevkirde madine-i mezbure sakinlerinden Zarife binti Osman kethüda ve Sadriyye kızları Adile ve Kerime Hatun asaleten ve hemşireleri Şahime ve Atike taraflarından bi-ma-hüve nehcü's-sübut sabitü'l vekale olan Mehmed b. Abdurrahman nam kimesne mahzarlarında ikrar-ı takrir-i kelam idub bundan akdem Kayın anam mezbure Zarife'den iştirâ eylediğim Meydan Mahallesi'nde vaki malum-el hudud evlerimi içinde olan esbab ve eşkalimi ve Ankozlu Ömer'den aldığım malumetü'l-hudud topraklarımı zevcem olub müteveffiyeye olan Fatma Hatun mihri mukabelesinde virüb yedinde hüccet-i şer'i virmiş idim merhume olub zikr olunan evlerden esbab ve eşkalden ve toprakdan hasebü'l-irsü'ş-şer'i bane intikal iden hisse-i şaiyamı müteveffi-i merkumenin muhallefatından mezburanlara aid ve raci olan hisseleri mukabelesinde ev hissemi virub onlar bende alakaları ve alakam kalmadı ibra ve am ile ibra ve iskat-ı tam ile iskat olunub kat'ı niza ve fasl-ı husumet eyledik şöyleki husus-u mezbura müteallik tarafeynden dava ve nizaim sadır olursa inde'l-hükkamü'l kiram mesmu'a ve makule olunmaya dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun-ı lehü'l-mezburun Zarife ve Adile ve Kerimeasalen ve Şahime ve Atike taraflarından Mehmed nam kimesne vekaleten tasdik-i kabul idub gibbe't-taleb ketb olundu. Tahriren fi, eva'il-i şehir-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve seb'in ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Mehmed Efendi ibn-i Monla Hacı
- Hacı Muslu b. Mahmud Beşe
- Ümera-oğlu Sarrac Veli
- Nasuh Beşe er-racil
- Hasan b. Abdülkerim
- Ve Gayrihum

Belge No: 131/Sayfa 41

Konusu: Hırsızlık

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden fahrü'l eşhab Hasan ibn-i Hüseyin Can Ağa nam kimesne mahfil-i kazada rafi'ül-kitab Ebubekir Ağa ibn-i Karaman Ağa mahzarında takrir-i dava idub bundan akdem Kürd Ali nam kimesneye bir tortu at virub ol-dahi binub Birecik nam karyeye gidüb eğer atda bazı kimesneyi merkum Bekir Ağa tahrik itdirüb zikr olunan atımı serika ittirdiği mesmuam olmuştur sual olunub elzumu icra olunmak matlubumdur dedike gıbbe-i akibü'l-inkar beyyine taleb olundukda yeminden nükul etmeğin vaki hal gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, eva'il-i şehri Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Ömer Bey ibn-i Çavuş karındaşı
- Bazara giden Mahmud Beşe
- El-hac Arslan
- Mehmed Çelebi ibn-i El-hac Osman
- Mustafa Efendi
- Hüseyin Çelebi ibn-i Hasan Efendi
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 132/Sayfa 42

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Atike ve Şaheme ve Kerime nam hatunlar tarafından hususat-ı atiyü'l-beyana bi-ma-hüve neh-cü's- sübut vekili olan Mehmed ibn-i Abdurrahman nam kimesne mahfil-i kazada mezburların valideleri Zarife ve hemşiresi Adile muvacehelerinde takrir-i kelim idüb müvekkiletlerim mezburun Atike ve Şaheme ve Kerime'ye müteveffiye olan hemşireleri Fatma Hatun'un muhalefatından aid olan hisse-i şayi'aları mezburetan Zarife ve Adile yedlerinden alub kabul ve kabz idüb ve Meydan Mahallesinde vaki Malumatul-hudud evlerinde ve esbab ve eşkalinde ve topraklarında vesair ism-i malı ıtlak olunan erzak ve eşyasında veçhen mine'l-vücuah alakaları kalmadı kat-ı niza ve fasl-ı husumet olunup ibra ve am ile ibra ve iskat-ı tam ile ıskat oldular ve salif'ül zikr olunan evlerden bir bab büyük eve bir bab küçük evde önünde örtesiyle ve havlusu ile ve Adile'nin düer kapusundan yolu ile mezbure Zarife'nin hissesine düşüb bir bab fevkanı oda ve önünde eyvanıyla ve tahtani ahuru ile ve havlusu ve kenefile ve taşra kapusu ile merkurum Adile'nin hissesine düştü herkes hissesine mutasarrıf olsunlar bir vechle biri birinde davaları ve nizaları kalmadı dedike mukırr-ı mezburun minval-imuharrer üzere vaki olan vekaleten ikrarını el-mukırratan-ı mezburetan Zarife ve Adile dahi bi'l-muvacehe tasdik-i kabul idub gibbe-t tale ketb olundu. Tahriren fi, eva'il-i şehri Cemaziye'l-ahir, sene 1073.

Şühudu'l Hal:

- Mehmed Efendi b. Monla Hacı
- Hacı Seyli b. Mahmud Beşe
- Emir oğlu Veli Çelebi
- Nasuh Beşe er-racil
- Hasan ibn-i Abdülkerim
- Ve Gayrihum

Belge No: 133/Sayfa 42

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Adile ve Şaheme ve Kerime nam hatunlar tarafından husus-ı atiyü'l-beyan bi-ma-hüve neh-cü's- sübut vekili olan Mehmed b. Abdurrahman nam kimesne mahfil-i kazada mezbura gerek valideleri Zarife ve hemşiresi Adile muvacehelerinde takrir-i kelim idüb müvekkiletlerim mezburun Atike ve Şaheme ve Kerime'ye müteveffiyeye olan hemşireleri Fatma Hatun'un muhalefatından aid olan hisse-i şayi'alarını mezburetan Zarife ve Adile yedlerinden alub kabul ve kabz idüb ve Meydan Mahallesinde vaki malumatül-hudud evlerinde ve esbab ve eşkalinde ve topraklarında vesair ism-i malı itlak olunan erzak ve eşyasında veçhen mine'l-vücuah alakaları kalmadı kat-ı niza ve fasl-ı husumet olunup ibra ve am ile ibra ve iskat-ı tam ile iskat oldular ve salif'ül zikr olunan evlerden bir bab büyük oda ve bir bab küçük oda ve önünde örtesiyle ve havlusu ile ve Adile'nin kapusundan yolu ile mezbure Zarife'nin hissesine düşüb bir bab fevkanı oda önünde eyvaniyla ve tahtani ahuru ile ve havlusu ile ve taşra kapusu ile merkume Adile'nin hissesine düştü herkes hissesine mutasarrıf olsun bir vechle biri dava ve nizaları kalmadı dedike mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan vekaleten ikrarını el-mukırratan-ı mezburetan be't-taleb ketb olundu. Tahriren fi, eva'il-i şehri Cemaziye'l-ahir, li-sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l Hal:

- Mehmed Efendi ibn- Monla Hacızade
- Hacı Seyli b. Mahmud Beşe
- Emiroğlu Veli Çelebi
- Nasuh Beşe er-racil
- Hasan b. Abdülkerim
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 134/Sayfa 43

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Halil Çelebi ibn-i Mehmed Bey mahfil-i kazada işbu rafi'ül-kitab Es-Seyyid Osman ibn-i Hüseyin eş-şehri Kayat mahzarında bi't-tav' ve rıza ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb silk-i mülk-i sahihimde vacib-i taht-ı tasarrufumda muntazım münselik Pekinik nam karyede vaki bir tarafı Mevlüd oğu bağına ve bir tarafı Es-Seyyidü'l Gani oğlu bağına ve bir tarafı Osman b. Seydi Mehmed bağına ve bir tarafı Abdürrezak oğlu bağına bu hudud ile mahdud-ı mümtaz mülk-i mevrus bağçemi eşcar-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve hezanile haftada yarım gün cari olan Su ile bundan ma'ada karye-i mezburda vaki Keban Bağı demeyle maruf teğek bağımı ve Alfavut Bağı demeyle maruf malumetül-hudud teğek bağı kadime tevabi-i ile merkum Es-Seyyid Osman hurda hesabı üzere seksen akçe bir gurus olmak üzere iki gurus tarafeynden icab-ı kabul-ı havi bey-i bat-ı sahih ile bey idub kabz-ı semen-i madud ve teslim-i meb-i mahdud eyledim bade'l-yevm salif'ül zikr bahçe ve bağlar kadim-i tevabi ile merkumun mülk-i müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Es-Seyyid Osman dahi vicahen tasdik-i kabul idub hüccet-i bey'e hüküm-birle gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, eva'il-i şehri Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Abdullatif Efendi el-hatib
- Monla Ahmed efende el-hatib
- Diğer Monla Ahmed b.Monla İbrahim
- Hüseyin Çelebi b. Monla İbrahim
- El-hace Nali
- Teşerzade Es-seyyid Mehmed
- Topaloğlu Hüseyin Beşe
- Mustafa Çelebi b. Es-seyyid Abdurrezzak
- Abdülgani b. Seydi Mehmed

- Ve ayrihum mine'l-hazırın

Belge No: 135/Sayfa 43

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput muzafatından Mornik nam karye zımmilerinden bundan akdem mürd olan Kirakos veled-i Aleksan nam zımminin sağır oğlu Papik ve sağır kızları Ceyk ve Ber nam sigarların ahvallerini hıfz ve emvallerini zabta bir vasi lazım olmağın taraf-ı şer'den Korkik Veled-i Davud nam zımmi vasi nasb olunub gibbe't-taleb ketb olundu. Tahriren fi, eva'il-i şehir-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- İbrak veled-i Kirakos
- Bedik veled-i Pağram
- Mahmud Çelebi ibn-i Ali Beşe
- Davodi veled-i Kirakos
- Keş veled-i Avaş
- Ve Gayrihum

Belge No: 136/Sayfa 43

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Küçük Sipahi Mustafa Bey b. İbrahim Çelebi mahfil-i kazada işbu rafi'ül-kitab Ali Çavuş ibn-i Mehmed Ağa mahzarında tav'an

ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idub silk-i mülk-i sahihimden vacib-i taht-ı tasarrufumda muntazım ve münselik Meydan Mahallesinde vaki bir tarafı Aişe Hatun mülküne ve bir tarafı tarik-i am ile mahdud bir bab evde ve bir bab kış evi ve bir bab kilar ve iki bab anbar ve bir baba hur ve iki havlusu ile kenefi ile ve cemi tevabi ile merkum “Ali Çavuş’a seksen akçe bir guruş olunmak üzere yüz elli guruşa bey-i bat-ı sahih ile bey idub meblağ-ı mezkur yüz elli guruşu merkumeye virecek deynime takas idub meblağ-ı mezkur yüz merkum ali Çavuş’un hurda hesabı üzere bir seneye kamilane dek yüz guruş ecel-i mevudu alacak kaldı zikr olunan yüz guruş vacibü’l-eda ve lazimü’l-kaza deynimdir ve salifüz-zikr evler dahi kadim-i tevabi ile merkumun mülk-i müşterasıdır. Keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü’l-mezbur Ali Çavuş dahi vicahen tasdik-i kabul idub gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, eva’il-i şehri Cemaziye’l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu’l-Hal:

- Munzur Bey el-cümdi
- El Hac Haşim Beşe
- El-Hac Arslan Beşe
- Zade Maksud
- Ve Gayrihum mine’l-hazirun.

Belge No: 137/Sayfa 44

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput muzafatından karye-i Mornik zımmilerinden olub bundan akdem mürd olan Kirakos nam zımminin eytam-ı sigarının kibel-i şer’den mensub vasisi olan Kirakos veled-i Davud nam zimmi mahfil-i kazada karye-i mezbur

sükkanından Maridos veledi Vartan mahzarında bil-vesaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb yetim-i Mezburunun deyni eceli için karye-i mezburede vaki bir tarafı El-hac Murad'a iki tarafı keşiş-oğlu ve bir tarafı tarik-i am ile Mahdud bir kıta hududu malum tarlamın ve bundan ma'ada yine karye-i mezburede vaki bir tarafı Eşrik ve bir tarafı Hokas bu hudud ile mahdud iki kıt'a bağ yeri ve zikr olunan bir kıt'a tarlanın hakk-ı tasarrufun sahib-i arz marifetiyle ve sekiz günde yarım gün yarım gice altından cari olan suyu ile ve kadim-i tevabi ile merkum Mardiros'a verecek deyni takas eyledüm bade'l yevm salifü'z zikr olan bir kıt'a tara ve iki kıta bağ yeri merkumun mülk-i müşterası ve hakk-ı tefuizidir keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan vesayeten ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Mardiros zımmı dahi vicahen tasdik-i kabul idüb gibbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, evail-i şehri Cemaziye'l-ahir, li-sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Esrik-i Veled-i Kirakos
- Berik veled-i Pağram
- Mehmed Çelebi b. Ali Beşe
- Mardiros Veledi Kirakos
- Keşiş-oğlu Oğlu
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 138/Sayfa 45

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Asiye bint-i Piyale nam Hatun tarafından vekili olan zevci olan Mustafa nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ü'l- kitab Eyüb

b. Mehmed Beşe mahzarında ikrar idüb müvekkilem mezburenin merkum Eyüb'ün babası müteveffa Mehmed Beşe'nin yanında emanet-i tarikiyle kebir kazgan ve bir teşt ve bir kat orta döşek emanet-i vaz idub vefatından sonra isbat idüb yedine hüccet-i şer'iyye verilmiş idi hüccet-i şer'iyye mucibince zikr olunan kazgan behası onbir buçuk hurda guruş ve zikr olunan teştı aynıyle alub kabul ve kabz idüb orta döşeği merkum hibe eyledi husus-u mezbure müteallik mezbur Eyüb dahi kabül idüb gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahiren fi, eva'il-i şehri Cemaziye'l ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Veli Beşe ibn-i Hazır
- Monla İsmail b. Ahmed
- Hasan Beşe ibn-i Köse Mustafa
- Hasan ibn-i Abdülkerem
- Ve Gayrihum mine'l-hazırın

Belge No: 139/Sayfa 45

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Mahmud Beşe ibn-i El-hac Hüseyin mahfil-i kazada yine medine-i mezbur sükkânından olub bundan akdem vefat iden Derviş Beşe nam müteveffanın eytamlarına mensube vasi-i şer'i olub ceddesi olan Fatma bint-i Mehmed Ağa nam hatun mahzarında dava ve takrir-i kelam idub bundan akdem müteveffayı merkumun sulbiye kızı Aişe nam hatun oğlum nam-zade idub ağırlık namına kırk hurda guruş ve bir çift altın küpe ve bir altın yüzük ve bir donluk el çantası ve bir tabla ve bir tonluk duvaklık ve bir ibrişim leğın üstü saçağı ve bir kuşaklık el ve onbir Acem bezi ve yirmi arşun ince ketan ve yirmi dört arşun orta ketan ve iki çift ibrişim saç bağı ve iki çoltar izarlık ve bir hamam esbabı mükemmel ve iki arşun ketan ve behası merkume Fatma Hatun'a teslim eyledim merkume Aişe

bi-emrullah-ı te'ala müteveffıye olmağ ile zıkr olunan nakd kırk guruş ile mezkur eşyaları mersumeden talebi derim sual olunub alıverilmek matlubumdur dedikde gıbbe-t sual mezbure Fatma Hatun vech-i meşruh üzere salifü'z-zıkr olan semen ve eşyalara mukırr-ı muteref olmağın edasına tenbih-birle gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, eva'il-i şehri Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Bekir Efendi el-Müderris
- Es-Seyyid Süleyman Efendi
- Mahmud Beşe er-Racil,
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 140/Sayfa 46

Konusu: Tapu Kaydı

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput muzafatından Huh nam karye sakinlerinden Mahmud Ağa nam kimesne meclis-i şer'e gelüb takrir-i kelim idüb karye-i mezbur sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden b. Mustafa nam müteveffanın taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz zeminleri evlad-ı zukuru olmamağıyla tapuya müstehak olmağ ile sahib-i arz marifetiyle zıkr olunan zeminleri bana tapuya virib kanun-ı Padişahi üzere resmin alub yedime mümza ve mahtum tabu temessükü vermişdir yedime hüccet-i şer'iyye verilmeğın talebi derim dedikde yedinde olan temessüküne nazar olundukda mazmun temessük merkumun takririne muvafık ve kelimına mutabık olundukda sicil-i mahfuza kayd olunub taraf-ı şer'den dahi bu vesika-i enika 'ala ma-hüve'l-hakika gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, evail-i şehri Cemaziyel-ahir li-sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Monla Osman Efendi
- Mehmed Efendi el-imam
- Monla İsmail ib-i Ahmed
- Ali Bey Kethüda
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 141/Sayfa 46

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden olub vefat iden Ali Çelebi ibn-i Ömer nam müteveffanın varisleri olub karındaşı olan Osman Bey asaleten ve valideleri Arzu bint-i Mehmed ve hemşireleri Hay ve Hadice ve Safiye nam hatunlar tarafından mahüva nehci's-sübut vekilleri olan El-hac Bekir ibn-i Monla Mahmud nam kimesne vekaleten mahfil-i kazada bundan akdem vefat iden El-hac Osman'ın yetimleri Kafiye ve Zeyneb ve Fatma ve Emine nam sağırlerin kibel-i şer'den mensub vasi-i şer'iyyeleri olan cedleri Derviş Bekir ibn-i Osman Çelebi mahzarında herbiri asaleten ve vekaleten ikrar ve takrir-i kelim idüb bundan akdem vefat iden Ali Çelebi'nin müteveffa El-hac Osman mensub vasi-i şer'isi olub merhum olmağın vesayeti hasebiyle müteveffa yetimin ahz-u kabz eyledüğü erzak ve emlakı ve nükud ve zimem-i nasda olan akçesi bi'l-cümle her ne muhallefatı varsa irs-i şer'ile karındaşı merkum Osman Bey müvekkiletlerim mezbure olan Arzu ve Hoy ve Hadice ve Safiye münhasıra olub verasetleri hasebiyle herbiri müteveffayı merkum Derviş Bekir ile El-hac Osman'ın eytamına kible-i şer'den vasi nasb olunan merkum Derviş Bekir görülüb ba'de gelen hesap müteveffayı merhum zimmetinde mal-ı eytamda kalan seksan buçuk gurus Meydan Mahallesinde vaki malumetü'l-hudud bir külliye dükkanın ve bir bab dükkanın alıb kadim-i tevabi ve levahikiyle kabul ve kabz idüb zimem-i nasda olan akçesinin zimmetin dahi bize teslim eyledi müteveffayı mezburunun zimmetinde erhum Ali Çelebi'nin malından bir akçe ve bir habbe alacak hakkım kalmadı kıta'i mezburun zimmetinde vechen mine'l-vucuh ve

() mine'l-esbab dava ve nizamız kalmadı kat-ı niza fasl-ı husumet idub mezburların deynin ibra ve amil ibra ve iskat-ı tam ile iskat eyldik şöyle ki husus-u mezbure müteallik ve dava ve nizam sadır olursa 'inde'l-hükkamü'l-ikram mesmua ve makbule olmaya dediklerinde mukırrun mezburanın minval-i muharrer üzere vaki olan asaleten ve vekaleten ikrarların mukırrun lehü'l-mezbur Derviş Bekir dahi vesayeten tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, eval-i şehri Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Mustafa Ağa ibn-i Davud Ağa
- Veli Çelebi ibn-i Osman
- Şeyhzade Abdulrahman
- Ahmed Çelebi ibn-i Hamza
- Ve Gayrihum

Belge No: 142/Sayfa 47

Konusu: Dükkan Satışı

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput'dan El-hac Haşim mahfil-i kazada işbu rafi'ül kitab Mehmed Bey ibn-i Halil Ağa mahzarında ikrar-ı takrir-i kelam idüb merkum Mehmed Bey'den bundan akdem İğiki nam karyede vaki beynü'l-ehali ve'l-ciran malumü'l-hudud olan mülk değirmenini üçyüz bütün kamilü'l-vezn ve ayar riyalı guruş iştirai idüb meblağ-ı mezkur bi-temam eda ve teslim itmiştim hala bey-i mezburu akale idub semen-i merkum üç yüz bütün riyalı guruşu mezbur Mehmed Bey benden bi'temam olub ahz-u kabz idub zikr olunan dükkanı teslim eyledim dedikde mukırr-ı mezkur El-hac Haşim'in minval-i meşruh üzere sudur iden ikrar ve kelamın mezbur Mehmed bilmuvacehe tasdik ve kabul itmeğın tarafeynden sudur iden ikrar ve tasdik bi-hasbü's-şer'ü 'ş-şerif-i mer'i ve müfid görülmeyüb hüccet-i

hüküm-birle işbu huruf ketb olundu. Tahriren fi, evail-i şehr-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin.

Şühudu'l Hal:

- Ömer Bey ibn-i Büyük El-ac Bey
- Zekeriya Bey ibn-i Çorbacı Mehmed Ağa
- El-hac Mehmed b. Abdurrahman
- Mustafa Ağa bin-i Abdullah
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 143/Sayfa 47

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Mahmud Beşe El-hac Hüseyin nam kimesne mahfil-i kazada Fatma Hatun medine-i mezburede olub bundan akdem vefat iden Derviş nam müteveffanın eytamı sıgarına mensub vasi-i şer'iyeleri olub ceddeleri olan Fatma Hatun ibn-i Mehmed Ağa mahzarında takrir-i dava idub merkume Fatma Hatun husus-u vesayete benim tarafımdan ahz-u kabz ve asale ve cemi-i şer'i umuruna ve müteveffanın zımme-i nasda olan akçesinin cem'ine beni vekili nasb idüb yedime vekalet-i hüccet virüb ve kendü ücretime bir donluk çuka tayin ve ikrar eyledi ben dahi vekaleten tealluk hizmetin eda eyledüm hala tayin olunan ücretimi virmede ta'allül ider sual olunub alı verilmek matlubumdur dedikde gıbbe-i sual merkume Fatma Hatun mezbur Mahmud Beşe'nin ücretinde bir donluk çuka ta'ayyün eylediğine mukırr-u muteref olunmak edasına tenbih-birde gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi evasıt-ı şehr-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Mustafa Ağa Miri-alay
- Süleyman Ağa ez-zaim
- Şahin Bey
- Mehmed b. El-hac Seydi
- Ali Çavuş ibn-i Ahmed
- Ve Gayrihum

Belge No: 144/Sayfa 47

Konusu: Hırsızlık

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak / Şubat 1663)

Medine-i Harput kalasında Azab Ağası Mehmed Ağa ibn-i nam kimesne mahfil-i kazada Veli Çelebi ibn-i İbrahim Beşe mahzarında takrir-i dava idub tarih-i kitabdan on sene mukaddem zevcem bir sim sıvama kemer alub tarih-i mezbureden beri mutasarrife olub tarih-i kitabdan sekiz ay mukaddem merde verüb dellal yedinde zayi olub hala mezbur yedinde salifü'z-zikr kemeri buldum sual olunub alıverilmek matlubumdur dedikde gıbbe-i sual mezbur cevabında mezkur kemeri kitabdan dokuz ay mukaddem kızı Fatma Hatun nam dellaldan işтира eyledüm merkumun malı olduğu malum değildir deyu inkar ile cevap vermeğın merkum Mehmed Ağa'nın takririne muvafık ve kelimına mutabık beyyine taleb olundukda udul-u müselleminden İsmail ibn-i Bekir Ağa ve Mahmud Beşe ibn-i Ahmet nam kimesneler li-eclü'ş-şehade hazirun olub fi'l-vaki dokuz aydan mukaddem zikr olunan kemer merkum Mehmed'in tasarrufundan malı olub otuz dokuz pafta kemerli müşhade olunub merkum Mehmed'in malıdır husus-u mezbura şahidüz ve şehadet

dahi iderim deyu her biri şehadet-i şer'iyye eylediklerinde şehadetleri kabul olunub mezkur kemer mezbur Mehmed-e teslim olunmak hüküm-birle gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, evasıt-ı şehri-i Cemaziye'l-ahir, sene 1073.

Şühudu'l Hal:

- Circis Ağa b. Mehmed Ağa
- Mustafa Çelebi b. Bekir Beşe
- Beradi Ali Beşe
- Monla İsmail b. Ahmed
- Ve Gayrihum

Belge No: 145/Sayfa 48

Konusu: Mehr-i Müeccel

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak /Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Kerime bint-i Cafer Beşe nam hatun mahfil-i kazada bundan akdem zevci olub mezbure tatlik iden Seyyid Mustafa ibn-i nam kimesne mahzarında takrir-i dava idüb idüb merkum beni talak-ı selase ile red eyleyüb zimmetinde tayin olunan ikiyüz hurda gurus mihrim kalmışdır. Sual olunub alıverilmek matlubumdur dedikde gıbbe-i sual mezbure Es-Seyyid Mustafa cevabında Merkume Kerime'ye tayin olunan mihr-i müeccelide nafaka-i adetinden ve zevciyyete müteallik cem'i-dava-dan feragat idub beni hal eyledi ben dahi mahlu-yu mezkura razı olub birbirimizin zimmetin ibra ve iskat idub kat'ı-ı alaka olduk dedikde merkumun takririne muvafık ve mutabık beyyine taleb olundukda udul-u müselleminde Osman b. El-hac Bekir ve Monla İsmail ibn-i Ahmed nam kimesneler li-eclü-şahade meclis-i kazada hazirun olub fi'l-vaki mersume Kerime bundan akdem bizim huzurumuzda mihr-i müeccelinden ve nafaka-i adetinden ve zevciyyete müteallik cem'i-i davasından feragat idub mezburu hal eyledi merkum

Es-Seyyid Mustafa dahi hal'a razı olub tatlıl idub birbirinin zimmetin ibra ve iskat idub kat'ı-ı alaka eyledik husus-u mezbure şahidleriz ve şehadet dahi ederüz deyü herbiri edayı şehadet-i şer'iyye eylediklerinde şehadet dahi makbule olub mezbure Kerime mu'arazadan men-birle gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, evasıt-ı şehr-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Mahmud Beşe ibn-i El-hac Hüseyin
- Hacı Bayram b. Mustafa Çelebi
- Hasan Çelebi b. Kasab Rıdvan
- Bekir Beşe ibn-i Abdülhamid
- Ve Gayrihum

Belge No: 146/Sayfa 48

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak/Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Fahrü'l Miralay Mustafa Bey mahfil-i kazada işbu rafi'ül kitab mumcu Ahmed Ağa mahzarında bi't-tav ve rıza ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb karye'i Habusu'da vaki Badisar veled ve Arslan nam zimmilerden bundan evvel iştira eylediğim malumatü'l hudud olub taht-ı tasarrufumda olan mülk evlerimi ve bahçemi ve yine karye-i mezbur toprağında vaki malumatü'l hudud olub taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz topraklarımdan ve tarlalarımın hakk-ı tasarrufun sahib-i arz marifetiyle muma-ileyh Ahmet Ağa'ya seksen akçe bir guruş olmak üzere dört yüz hürde guruş bey-i bat-ı sahih ile bey ve tefviz eyledüm mukabele-i tefvizde olan meblağ-ı mezkuru ahz ve kabz marü'z-zikr toprakları ve tarlaları ve evleri ve bağı kendüne teslim eyledim bade'l-yevm salifü'z zikr olan arazi ve emlak müşarün-ileyhin mülkü müşterası ve hakk-ı tefvizidir keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun ve bundan ma'ada murabaya virilen altmış sekiz keyli buğda ve kırk keyli arpa tohumuna dahi tohum behası yüz hurda guruş olub zikr

olunan buğday ve arpayı merkume teslim eyledüm mal-ı müşterasıdır dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbur Ahmed Ağa dahi vicahen tasdik ve kabul idub gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahriren fi, evasıt-ı şehr-i Cemaziye'l ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- El-hac Murad Ağa
- İbrahim Ağa Ez-zaim
- Serdar Ali Ağa hala,
- Monla Bekir Efendi b. Ali Baba
- Bekir Çelebi ibn-i Kara Davud
- Es-seyid Osman Efendi
- İbrahim Beşe Arabgirli
- Ali Bey ibn-i Piri Beşe
- Mahmud Beşe Er-rical
- El-Hac Bali
- Sünlü Es-Seyyid ali
- Osman Ağa ibn-i El-hac İbrahim
- İsmail Bey b. Mustafa
- Ömer Bey b. Osman Bey
- Türkmen Kıroğlu Ahmed
- Ve Gayrihum ve Gayrihum

Belge No: 147/Sayfa 49

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak/Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Halil Çelebi ibn-i Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ül-kitab El-hac Bali ibn-i Hüseyin mahzarında bi't-tav ve saf ikrar-u itiraf idüb silk-i mülk-i sahihimde dahil-i taht-ı tasarrufumda münselik Müderris Mahallesinde vaki bir tarafı Es-Seyyid Resul ve bir tarafı El-hac Hayrif iki tarafı tarik-i ammla mahdud bir bab Tabhane ve önünde örtmesiyle ve fevkanı ahurıyla mülk evimi tarafın-i erbaşından bir zıra yerden ma'daa merkum El-hac Bali'ya seksen akçe bir guruş olmak üzere hürde hesabı üzere otuz dört guruş bir mikdar adedi na-malum mankır tarefeynden icab-ı kabul-u havi beyi-bat-ı sahih ile bey idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi eyledum bade'l yevm zikr olunan evler merkumun mülk-i meşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun vech-i meşruh üzere vaki olan ikrarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbur El-hac Bali dahi civahen tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, evasıt-ı şehri-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Abdüllatif Efendi
- Monla Ahmed Efendi el-imam
- Monla Ahmed b. Monla İbrahim
- Hüseyin Çelebi b. Monla İbrahim
- Ve Gayrihum

Belge No: 148/Sayfa 49

Konusu: Vasi Tayini

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Es-Seyid Hüseyin Canbolad Bekir nam müteveffanın sağire yetimleri Hadice ve Aişe nam yetimlerin ahvallerini zabt ve emvallerini hıfz bir vasi lazım olmağın taraf-ı şer'den

ammilleri Es-Seyyid Hasan Çelebi vasi nasb ve tayin olunub ol-dahi vesayeti kabul ve hizmet-i hazimesin edaye ta'ahhüd ve iltizam itmeğın gibbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fı, evasıt-ı şehri-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Es-Seyyid Osman
- Es-Seyyid Osman b. Es-Seyyid Nizameddin
- Yadigar-oğlu Monla Mustafa
- Es-Seyyid Abdullah b. Es-Seyyid Osman
- Ve Gayrihum mine'l-hazırın

Belge No: 149/Sayfa 49

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak/ Şubat 1663)

Medine Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Es-Seyyid Hüseyin nam müteveffanın sağire yetimleri Hadice ve Aişe nam sağirlerin hala kible-i şer'den mensub vasi-i şerriyyeleri olub amileri olan Es-seyyid Hasan Çelebi mahfil-i kazada müteveffayı merkurumun zevce-i metrukesi Safiye Hatun ve yetimlerin ceddesi olub bundan akdem vasi-i mensubesi Fatma nam hatunlar taraflarından bi-ma-hüve nehcü's-sübut vekili olan Osman Çelebi ibn-i El-hac Selman mahzarında bi'l-vesaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb bundan evvel mezbure Hadice mezburetan sağirlerin vasi-i mensubesi olub vesayeti hasebiyle yetimlerin valideleri Safiye yedinde makbuze olub ve meblağ-ı mezkur yirmi iki guruşun ve Meydan mahallesinde vaki malumetü'l-hudud evlerin vasi-i mezbure Hadice ve valideleri Safiye nam hatunlardan alub kabz idüb mezbureten yetimlerin mezburelerin zimmetinden hisse-i şayi'alarından bir akçe ve bir habbeleri kalmadı ve müteveffayı

merkumun eğer () ve eğer işlik ve eğer donluk vesair muhallefatında vechen mine'l-vücu ve sebeben mine'l-esbab alaka ve mutalebeleri kalmadı ve mezbure Safiye dahi müteveffanın zimmetinde olan mihr-i müeccelin ve semen-i hisse-i şaiyasın alub bir akçe ve bir habbesi kalmadı ibra ve iskat oldular dedikde mukırr-ı mezbur Hasan Çelebi'nin minval-i muharrer üzere vaki olan vesayeten ikrarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbur Osman Çelebi dahi bi'l-vekaleten tasdik ve kabul idüb gibbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, evası-ı şehr-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Belge No: 150/Sayfa 50

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak/ Şubat 1663)

Tarlalarımız merkumenin mülk-i müfevvizdir keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı meezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbure Mustafa Ağa dahi vekaleten tasdik ve kabul idüb gibbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi evası-ı şehr-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- El-hac Murad Ağa
- Cirais Ağa ibn-i Mehmed Bey
- Bekir Çelebi b. Halil Ağa
- Mustafa ibn-i Davut Beşe
- Selman Çelebi b. Veli Bey
- Ve Gayrihum

Belge No: 151/Sayfa 50

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Tarihsiz

Medine Harput muzafatından Sarpulu nam karye sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Hüseyin Bey nam müteveffanın sulbiye kızı Kerime nam Hatun tarafından husus-u atiyü'l-beyan ma-hüve nehci's sübut vekili olan Ömer b. Bekir nam kimesne mahfil-i kazada işbu rafi'ül-kitab El-hac Haşim Beşe mahzarında bi'l-ve kale ikrar-ı sahih-i şer'i ve itiraf mer'i idüb müvekkilemin karye-i mezbure akarında vaki müteveffa Hüseyin Bey'in malumü'l-huud evlerinden merkumenin hisse-i şayi'asına ait olan ev hissesini ve çevirme içinde vaki nısf ev hissesi ve çevirme içinde vaki bahçesini eşcar-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle kadım-i suyu ile ve bundan gayr-ı malumetü'l-hudud bir bab tarik evini önünde örtmesiyle ve havlusu ile nısf Bezir-hanesiyle ve bundan ma'ada yine karye-i mezbure akarında vaki Çerkez Önü dimeyle maruf bir buçuk çiftliğin tarlasının sulu ve susuz topraklarının bir kıt'a tarlası dimeyle maruf mülk tarlasının ve değirmen akarında vaki bir kıt'a tarlanın ve Har tepe'de vaki bir kıt'a tarlasının Bayram Bağı dimeyle maruf yeriyle ve kapu önünde olan ma'ada ve Çerkez Önü dimeyle maruf iki kıta tarlalarının hakk-ı tasarrufun sahib-i arz marifetiyle ve zikr olan emlakların bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile merkum El-hac Haşim Beşe'ye seksen akçe bir guruş olmak üzere hurda hesabı üzere sekiz yüz guruşa bey ve tefviz idüb mukabele-i tefvizde olan meblağ-ı mezkur bi't-temam alub kabul ve kabz idüb bade'l yevm salifü'z-zikr olan arazi ve emlak merkumun mülk-i müşterası ve hakk-ı müfevvizidir keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburenin vech-i meşruh üzere vaki olan vekaleten ikrarını el-mezbur El-hac Haşim dahi vicahen tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Bekir Çelebi b. Es-seyyid Hüseyin
- El-hac Bali b. Hüseyin
- Mehmed Bey b. Ramazan
- Selman Ağa ez-zaim
- Şahin Bey

- Ali Çavuş b. Ahmed

Belge No: 152/Sayfa 50

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak/ Şubat 1663)

Medine-i Harput muzafatından Mornik nam karye zimmilerinden Melzon veled-i Vartan nam zimmi mahfil-i kazada karındaşı Mardoros mahzarında ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb karye-i mezbure toprağında vaki malumetü'l-hudud bir kıt'a tarladan bana aid olan hissemın hakk-ı tasarrufun Deve Gölünden hissesine düşen hakk-ı bağı ile ve bundan gayrı Çeşme Suyundan gayrı olan sudan onbeş günde bir gün bir gice sudan bostanımı bağı eylediği bostandan fazla kalan suyu ile seksen akçe bir gurus olmak üzere onbeş hurde gurus tefviz idüb mukabele-i tefvizde olan mebağ-ı mezkur onbeş hürde gurusu merkum yedinden bi't-temam ahz-u kabz idüb salifü'z-zikr tarlayı teslim eyledim bade'l-yevm mezkur tarla kadimiden cari olan suyu ile merkumun hakk-ı müfevvizidir keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbur Mardoros zimmi bi'l-muvacehe tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb ve terkim olundu. Tahiren fi, evasıt-ı şehri-i Cemaziye'l ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l-Hal:

- Mustafa Beşe b. Ömer Beşe
- Mehmed Çelebi b. Ali Beşe
- Döltek zimmi
- Davud veled-i Kirkor
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 153/Sayfa 51

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak/ Şubat 1663)

Medine-i Harput muzafatından Mornik nam karye zımmilerinden Meldon veled-i Vartan nam zımmi mahfil-i kazada karındaşı Mardoros mahzarında bi't-tav ve rıza ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb babamız malından sermaye hesabından müşterek olduğum için merkumdan dava eylediğimden müsellemun ve musallehun tavassut idüb elli bütün kamilü'l-vezn ve'l-ayar riyali gurusş akd-ı sulh olunub bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkur elli bütün gurusşu merkum merkum yedinden bi't-temam alub kabul ve kabz eyledim kıt'a-i niza ve fasl-ı husumet idub ibra ve iskat olundu bade'l yevm mezbure vechen mine'l-vücuha ve sebeben mine'l-esbab dava ve niza'ım ve amın dahi bizde dava ve nizarı kalmadı şöyleki terefeynden irs hususuna ta'alluk-ı dava niza sadır olursa "inde'-hükkamü'l-kiram mesmu' ve makbule olunmak dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki ikrarlarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbur Mardoros zımmi vicahen tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, evasıt-ı şehr-i Cemaziye'l ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Mustafa Beşe ibn-i Ömer Beşe
- Mehmed Çelebi ibn-i Ali Beşe
- Davud veled-i Kirkos
- Ökeskes veled-i Kesir
- Ve Gayrihum mine'l-hazırın

Belge No: 154/Sayfa 51

Konusu: Mehr-i Müeccel

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak/ Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden olub bundan akdem vefat iden Osman Bey nam müteveffanın zevce-i metrukesi Rabia binti Ahmed Bey nam Hatun mahfil-i kazada oğlu Bekir b. Osman Bey mahzarında takrir-i dava idüb müteveffa Osman Bey'in zimmetinde yüz hurde gurus mihr-i müeccelim olub vefatından sonra mezbure ma-baki muhallelfat olmağın mezbureden semen-i mezkuru talebi derim dedikde gıbbe-i sual merkur cevabında babam müteveffa Osman Bey'in zimmetinde merkume Rabia'nın yüz hurde gurus mihr-i müeccel vardı hayatında eda-ı teslim eylemişdir dedikde takririne muvaffik gıbbe-i taleb olundukda olmağın merkumenin çelebi müteveffa Osman Bey'in malından olmağın gıbbe-i tasdik-ü şer'iyeye ketb ve terkim olundu. Tahriren fi, evasıt-ı şehr-i Cemaziye'l ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Mahmud Beşe er-Racil
- Ali Çelebi b. Abdülhalim
- Cafer Beşe Er-racil
- Ve Gayrihum mine'l-hazırın ve gayrihum mine'l-hazırın

Belge No: 155/Sayfa 51

Konusu: Alacak- Borç

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelahir 1073 (Ocak/ Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Halil b. Mehmed nam kimesne mahfil-i kazada Maksud Bey veled-i Yaka Bey mahzarında takrir-i dava idüb katır behasında mezbura dokuz gurus alacak hakkım vardır sual olunub alı verilmek matlubumdur dedikde gıbbe-i sual mezbura Halil cevabında mezbure dokuz gurus deynim vardır mezburun babası hayatta iken zikr olunan dokuz gurus deynim vardır mezburun babası hayatta iken zikr olunan dokuz gurusu bi't-temam aldı eda ve teslim eylemişim dedikde mezburun muvaffik beyyine taleb olundukda udul-u müsliminden

Ali Çelebi b. Berber Yusuf ve Osman b. Veli nam kimesne şehadet idüb kayd olundu. Tahriren fi, evasıt-ı cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Circiş Ağa
- El-hac İbrahim
- Monla Mustafa Efendi
- Esseyyid Hüseyin Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 156/Sayfa 52

Konusu: Dükkan Satışı

Tarih: Evail-i Cemaziyelahir 1073 (Ocak/ Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden olup müteveffıye olan Rahime bint-i Ahmed Bey nam müteveffıyenin amcası olan Abdüllatif Bey ibn-i Hasan Çelebi mahfil-i kazada işbu rafi'ül-kitab El-hac Mustafa Beşe ibn-i Ahmed Çelebi tarafından tasdik vekili olan oğlu Ahmed Çelebi mahzarında ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idub medine-i mezburede Meydan Çeşmesi kurbunda vaki malumatü'l-hudud İtmekçi dükkanının dört sehiminde bir sehm müteveffıye-i mersume Rahime'den bana intikal iden mülk-i mevzus rub hisse dükkanımı merkum Mustafa Ağa'ya elli bütün kamilü'l-vezn ve'l-ayar riyal-i guraşa bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile bey idub kabz-ı semen ve teslim-i mebi-i mahdud eyledim bade'l-yevm salifü'z-zikr olan rub hisse dükkan merkumun mülk-i müşterasıdır keyfe –ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere olan ikrarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbur

Ahmed Çelebi dahi vekaleten tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu.
Tahiren fi, evahir-i şehri Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Dayı-zade Mustafa Beşe
- Ali Bey ibn-i Abdullah
- Hasan Efendi El-Hatib
- Çavuş-zade Veli Çelebi
- Hüseyin ibn-i Monla İbrahim
- Hamza Çelebi b. Mehmed Çelebi
- Biraderi Hüseyin Çelebi
- Ömer Çelebi b. Biraderi Cafer Ağa
- Gayruhum mine'l-hazirun

Belge No: 157/Sayfa 52

Konusu: Dükkan Satışı

Tarih: Evahir-i Cemaziyelahir 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput muzafatından Pekinik nam karyeden olup medine-i mezbure sakinlerinden Ömer Çelebi ibn-i Selman Ağa nam kimesne mahfil-i şer'i hatrı vacib'üt-tevakirde işbu rafü'l-kitab El-hac Mustafa Beşe ibn-i Ahmed Çelebi tarafından tasdik vekili olan oğlu Ahmed Çelebi mahzarında bi't-tav've rıza ikrar ve takrir-i kelim idüb zevcem olup müteveffiyenin malından irs-i şer'iyle benim hisse-i şayiama aid olan medine-i mezburede Meydan Çeşmesi kurbunda vaki dükkanın dört sehminde bir sehm dükkan hissemi merkum Mustafa Beşe'ye tamamü'l-vezn ve'l-ayar kırk altı bütün riyali gurus bey-i bat-ı sahih ile bey idüb kabz-ı semen ve teslim-i meni eyledüm bade'l-yevm salifü'z-zikr olan ruba hisse değirmen hissesi merkum mülk-i müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarıf olsun dedikde mukırr-ı

mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l-mezbur Ahmed Çelebi dahi vekaleten tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi, evahir-i şehri-i Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Selman Ağa Ez-zaim
- Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş
- Lale-zade Ali Çelebi
- Monla Hasan El-Hatib
- Börekçi-zade Yusuf Çelebi
- Ve Gayrihum

Belge No: 158/Sayfa 52

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evahir-i Cemaziyelahir 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput muzafatından Holvenk nam karye sakinlerinden Ali Beşe ibn-i Abdullah nam kimesne mahfil-i şer'i hatir-i vacibü't-tevkirde Piri Bey ibn-i Ali mahzarında ikrar-u takrir-i kelam idüb karye-i mezburede vaki taht-ı tasarrufumda olub malumetü'l-hudud olan bağ yerini ve harman yerini ve yine karye-i mezbure toprağında vaki taht-ı tasarrufumda olan malumetü'l-hudud sulu ve susuz topraklarımın hakk-ı tasarrufun sahib-i arz marifetiyle yirmi guruş kıymetlü bir sim kılınça bey ve tefviz idüb mukabele-i tefvizde olan mezkur kılıcı mezbure yedinden alıb kabz idüb teslim-i müfevviz eyledim bade'l-yevm zikr olunan arazi ve emlak mezbure mülk-i müşterası ve hakkı müfevziddir keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf

olsun dedikde mukırr-ı mezbure vech-i meşruh üzere vaki olan ikrarını el-mukırr-ı lehü'l-mezbure Piri Bey dahi vicahen tasdik ve kabul idub gıbbe-taleb ketb olundu. Tahriren fi evahir-i şehri Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudü'l Hal:

- Evrek ibn-i Es-Seyid Mehmed
- Allahvirdi Ağa b. Mustafa Çavuş
- Mustafa Çelebi b. Musa Ağa
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 159/Sayfa 53

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evahir-i Cemaziyelahir 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Osman Beşe ibn-i El-hac Ali nam kimesne mahfil-i kazada kendi tarafından asaleten karındaşı olub bundan akdem vefat iden Mehmed Çelebi nam mütevefanın sağir yetimi Eyüb nam sağiresi tarafından mensub vekili olub asaleti ve vesayeti ikrar ve takrir-i kelim edib Danişmendler nahiyesinde vaki bir tarafı Hacı Bayram mülkü ve bir tarafı El-hac Dursun ve bir tarafı El-hac Osman mülkü ve bir tarafı kürdler firari tarik-i am ile mahdud bağı ve bahçe eşcar müsmeni ve gayr-ı müsmenisiyle ve kadim-i tevai ile mütevefa Mehmet'in zevcesi Elif nam hatunun vireceği deyni mehr-i müeccel için merkurum Es-seyid Ali kırk hurda gurus ile bir sim kemer kılıç bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile bey idüb kabz-ı semen ve teslim-i mebi eyledik bade'l-yevm salifu'z-zikr olunan bağ kadim-i tevabi ile mezbur mülk-ü müşterasıdır keyfe ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarını el-mukırrun lehü'l mezbur Es-seyid Ali Çelebi dahi vicahen tasdik ve kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu. Tahriren fi evahir-i şehri Cemaziye'l-ahir, sene selase ve sebin ve elf.

Şühudü'l Hal:

- Dayı- zade Bekir Çelebi
- Talib Monla İlyas
- Monla Hüseyin b. Mehmed
- Es-seyyid Hasan ibn-i Es-seyyid İsmail
- Monla Ömer b. Receb
- Mehmed Bey b. Gafur Kasım
- Monla Musa b. Osman Efendi
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 160/Sayfa 53

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Tarihsiz

Medine-i Harput sakinlerinden olup bundan akdem vefat iden El-hac Ali nam mütevefa zevce-i metrukesi Raziye binti Kaya nam hatun tarafından bima-hüve – nehci's-subut vekili olan Es-Seyyid Ahmed nam kimesne mahfil-i kazada mezburenin oğulları Kaya Beşe ve Osman Beşe mahzarında takrir-i kelim idub müvekkilim mezbur zevci El-hac Ali Bey malından kendine aid olan semen-i hisse-i şaiyası ve mihr-i müeccel için ali-sebil el-sahih ve el- binbeşyüz akçe olup kabul ve tasdik eyledi ve yine müvekkilim mezbureye oğulları mütevefa Ahmedin malından kendine aid olan yine bi-tarik yirmi hurda gurus olub tasdik idub meblağ-ı mezkur yirmi gurus mezburelerin zimmetlerine ali-tarik ilamet vaz eylediği mütevefa olunduktan sonra iderler bade'l-yevm arsa hissesine müteallik vicahen vacibe'l- dava ve talebesi kalmadı ibra-i iskat oldular dedikde mukırr-ı mezburun vicahen meşruh vaki olan vekaleten ikrar Veli Beşe ve Osman Beşe dahi tasdik ve kabul idub gıbbe-t taleb ketb olundu.

Şühudu'l Hal:

- Dayı-zade Monla Bekir

- Talib Monla İlyas
- Monla Ömer b. Receb
- Mehmed Bey b. Muhzur Kasım
- Monla Musa b. Osman Efendi
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 161/Sayfa 54

Konusu: Vergi Kaydı

Tarih: Evahir-i Cemaziyelahir 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput şehir kethüdası Ali Çelebi b. Abdülhalim ve Abdulrahman b. Himmet Emir-verdi b. ve sairleri ve ayan ve eşraf ve zımmiyandan hevehayatı ve Serkes ve mülkü vesairleri barhem mahfil-i kazada bil-fiil ve altı vilayet sahib-i saadet vezin nazar saadetli Mehmed Paşa kale bil-hayr-meşa hazretlerinin taraf-ı fiilleri husus-u mübaşir tayin olan fahrü'l-akran Ali Ağa mahzarında her biri takrir-i kelam ve takrir-i gibbe el-meram idüb medine-i mezburenin avarız ve hesabesi bundan akdem Van kullarının muvahacelerinin noksanının temini için tayin olunub beğ-i semen üç senesiz olunmak üzere avarız hanelerinden avarız hanesi tahsil etmek için havas-ı hümayun zabiti olub vefat iden Yusuf Bey oğlu Veli Bey merkum Ali Ağa mübaşir götürüb zıkr olunan avarız ve cizyesine ve sair bi-tamam ve ikmal mübaşir merkum Ali Ağa'ya eda ve teslim idüb zimmetimizde bir akçe vereceğimiz kalmadı müşar ileyh Ağa da hakik-i ikmal sual olunub ve takrir-i tahrir olunmak matlubumdur dediklerinde gibbe-i sual mezbur Ali Ağa cevab-ı tasdik olub bu sene-i mezkure avarız hanelerinden vaki olan avarızların ve zımmiyanların cevapların ve sair suallerinin cem'i ve tahsil idub bir akçe vereceğimiz kalmadı eda ve teslim eyledik dedikde mukırr-ı mezburenin minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını el-mukırrun lehü'l-mezbur ahal-i vilayette dahi vicahen tasdik ve kabul idüb gibbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evail-i cemaziye'l-ahir sene selase ve sebin ve elf

Şühudu'l Hal:

- Mahmut Beşe ibn-i El-hac Hüseyin
- Diğer Mahmud Beşe El-Rical
- Monla Ahmed b. Abdullah
- Hamza zade Osman
- Mustafa b. Ahmed
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 162/Sayfa 54

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: Tarihsiz

Fazîlet-şî'âr mevlânâ Harput kadısı zîade fazluhû ve mefâhirü'l-emâsil kethüdâyeri ve yeniçeri serdarı ve alaybeğisi zîde kadruhum inhâ ve i'lâm olunur ki fermân-ı şerîfimle kazâ-i mezbûrede sâliyâne olunan bedel-i beldâr akçesinden bir mikdarı tahsîl olunmayub bâkî kalmağla hâlâ Âsitâne-i Sa'âdet tarafından talep olunmuşdur ale'l-acele tahsîl olunmak bâbında buyruldu tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadruhû gönderilmişdir vardukda gerekdir ki kazâ-i mezbûreye sâliyâne olan bedel-i beldâr akçesin bir gün evvel ve bir saat mukaddem yerlü yerinden cem' ve tahsîl itdirilüb ihmâl ve müsâheleden ve bir dahi adem varmalu eylemeden begâyet ihtirâz eyleyesin ve's-selâm

Fazîlet şî'âr mevlânâ Harput kadısı zîade fazluhû ve mefâhir

Belge No: 163/Sayfa 55

Konusu: Bağ, bahçe, bostan v.b Satışları

Tarih: Evahir-i Cemaziyelahir 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput muzafatından Mornik nam karye zimmilerinden Yonik ve Arsalean meslahas ve onun veledi Arsalean nam zimmiler mahfil-i kazada medine-i mezbur sakinlerinden Fahrü'l-akran Mustafa Ağa ve El-hac Murad Ağa mahzarında her biri ikrar ve takrir-i kelim idüb karye-i mezbure toprağından vaki taht-ı tasarrufda olan malumat'ül hudud sulu ve susuz topraklarımızın hakk-ı tefrik sahib-i arz marifetiyle Danişmend kolunda cari olan sudan dokuz günden üç gün suyu ile merkume Ali El-Eştar'dan seksen akçe bir guruş olmak üzere hurda hesabı yüz seksen guruş bey ve takdis idüb mukabelen müfevvizde olan meblağ-ı mezkur yüz seksen guruş bil-tamam ve ikmal mezbure bundan olub kabul ve kabz idüb teslim-i tefviz eyledim bade'l-yevm zikr olunan sulu ve susuz topraklarımız mezburun mülk-ü müffevzidir keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minvali muharrer üzere vaki olan ikrarı el-mukurrın lehü'l-mezbur Mustafa Ağa ve El-hac Murad Ağa dahi her biri vicahen tasdik kabul idüb gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i şehri cemazyeyi'l-ahir sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Mehmed Beşe b. Abdullah
- İbrahim Çelebi b. Velican
- b. Mehmed Bey
- Monla Halil b. Velican
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 164/Sayfa 55

Konusu: Alacak- Borç

Tarih: Evahir-i Cemaziyelahir 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput muzafatından Pekinik nam karye sakinlerinden Fatma binti Ali Beşe nam hatun tarafından husus ... beyan marifeti şer'iyyle olan Sebat Beşe ibn-i Monla Mehmed ve Ali ibn-i Burak nam kimesnelerin şهادetleri sabit'el vekale olan zevci Es-seyyid Hasan nam kimesne mahfil-i kazada Kesir nam zımmide

beş bin akçe istikras idub vereceği deyni olub meblağ-ı mezkur mukabelesinden karye-i mezbur atarlarında vaki taht-ı tasarrufunda olan zimmi çiftliğin sulu ve susuz topraklarını rehin-i vaz eyledi made iki zikr olan beşbin akçesinin eda etmeğe müsmir merkum Kesir ziraat ve ile mezkur toprakların icrasına merkum zimmi senede hakk-ı vekili ve ikinci ve birinci oldu ve müvekkilim merkum Fatma dahi meşruh üzere tayin olunan cari her biri dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan vekaleten ikrarlarını el-mukırrun el-mezbur Kesir Zayi dahi vicahen tasdik ve kabul idub gibbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i şehri Cemaziyel-ahir sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l-Hal:

- Mehmed Beşe b. Abdullah
- Ahmed Beşe b. Monla Mahmud
- Es-Seyyid Mehmed b. Es-seyyid Ali
- Osman Bey b. Ali Beşe
- Hasan Çelebi
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 165/Sayfa 56

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Evahir-i Cemaziyelahir 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Bekir Ağa ibn-i Ahmed Ağa meclis-i şer'i hatr-ı vacib'-el tefrik işbu rafi'ül-kitab Mahmud ve Bekir ibn-i Ömer muvacehelerinde ikrar ve takrir-i kelam idub bundan akdem mütevefa merkum babam Ahmed Ağa'nın yirmi dört bin akçe deyni ecli için karındaşım olub vefat iden Süleyman Ağa ile istikraz idub deyni mezkurede eylemiş idik el-mütevefa merkum babamız Ahmed Ağa'nın eylediğimiz deyn ecl-i için medine-i mezbur mahallatından Ahmet Bey mahallesinde vaki malumat'ül hudud mülk-ü mevrus mukabelesinde evlerimizde bir bab ahuru ve taş havlusı ile taşda harem kapısı ve şartıyla tarafınızdan icab-ı kabul havi ile Mahmud ve Bekir nam

kimesnelerle ale'l-iştira yirmidört bin akçeye bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile beğ idub kabz-ı semen-i madud teslim-i mebi mahdud eyledim bade'l-yevm salif'ül-zikr olunan evler merkumenin mülk-i müşterasıdır keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını le'hül-mezbure Mahmud ve Bekir dahi her biri vicahen tasdik ve kabul idub hüküm birle gıbbe-t taleb ketb ve terkım olundu tahriren fi evahir-i gıbbe-t taleb ketb ve tarkım olundu tahriren fi evahir-i şehr'i cemaziye'l –ahir sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l –Hal:

- Selman Ağa E-zaim
- Osman Çavşın El-zaim
- İbrahim Ağa El-zaim
- Mustafa Ağa Serdar Receb
- Hüseyin Çelebi b. Ömer Ağa
- Çavuş Karındaşım Zade Ali Çavuş
- Ali Çelebi b. Ağa
- Hasan Ağa ibn-i Mustafa Çavuş
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 166/Sayfa 56

Konusu: Vergi Kaydı

Tarih: Evahir-i Cemaziyelahir 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput muzafatından Saruni nam karye sakinlerinden Halil Beşe ve Mahmud ve Abdullah ve Osman ve de Bekir nam kimesneler mahfil-i kazada Halil Bey ibn-i Büyük El-hac Bekir mahzarında her biri dava ve takrir-i kelam idub karye-i

mezbure de merkum Halil Bey mülkü toprağı olub vaki olan hane-i avarız-ı tekalif hane üzere taallül ider sual olunub ile verilmek matlubumdur dedik de gıbbe-i sual mezbure Halil Beğ cevabatında mezrasında ziraat ettiğim mikdarı tarlaları Hüseyin eylemişim bu sene de bir tarla bir ziraat etmişim ne kadar düşerse ziraatim mikdarı müfevviz olmağın ziraat ettiği bir havisinde Hüseyin eda etmeğe tenbih-birle gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i şehri cemaziye'l ahir sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l – Hal:

- El-hac Kaya
- Ali Bey b. Abdullah
- Monla İsmail b. Ahmed
- Es-Seyyid Hasan El-Muhzır
- Ve Gayrihum

Belge No: 167/Sayfa 56

Konusu: Hırsızlık

Tarih: Gurre-i Recebü'l-ferd 1073 (9 Şubat 1663)

Medine-i Harput zimmilerinden Murad ve veled nam zimmilerden nam karye mahfil-i kazada yine medine-i mezbur sükanından Halil Bey ibn-i Büyük El-Hac Bekir mahzarında her biri takrir-i kelam idüb merkum Halil Bey hanesinde yerlerinden kapu mezburenin kapu açmış bizlere taraf-ı şer'iyeye üzere bize verilub ... olunduğu şahid olunub men olunmak matlubumdur dedik de taraf-ı şeriyede husus-u mezbure Monla İsmail Efendi naib nasb olunub mahallemizden varilub nazar olundukda zeyl kitabda mestur el-esami olan fi arz Müslümanlar hakikat'el-hali sual olundukda mevzi-i mezburede kapu açılmak ihdas ... her vechle

mezbure ne zarar şahadet etmeleri mezbure ve mahlinde tahrir ve kabul meclis-i şer'iyede haber vermeğın tenbih- birle gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren fi gıbbe-i şehir-i recebü'l-ferd ve sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l –Hal:

- Davud Beşe b. Yusuf

-

- El-hac Mehmed

- Ahmed b. Abdullah

- Cafer Beşe El-muhzır

- Ve Gayrihum minel-hazirun

fi Gıbbe-i recebü'ül-ferd sene selase ve sebin ve elf.

Belge No: 168/Sayfa 57

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evahir-i Recebü'l-ferd 1073 (Mart 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden fahrü'l-muhzırat tabi-el-meşurat Hasan binti Ahmed Ağa Hatun tarafından bima-hüve nechü'l subut vekili olub zevci olan Hasan Ağa nam kimesneler mahfil-i şer'i şerif vacibü'l-teşrifinde mersum Hüsniye hatunun karındaşı Bekir Ağa ibn-i Ahmed Ağa mahzarında bil-vekil ikrarı sahih-i şer'i ve itiraf-ı sarıh mer'i idub müvekkilim mezbureye mütevefa babası Ahmed Bey'in erzak ve emlak ve eşyalarında gaib arsa ait olan hakk-ı ve validesi Bayram nam hatunun malından ve cem'i mahallesinde ve mehr-i müecceli ve sair erzak ve eşyalarından hemşire Safiye hatunun hususatında aid Hatuna aid olan hakikesi ve

bundan gayri yine merkum Hüsniye hatun babasına verdiği altun bileziği behasında baki kalan akçesi ecl-i için müselleman tevasüt idub beş bin akçe ile mütevefa Ahmed Ağa'nın malından validesi Bayram nam mütevafanın malından ve mehr-i müeccelinden kendune aid olan hissesinden merkum Safiye Hatun'un kendu hakkından maid ibra akçe ve bir alakası kalmadı ibra ve iskat olunub kıt'a-i niza ve fasl-ı husumet eylemiş şu iki husus-u mezbure tarafından olub ve niza'ı sadır olunursa el-kelam olunmağı ve kabul olundu dedikde mukırr-ı mezburun minval-i muharrer üzere vaki ikrarlarını el-mukırrın lehü'l-mezbur Bekir Ağa dahi vicahen tasdik ve kabul idub gibbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evahir-i recebülferd sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Selman Ağa El-zaim
- Osman Çavuş El-zaim
- İbrahim Ağa El-zaim
- Mustafa Ağa
- Hüseyin Çelebi b. Mehmed Ağa
- Ve Gayrihum

Belge No: 169/Sayfa 57

Konusu: Arazi- Mülk Anlaşmazlığı

Tarih: Evail-i Recebü'l-ferd 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden fahrü'l-muhzırat el-mesturat Lale Han binti Eslem bin nam hatun meclis-i şer'iyeden medine-i mezbure muzafatından Hoğu nam karye zimmilerinden Kirakos veled Yonik ve Kilika veled Tarik ve Boğrik veled Manas ve Malika veled Komgi ve Yonik veled ve veled Ohanik ve veled Can ve diğer veled Kemal ve veled ve sair karye muvacehelerinde ikrar ve takrir-i kelam idub karye-i mezburede vaki bir tarafı yolu ve bir tarafı şemsi yolu ve bir tarafı ... ve bir tarafı üç daş bu hudud ile mahdud topraklarımı dört günden bir gün bir gece su ile bundan akdem zevcim Bekir Ağa

beğ ve hakk-ı tefrikim tefviz eylemişdir ve bunu dava idub vaki olub vekaleten tasdik maslahat ve müsellehun tevasüt idub bedel-i salih olunan meblağ-ı mezkur sekiz bin akçe mezbure bedellerinden alunub kabz eyledim ibra ve iskat olunub mezbur ve numacihen mine'l-vecde dava ve tanzim talebim kalmadı zevcim mezbur Bekir Ağa'nın bundan akdem bey ve tefviz eylediği müvekkilim mezburat zımmilerinden mülk-ü müşrileri e hakk-ı müfevvizleri keyfe-ma-yeşa ve yehtar mutasarrıf olsun dedikde mukırren mezburenin ve ciheti meşruh üzere vaki olan ikrar-ı meşruasını el-mukkırun lehü'l mezbure ahaleten dahi tasdik ve kabul eylemiş vaki hal gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evai'l-i şehr-i recebülferd sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Latif Bey El-Cümdi
-zade Mustafa Beşe
- Hüseyin Ağa b. Mehmed Ağa
- Zekeriya Efendi b. Mehmed Ağa
- Yunus Bey b. Mehmed Bey
- Bekir Beşe b. Mahmud
- Osman Bey b. Musa Ağa
- Ali Bey b. İbrahim
- Mehmed b. Ahmed
- zade Paşa
- Ve Gayrihum ve mine'l-hazirun

Belge No: 170/Sayfa 58

Konusu: Alacak- Borç

Tarih: Evail-i Recebü'l-ferd 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden Lale Han binti Eslem ... mahfil-i kazada medine-i mezbur muzafatından Hoğu nam karye zimmilerinden Kirakos veled Yonik ve Hakos veled-i Evlik veled-i Malik veled-i Korki nam zimmiler muvacehelerinde ikrar ve takrir-i kelam idub bundan akdem mezbureler benim idub cihet-i maruzdan mezburelerinden olan akçe vereceğim kalmadı ve bundan maid yanında olan camış ve atımı alub kabz eyledim mezburun zimmilerinden camış ve her ne varsa eda ve teslim eyledim ber- vechle alakam ve alacak hakkım kalmayub dedikde mukkirren mezburenin minval-i muharrer üzere vaki olan ikrar semen-i el-mukkurrın lehü'l-mezbure Kirakos ve Hakos ve Malika dahi her biri vicahen tasdik ve kabul idub gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren fi evail'i şehri recebülferd sene selase ve sebin ve elf.

Belge No: 171/Sayfa 58

Konusu: Miras Taksimi

Tarih: Evail-i Recebü'l-ferd 1073 (Şubat 1663)

Medine-i Harput sakinlerinden fahrü'l-muhzırat el-mesturat Hüsniye binti Ahmed Ağa hatun tarafından bima -hüve nechü'l el-subut vekili olub zevci olan Hasan Ağa nam kimesne mahfil-i şer'if vacibü'l teşkirin mersum Hüsniye hatunun karındaşı Bekir Ağa ibn-i Ahmed Ağa mahzarında bi'l-vekil ikrarlarını şer'i ve itiraf-ı sarıh mer'i idub müvekkilim mezbur müteveffa babası Ahmed Bey'in erzak emlak ve eşyasının gaib'ül arsaya aid olan hisse-i şaibesini ve validesi Bayram nam hatunun malından ve cem'i muhallefatından ve mehr-i müeccel vesair erzak ve eşyasından hemşire Safiye hatunun hissesinden hatuna aid olan hisse-i ve bundan merkum Hüsniye hatunun babası da bir altın bilezik behasında baki kalan akçesi ecl-i için semen-i müsellemun tevasut olub bir tarik-i salih ve yetmişbin akçe ile müteveffa Ahmed Ağa'nın yedinde olub kabul ve kabz eyledi bade'l-yevm müteveffa Ahmed Ağa'nın malından valide Bayram nam müteveffa malından ve mehr-i müeccelinden kendine aid olan hissesinden ve bilezik behasından merkum Safiye hatun'un kendi hissesinden malında bir akçe ve bir alakası kalmadı ibra olunub niza ve fasıl-ı husumet eylediği şu iki husus ve mezbure müteallik

tarafından dava ve niza-i sadır olursa inde'l-hakim-el-kiram mesmua ve kabul olundu dedikde mezburenin minval-i muharrer üzere vaki olan ikrarlarını el-mukırrın el-mezbur Bekir Ağa dahi vicahen tasdik ve kabul idub gıbbe-t taleb ketb olundu tahriren fi. evail-i recebü'l-ferd sene selase ve sebin ve elf.

Şühudu'l Hal:

- Selman Ağa El-zaim
- Osman Ağa Çavuş El-zaim
- İbrahim Ağa El-zaim
- Mustafa Ağa Receb
- Hüseyin Çelebi ibn-i Mehmed Ağa
- Ve Gayrihum mine'l-hazirun

Belge No: 172/Sayfa 59

Konusu: Buyruldu

Tarih: Gurre-i Receb 1073 (9 Şubat 1663)

Şerî'at-ma'âb Harput kadısı Efendi ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Harput emîni ve kethüdâyeri ve yeniçeri serdârı ve alaybeği inhâ olunur ki inşâllahu te'âlâ işbu mâh-i Recebü'l-ferdin onuncu günü Malatiyye suyunda mürûr idüb hâne-i nüzûl olunmağa karar verilmişdir menzil-i mezbûrda ziyâde zahîre tedârik ve mühim olmağın kıdvetu'l-emâsil ve'l-akrân Ali Ağa zîde kadruhû ta'yîn olunub zahîre defter ile irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki ağa-i mezbûr mübâşereti ile irsâl olunan defter mûcibince han menziline müstevfî zahîre tedâriki tedârik ve ihzâr idüb

mikdâr-ı kadîm üzeremenzil handa hâzır ü müheyâ itdüresiz ki vardukda bir şey'i müzâyaka ve zarûret çekdirilmeye deyu virdüğimiz defterdir ki zikr olunur

Fî gurre-i Receb sene 1073

..... 3000

.....

Etmek 1000 kıymet

Lahm 5400 kıymet

....13 kise

Ravgan-ı sâde 50 kıyye

Tavuk 50 adet

Soğan 50 kıyye

..... 30 kıyye

Yumurta 330 adet

Kifâyet olan ve saman virile

Belge No: 173/Sayfa 59

Konusu: Kayıt

Tarih: 9 Ramazan 1073 (9 Nisan 1663)

Zikr olunan zahîre defter mûcibince tedârik olunub beher menzilde bir mikdar zahîre hâzır olmak gerekdir ki

Fî 1 N. Sene 1073 (ramazan sene 1073)

Belge No: 174/Sayfa 59

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: 10 Zilkade 1073 (16 Haziran 1663)

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû tevkî'-i reffî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrda vâki' Kara mezra'a dimekle ma'rûf olan mezra'ada sâkin Cömerd ve Kesîr nâm kimesneler hâlâ mahrûsa-i Edirne'den Südde-i sa'âdetime gelüb yine mezra-i mezbûrede hoşve üzerimize edâsı lâzım gelen avâriz ve sâir tekâlîf emr-i şerîf mûcibince virüb kusûrumuz yoğiken hâlâ ehl-i örf tâifesine hılâf-ı şer'-i şerîf tekâlîf-i şakka taleb ile rencîde ve remîdeden hâlî değıllerdir ...emr-i şerîf ile vâki' olan tekâlîf edâ eylediğimizden sonra bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şakka taleb ise ehl-i örf tâifesin rencîde ve remîde etmemek bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâ itdikle ve yine deyu bildirdükleri ecilden buyurduğun hükm-i şerîfim vardukda husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresin fi'l-hakîka mezbûr hoş şîre olub üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve sâir emr-i şerîf ile vâki' olan şakka teklîf edâ idüb kusûrları yoğiken hâlâ ehl-i örf tâifesi hılâf-ı şer' ve kânûn bilâ emr-i şerîf teklîf-i şakka ve taleb ile rencîde ve remîde eyledikleri vâki' ise ...mezbûrları iernde vâki' olan tekâlîf edâ itdirdiklerinden sonra min ba'd hılâf-ı şer' ve kânûn bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şakka ile rencîde ve remîde itdirmeyesin husûs-ı mezbûre içün tekrar şikâyet olmağlu olmayasız şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın

Tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir min Zilkadeti's-şerîfe 10 zilkade

Belge No: 175/Sayfa 60

Konusu: Buyruldu

Tarih: 17 Cemaziyelahir 1073 (27 Ocak 1663)

Fazîlet-şi'âr mevlânâ Harput kadısı zîade fazluhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyeri ve yeniçeri serdârı ve alaybeğisi ve iş erleri zîade kaduhum inhâ ve i'lâm olunan oldur ki bundan akdem bi'l-fi'il Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan vezîr-i mükerrerem Mehmed Paşa hazretlerinin zahîresi tedârik ihzârıçün sâliyâne

olundukda hüccet-i şer‘iyyede mestûrî’l-esâmî olanlar kefil bi’l-mâl olub akçe alınan yerden alınub mahalline edâ ve teslîm olunub ve hâlâ re‘âyâ zimmetinde bâkî kalub ashâbına virilmemek ile tahsîli için buyruldu tahrîr olunub kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Dilâver zîde kadruhû mübâşir ta’yîn olunub gönderilmiştir gerekir ki zimmetlerinde bâkî kalan zahîre bahâsın yerlü yerinden tahsîl itdirdüb hüccet-i şer‘iyye mûcibince edâ itdüresiz ammâ bu bahâne ile bir ferde zulm ve ta‘addîden begâyet ihtirâz eylesiz

Fî 17 c sene 1073 (cemaziyelahir 1073)

Belge No: 176/Sayfa 60

Konusu: Tezkire

Tarih: 1073 (1662/1663)

Vech-i tezkire budur ki Sürsüri nâm karyede vâki‘ kârın ve
..... ve sâir olanları bir kıt‘a zemîn ki bir tarîk El-hac Ömer ve bir tarafı harik ve bir tarafa Ebabiz tarlası ve bir tarafı tarîk ile hudûd ile mahdûd olan tarlanın hakk-ı tasarruflarını yüz elli esedî ile on beş günden bir gün ve bir gece ...ile izzetlü Mustafa Ağa’ya tefvîz eyleyüb âmil olasız ki öşr-i kânûn-ı pâdişâhî üzere resm-i öşri olunub yedine öşr tezkiresi virildiği varub zabt eyleyüb vakt-i hâcetde ihtiyâc ideyiz tahrîren fî 1073

Belge No: 177/Sayfa 60

Konusu: Tezkire

Tarih: Tarihsiz

Vech-i tahrîr-i hurûf-ı tezkire budur ki Tokat sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Ahmed Beşe’nin merhûm olan Harput beği Yusuf Bey’de yine merhûm olan karındaşımın sekiz yüz riyâl kuruş alacak hakkı olub Tokat kadısından nakl-i şer‘î ile gelüb taleb eyledikde Edgan Veli Bey sekiz yüz kuruş mukâbelesinde

.... at üç yüz riyâli kuruş alub ahz ve kabz eyledüm ve iki re's katır iki yüz elli riyâli kuruşa alub kabz eyledüm ve bir kuruş samur kürk yüz riyâl kuruşa alub kabz eyledüm ve bir nûşelli riyâli kuruş alub kabz eyledüm tüfenk elli riyâli kuruşa kabz idüb ve bir seyh rahat ve bir köhne elli riyâli kuruşa alub kabz eyledüm ki cem'an sekiz yüz riyâl kuruş ider alub kabz ve kabûl eyledim yedine tezkire vaz' olundu ki vakt-i hâcetde ibrâz idile ve bu zikr olunan sekiz yüz kurşun temessükü zâyi' olunmağla mukâbelesinde memhûr tezkire virilmiştir ki eğer bundan dahi amel olunmaya

Bende Osman bende Hasan bende Musa

Şuhûdü'l-hâl:

- Serdar Mustafa Ağa
- Dir Mustafa Ağa serdar-ı sâbık
- Mehmed Beşe serdar Ali Çavuş
- Mehmed Çelebi merhûm Çalık Osman
- İbrahim Beşe bin Abdullah
- Mehmed bin İbrahim
- Muhacir Beşe Ali Çavuş
- Mehmed Beşe bin Seyyid Ali
- Mehmed Ağa Pehlüvanzâde
- Musa Çelebi ibni Mehmed

Belge No: 178/Sayfa 61

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: Cemaziyelula 1073 (1 Aralık 1662)

Fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîf-i dürer-i dâ'iyye-i hâlisa ve gurer-i eşiyye-i sâdika ittihâfindan sonra muhibbâne i'lâm olunur ki taht-ı

kazânızda medîne-i Harput'da olan yeniçeri serdârı raf olunub yerine yetmişinci cema'at oturak Mustafa Beşe nâm yoldaş serdâr ta'yîn ve mektûb ve ...tahrîr ve irsâl-i huzûrları kılınub lede'l-vusûl me'mûldür ki mezbûru serdarlığı hizmetinde istihdâm eylesiz ve ol cânibde olan yeniçeri ve acemî oğlanı ve topcu ve cebeciye merkûme zabt ve tavâif-i mezbûreden bilâ-vâris fevt olanların terekelerin ahz ve sevk-i sultânîde fûruht hâsıl olan nûkûdu müfredât defteriyle teslim ve bu câhibe irsâl itdüresiz hılâf-ı şer' ve kânûn bir ferdi rencide itdirmeyesiz bâkî hemîşe eyyâm-ı şer'at dâim bâd tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' min şehr-i Cemâziyelûlâ min sene selâse ve sebin ve elf cemaziyelula 1073

Kayd fi evâhir-i Cemâziyelâhir

Belge No: 179/Sayfa 61

Konusu: Buyruldu

Tarih: Cemaziyelevvel 1073 (Aralık/ Ocak 1662/1663)

Fazîlet şî'âr Harput kadısı Mevlânâ Efendi zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân alaybeğisi zîde kadruhû inhâ ve i'lâm olunan oldur ki hâlâ bu tarafda bir mikdar zahîre kalb üzere olub ol câniblerden zahîre bulunduğuş ma'lûmumuz olmasıyla sevk-i sultânîde geçdüğü seyr üzere ibâdullah fukarâsına def'-i müzâyede itdirilmek için taht-ı kazânızda kazânızda on beş bin kîl buğday tahmîl olunub mu'accelen nakl eyledüğünüz bâbında buyruldu tahrîr olunub gönderilmiştir ademlerimizden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadruhû ağa kendü zîde kadruhû mübâşir ta'yîn olunub gönderilmiştir lede'l-vusûl gereği gibi zikr olunan on beş bin kil buğday acele üzere kaldırub bu tarafa irişdirüb beyne'n-nâs geçdüğü seyr üzere bey' ve şîrâ olunub ibâdullaha def'-i müzâyede eylesiz

Belge No: 180/Sayfa 61

Konusu: Buyruldu

Tarih: Tarihsiz

Fazîlet şî'âr Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da'vât-ı sâfiyât ittihâfıyla inhâ ve i'lâm olunan oldur ki Efendimiz vezîr zamîr Hüseyin Paşa hazretlerinin mûcibince mesârifi içinde kadîmü'l-eyyâmda olıgeldüğü üzere nefs-i Harput Kazâsı'na yüz elli batman ravgan sâl sâliyâne olunub cem' ve tahsîl itdirmekde tarafımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa zîde kadruhû mübâşir ta'yîn olunub irsâl olunmuşdur lede'l-vusûl gerekdir husûs-ı mezbûreye tekayyüd ve ihtimâm ve bir gün evvel cem' ve tahsîl itdirüb mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle tarafımıza edâ ve teslîm eylesin bu bâbda ziyâde ihtimâm eyleyüb vakt hizmet eylesin

Fazîlet şî'âr Efendi

Belge No: 181/Sayfa 62

Konusu: Buyruldu

Tarih: Tarihsiz

Fazîlet şî'âr Mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû inhâ ve i'lâm olunur ki El-hac İbrahim nâm kimesne arz-ı hâl idüb mezkûrun Harput sâkinlerinden Ebubekir ve Osman nâm kimesnelerin zimmetinde hüccet-i şer'iyeye ile yirmi bin akçe hakkı olub taleb olundukda virmekde ta'allül eylediklerin bildirüb şer'le mezbûrların zimmetinde olan hakkı alıvirilmek bâbında buyruldu tahrîr olunub ağalarında Osman Ağa gönderilmişdir vardukda gereği gibi mezbûrların zimmetinde olan yirmi bin akçe hakları yedinde olan üçet-i şer'iyeye mûcibince tahsîl itdirilüb ashâbına viresiz ve inâd ve muhâlefet olunursa bu cânibe mezbûrları gönderesin da'vâların şer'le görölüb icrâ-yı hak oluna hılâf-ı şer'-i şerîf bir kimesneye iş itdirmeyesin

Belge No: 182/Sayfa 62

Konusu: Tapu Kaydı

Tarih: Tarihsiz

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki havâs-ı hümâyûn kurâlarından Huh nâm karye sâkinlerinden Yusuf bin Mustafa fevt olub evlâd-ı zükûru kalmayub taht-ı tasarrıflarında olan sulu ve susuz zimmetleri hâlî ve mu‘attal kalub tapuya müstehak olmağın işbu bâ‘is-i hurûf izzetlü Mahmud Ağa’ya tapuya virilüb hânedân-ı pâdişâhî üzere resm-i tapusu alınub zabt için yedine temessük virildi tefvîz olunan hakk-ı tasarruflarına bir kimesne mâni‘ ve dâfi‘ olmaya tahrîren fi Cemâziyelevvel sene 1073

Yusuf Ağa zâbitân mukâta‘a

Mehmed Ağa vekîl-i

Belge No: 183/Sayfa 62

Konusu: Buyruldu

Tarih: Tarihsiz

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-keâm Mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû ba‘de’t-tahiyye ve’t-teslîm inhâ ve tefhîm olunur ki Harput sancağında Behremaz Nâhiyesi’nde Küçük Ali nâm karye ve gayrıdan on dört bin akçe tımara mutasarrıf olan Mehmed fevt olup tımarı mahlûl olmağın erbâb-ı istihkâkdan orta boylu açık kaşlı kara gözlü işbu dârende-i hurûf Ömer için mahal ve müstehakdır deyu tımarı mezbûru mezkûr evirilmek ricâsına bi’l-fi‘il livâ-yı mezbûre alaybeğisi kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mustafa zîde kadruhû arz ve i‘lâm itmeğın sancağında sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla sene selâse ve seb‘în ve elf şehr-i Rebiülâhîrinin yirmi beşinci gününde mezbûre tevcîh olunub göresin berât itdirinceye değın zabtıçün tarafımızdan tahvîl mektûbu

virilmiştir vardukda gereği gibi tımar-ı mezbûru vech-i meşrûh üzere müteveffâ-yı mezbûr Mehmed tahvîlinde mezkûr Ömer zabt ve tasarruf ve ebvâb-ı mahsûlâtın ahz ve kabz itdirüb âhardan bir ferde dahl ve ta'arruz itdirmeyesin tahrîren fî târihi'l-mezbûr

Belge No: 184/Sayfa 62

Konusu: Alacak-Borç

Tarih: Tarihsiz

Medîne-i Harput kadısı olan fazîletlü Hüseyin meclis-i kazâda Ahmed Ağa'nın edâcı Bekir Çelebi nâm kimesne altı bin akçe karz virüp edâ ve eyledi mezbûr Bekir'e suâl olundukda ikrâr ve i'tirâf idüb didikde altı bin akçe müşârün ileyh yedinden alub kabûl eyledim deyu ikrâr itdikle kayd-şod

Şuhûdü'l-hâl:

- Mehmed Çelebi bin Abdullah
- Mehmed Çelebi bin Murad Efendi
- Es-Seyyid Çelebi bin İsmail
- Es-Seyyid Hüseyin bin Hasan Efendi
- Ahmed, Ahmed Efendi El-imam

Belge No: 185/Sayfa 63

Konusu: Buyruldu

Tarih: 15 Cemaziyelahir 1073 (25 Ocak 1663)

Fazîlet şî'âr mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû inhâ ve i'lâm olunur ki emr-i pâdişâhî birle fermân olunan bedel-i beldâr akçesi yol değin tahsîl olmaduğına bâ'is nedür hâlâ Âsitâne tarafından erişmiştir bir ân ve bir saat te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb tahsîl olunması bâbında irsâl olunmuşdur vardukda gerekdir ki fermân

olunan bedel-i beldâr akçelerin yerlü yerinden bir gün evvel ve bir saat mukaddem cem‘ ve tahsîl itdirilüb dâhil-i hazîne olunub bu husûsda avk ve te’hîrden ihmâl ve müsâheleden begâyet ihtirâz üzere olasız deyu fî 15 c. Sene 1073 (cemaziyelahir 1073)

Belge No: 186/Sayfa 63

Konusu: Buyruldu

Tarih: Tarihsiz

Şerî‘at nisâb

Kıdvetü’l-kuzâtü’l-İslâm umdetü’l-vülâtü’l-enâm mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû ba‘de’t-tahiyyeti ve’s-selâm inhâ ve tefhîm olunur ki taht-ı kazânuza tâbi‘ nefsi Harput mahallâtından Kaya Mahallesi sükkânından Mehmed nâm kimesnenin üzerine Mehmed nâm kimesnenin oğlu bi-gayr-ı hakkın katl olunduğu dîvân-ı emne i‘lâm olunmağla mahallinde şer‘le teftîş ve tefahhus olunması bâbında mektûb tahrîr vekıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân ağa zîde kadruhû ile kendü almışdır vusûlünde gerekdir ki bu ehl-i fesâdı iden mezbûru ele götürüb ve gaybet iderlerse şer‘le buldurması lâzım olanlara buldurub mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle icrâ itdirüb ba‘dehû mevâdın sûret-i sicil ile kâtil-i mezbûrı mübâşir-i mezbûra koşub dîvân-ı emne ihzâr itdürüb mûcib-i mektûb ile âmil olasız ve’s-selâm

Belge No: 187/Sayfa 63

Konusu: Buyruldu

Tarih: 2 Rabiulevvel 1073 (15 Ekim 1662)

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-keâm Mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû ba‘de’t-tahiyyeti ve’t-teslîm inhâ ve tefhîm olunur ki Harput sancağında Uluabat Nahiyesi’nde Habusu nâm karye ve gayrıdan on bin akçe tımara mutasarrıf olan Süleyman fevt olduktan oğlunan virilen üç bin akçesinden mâ‘adâ

yedi bin akçesi mahlûl olmağın erbâb-ı istihkâkdan boylu kaşlu gözlü işbu dârende-i hurûf Mehmed için mahall ve müstehakdır deyu tımar-ı mezkûr bezkûra virilmek ricâsına bi'l-fi'il livâ-i mezbûre alaybeğisi kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa zîde kadruhû arz ve i'lâm itmeğın sancağında sâkin olub alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla selâse ve seb'în ve elf Şehr-i Rebiülevvelinin ikinci gününde yedi bin akçesi mezkûra tevcîh olunub tezkiresin berât itdirünceye değın zabtıçün tarafımızdan tahvîl mektûbu virilmişdir gerekdir ki vech-i meşrûh üzee tımar-ı mezbûr tarih-i merkûmdan müteveffâ mezbûr Süleyman'ın tahvîlinden oğlunan virilen üç bin akçesinden mâ'adâ yedi bin akçesin mezkûr Mehmed'e zabt ve tasarruf idüb mahsûlâtın ahz ve kabz itdirüb taraf-ı âhardan bir ferde dahl ve tasarruf itdürmeyesin tahrîren fî tarihi'l-mezbûr (2 rabiulevvel 1073)

Belge No: 188/Sayfa 63

Konusu: Tapu Kaydı

Tarih: 1073 (1662/1663)

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki Huh nâm karyede Yusuf nâm kimesne fevt olub evlâd-ı zükûru kalmayub taht-ı tasarrufunda olan sulu ve susuz toprakları tapuya müstehak olub işbu hâfiz-ı tezkire karındaşı Muharrem nâm kimesneye tapuya virilüb kânun-ı pâdişâhî üzere resm-i tapusu alınub yedine zabtıçün tapu tezkiresi virildiği vakt-i hâcetde ibrâz itdire tahrîren fî sene 1073

Belge No: 189/Sayfa 64

Konusu: Buyruldu

Tarih: Evasıt-ı Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662)

Şerî'at ma'ab kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû ba'de't-tahiyeti ve't-teslîm inhâ ve tefhîm olunur ki bundan akdem Harput sancağında Uluabat nâhiyesinde Acedepe nâm karye ve gayrıdan dokuz bin akçe tımara mutasarrıf olan Ali pîr ve ihtiyâr olub sefere eşmeğe iktidârı olmamağla tımar-ı mezbûrı mahlûl oldukda ol denlü tımarın mağzûl olan Haleb oğlunun oğlu orta boylu kara gözlü kara kaşlı işbu dârende-i hurûf Halil için mahal ve müstehakdır deyu tımar-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere pîr ve ihtiyâr olub sefere eşmeğe iktidârı olmayan büyük babası merkûm Ali tahvîlinden sene ihdâ ve seb'în ve elf Ramazanının evâsıtında Âsitâne-i Sa'âdet tarafından berât-ı şerîf ile mezkûr Halil'e tevcih olunub üzerinde zabt ve tasarrufda iken tımarına dahl olunmak icâb ider hâli yoğiken âhardan Yusuf nâm kimesne tımar-ı mezbûru Âsitâne tarafından berât idüb mezbûr Halil'e hayf ve özr olunduğın i'lâm itmeğın husûs-ı mezbûr ile huzûrumuzda mürâfi' olduklarında merkûm Yusuf'un nizâ'ı bi-vech ve tımar-ı mezbûr her vechle mezkûr Halil'in hakkı idüğü zâhir olmağın elinde olan temessük mûcibince kendüye ihzâr ve mukarrer kılınub zabtıçün tarafımızdan tahvîl mektûbu virilmişdir gerekdir ki tımar-ı mezbûr elinde olan temessükâtı mûcibince mezkûr Halil'den ibkâ ve mukarrer kılınduğı üzere kemâkân zabt ve tasarruf olunub mahsûlâtın ahz ve kabz itdirüb min ba'd Yusuf ve taraf-ı âhardan bir ferde dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülevvelî li-sene selâse ve seb'în ve elf

Belge No: 190/Sayfa 64

Konusu: Buyruldu

Tarih: Evasıt-ı Cemaziyelevvel 1073 (Aralık 1662)

Hazret Mevlânâ nâib-i şerî'at

Harput kadısı izzetlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da'vât ittihâf olunub inhâ olunur ki nefis-i Harput'da Ahmed Bey mahallesi mescidinin kurbünde Kayabaşı nâm mevzi'de nâm kimesne mecrûhan maktûl olub bi-hasebi'ş-şer' ...teftiş olunub kâtili bulunub icrâ-yı hak olunmak bâbında mektûb

tahrîr olunub kıdvetü'l-emâsil zîde kadruhû mübâşir ta'yîn olunmuşdur
gerekdir ki muktezâ-yı şer'-i kadîm üle amel olunub teftîş ve tefahhus idüb göresiz
mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle kâtîli bulunursa lâzım gelenlere buldurub mübâşir-i
merkûm kâtîli koşub bu taraftan şer'ile görilüb icrâ-yı hak ola bâkî ve's-selâm
tahrîren

Fî evâsıt-ı Cemâziyelevvelî sene 1073

Belge No: 191/Sayfa 64

Konusu: Buyruldu

Tarih: Tarihsiz

Fazîlet şî'âr Harput kadısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân
Ağa zîde kadruhû inhâ ve i'lâm olunur ki işbu dârende-i hurûf Murad nâm kimesne
oğlu kendü hâlinde geldükde kazâ-i mezbûra tâbî' Sarpulı ve Lükek ve Koç Kal'a ve
Karasaz nâmûn karyelerin sınırunda dört nefer kimesne üzerine ve sol kolu
düşüb ba'dehû fevt olduğu dîvân-ı emnde arz-ı hâl idüb ve bundan teftîşiçün mezkûr
gönderilmişdi maktûl-i mezbûrun babası olan Murad yerlü yerinden teftîş dem ve
diyetin taleb idüb şer'ilevirilmesi bâbında mektûb tahrîr olunub ve ağalarımızdan
kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ağa zîde kadruhû gönderilmişdir vardukda gereği gibi
vech-i meşrûh üzere mestûr olan dört karye ahâlilerinden şer'ile teftîş ve tefahhus ve
şer'ile dem ve diyetin müteveccih idenlerden mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle
alıvirüb yâhud mezkûrları dîvân-ıihzâr idüb bu cihet şer'ile ihkâk-ı hak oluna
ve's-selâm

Belge No: 192/Sayfa 65

Konusu: Ev Satışı

Tarih: Evâsıt-ı Rabiulevvel 1073 (Aralık 1662)

Medîne-i Harput sâkinelerinden Habibe binti ve Rahîme binti Osman nâm hatunlar tarafından Ebubekir Çelebi ve Hüseyin Çelebi ibni Ali Çavuş nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle olan Hacı ibni Veli nâm kimesnelerin mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb Receb bin Mustafa mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Zahirîye câmi' mahallesinde vâki' bir tarafı zimmî Bursek zimmî mülküne ve üç tarafı tarîk-i âm ile mahdûd bir bâb sofa ve bir bâb oda ve bir bâb ahur ve havlusu ile ve kadîmî tevâbi'i ile mülk menzil olduğunu seksen akçe bir kuruş olmak üzere hûrda hesâbı otuz kuruşa bey'-i bât-ı sahîh-i ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olunan müvekkiletân-ı mezbûretânın minvâl-i muharrer muktedir mülk menzil meşâyih-i müşterek oldu merkûmun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâü ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzere vâki' olan vekâlet ikrârını el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr Receb dahi vekâleten tasdîk ve kabûl idüb gibbe't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı Rebiülâhir li-sene selâse ve seb'în ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

- Es-Seyyid Osman Efendi,
- Ahmed Ağa bin Abdullah,
- Müderris-i kirâm Hasan Ağa
- Birâderi Mehmed Bey
- Şeyh El-hac Ali
- Manzur zâde Ömer Bey
- Ömer Bey ibni Büyük El-hac Bey
- Birâderi Halil Bey
- Mehmed Halife ibni Derzi Ali
- Ve gayruhum.

Belge No: 193/Sayfa 65

Konusu: Mektub

Tarih: Tarihsiz

İzzetlü ve rif'atlı Ali Ağa hazretlerinin huzûrlarına ve dürer-i ed'iyye-i vâfire iblâğından sonra muhibbâne inhâ olunan budur ki bundan akdem sekbânlardan Musa nâm kimesne Ebu Tâhir'den geldüğün ve Künek nâm karye ıkârlarında gice ile üzerlerine kitâ'ü't-tarîk irüşüb katl itmiş istimâ' olundu cenâbınız tefîş itmeğe ta'yîn olunmuşsuz benim rûhum gerçi Sazunlı ve Künek ıkârlarında olunmuşdur ammâ gelen ademler kürd ... ve Koç Kal'a ve Karasaz nâm karyelüler nicesi ... yollar ve deryunların keşfe dâhil idüb inşâallâhu te'âlâ sa'âdetlü sâhib-i devlet efendimiz hazretleri gelmekte yine cenâbınıza hitâben buyruldı eletüb kadıları ol köylerden taleb olunur benim rûhum bu bâr ve...köyler mezbûyla değildir ki istimâ' ile ola bunların sâbıkaları dahi çokdur her bâr öyle uzaktan eksik değılleri bu günlerde ziyâde tekayyüd göz me'mûlümüzdür derîğ olunmaya lütf idüb bu mektûbumuza binâen i'lâm eylesiz

Belge No: 194/Sayfa 65

Konusu: Tapu Kaydı

Tarih: Evâsıt-ı Cemâziyelevvel 1073 (Aralık 1662)

Vech-i tahrîr-i hurûf temessük budur ki Habusu nam karye zımmîleri sulu ve susuz topraklara mutasarrız olan köşkün oğlu Ali nâm sipâhî fevt olub evlâd-ı zükûrı tapuya müstehak olmağın işbu bâ'is-i tahrîr-i hurûf oğlu Hüseyin Beye müteveffâ-yı mezbûrun taht-ı tasarrufunda olan bi'l-cümle sulu ve susuz zımmîlerin tapuya virilüb kanun-ı pâdişâhî üzere tapusı alınub mûmâ ileyhın yedine temessük tahrîr olunub vaz' olundu ki tefvîz olunan hakkı tasarrufuna taraf-ı âhardan bir kimesne mâni' ve dâfi' olmaya tahrîren fî evâsıt-ı Cemâziyelevvelî li-sene selâsin ve sebin ve elf

Belge No: 195/Sayfa 66

Konusu: Mektub

Tarih: Evahir-i Rabiulevvel 1073 (Kasım 1662)

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harput kal'ası dizdârı olan zîde kadruhû inhâ olunur ki bu âna deĝin kal'a-i mezbûre neferlerin sene âhirinde mâbeynlerinde birâderim ulûfeci nasb idüb defterleri Diyarbekir'e gönderüb mukâbele itdirüb ve ocaklıkları olan mukâta'alarına îrâd-ı masraf olunmak mu'tâd-ı kadîm olmaĝla hâliyâ Diyarbekir voyvodası olan kıdvetü'l-a'yân Osman Aĝa zîde mecduhû tarafından adem ta'yîn olunub tarafımızdan dahi mektûb iltimâs itmeĝin tahrîr olunub irsâl ve îsâl olundı vardukda gerekdir ki mu'tâd-ı kadîm üzere mâbeynlerinde birâderim nasb idüb defterleri ile bu cânibe gönderesiz ki bu câhibde defterleri mukâbele itdirüb ve îrâd-ı masraf idüb tezkiresi alasin husûs-ı mezbûru ihmâl ve müsâhele eylemeyüb mûcib-i mektûb ile âmil olasin tahrîren fî evâhir-i Rebiülevvel li-sene selâsin ve seb'în ve elf

Belge No: 196/Sayfa 66

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: 20 Rabiulevvel 1073 (2 Kasım1662)

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû tevkî-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-ikbâl Van hazînesi defterdârı Abdülkerim dâme uluvvuhû Dersa'âdetime arz gönderüb taraf-ı kullarına ocaklık ta'yîn olunan Haput mukâta'ası re'âyâsı kadîmden bu âna deĝin viregeldikleri hukûk ve rüsûmların ketm ve noksan eylediklerinden mâ'adâ bu sene hılâf-ı inhâ kânun-ı kadîm ve deftere muhâlif cizye ve ispençelerin noksan üzere virenleri ile mukâta'a-i mezbûreye küllî kesr ve noksan olub kul tâifesinin mevâcibine gadr olmaĝın kadîmden bu âna deĝin kânun ve defter mûcibince viregeldikleri üzere cizye ve ispençe ve sâir rüsûmâtın edâ idüb inâd ve muhâlefet eylemeleri bâbında emr-i şerîfim virilmek cânibine i'lâm eylemeĝin hazîne-i âmiremde mahfûz olan baş muhâsebe defterlerine nazar olundukda Diyarbekir

eyaletinde vâki' Harput mukâta'ası cizyesiyle Van kullarının ulûfeleriçün ocaklık ta'yîn olunduğu mestûr ve mukayyed olunmağın imdi kadîmden olugeldüğü üzere amel olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi göresin fi'l-hakîka mukâta'a-i mezbûre re'âyâsı kadîmden bu âna değın ocaklık ta'yîn olunduğu üzere viregeldikleri cizye ve sâir cüz'î ve küllî hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mûcibince virmeyüb noksan üzere virirz deyu ta'allül idüb neferât-ı merkûmun mevâciblerine kesr ve noksan eyledikleri vâki' ise ol takdîrce kadîmden bu âna dek edâ eyledikleri cizye ve sâir hukûk ve rüsûmların kânun ve defter mûcibince edâ itdirüb olgelmişe ve kânun ve deftere muhâlif kimesneye ta'allül ve muhâlefet itdirmeyüb emr-i âhar varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsin tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn min şehr-i Rebiülevvel sene selâsin ve seb'în ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Belge No: 197/Sayfa 66

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: 20 Zilhicce 1073 (26 Temmuz 1662)

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Bağdad'dan Âsitâne-i Sa'âdete gelince yol üzerinde vâki' olan kadılar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve eyâletde sancak mütesellimleri ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki hâlâ Bağdad cânibinden Âsitâne-i Sa'âdetime irsâl olunan hazîne defterlerin taht-ı hükûmete dâhil olursa olan yerlerde yanına yarar ve mu'temedün aleyh ademler koşub menâzil-i merâhilde gönderilmişdir deyu fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim ile ez-deftere bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi Bağdad cânibine Âsitâne-i Sa'âdetime irsâl olunan hazîne her kangınızın taht-ı hükûmetine dâhil olursa muhavvef olan yerlerden yanına

yarar ve mu‘temedün aleyh ademler koşub menâzil-i merâhide hıfz ve hırâset iderek Âsitâne-i Sa‘âdetime gelince emîn ü sâlim birbiriniz üleşdirüb zarar ve gezend erişdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-işrîn Zilhicetü’ş-şerîfe sene isnâ ve seb‘în ve elf

Belge No: 198/Sayfa 67

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: Evâsıt-ı Safer 1073 (Ekim 1662)

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükmi oldur ki

Harput’da vâki‘ Peygamber mescid-i şerîfinde imam olan Hasan fevt olub mahlûl olmağın yerine işbu râfi‘-i tevkî‘-i hümâyûn sulbî oğlu Hüseyin mahal ve müstehak olmağın tevcih olunub berât-ı şerîfim virilmek bâbında kadısı Mevlânâ Hüseyin zîde fazlühû arz itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnumu virdüm ve buyurdum ki varub mezbûr Hüseyin babası yerine imam olub hizmet-i lâzimesin mü’eddî kıldıktan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı devletimçün du‘âya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ahad mâni‘ ve dâfi‘ olmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fi evâsıt-ı şehri Saferü’l-hayr sene selâsin ve seb‘în ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Belge No: 199/Sayfa 67

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: 1073 (1662/1663)

Kıdvetü’l-emâsil ve’l-ekârim ma‘denü’l-fezâil ve’l-keâm Mevlânâ Harput kadısı zîde fazlühû tevkî‘-i refi‘-i hümâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki Van kal‘ası neferlerinin cânib-i yemîn kâtibi olan Mehmed ve dahi yesârına ta‘yîn olan Cebrail

zîde kadrumâ Dersa'âdetime arz-ı hâl idüb Van kal'ası fukarâyı fetvâcılarını için ocakluya olan Harput re'âyâsı cizye ve ispence ve rüsûm-ı sâirelerin hâlisü'l-a'yâr akçe virmeyüb kuruş virdüklerinde hazîne-i âmireme alındığı üzere virmeyüb vilâyetimizde yüz otuz ve yüz kırk akçeye deyu ziyâdeye teklif idüb kul mevâcibine gadri derler deyu bildirüb mezbûrlar cizye ve ispence ve rüsûm-ı sâireleriçün hâlisü'l-a'yân akçe virmeyüb kuruş virdüklerinde hazîne-i âmireye alındığı üzere alınub ziyâdeye virmezüz deyu kimesne ta'allül ve nizâ' itdirmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden imdi vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmuşdur hükmi-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi göresin fi'l-hakîka kaziye i'lâm olunduğu gibi ise ol takdîrce zikr olunan ocaklık re'âyâsı cizye ve ispence ve rüsûm-ı sâireleri için hâlisü'l-a'yâr akçe virmeyüb kuruş virdüklerinde hazîne-i âmireme olunduğu üzere aldırub ziyâdeye virürüz deyu kimesneye ta'allül ve nizâ' itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız tahrîren fi sene 1073

Ahmed Ağa

Belge No: 200/Sayfa 67

Konusu: Tezkire

Tarih: 1073 (1662/1663)

Bâ'is-i tezkire budur ki ze'âmetimiz olan Mansur nam karye Osman Paşa oğlu Ahmed Bey fevt olub evlâdîn-i mezkûrîn kalmayub taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz zimmetleri hâlî kalub hâlâ müstehak olmağla tâlib olan Ali bey kânûn-ı pâdişâhî üzere resmî tapusun alub mezkûr sulu ve suzu zimmetleri kendüne tapuya virilmesin mutasarrıf olub kimesne müdâhale eylemeye deyu işbu tezkire tahrîr olunub vaz' olundu ki vakt-i hâcetde ibrâz idersiz sene tis'a ve seb'in ve elf

Sene 1073

El-fakîr Ahmed Ağa

Belge No: 201/Sayfa 68

Konusu: Buyruldu

Tarih: Evail-i Rabiulevvel 1073 (Ekim 1662)

Şerî'at şî'âr mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû inhâ olunur ki kıdvetü'l-a'yân Harput Beyi zîde mecduhû dîvân-ı amede arz-ı hâl idüb bu âna deġin kazâ-i mezbûre re'âyâsı sancakbeġi olanlara zahîre nâmıyla bir şey viregelmişler iken hâlâ kendü harcı taleb eyledikde virmeyüb ta'allül eylediklerin bildirüb sene-i sâbıklardan viregeldükleri üzere virmeleri için mektûb ve mübâşir taleb eylediġi ecilden kıdvetü'l-akrân zîde kadruhû ta'yîn olunub gönderilmiştir vardukda gerekdir ki husûs-ı mezbûra bir hoşca hak adl üzere mukayyed olub göresin fi'l-vâki' kaziye-i merkûme re'âyâları bu âna deġil olanlara zahire sâliyâne idüb cem' ve tahsîl itdirüb begâyet ihtirâz idüb mücib-i mektûb ile âmil idesiz tahrîren fi evâil-i şehri-rabiulevvel sene selâsin ve seb'în ve elf

Belge No: 202/Sayfa 68

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: Evahir-i Muharrem 1073 (Eylül 1662)

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuġrâ-yı garrâ-yı cihan-sitânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müşerri'în Harput kazâsında nâibü'ş-şer' olan Hüseyin zîde ilmuhû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb kasaba-i Harput'da vâki' Peygamber mescidinde vazîfe-i mu'ayyene ile imam olan Hasan fevt olub yeri hâlî ve hizmeti mahlûl olmaġla râfi'-i tevkî'-i refi'ü'ş-şân-ı hâkânî Ebubekir için mahal ve müstehakdır deyu bildirmek bâbında inâyet ricâsına arz itmeġin avârızın virmek şartıyla tevcîh idüb bu berât-ı sa'âdet-âyât...gâyâtı virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varub müteveffâ-yı merkûmun yerine mescid-i mezbûrda imam olub hizmet-i lâzimesin bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfe-i

mu'ayyenesine mutasarrıf olub ol bâbda efrâd-ı efrîdeden hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Muharremi'l-harâm sene selâse ve seb'în ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd fî evâhir-i şehr-i Rabiülevvel

Belge No: 203/Sayfa 68

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: Evahir-i Muharrem 1073 (Eylül 1662)

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihan-sitânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müşerri'în Harput kazâsında nâibü's-şer' olan zîde ilmuhû Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb kasaba-i Harput'da vâki' ol câmi' evkâfında vazîfe-i mu'ayyene ile mütevellîsi ve meydan-ı câmi'in imam-ı sânisî olan Ali fevt olub yeri hâlî ve hizmeti mu'attal olmağla râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Es-Seyyid İbrahim için mahal ve müstehakdır deyu virilmek bâbında inâyet ricâsına arz itmeğın avâırızın virmek şartıyla tevcîh idüb bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr varub müteveffâ-yı merkûmun yerine ol câmi' evkâfının mütevellîsi ve meydan-ı câmi'in imam-ı sânisî olub hizmet-i lâzimesin bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub ol bâbda efrâd-ı efrîdeden hiç ahad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i Şehr-i Muharremi'l-harâm sene selâsin ve tis'în ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kayd fî evâhir-i Rabiülevvel

Belge No: 204/Sayfa 69

Konusu: Buyruldu

Tarih: Evahir-i Safer 1073 (Ekim 1662)

Şerî'at şî'âr mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû ba'de't-tahiyye inhâ ve i'lâm olunan oldur ki kazâ-i mezbûrda vâki' Gökcek nâm karye sâkinlerinden Nikogos nâm zımmî dîvâna arz-ı hâl sunub şöyle i'lâm-ı hâl eyledi ki sâkin olduğumu karyeye gemi ile gelüb iderler genç ile evim açılıb bi'l-cümle eşyâmız sirka olunub şer'le karye-i mezbûre sâkinlerinden teftîş ve tefahhus olunmak bâbında mübâşir taleb eyledüğüne binâen mektûb tahrîr olunub kıdvetü'l-akrân Ahmed Ağa zîde kadruhû ta'yîn olunub gönderilmiştir vardukda gerekdir ki husûs-ı mezbûra mukayyed olub göresiz fi'l-vâki' mukayyed i'lâmına muvâfık ise ba'de's-sübût mezbûr zımmînin sirka olan eşyâsın karye-i mezbûre re'âyâsında teftîş ve tefahhus itdürüb buldurasız şöyle ki bu bahâne ile hılâf-ı şer'-i şerîf bir ferde zulm ve ta'addî itdirmeyüb mûcib-i mektûb ile âmil olasız tahrîren fi evâhr-i şehr-i Safer sene 1073

Belge No: 205 /Sayfa 69

Konusu: Buyruldu

Tarih: 3 Muharrem 1073 (18 Ağustos 1662)

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû inhâ olunur ki kazâ-i mezbûre tâbi Pekinik nam karye sâkinlerinden Cafer Ağa arz-ı hâl idüb karye-i mezbûre mahzarında olan Kara Pınar nâm mezra'asına ekrâd tâifesinden Topal Hasan ve Kara Mehmed ve Kadir ve sâirleri ve hâli ve nizâ'ımdan hâlî olmayub gadr ve sayf itmeleri ile mezbûrları ihzâr olunub huzûrumuzda mürâfa'a-i şer' olunduklarında yedinde olan temessükâtına nazar olunub hakk-ı tasarruf vechle merkûm Cafer Ağa'nın olduğu zâhir ve mübeyyin oldukda hükm olunmağın mezra'a-i mezbûre min ba'd müdâhale olunmamak bâbında buyruldu tahrîr olunub ve hasımlarının temessükâtları lağv ve mahz olub

yedlerinden men' ve def'i için buyruldu tahrîr olunmuşdur vech-i meşrûh üzere zikr olunan kimesneleri mu'ârazadan men' olunduklarına binâen dahl ve ta'arruz itdirmeyüb hılâf-ı şer'-i şerîf kimesneye iş itdirmeyesiz

Fî 3 M sene 1073 muharrem

Belge No: 206 /Sayfa 69

Konusu: Buyruldu

Tarih: Tarihsiz

Dahî mevâlî'l-mükerremûn Diyarbekir'den Âsitâne-i Devlete varınca yol üzerinde vâki' olan kadılar zîade fazluhum ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve kılâ' dizdârları ve sâir iş erleri inhâ olunur ki hâliyâ şevketlü ve azametlü ve mehâbetlü pâdişâhımıza otaklar irsâl olunub her kangunuzun taht-ı kazâlarına varub dâhil olurlar ise yanlarına vâfir ademler koşub emîn ve sâlim ulaştırmak bâbında mektûb tahrîr olunub irsâl olundu vardukda gereği gibi her biriniz ikdâm-ı tâm idüb sa'âdetlü ve şevketlü pâdişâhımızın otakları yanına mükemmel ademler koşub birbirinüze ulaştır mukaddemâ te'hîr-i vakt ve masraf-ı kudret olunub ihmâl ve müsâheleden ve avk ve te'hîrden begâyet ihtirâz oluna

Belge No: 207/Sayfa 69

Konusu: Kayıt

Tarih: Tarihsiz

Sa'âdetlü ve şevketlü pâdişâh-ı âlem-penâh hazretlerinin otağı şerîflerini getüren ağaya giden zahîre ve sâir mühimmâtı beyân ider

Sığır 15 re's koyun 3 re's etmek 150 pirinç 3 batman yağ 6 hisse yağ 6 kilim 6 keçe

Belge No: 208/Sayfa 69

Konusu: Kayıt

Tarih: 1073 (1662/1663)

Bin yetmiş üç senesine mahsûb olmak üzere fermân olunan imzâlı defter mûcibinceb Peknek nâm karyenin bedel-i nüzûl akçelerin alub işbu temessük tahrîr vaz' olundu fî 1073

Belge No: 209/Sayfa 69

Konusu: Tezkire

Tarih: Tarihsiz

Vech-i tezkire budur ki bin yetmiş iki senesinde vâki' olan kulluğ akçesin elli altı bölüğün yoldaş Ahmed Beşe'de bin altı yüz akçe bi't-tamâm alınub mezbûr yoldaşların yedine tezkire vaz' olundu

Belge No: 210/Sayfa 70

Konusu: Fetva

Tarih: Tarihsiz

.....

Mîrî mezra'a topraklarında bir mikdar Zeyd bir mikdar akçeye berât-ı sultânî ile maktûb' idüb zira'at idüb hâsılını kaldırub berâtı mûcibince maktû' olan resmî mîrîye teslîmden sonra emînden olan kimesneler hılâf-ı emr-i sultânî Zeyd'den zimmetinin dahi talebe şer'an kâdir olunur mu beyân buyrula

El-cevâb kâdir olmaz berât-ı sultânî mûcibince amel olunur

Belge No: 211/Sayfa 70

Konusu: Fetva

Tarih: Tarihsiz

Sûret-i mezbûrda Resme maktû‘undan gayrı Zeyd’den mahsûl alsa Zeyd mahsûlünü hılâf-ı şer‘ alan Amr ve emînden gerü almağa kâdir olur mı beyân buyrıla

El-cevâb alur

Belge No: 212/Sayfa 70

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: Evahir-i Cemaziyelevvel 1073 (Ocak 1663)

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihan-sitânî hükmi oldur ki

Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Harput sancağı mukâta‘ası emini olan Mehmed zîade kadruhû Dersa‘âdetime mektûb gönderüb Harput kazâsına tâbi‘ Uluabad nâhiyesinde vâki‘ Munzur Beğ mezra‘ası dimekle ma‘rûf mezra‘anın bundan akdem bir mikdar yerinin bin dört yüz akçe maktû‘u olub nice seneden berü hâlî ve harâbe ve bir şey hâsıl olmayub ve âhar sancakda iki nefer nişîn du‘âya olub mezra-i mezbûre olmağise elinde zulm ve ta‘addîsinde hallerin ...olmağın hâsıl buğday ve sâir mahsûlün her ne olursa mukâbelesinde mukâta‘a emînlerine iki bin akçe virmek üzere hâsıl olan mezbûr Munzur zîade kadruhûya ber-vech-i maktû‘ der-uhde ve kabûl eyledüğü tarafımıza edâ ve mîrîye emfa‘ olmağın tevcîh olunub berât-ı şerîfim virilmek ricâsına arz itmeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüb işbu bin altmış yedi Cemâziyelevvelinin gurreci gününden vech-i meşrûh üzere mezbûr Munzur zîade kadruhûnun üzerine der-uhde ve kabûl üzere bu berât-ı hümâyûn-ı meymenet-makrûnum virdüm ve buyurdum ki dahi mezbûr Munzur zîade mezra‘a-i mezbûrede hâsıl olan buğday ve arpa ve penbe ve sâir mahsûlât mukâbelesinde mukâta‘a emînleri der-uhde ve kabûl eyledüğü üzere beher sene iki bin akçei edâ ve teslîm eyleyüb ve mezâri‘-i mezbûre ve abadân eyledüğünden sonra mukâta‘a emînleri tarafından ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni‘ ve

dâfi' olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar
tahrîren fî evâhir-i Cemâzyelevatorvelî sene

Belge No: 213/Sayfa 70

Konusu: Vergi Kaydı

Tarih: Evail-i Safer 1073 (Eylül 1662)

Bin yetmiş üç senesine mahsûb olmak üzere emr-i şerîf-i âlişân ile Van
kulları mevâcibleri tekmîliçün sadaka olunan Harput kazâsının iki yüz seksen dokuz
buçuk hânesinin havârızı vergi mevkûfât defteri mûcibince tevzî'-i sâliyâne
olmuşdur tahrîren fî evâyil-i Şehr-i Saferü'l-hayr sene selâsin ve seb'în ve elf

Belge No: 214/Sayfa 70

Konusu: Vergi Kaydı

Tarih: Tarihsiz

İki yüz seksen dokuz buçuk hânenin avârızı emr-i şerîf mûcibince beher
hâneye beş yüz kırk akçeden 57.170 akçe

Minhâ

Müderrise akçe 132170 akçe

Mübâşire ta'âmiye ve hidmet akçe 10.000

Harc-ı mahkeme ve huddâmiye ve kâtibiye 15.000 akçe

Kadı

Yekûn cem'an 57.170

Belge No: 215/Sayfa 71

Konusu: Mektub

Tarih: 9 Safer 1073 (23 Eylül 1662)

İzzetlü ve fazîletlü Efendi hazretlerinin huzûr-ı mevfürlarına dürer-i da‘vât-ı sâfiyât ve gurur-i vâfiyât iblâğıyla inhâ-ı muhlisâne budur ki benim Efendim bundan akdem cenâbınızdan gelen imzâlu ve mühürlü defter ve mektûb-ı şerîfiniz mücibince taraf-ı hâtırın için bu âna değîn avk ve te’hîr olunmayub hâzâ bâkî kalan kusûr akçe husûrçün hâlâ mezkûr mütesellim ağadan mezkûr buyruldu-ı şerîf alınub ana imtisâlen mektûb ve hüccet tahrîr olunub mezîd-i huzûra irsâl olunubve husûs olunur ki hîn-i fırka-i mü’eddet bizim Es-Seyyid Mehmed Ağa’ya hüsn-i himâyeniz olub defterinizde mestûr ve musarrah olan bekâyâyâ bezl-i himmet bir dahi dahl idüb mühl-i pâdişâhînin cem‘ ve tahsîlinde sa’y ve ihtimâmınız ricâ olunur denlü dostluğunuz ...olunur değıldir bâkî selâm

Mahmud Ahmed Paşa

Şerâyi‘-şi‘âr mevlânâ Harput ve Sağman ve Mazgird ve Pertek kadıları zîde fazluhum inhâ olunur ki hâliyâ taht-ı hükûmetinizde sâkin olan sipâh ve yeniçeri ve zü‘emâ ve erbâb-ı tımar ve cebeci ve acemî oğlanı bi’l-cümle dirlik tasarruf eyleyenlerden bu âna değîn fermân olan sefere gitmeyenlerin hakkından gelinüb ve sefere bulmak için mektûb tahrîr olunub kıdvetü’l-akrân zîade fazluhû ta‘yîn olunub kendü virilmiştir vardukda gerekdir ki husûs-ı mezbûra her biriniz gereğı gibi mukayyed olub her kangunuzın taht-ı kazâsında sipâh ve yeniçeri ve zü‘emâ ve erbâb-ı tımar ve cebeci ve acemi oğlanı dirlik tasarruf idenlerden her kim bu âna değîn sefere gitmeyüb kalmışsa mübâşir-i merkûme ahz itdirüb ve muhkem hakkından geldürüb sefere gönderesin husûs-ı mezbûrda bir ferdi himâyet eylediğiniz istimâ‘ olunursa sonra nedâmet çekmeniz mukarrerdir ihmâl ve müsâheleden begâyet ihtirâz eyleyüb mücib-i mektûb ile âmil olasız

Fî 9 s. sene 1073 (9 safer 1073)

Belge No: 216/Sayfa 71

Konusu: Buyruldu

Tarih: Tarihsiz

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harput serdârı zîade kadruhû inhâ olunur ki

Harput sâkinlerinden yeniçeri zîade kadruhû senden Mustafa nâm yeniçeri eşkiyâ olduğundan gayrı hâliyâ bu cânibde olmağla mektûb tahrîr olunub gönderilmişdir vardukda gereği gibi varan mübâşire mezbûr Mustafa Beşei koşub gönderesin ki bu cânibde hakları görüle husûs-ı mezbûr ihmâl ve müsâheleden ihtirâz idesiz

...kâimmakâm hâlâ

Belge No: 217/Sayfa 71

Konusu: Ferman-ı Şerif

Tarih: 14 Safer 1073 (28 Eylül 1662)

Şerî'at-şî'âr mevlânâ Harput kadısı zîade fazluhû inhâ olunur ki kazâ-i mezbûre sâkinlerinden kıdvetü'l-akrân Munzur Beyi zîade kadruhû dîvân-ı amede arz-ı hâl sunub Harput kazâsında vâki' Munzur mezra'ası dimekle ma'rûf mezra'a hâlî ve harâbe ve ehsal olub bu kulları şîr ve âbâd itmek şartıyla mezra-i mezbûrede hâsıl olan buğday ve arpa ve sâir eşyâ mukâbelesinde her ne emîn olanlara iki bin akçe virmek şartıyla mûcib-i der-uhde üzere berât-ı şerîf-i âlişân ile merkûm Munzur Beği mukâta'aya virilüb hâlâ mukâta'a-i mezbûre emîni kanâ'at eylemeyüb hılâf-ı berât-ı şerîf mezra'a-i mezbûrda zira'at olunan eşyânın mahsûlün tahelb idüb küllî gadr eyledüğün bildirüb berâtı mûcibince hâsıl olan buğday ve arpa vemukâbelesinde iki bin akçe alub mahsûl talebiyle rencîde olunmamak bâbında mektûb iltimâs

eylemekle tahrîr olunub gönderilmiştir vardukda gereği gibi husûs-ı mezbûra gereği gibi mukayyed olub mezbûr Munzur Beğ'i zîde kadruhûnun yedinde olan berât-ı şerîf-i âlişân mûcibince mezra'a-i mezbûrdan hâsıl olan eşyâ mukâbelesinde mukâta'a-i mezbûre emîni olanlara iki bin akçe aldırub mahsûl talebiyle emîn olanları ve âhardan bir kimesne mezra'a-i mezbûre mahsûlüne müdâhale itdirmeyesiz hılâf-ı berât-ı şerîf ider olur ise bu cânibe havâle idesiz

Fî 14 Safer sene 1073

Belge No: 218/Sayfa 72

Konusu: Ferman

Tarih: 20 Zilhicce 1073 (26 Temmuz 1663)

Fazîletlü Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i ed'iyeye-i vâfire ittihâfindan muhibbâne inhâ olunur ki taht-ı kazânuzda medîne-i Harput'da olan yeniçeri serdârı raf' olunub yerine kırk beşinci bölük mütekâ'id Ali Beşe nâm yoldaş emekdar olmağla serdâr ta'yîn olunmuşdur me'mûldür ki mezbûru üslûb-ı sâbık üzere serdârlığı umûrunda istihdâm eyleyesiz ve ol cânibde olan yeniçeri ve acemi oğlan ve topcu ve cebeci merkûme zabt ve tavâif-i mezbûreden bilâ-vâris olanların terekelerin ahz ve sevk-i sultânî fûruht ve hâsıl olan nükûdı müfredât defteri ile teslîm ve bu cânibe irsâl itdürmeği sa'y ve teveccüh eyleyeler ve lâkin hılâf-ı şer' ve kânûn bir ferdi rencîde ve remîde itdürmeyesiz bâkî hemîşe şerî'at-i nebevî dâim bâd tahrîren fî'l-yevmi'l-işrîn fî şehri-i Zilhicce'ti'ş-şerîfe sene isneyn ve tis'in ve elf

Muhibbi muhlis

Belge No: 219/Sayfa 72

Konusu: Buyruldu

Tarih: Tarihsiz

İzzetlü ve rif'atlı peder-i azîzim El-hac Ağa hazretlerinin huzûr-i şerîflerine i'zâz-ı ubûdiyet üzere du'âlar ve senâlar takrîrinden sonra i'lâm-ı muhibbâne olunan oldur ki bu cânibde muhibleri ahvâli suâl-i şerîf câiz buyrulursa Mehmed sultân vücûduna bu ...sihhat üzere olub leylen ve nehâren dâ'an haberleri üzerlerine meşgûl ve ...-i şerîflerine müştâk-ı azîm eyleyesi ba'de elin benim izzetlü pederim ve sene-i mübârekeke vâki' olan kolluğu sa'âdetlü mürüvvetlü Efendimiz oraya nasûh ...hisselerinden olmağla hâliyâ Harput kolluğu cenâbınıza gönderilmiştir mezbûrun ol cânibde tekayyüd idüb bildüğünüz ...virüb ve zabt idüb hıfz idesiz inşaallahu te'âlâ tekayyüdünüz zâyi' olmaz her ne olursa gelür adem ile ale'l-acele akçesin bu cânibe irsâl idersiz zîrâ biz dahi bu cânibde bu güne dek bu cânibin kolluk akçesin cem' idüb revân olmak üzereyüz bu husûsa izzetlü Kasım Ağa hazretlerinden buyruldu-ı şerîf dahi irsâl olunmuşdur bu hidmetim cenâbınızdan bilüriz idesiz izzetlü pederim eğer kolluk bahâsı suâl olunursa altmış yüzli riyâli kuruşadır irsâl idüb noksan getürmeyesiz şöyle ma'lûm-ı şerîf oluna

Muhlis El-hac Bekir

Belge No: 220/Sayfa 72

Konusu: Buyruldu

Tarih: 20 Safer 1073 (16 Eylül 1662)

Fazîlet-şi'âr mevlânâ Harput kadısı zîde fazluhû inhâ olunur ki kazâ-i mezbûrenin bin yetmiş üç senesine mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen nüzûl akçesin kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed Ağa zîde mecduhû tarafından bezl ve cem'a varan adem bir mikdarı edâ idüb ve bir mikdarın...yerlerde bâkî kusûru kalub yedine mühürlü ve imzâlu defter virilüb yedinde olan mühürlü defter mûcibince yerlü yerinde cem' ve tahsîl olunmak bâbında mektûb taleb eylediği ecilden tahrîr olunub ademlerinizden Seyyid Mehmed Ağa irsâl olunmuşdur vardukda gerekdir ki husûsı gereği gibi mukayyed olub yedinde olan defter mûcibince mukaddemâ cem' olduğu üzere yerlü yerinde tahsîl itdürüb bir ferde ta'allül ve nizâ' itdirmeyesiz ta'allül ider olur ise bu cânibe gelüb hakkından geline

şöyle ki bu bahâne ile hılâf-ı şer‘-i şerîf bir ferde zulm ve ta‘addi eylemeyüb ve mâl-i mîrîye noksan getürmekden begâyet ihtirâz eyleyüb mükerrer mektûb virilmeği muhtâc eylemeyesiz fi 2 safer sene 1073

Belge No: 221/Sayfa 73

Konusu: Tezkire

Tarih: Gurre-i Şaban 1073 (11 Mart 1663)

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki bir müşîre bâkî ferde vaar zımmiden olub evlâd-ı zükûru kalmayub olan toprak harâbe yerleri tapuya müstehak olmak tapuya virilüb kânûn üzere resm-i tapusu alınub yedine temessük virildi sene 107

Pekinik nâm karyeden nâyhar yağ akçesi malum ola dört yüz yirmi akçedir

Fî gurre-i Şabani'l-mu‘azzam

Buğday sürmeğe gelen Kadri Ağa'ya yevmiye zahîre rûziyesidir

Belge No: 222/Sayfa 73

Konusu: Kayıt

Tarih: Tarihsiz

Arpa 3	etmek batman 17	güzeşt batman 1	rîh batman 1
Bağ beği 1	odun bedel 3	saman kantar 2	yevm akçe 10
Bal akçe 4	üzüm hisse 1 hasr 1	soğan hisse 1
Düz 1			
Yekûn 46 akçe			

Belge No: 223/Sayfa 73

Konusu: Kayıt

Tarih: Tarihsiz

Mübâşir-i merkûm Harput virilen beyân

.... 1 bağ hisse 1,5 batman 1 Said Ağa 3

İbrahim Ağa

Belge No: 224/Sayfa 73

Konusu: Kayıt

Tarih: Tarihsiz

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki nüzül-i bâkî sene-i me'mûru olan Es-Seyyid Mehmed Ağa'nındefterde bâkî kalan budur ki havâs-ı hümâyûna mülkü ...ve şehir kethüdâsı Ali Çelebi takrîrleri ve Mehmed Ağa'nın yedinde olan defter mûcibince tahrîr olundu

Nefs-i şehirde Çelebi'den 16 kuruş

Esnaf bâkî 4 kuruş

Der-hidmet 20 kuruş

Bundan akdem olunub ma'an sâliyâne olmağla

Karye-i havâs-ı hümâyûn

Öşr çeken kuruş 15

Öşr şehâblı 10 kuruş

Yalnız yetmiş üç kuruşdur bir bey' eksikdir

Der-karye-i ze'âmetden ve tımar

..... 2 kuruş

Bağının 6 kuruş 1 rub'

..... 2,5 kuruş

Mustafa Ağa'nın

.... 3 kuruş 1 rub'

Konak almaz 3 kuruş

....2 kuruş 1 rub'

Karye-i Sefer Beğ karye-i İçmez Beğ 3 kuruş 1 rub'

Karye-i Üngüzük 3 kuruş

Mustafa Ağanın halâs

.....

Belge No: 225/Sayfa 73

Konusu: Kayıt

Tarih: Tarihsiz

Tahrîr olunan defterde vech-i meşrûh üzere bâkî kalan akçenin tahsîl memleket olursa ve her ahâli-i vilâyetin olundu deyu cevâbi virildi

SONUÇ

H. 1073 (M. 1662/ 1663) tarihli Harput Şer'iyye Sicilinde yer alan kayıtların yapılan tasnif, başlıklandırma, tahlil ve değerlendirmesi sonucunda Harput Sancağı'nın ekonomik, sosyal ve iktisadi durumu hakkında aşağıdaki bilgilere ulaşılmıştır.

İncelediğimiz 350 No'lu Harput Şer'iyye sicil defterinde mali nitelikli vesikalar çoğunluktadır. Bu belgeler içerik olarak ev satışları, dükkan satışları, bağ, bahçe, bostan, tarla satışları, alacak-borç ilişkileri, mülk anlaşmazlıkları ve vergi kayıtları şeklinde defterde yer almaktadır. Satışların geneline bakıldığında, satış işlemi bazen kişilerin borçlarına takas şeklinde bazen ihtiyaçtan, bazen de yetim çocukların vasileri tarafından yetimlerin ihtiyaçlarını gidermek amacıyla

gerçekleştirilmektedir. Fakat söz konusu belgelerden yola çıkarak o tarihlerde Harput halkının alım gücü ya da maddi imkanları hakkında istatistiksel bir sonuca varmak hayli güçtür. Buna rağmen ticari ilişkilerin boyutlarına bakıldığında, söz konusu tarihlerde devam eden savaşlar sebebiyle yaşanan mali sıkıntıların taşrayı da derinden etkilediği ve halkın sosyo-ekonomik açıdan sıkıntı içerisinde olduğu her bakımdan kendisini belli etmektedir. Zira defterde yine önemli bir yekün teşkil eden alacak-borç davalarının ayrıntıları bizleri bu açıdan teyid etmektedir.

Satışların hangi sebeplerden ötürü gerçekleştirildiği bazı belgelerde kısmen belirtilmiş olsa da genelde belirsizlik söz konusudur. Bununla birlikte söz konusu satışlar incelendiğinde Harput'ta kadınlarında kendilerine ait mülklerinin olduğu ve bunları vekilleri vasıtası ile sattıkları görülmektedir. Dolayısıyla Harput Sancağı'nda yaşayan kadınların ticari ve parasal sürece kısmen katıldıkları söylenebilir. Satışları gerçekleştiren taraflar açısından bir değerlendirme yapılacak olursa, büyük oranda Müslümanların kendi arasında gerçekleştirilen satış işlemlerine seyrekte olsa Gayr-i Müslimler dahil olabilmektedir. Yani Müslümanlar ile Gayr-i Müslimler arasında bir ticari ilişkinin varlığı söz konusudur. Bu ticari ilişki her iki grup arasında birlikte yaşama kültürünün geliştiğini göstermesi açısından önemlidir.

İncelediğimiz dönemde Harput'a gönderilen ferman ve buyruğuların içerik olarak çoğunlukla vergi ağırlıklı olması, yine o dönemin siyasi ve ekonomik durumuyla yakından ilgili olsa gerektir. Zira bu tarihlerde devam eden Osmanlı-Avusturya Savaşları maliyeye büyük bir külfet getirmiştir.

Söz konusu tarihlerde Harput'un mali açıdan bir mukataa olduğu ve mukataa eminlerince idare edildiği anlaşılmaktadır. Sancağın gelirlerinin önemli bir kısmının ise daha önceki yıllarda olduğu gibi Van Kalesi askerlerinin maaşlarına tahsis edildiği yine gönderilen pek çok buyruldu suretlerinden anlaşılmaktadır. Zira buyruğularda bu durum açıkça zikredilmekte ve askerlerin maaşlarının ödenebilmesi için vergilerin eksiksiz şekilde toplanılması emredilmektedir. Söz konusu duruma fermanlarla da atıfta bulunmaktadır.

Osmanlı'da aile hukukunu ilgilendiren belge türleri arasında yer alan miras taksimi, vasi tayini ve mehr-i müeccel de incelediğimiz defterde yer alan diğer bir belge grubunu oluşturmaktadır. Bu kayıtlar içerisinde mirasın ana unsuru olan sınırlı sayıdaki tereke de, o dönemde Harput'ta yaşamış olan şahısların menkul ve gayr-i menkullerinin yanı sıra ailelerin hayat standartları hakkında bize az da olsa tahmin yürütebilme olanağı sağlamaktadır. Yine bu kayıtlardan miras taksiminde, adet olduğu üzere küçük yaşta çocuklara kalan malların çocuklar olgun yaşa gelinceye kadar vasilerinin gözetimine bırakıldığı anlaşılmaktadır. Ölen kişi hayatta iken bir vasi belirlemediyse kadı tarafından küçük yaşta yetimlere öncelikle amcaları, büyük kardeşleri ya da ceddelerinin vasi olarak kayd edildiği anlaşılmaktadır.

Defterdeki belgelerden evlenme akdinde verilen ya da sonra verilmesi kararlaştırılan mehrin, boşanma veya eşlerinin ölmesi durumunda bir alacak davası olarak mahkemeye intikali söz konusudur. Bu uygulama, yani kadınların mehr-i müeccellerinin terekeden düşürülmesi için mahkemeye başvurmaları, Osmanlı Devleti'nde kadınların haklarının gözetildiğinin en somut delilleri arasında gösterilebilir.

İncelediğimiz sicilde hane başına alınan avarız vergisi kayıtların hiç bir surette yer almayışı, Harput şehrinin demografik yapısı hakkında bazı sayısal sonuçlar elde etmemizi mümkün kılmamaktadır. Buna rağmen Müslüman ve Gayri-Müslimlerin bir arada ancak farklı mahallelerde yaşadıklarını bildiğimiz Harput şehrinde mahkemeye yansıyan darp, küfür, hırsızlık v.b vakaların az olması bu dönemde Harput'ta her iki dine mensup halkın bir arada yoksulluğa yahut ekonomik zorluklara rağmen huzur ve refah içerisinde yaşadığının bir işareti olarak telakki edilebilir.

Şehirde faaliyette bulunan esnaf gruplarının bir listesini çıkarmak ta şu aşamada mümkün görünmemektedir. Zira esnaf üzerine tarh edilen vergi kayıtlarına da defterimizde rastlanılmamaktadır. Ancak özellikle şühud'ul hallerin arasında çeşitli esnaf grubuna mensup olanların isimlerinin geçmesi, şehirde ticari hayatın ve geleneksel esnaf teşkilatının varlığının ipuçlarını içermektedir. Ayrıca özellikle ev satışları ile ilgili vesikalarda satılacak mülkün yeri tarif edilirken

"bedesten" ve "bezistan" gibi ticari binaların isimlerinin geçmesi yine bu açıdan değerlendirilebilir.

Sonuç olarak incelediğimiz defter, pek çok sınırlılıkları olduğu için şehirdeki vakıf kurumları, mektep ve medreseler, askeri ve sivil erkanın durumu, şehrin fiziki yapısı, ticaret hayatı v.s. konular hakkında yeterli bilgiler içermediği için, ele alınan tarihler arasında Harput'un geçmişi bir bütün olarak ortaya konulmasa da, buraya kadar yaptığımız tespitlerle Harput Sancağı'nın sosyo-ekonomik tarihine az da olsa bir katkıda bulunmuş olmayı ümit ediyoruz.

BİBLİYOGRAFYA

350 No'lu Harput Şer'iyye Sicili, Ankara Milli Kütüphane

AKDAĞ, Mustafa (2010), *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi*, İstanbul: Yapı kredi Yayınları.

AKGÜNDÜZ, Ahmet (1988), “ Şer'iyye Sicilleri (I)”, *Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Cemiyeti, Toplu Katoluğu ve Seçme Hükümler*, İstanbul.

AKGÜNDÜZ, Ahmet (2002), “ İslam Hukuku'nun Osmanlı Devleti'ne Tatbiki: Şer'i Mahkeme ve Şer'iyye Sicilleri”, *Türkler (C. X)*, Ankara. *Yeni Türkiye Yayınları*.

AKMAN, Mehmet (2004), *Osmanlı Devleti'nde Ceza Yargılaması*, İstanbul: Eren Yayınları.

- AKŞİN, Ahmet (1999), *19 Yüzyıl'da Harput*, Elazığ: Ceren Ofset ve Martbaacılık.
- AKYILMAZ, Gül, “Osmanlı Hukuku’nda Köleliğin Sona Ermesi İle İlgili Düzenlemeler ve Tanzimat Fermanı’nın İlanından Sonra Kölelik Müessesesi”, *G.Ü.H.F.D. Yayınları*, (Haziran- Aralık), Ankara, (C.9), S.1-2, s.209-235.
- AKYÜZ, Jülide (2005), “Evlenme Sözleşmesinin Bir Ögesi Olan “Mehir” Hakkında Bazı Düşünceler”, *A.Ü.D.T.C.F.D. Yayınları*, Ankara,(C.24), S.37, s. 214-228.
- ARDIÇOĞLU, Nurettin (1964), *Harput Tarihi*, İstanbul: Harput Turizm Derneği.
- AYDIN, M. Akif (1996), *Türk Hukuk Tarihi*, İstanbul: Beta Basım Yayınları.
- BARKAN, Ömer Lütfü (1980), *Türkiye’de Toprak Meselesi*, İstanbul: Gözlem Yayınları.
- BAYINDIR, Abdülaziz (2002),” Örneklerle Osmanlı’da Ceza Yargılaması, Türkler (C.X), Ankara, *Yeni Türkiye Yayınları*.s.69-82.
- BOZKURT, Gülnihal (1996), “*Batı Hukukunun Türkiye’de Benimsenmesi*”, Ankara:TTK Yayınları.
- CİN, Halil- AKGÜNDÜZ, Ahmet (1990) ,*Türk- İslam Hukuk Tarihi (I)* ,İstanbul: Timaş Yayınları.
- CİN, Halil- AKGÜNDÜZ, Ahmet (1990) ,*Türk- İslam Hukuk Tarihi (II)*, İstanbul :Timaş Yayınları.
- ÇADIRCI, Musa (1997), *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri’nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Ankara: TTK Yayınları.
- DEVELLİOĞLU, Ferit (2012), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara: Aydın Kitabevi.
- DURHAN, İbrahim (1999), “Osmanlı Hukuku’nun Yapısı Üzerine Bir Etüd”, *E.Ü.H.F.D. Yayınları*, (C.III), S.1,s.215-232.

- EKİNCİ, Ekrem Buğra (t.y), “Osmanlı Devleti’nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesine Dair Literatür Tahlili ve Bibliyografya”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Tarih Kürsüsü*
- EKİNCİ, Ekrem Buğra (2000), “Tanzimat Dönemi Osmanlı Mahkemeleri, İstanbul: *Yeni Türkiye*, S.31.,s. 730-764.
- ERDOĞDU, İbrahim (2006), “XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Toplumunda Değişim Eğilimleri (Harput Örneği)”, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Ankara.
- ERDOĞDU, İbrahim (2007),” Harput Mahkemesi’nde Görülen Niza Davaları Üzerine Bazı Değerlendirmeler (1661-1663)”,*EKEV Akademi Dergisi*, S.33, (Güz), Ankara, s.157-177
- ERDOĞDU, İbrahim (2011), “ Osmanlı İktisadi Düzeninde İhtisap Müessesesi ve Muhtesiplik Üzerine Bir Deneme”, *O.T.A.M.*, S.11,Ankara,s.123-147.
- ERGENÇ, Özer (1995), *XIV. Yüzyılda Ankara ve Konya*, Ankara: Ankara Ensititüsü Vakfı Yayınları.
- FAROHİ, Suraiya (2009), *Orta Halli Osmanlılar*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- GEDİKLİ, Fethi (2005), Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer’iyye Sicilleri”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, İstanbul, (C.III), S.5,s. 187-213
- GÖKBİLGİN, Tayyib (1952),” XIV. Asırda Mukataa ve İltizam İşlerinde Kadılık Müessesesinin Rolü”, Ankara, *IV. Türk Tarih Kongresi*.s.433-444.
- GÜLDÜOĞLU, Emine (2010), “ Şer’iyye Sicillerine Göre Kayseri’de Mülk Satışları Üzerine Bir Değerlendirme (1678-1679)”, *History Studies*, Ankara, S.2/2, s.71-84.
- GÜNDOĞDU, Raşit (2011), “Osmanlı Esnaf Teşkilatı Üzerine Bazı Düşünceler” (Ed: Baki Çakır- İskender Gümüş), Ahilik, *Kırıklareli Üniversitesi*, Kırıklareli.
- HALAÇOĞLU, Yusuf (1994), *XVI-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılar’da Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, Ankara: Turhan Kitabevi.

- HAYLİ, Selçuk (1988), “ Tarihi Coğrafya Açısından Harput Şehri'nin Fonksiyonları ve Etki Sahası”, *Dünü Bugünü ile Harput Sempozyumu*, Elazığ, (C.II). s. 287-305.
- İLGÜREL, Mücteba (1984), “Subaşılık Müessesesi”, Ankara, *Orhan Şaik Gökyay Armağanı*.
- İNALCIK, Halil (2007), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi (I), (1300-1600)*, İstanbul: Eren Yayınları.
- İNALCIK, Halil (2007), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi (II), (1600-1914)*, İstanbul: Eren Yayınları.
- İNALCIK, Halil (1943), “ Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak” , *A.Ü.D.T.C.F.D. Yayınları*, Ankara, (C.12),s. 89-96.
- İPÇİOĞLU, Mehmet-ALTAN, Mehmet (2009), “Şer'iyye Sicil Kayıtlarına Göre 1748-1749 Yılları'nda Konya'da Aile”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Konya, S.21.
- KAŞIKÇI, Osman (2003) “ Osmanlı Hukuku'nda Taşınmazlara Tasarruf Şekli ve Tasarruf Belgelerinin Günümüz Hukukunda Geçerliliği” *E- akademi dergisi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi*, S.4.
- KAYA, Süleyman (2005), “Mahkeme Kayıtlarının Kılavuzu : Sakk Mecmuaları”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, İstanbul, (C III), S.5, s.379-416.
- KIVRIM, İsmail (2007), “XVII. Yüzyılda Gaziantep Şehri'nde Ailelerin Oluşumu (1650-1700)”, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Konya, S.22.s.357-391.
- KOÇAK, Zülfiye (2010), “ Şer'iyye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda Ayntab ve Çevresinde Gayrimenkul Satışları (1600- 1650)”, *History Studies*, Ankara,S.2/2, s.59-72
- KURT, Yılmaz (2007), *Osmanlıca Dersleri (II)*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- KÜÇÜK, Bülent (2002), Osmanlı Seferlerinin Lojistik Sorunlarına Kentli Esnafın Getirdiği Çözümler ; Orducu Esnafı, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Ankara.

- KÜTÜKOĞLU, Mübahat (1983), *Osmanlılarda Narh Müessesesi ve 1640 Tarihli Narh Defteri*, İstanbul: Enderun Kitabevi.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S. (1998), *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, İstanbul: Kültür ve Sanat Vakfı Yayınları.
- ONGAN, Halit (1958), *Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iyeye Sicili:21 Rebiülahir 991 Evahir-i Muharrem 992 (14 Mayıs 1583-12 Şubat 1584)*, Ankara.
- ORTAYLI, İlber (1994), *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Ankara: Turhan Kitabevi.
- ORTAYLI, İlber (1997), "Osmanlı Kadısı Tarihi Temeli ve Yargı Görevi", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi* (C. XXX), S.1-4. Ankara:117-127.
- ORTAYLI, İlber (2010), *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*, Ankara: Cedit Neşriyat.
- ORTAYLI, İlber (1977), " Osmanlı Şehirlerinde Mahkeme (Binanın Yeri, Yargılama Usulü, Mahkeme Görevlileri ve Arşiv)", *A.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları*, Ankara : 245-263.
- ÖRSTEN, Seda (2007), " Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Fetva Mecmuaları", *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, Ankara, S.4.(Güz),s.29-40.
- ÖZTÜRK, Temel (2002), " Osmalılarda Narh Sistemi", *Türkler* (C.X), Ankara, *Yeni Türkiye Yayınları*, s. 861-863.
- PAKALIN, Mehmet Zeki (1971), "Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü", İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- SARIBEYOĞLU, Mahmut (1951), *Aşağı Murat Bölgesi'nin Beşeri Coğrafyası*, İstanbul: A.Ü.D.T.C.F Doğu Anadolu Araştırma İstasyonu Yayınları.
- SUNGUROĞLU, İshak (1986), *Harput Yollarında (Seçmeler)*, Azerbaycan Kültür Derneği Yayınları.
- ŞAHİN, Hatice (2006), " Bursa Şer'iyeye Sicilleri'nin Dili Üzerine Bir İnceleme Denemesi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Elazığ, (C.12), S.1, s.101-126.

- ŞEKER, Mehmet (2007), *Osmanlı Belgelerinde İhtida Kavramı ve Mühtediler*, İstanbul.
- ŞEN, Hatice (2011), “ 310 No’lu Şer’iyye Sicil Defteri’ne Göre Tarsus Mahkemesi’nde Görülen Davalar (H.1283-1290/ M.1866-1873), *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Niğde.
- TUNCER, Orhan Cezmi (1999), “Diyarbakır-Harpur Kervan Yolu”, *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, S.5, Erzurum, 1999, s. 151-172
- TABAKOĞLU, Ahmet (1994), *Türk İktisat Tarihi*, İstanbul: Dergah Yayınları.
- TAŞ, Hülya (2008), “ Osmanlı Kadı Mahkemesindeki “Şühüdü’l- Hal” Nasıl Değerlendirilebilir”, *Bilig*, kış. S.44, s. 25-42.
- TURAN, Osman (1984), *Anadolu Beylikleri*, İstanbul: TTK Yayınları.
- UZUN ÇARŞILI, İsmail Hakkı (1988), *Osmanlı Devleti’nde İlmiye Teşkilatı*, Ankara: TTK Yayınları.
- UZUN, EFKAN (1998), “ XV. Yüzyılda Osmanlı Toplumunda Kölelik”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara.
- ÜNAL, M. Ali (1989), *XVI. Yüzyılda Harpur Sancağı (1518-1566)*, Ankara: TTK Yayınları.
- YILMAZÇELİK, İbrahim (1988), “1840- 1850 Yılları’nda Harpur”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, S.52, (Şubat), s.409-433.

EKLER

(3)

هذا في تفسیر و تصانیف فائده ملك كند نام قریب ساكنه هذه الراب بوند انتم
وفات الراه حسن ابن رحمن نام منو انك فصدیر شما حسن و محمود و وزیر حسنام
ضفیر كرك اول لاری حفظه و امور لاری خلیط و جمیع امور لاری ركور و كرك و صیك كرك
او لاری طرفی غیر عمد نه محولای خلیل و صیك او لاری اول لاری و صاتی
و خرد نشین ادا به تعهد و التزم اتعین طلب الی طلب كرك و تلم شهر سجا
لا الی كرك ثلاث و سببها و كرك

فصدیر الی ابن هفتاد و شصت حسن ابن حسن ابن حسن ابن حسن
موند و انك احمد عبد الكرم الاحمد الشیرازی

Ek-3 Vasi Tayin Örneği

48

الحمد لله
بسم الله الرحمن الرحيم
هذا في تفسیر و تصانیف فائده ملك كند نام قریب ساكنه هذه الراب بوند انتم
وفات الراه حسن ابن رحمن نام منو انك فصدیر شما حسن و محمود و وزیر حسنام
ضفیر كرك اول لاری حفظه و امور لاری خلیط و جمیع امور لاری ركور و كرك و صیك كرك
او لاری طرفی غیر عمد نه محولای خلیل و صیك او لاری اول لاری و صاتی
و خرد نشین ادا به تعهد و التزم اتعین طلب الی طلب كرك و تلم شهر سجا
لا الی كرك ثلاث و سببها و كرك

فصدیر الی ابن هفتاد و شصت حسن ابن حسن ابن حسن ابن حسن
موند و انك احمد عبد الكرم الاحمد الشیرازی

Ek-4 Fetva Örneği

الكنتية خبثت ساكنة لركة ولورب متوفية ولورب برسمه بنت احمد بك نام متوفية
 علي بن ولورب عبد اللطيف بك ابن حسن بن عبد الله بن فضاء بن سوزان
 الكتاب اعاجبه به علي بن ابن احمد بن طرفة تقي الدين وكنى ولورب لورب
 احمد بن محضرة لفرها نام ونسبه كلام ابن بك ولدته متوفية مائة شمسي
 قمرية وانته معلومة الحدود اعلى وكانه دورت من عند برسمه متوفية مائة
 شمسي مائة شمسي العصبية لجا انتحال ابنة ملك موروث ربع حصه دكان
 متوفية به علي انما التي يتوه كاسل لوزة والصيل سبالي غوش به بكتيه
 صالح شريه ابويج ابوبه تقيت غزو بيل بيه عدوم الموم بعد الحزم
 سالن الذكر ولورب سباهه دكانه متوفية ملكه متوفية ابويج بكتيه
 دختار متوفين لورب ديسن متوفية بكتيه منوال متوفية لوزة
 ولورب لفرها بن المتزاد المتزاد احمد بن محمد وكان تقيت وبنوه
 ابويج بن عبد الملك تقيت ولورب توريه او افش شريه دكانه لوزة
 داي نام عجم بيلان حسن لورب جاوره نام حسن ابن
 به علي بن سيد الخليل اولاده ملكه لوزة
 حمه بيلان برادري عمه بيلان برادري
 محمد بيلان حسين بيلان جعفر اقا محمد بيلان

Ek-7 Dükkan Satışı Örneği

الكنتية خبثت ساكنة لركة ولورب متوفية ولورب برسمه بنت احمد بك نام متوفية
 علي بن ولورب عبد اللطيف بك ابن حسن بن عبد الله بن فضاء بن سوزان
 الكتاب اعاجبه به علي بن ابن احمد بن طرفة تقي الدين وكنى ولورب لورب
 احمد بن محضرة لفرها نام ونسبه كلام ابن بك ولدته متوفية مائة شمسي
 قمرية وانته معلومة الحدود اعلى وكانه دورت من عند برسمه متوفية مائة
 شمسي مائة شمسي العصبية لجا انتحال ابنة ملك موروث ربع حصه دكان
 متوفية به علي انما التي يتوه كاسل لوزة والصيل سبالي غوش به بكتيه
 صالح شريه ابويج ابوبه تقيت غزو بيل بيه عدوم الموم بعد الحزم
 سالن الذكر ولورب سباهه دكانه متوفية ملكه متوفية ابويج بكتيه
 دختار متوفين لورب ديسن متوفية بكتيه منوال متوفية لوزة
 ولورب لفرها بن المتزاد المتزاد احمد بن محمد وكان تقيت وبنوه
 ابويج بن عبد الملك تقيت ولورب توريه او افش شريه دكانه لوزة
 داي نام عجم بيلان حسن لورب جاوره نام حسن ابن
 به علي بن سيد الخليل اولاده ملكه لوزة
 حمه بيلان برادري عمه بيلان برادري
 محمد بيلان حسين بيلان جعفر اقا محمد بيلان

Ek-8 Ev Satış Örneği

